ព្រះ

ត្រៃបិដកបាលី

និង

សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ

អភិធម្មបិដក

ធាតុកថា បុគ្គលបញ្ញត្តិ

៨៣

Scan by Mr. Huot kongheang, May 17, 2009 for thormatean.
Begin April 25,09-Finish July 09,09, Book 76-100.

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព.ស ២៥០៨

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

មាតិកា

[១] សង្គហោ អសង្គហោ សង្គហិតេន អសង្គហិតំ អសង្គហិតេន សង្គហិតំ សង្គហិតេន សង្គហិតំ អសង្គហិតេន អសង្គហិតំ សម្បយោគោ វិប្បយោគោ

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ ។

មាតិកា[១]

[១] *ការសង្គ្រោះ[២] ការមិនសង្គ្រោះ ការមិនសង្គ្រោះ មួយអន្លើ ដោយការសង្គ្រោះ ការសង្គ្រោះ មួយអន្លើ ដោយការមិនសង្គ្រោះ ការសង្គ្រោះមួយអន្លើ ដោយការសង្គ្រោះ ការមិនសង្គ្រោះ មួយអន្លើ ដោយការមិនសង្គ្រោះ ការប្រកបព្រម ការប្រាសចេញ*

១– មាតិកាមាន ៥ គឺ ក–នយមាតិកា (មាតិកានៃនយ) ដែលលោកតាំងទុកដោយបទ ១៤ គឺ សង្គហោ អសង្គហោ ។ បេ ។ វិប្បយុត្តេន សង្គហិតំ អសង្គហិតំ ។ ខ–អព្ភន្តរមាតិកា (មាតិកាខាងក្នុង) ដែលលោកតាំងទុកដោយបទ ១២៥ គឺ បញ្ចក្ខន្ធា ។ បេ ។ មនសិការោ ។ គ–នយមុខមាតិកា (មាតិកាជាប្រធាននៃនយ) ដែលលោកតាំងទុកដោយបទ ៤ គឺ តីហិ សង្គហោ តីហិ អសង្គហោ ចតូហិ សម្បយោគោ ចតូហិ វិប្បយោគោ ។ ឃ–លក្ខណមាតិកា (មាតិកាសំដែងនូវលក្ខណៈ) ដែលលោកតាំងទុកដោយបទ ២ គឺ សភាគោ វិសភាគោ ។ ង–ពាហិរមាតិកា (មាតិកាខាងក្រៅ) ដែលលោករំឭកនូវតិកបទ ៦៦ និងទុកបទ ២០០ ។ ២– សង្គ្រោះមាន ៤ គឺ ក–ជាតិសង្គហៈ (សង្គ្រោះដោយជាតិ) ដូចយ៉ាងជាតិក្សត្រ ជាតិព្រាហ្មណ៍ ជាតិអ្នកជួញប្រែ ជាតិសូទ្រ ឬក៏ ធម៌ទាំង ៣ នេះ គឺ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សង្គ្រោះចូលក្នុងសីលក្ខន្ធ ។ ខ– សញ្ជាតិសង្គហៈ (សង្គ្រោះរួមជាតិ) ដូចយ៉ាងជាតិអ្នកដែនកោសល ជាតិអ្នកដែនមគធៈ ឬក៏ ធម៌ទាំង ៣ នេះ គឺ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សង្គ្រោះចូលក្នុងសមាធិក្ខន្ធ ។ គ–កិរិយាសង្គហៈ (សង្គ្រោះតាមអំពើដែលគេធ្វើរួចមកហើយ) ដូចយ៉ាងអ្នកជិះដំរី អ្នកជិះសេះ អ្នកជិះរថ ឬក៏ធម៌ទាំង ២ នេះ គឺ សម្មាទិដ្ឋិ និង សម្មាសង្កប្បោ សង្គ្រោះចូលក្នុងបញ្ញាក្ខន្ធ ។ ឃ– គណនសង្គហៈ (សង្គ្រោះដោយការរាប់) ដូចយ៉ាង ចក្ខាយតនៈ រាប់ក្នុងរូបក្ខន្ធជាដើម ។ អដ្ឋកថា ។

សម្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ វិប្បយុត្តេន សម្បយុត្តំ សម្បយុត្តេន សម្បយុត្តំ វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ សង្គហិតេន សម្បយុត្តំ វិប្បយុត្តំ សម្បយុត្តេន សង្គហិតំ អសង្គហិតំ អសង្គហិតេន សម្បយុត្តំ វិប្បយុត្តំ វិប្បយុត្តេន សង្គហិតំ អសង្គហិតំ ។ បញ្ចក្ខន្ធា ទ្វាទសាយតនានិ អដ្ឋារស ធាតុយោ ចត្តារិ សច្ចានិ ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ បដិច្ចសមុប្បាទោ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ចត្តារោ សម្មប្បធានា ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា ចត្តារិ ឈានានិ ចតស្សោ អប្បមញ្ញាយោ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ផស្សោ វេទនា សញ្ញា ចេតនា ចិត្តំ អធិមោក្ខោ មនសិការោ ។ តីហិ សង្គហោ តីហិ អសង្គហោ ចតូហិ សម្បយោគោ ចតូហិ វិប្បយោគោ ។ សភាគោ វិសភាគោ ។ សព្វាបិ ធម្មសង្គណី ធាតុកថាយ មាតិកាតិ ។

មាតិកា ។

ការប្រាសចេញ មួយអន្លើ ដោយការប្រកបព្រម ការប្រកបព្រម មួយអន្លើ ដោយការប្រាសចេញ ការប្រកបព្រម មួយអន្លើ ដោយការប្រកបព្រម ការប្រាសចេញ មួយអន្លើ ដោយការប្រាសចេញ ការប្រកបព្រម និងការប្រាសចេញ មួយអន្លើ ដោយការសង្គ្រោះ ការសង្គ្រោះ និងការមិនសង្គ្រោះ មួយអន្លើ ដោយការប្រកបព្រម ការប្រកបព្រម និងការប្រាសចេញ មួយអន្លើ ដោយការមិនសង្គ្រោះ ការសង្គ្រោះ និងការមិនសង្គ្រោះ មួយអន្លើ ដោយការប្រាសចេញ ។ ខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ សច្ចៈ ៤ ឥន្ទ្រិយ ២២ បដិច្ចសមុប្បាទ សតិប្បដ្ឋាន ៤ សម្មប្បធាន ៤ ឥទ្ធិបាទ ៤ ឈាន ៤ អប្បមញ្ញា ៤ ឥន្ទ្រិយ ៥ ពលៈ ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ មគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ផស្សៈ វេទនា សញ្ញា ចេតនា ចិត្ត អធិមោក្ខ (ការជឿស៊ប់) មនសិការ (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត) ។ ការសង្គ្រោះដោយបទ ៣[១] ការមិនសង្គ្រោះដោយបទ ៣ ការសម្ប្រកបដោយបទ[២] ៤ ការប្រាសចេញដោយបទ ៤ ។ ធម៌មានចំណែកស្មើ ធម៌មានចំណែកមិនស្មើ ។ ធម្មសង្គណីទាំងអស់ ជាមាតិកា នៃធាតុកថា ។

ចប់ មាតិកា ។

១ បទ ៣ គឺ ខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ ។ ២ បទ ៤ គឺ អរូបក្ខន្ធទាំង ៤ ។ អដ្ឋកថា ។

សង្គហាសង្គហបទនិទ្ទេសោ

(២) រូបក្ខន្ធោ កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតោ ។ រូបក្ខន្ធោ ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតោ ។ កតីហិ អសង្គហិតោ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតោ ។

(៣) វេទនាក្ខន្ធោ កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតោ ។ វេទនាក្ខន្ធោ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតោ ។ កតីហិ អសង្គហិតោ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតោ ។

(៤) សញ្ញាក្ខន្ធោ កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតោ ។ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតោ ។ កតីហិ អសង្គហិតោ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតោ ។

សង្គហាសង្គហបទនិទ្ទេស

(២) រូបក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ? រូបក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ? មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(៣) វេទនាខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ? វេទនាខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ? មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៤) សញ្ញាខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ? សញ្ញាខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ? មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៥) សង្ខារក្ខន្ធោ កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតោ ។ សង្ខារក្ខន្ធោ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតោ ។ កតីហិ អសង្គហិតោ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតោ ។

(៦) វិញ្ញាណក្ខន្ធោ កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតោ ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សង្គហិតោ ។ កតីហិ អសង្គហិតោ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតោ ។

(៧) រូបក្ខន្ធោ ច វេទនាក្ខន្ធោ ច កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ រូបក្ខន្ធោ ច វេទនាក្ខន្ធោ ច ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៥) សង្ខារក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ សង្ខារក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៦) វិញ្ញាណក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

(៧) រូបក្ខន្ធ និងវេទនាក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ រូបក្ខន្ធនិងវេទនាក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(៨) រូបក្ខន្ធេន ច សញ្ញាក្ខន្ធេន ច ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៩) រូបក្ខន្ធេន ច សង្ខារក្ខន្ធេន ច ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១០) រូបក្ខន្ធេន ច វិញ្ញាណក្ខន្ធេន ច ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១១) រូបក្ខន្ធេន ច វេទនាក្ខន្ធេន ច សញ្ញាក្ខន្ធេន ច តីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ រូបក្ខន្ធេន ច វេទនាក្ខន្ធេន ច សញ្ញាក្ខន្ធេន ច តីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។

(៨) រូបក្ខន្ធនិងសញ្ញាក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(៩) រូបក្ខន្ធនិងសង្ខារក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(១០) រូបក្ខន្ធនិងវិញ្ញាណក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១១) រូបក្ខន្ធ វេទនាក្ខន្ធ និងសញ្ញាក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ រូបក្ខន្ធ វេទនាក្ខន្ធ និងសញ្ញាក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១២) រូបក្ខន្ធោ ច វេទនាក្ខន្ធោ ច សង្ខារក្ខន្ធោ ច តីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៣) រូបក្ខន្ធោ ច វេទនាក្ខន្ធោ ច វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៤) រូបក្ខន្ធោ ច វេទនាក្ខន្ធោ ច សញ្ញាក្ខន្ធោ ច សង្ខារក្ខន្ធោ ច កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ រូបក្ខន្ធោ ច វេទនាក្ខន្ធោ ច សញ្ញាក្ខន្ធោ ច សង្ខារក្ខន្ធោ ច ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។

មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(១២) រូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ និងសង្ខារក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(១៣) រូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ និងវិញ្ញាណក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១៤) រូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និងសង្ខារក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ រូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធនិងសង្ខារក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនា-
យតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៤] រូបក្ខន្ធោ ច វេទនាក្ខន្ធោ ច សញ្ញា-
ក្ខន្ធោ ច វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វា-
ទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។
កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ន
កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ
អសង្គហិតា ។

[១៥] រូបក្ខន្ធោ ច វេទនាក្ខន្ធោ ច សញ្ញា-
ក្ខន្ធោ ច សង្ខារក្ខន្ធោ ច វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច កតី-
ហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ
សង្គហិតា ។ រូបក្ខន្ធោ ច វេទនាក្ខន្ធោ ច សញ្ញា-
ក្ខន្ធោ សង្ខារក្ខន្ធោ ច វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ច បញ្ចហិ
ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ
សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ
ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ
ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១
ធាតុ ៧ ។

(១៤) រូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ និងវិញ្ញាណក្ខន្ធ សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយ
អាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១៥) រូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ និងវិញ្ញា-
ណក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។
រូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ និងវិញ្ញាណក្ខន្ធ សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះ ដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយធាតុ
ណាមួយឡើយ ។

(១៧) បញ្ចក្ខន្ធា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ បញ្ចក្ខន្ធា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៨) ចក្ខាយតនំ កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតំ ។ ចក្ខាយតនំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(១៩) សោតាយតនំ ឃានាយតនំ ជិវ្ហាយតនំ កាយាយតនំ រូបាយតនំ សទ្ទាយតនំ គន្ធាយតនំ រសាយតនំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(១៧) បញ្ចក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ បញ្ចក្ខន្ធ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៥ អាយតនៈ១១ ធាតុ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១៨) ចក្ខាយតនៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ចក្ខាយតនៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ១ អាយតនៈ១ ធាតុ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ៤ អាយតនៈ១១ ធាតុ១៧ ។

(១៩) សោតាយតនៈ ឃានាយតនៈ ជិវ្ហាយតនៈ កាយាយតនៈ រូបាយតនៈ សទ្ទាយតនៈ គន្ធាយតនៈ រសាយតនៈ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ១ អាយតនៈ១ ធាតុ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ៤ អាយតនៈ១១ ធាតុ១៧ ។

[២០] មនាយតនំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សង្គហិតំ ។ កតិហិ អសង្គហិតំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

[២១] ធម្មាយតនំ អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតំ ។ កតិហិ អសង្គហិតំ ។ ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

[២២] ចក្ខាយតនញ្ច សោតាយតនញ្ច ឯកេន ខន្ធេន ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២៣] ចក្ខាយតនញ្ច ឃានាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច ជិវ្ហាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច កាយាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច រូបាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច សទ្ទាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច គន្ធាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច រសាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច ផោដ្ឋព្វាយតនញ្ច

[២០] មនាយតនៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

[២១] ធម្មាយតនៈ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

[២២] ចក្ខាយតនៈ និងសោតាយតនៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

[២៣] ចក្ខាយតនៈ និងឃានាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈនិងជិវ្ហាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈ និងកាយាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈ និងរូបាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈ និងសទ្ទាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈ និងគន្ធាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈ និងរសាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈ និងផោដ្ឋព្វាយតនៈ ១

ឯកេន ខន្ធេន ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២៤] ចក្ខាយតនញ្ច មនាយតនញ្ច ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២៥] ចក្ខាយតនញ្ច ធម្មាយតនញ្ច អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២៦] ទ្វាទសាយតនានិ កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតានិ ។ ទ្វាទសាយតនានិ អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតានិ ។ កតីហិ អសង្គហិតានិ ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(២៤) ចក្ខាយតនៈ និងមនាយតនៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(២៥) ចក្ខាយតនៈ និងធម្មាយតនៈ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(២៦) អាយតនៈ ១២ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ អាយតនៈ ១២ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ

ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតានិ ។

[២៧] ចក្ខុធាតុ កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ ចក្ខុធាតុ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២៨] សោតធាតុ ឃានធាតុ ជិវ្ហាធាតុ កាយធាតុ រូបធាតុ សទ្ទធាតុ គន្ធធាតុ រសធាតុ ផោដ្ឋព្វធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ឃានវិញ្ញាណធាតុ ជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[២៧] ចក្ខុធាតុ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ចក្ខុធាតុ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

[២៨] សោតធាតុ ឃានធាតុ ជិវ្ហាធាតុ កាយធាតុ រូបធាតុ សទ្ទធាតុ គន្ធធាតុ រសធាតុ ផោដ្ឋព្វធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ឃានវិញ្ញាណធាតុ ជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

[២៩] ធម្មធាតុ អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៣០] ចក្ខុធាតុ ច សោតធាតុ ច ឯកេន ខន្ធេន ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៣១] ចក្ខុធាតុ ច ឃានធាតុ ច ចក្ខុធាតុ ច ជិវ្ហាធាតុ ច ចក្ខុធាតុ ច កាយធាតុ ច ចក្ខុធាតុ ច រូបធាតុ ច ចក្ខុធាតុ ច សទ្ទធាតុ ច ចក្ខុធាតុ ច គន្ធធាតុ ច ចក្ខុធាតុ ច រសធាតុ ច ចក្ខុធាតុ ច ផោដ្ឋព្វធាតុ ច ឯកេន ខន្ធេន ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២៩] ធម្មធាតុ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

[៣០] ចក្ខុធាតុ និងសោតធាតុ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

[៣១] ចក្ខុធាតុ និងឃានធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងជិវ្ហាធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងកាយធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងរូបធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងសទ្ទធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងគន្ធធាតុ ១ ចក្ខុធាតុនិងរសធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងផោដ្ឋព្វធាតុ ១ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៣២) ចក្ខុធាតុ ច ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ច ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៣៣) ចក្ខុធាតុ ច សោតវិញ្ញាណធាតុ ច ចក្ខុធាតុ ច ឃានវិញ្ញាណធាតុ ច ចក្ខុធាតុ ច ជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ ច ចក្ខុធាតុ ច កាយវិញ្ញាណធាតុ ច ចក្ខុធាតុ ច មនោធាតុ ច ចក្ខុធាតុ ច មនោវិញ្ញាណធាតុ ច ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៣៤) ចក្ខុធាតុ ច ធម្មធាតុ ច អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៣២) ចក្ខុធាតុ និងចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សង្គ្រោះបានដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៣៣) ចក្ខុធាតុ និងសោតវិញ្ញាណធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងឃានវិញ្ញាណធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងកាយវិញ្ញាណធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងមនោធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងមនោវិញ្ញាណធាតុ ១ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៣៤) ចក្ខុធាតុ និងធម្មធាតុ វៀរលែងតែព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៣៥) អដ្ឋារស ធាតុយោ កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ អដ្ឋារស ធាតុយោ អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៣៦) ទុក្ខសច្ចំ កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតំ ។ ទុក្ខសច្ចំ បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(៣៧) សមុទយសច្ចំ មគ្គសច្ចំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(៣៥) ធាតុទាំង ១៨ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ធាតុទាំង ១៨ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៣៦) ទុក្ខសច្ច សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ទុក្ខសច្ច សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៣៧) សមុទយសច្ច មគ្គសច្ច សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៣៨) និរោធសច្ចំ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(៣៩) ទុក្ខសច្ចញ្ច សមុទយសច្ចញ្ច បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤០) ទុក្ខសច្ចញ្ច មគ្គសច្ចញ្ច បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤១) ទុក្ខសច្ចញ្ច និរោធសច្ចញ្ច អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៣៨) និរោធសច្ច មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ សង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៣៩) ទុក្ខសច្ច និងសមុទយសច្ច សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៤០) ទុក្ខសច្ចនិងមគ្គសច្ច សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៤១) ទុក្ខសច្ច និងនិរោធសច្ច វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[៦២] ទុក្ខសច្ចញ្ច សមុទយសច្ចញ្ច មគ្គសច្ចញ្ច បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៦៣] ទុក្ខសច្ចញ្ច សមុទយសច្ចញ្ច និរោធសច្ចញ្ច អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៦៤] ទុក្ខសច្ចញ្ច សមុទយសច្ចញ្ច មគ្គសច្ចញ្ច និរោធសច្ចញ្ច អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៦២] ទុក្ខសច្ច សមុទយសច្ច និងមគ្គសច្ច សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[៦៣] ទុក្ខសច្ច សមុទយសច្ច និងនិរោធសច្ច វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[៦៤] ទុក្ខសច្ច សមុទយសច្ច មគ្គសច្ច និងនិរោធសច្ច វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

សង្គហាសង្គហបទំ

(៤៥) ចត្តារិ សច្ចានិ កតិហិ ខន្ធេហិ កតិហាយតនេហិ កតិហិ ធាតូហិ សង្គហិតានិ ។ ចត្តារិ សច្ចានិ អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតានិ ។ កតិហិ អសង្គហិតានិ ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតានិ ។

(៤៦) ចក្ខុន្ទ្រិយំ កតិហិ ខន្ធេហិ កតិហា-យតនេហិ កតិហិ ធាតូហិ សង្គហិតំ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតំ ។ កតិហិ អសង្គហិតំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯ-កាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(៤៧) សោតិន្ទ្រិយំ ឃានិន្ទ្រិយំ ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ កាយិន្ទ្រិយំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតំ ។ កតិហិ អសង្គហិតំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទ-សហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

សង្គហាសង្គហបទ

(៤៥) សច្ច ៤ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ សច្ច ៤ វៀរលែងតែព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៤៦) ចក្ខុន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៤៧) សោតិន្ទ្រិយ ឃានិន្ទ្រិយ ជិវ្ហិន្ទ្រិយ កាយិន្ទ្រិយ ឥត្ថិន្ទ្រិយ បុរិសិន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយ-តនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៤៨) មនិន្ទ្រិយំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(៤៩) ជីវិតិន្ទ្រិយំ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(៥០) សុខិន្ទ្រិយំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(៥១) ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច សោតិន្ទ្រិយញ្ច ឯកេន ខន្ធេន

(៤៨) មនិន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

(៤៩) ជីវិតិន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៥០) សុខិន្ទ្រិយ ទុក្ខិន្ទ្រិយ សោមនស្សិន្ទ្រិយ ទោមនស្សិន្ទ្រិយ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ អញ្ញិន្ទ្រិយ និងអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៥១) ចក្ខុន្ទ្រិយ និងសោតិន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១

ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៨២) ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឃានិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ជិវ្ហិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច កាយិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឯកេន ខន្ធេន ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៨៣) ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច មនិន្ទ្រិយញ្ច ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៨៤) ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៨៦) ចក្ខុន្ទ្រិយ និងសោតិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងឃានិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងកាយិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងឥត្ថិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងបុរិសិន្ទ្រិយ ១ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៨៧) ចក្ខុន្ទ្រិយ និងមនិន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៨៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ និងជីវិតិន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤៨) ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច សុខិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ទុក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ទោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច វីរិយិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច សតិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច សមាធិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៩) ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតានិ ។ ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ ចតូហិ ខន្ធេហិ សត្តហាយតនេហិ តេរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតានិ ។ កតីហិ អសង្គហិតានិ ។ ឯកេន ខន្ធេន បញ្ចហាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ និងសុខិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងទុក្ខិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងសោមនស្សិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងទោមនស្សិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងសទ្ធិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងវីរិយិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងសតិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងសមាធិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងបញ្ញិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងអនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងអញ្ញិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ១ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤៩) ឥន្ទ្រិយ ២២ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ឥន្ទ្រិយ ២២ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ៧ ធាតុ ១៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ៥ ធាតុ ៥ ។

(៤៧) អវិជ្ជា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៨) អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៩) សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(៥០) វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបំ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(៥១) នាមរូបបច្ចយា សឡាយតនំ ទ្វីហិ

(៤៧) អវិជ្ជាសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៤៨) សង្ខារ (កើតមាន) ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៤៩) វិញ្ញាណ (កើតមាន) ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

(៥០) នាមរូប (កើតមាន) ព្រោះវិញ្ញាណជាបច្ច័យ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(៥១) សឡាយតនៈ (កើតមាន) ព្រោះនាមរូបជាបច្ច័យ

ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឆហាយតនេហិ ទ្វាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតំ ។ កតិហិ អសង្គហិតំ ។ តីហិ ខន្ធេហិ ឆហាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(៦២) សឡាយតនបច្ចយា ផស្សោ ផស្សបច្ចយា វេទនា វេទនាបច្ចយា តណ្ហា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានំ ឧបាទានបច្ចយា កម្មភវោ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតោ ។ កតិហិ អសង្គហិតោ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតោ ។

(៦៣) ឧបបត្តិភវោ កាមភវោ សញ្ញាភវោ បញ្ចវោការភវោ បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតោ ។ កតិហិ អសង្គហិតោ ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា អសង្គហិតោ ។

(៦៤) រូបភវោ បញ្ចហិ ខន្ធេហិ បញ្ចហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតោ ។ កតិហិ អសង្គហិតោ ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ សត្តហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតោ ។

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ១២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ៦ ។

(៦២) ផស្សៈ (កើតមាន) ព្រោះសឡាយតនៈ ជាបច្ច័យ វេទនា (កើតមាន) ព្រោះផស្សៈ ជាបច្ច័យ តណ្ហា (កើតមាន) ព្រោះវេទនា ជាបច្ច័យ ឧបាទាន (កើតមាន) ព្រោះតណ្ហា ជាបច្ច័យ កម្មភព (កើតមាន) ព្រោះឧបាទាន ជាបច្ច័យ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៦៣) ឧបបត្តិភព កាមភព សញ្ញាភព បញ្ចវោការភព សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ទេ ។

(៦៤) រូបភព សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ៥ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ៧ ធាតុ ១០ ទេ ។

(៦៥) អរូបភវេ នេវសញ្ញានាសញ្ញាភវេ ចតុវោការភវេ ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៦) អសញ្ញាភវេ ឯកវោការភវេ ឯកេន ខន្ធេន ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៧) ជាតិ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ជរា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ មរណំ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(៦៨) សោកោ បរិទេវោ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ ឧបាយាសោ សតិប្បដ្ឋានំ សម្មប្បធានំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ

(៦៥) អរូបភព នេវសញ្ញានាសញ្ញាភព ចតុវោការភព សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៦៦) អសញ្ញាភព និងឯកវោការភព សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៦៧) ជាតិ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ ជរា សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ មរណៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៦៨) សេចក្តីសោក សេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាស សតិប្បដ្ឋាន សម្មប្បធាន សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤

ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អ-សង្គហិតំ ។

[៦៩] ឥទ្ធិបាទោ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតោ ។ កតីហិ អសង្គហិតោ ។ តីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធា-តូហិ អសង្គហិតោ ។

[៧០] ឈានំ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយត-នេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតំ ។ កតីហិ អសង្គហិតំ ។ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយត-នេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

[៧១] ចតស្សោ អប្បមញ្ញាយោ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ផស្សោ វេទនា សញ្ញា ចេតនា អធិមោក្ខោ មនសិការោ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតោ ។ កតីហិ អសង្គហិតោ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយ-តនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតោ ។

អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

[៦៩] ឥទ្ធិបាទ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

[៧០] ឈាន សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយ-តនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

[៧១] អប្បមញ្ញា ៤ ឥន្ទ្រិយ ៥ ពលៈ ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ មគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ផស្សៈ វេទនា សញ្ញា ចេតនា អធិ-មោក្ខ មនសិការ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយ-តនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៧២) ចិត្តំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សង្គហិតំ ។ កតិហិ អសង្គហិតំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតំ ។

(៧៣) កុសលា ធម្មា អកុសលា ធម្មា កតិហិ ខន្ធេហិ កតិហាយតនេហិ កតិហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កុសលា ធម្មា អកុសលា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៧៤) អព្យាកតា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៧២) ចិត្ត សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

(៧៣) ពួកធម៌ ជាកុសល និងពួកធម៌ ជាអកុសល សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌ ជាកុសល និងពួកធម៌ជាអកុសល សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៧៤) ពួកធម៌ ជាអព្យាក្រឹត វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[៧៥] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ តីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៧៦] អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ សត្តហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៧៧] វិបាកា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៧៨] វិបាកធម្មធម្មា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។

(៧៥) ពួកធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ។

(៧៦) ពួកធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ។

(៧៧) ពួកធម៌ ជាវិបាក សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៧៨) ពួកធម៌ មានវិបាកជាធម៌ជាប្រក្រតី និងពួកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។

ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៧៩) នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ តេរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៨០) ឧបាទិន្នុបាទានិយា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា អសង្គហិតា ។

(៨១) អនុបាទិន្នុបាទានិយា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ សត្តហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ បញ្ចហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ទេ ។

(៧៩) ពួកធម៌ មិនមែនជាវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាកជាធម៌ប្រក្រតី វៀរលែងតែព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៣ ទេ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ៥ ទេ ។

(៨០) ពួកធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ទេ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ទេ ។

(៨១) ពួកធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ៧ ធាតុ ៨ ទេ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ៥ ធាតុ ១០ ទេ ។

(៥២) អនុបាទិន្នអនុបាទានិយា ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋាសង្កិលេសិកា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៥៣) អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៥៤) សវិតក្កសវិចារា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ តីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៥៥) អវិតក្កវិចារមត្តា ធម្មា បីតិសហគតា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៥២) ពួកធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស ខាងតណ្ហា ជាដើមមិនកាន់យក គឺមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ មិនសៅហ្មង គឺមិនគួរដល់នូវសេចក្ដីសៅហ្មង វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៥៣) ពួកធម៌ មិនសៅហ្មង តែគួរដល់នូវសេចក្ដីសៅហ្មង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៥៤) ពួកធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកបដោយវិចារៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ។

(៥៥) ពួកធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ និងពួកធម៌ប្រកបដោយបីតិ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៨៦) អវិតក្កាវិចារា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា អសង្គហិតា ។

(៨៧) សុខសហគតា ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ តីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៨៨) ឧបេក្ខាសហគតា ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ សត្តហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៨៩) ទស្សនេន បហាតព្វា ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វា ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកា ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកា ធម្មា អាចយគាមិនោ ធម្មា អបចយគាមិនោ ធម្មា សេក្ខា ធម្មា អសេក្ខា ធម្មា មហគ្គតា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ

(៨៦) ពួកធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ១ ទេ ។

(៨៧) ពួកធម៌ ប្រកបដោយសុខ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ។

(៨៨) ពួកធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ។

(៨៩) ពួកធម៌ គួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ គួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ មានហេតុគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ពួកធម៌ ដល់នូវការមិនសន្សំកពូនឡើង ពួកធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ ដល់នូវសភាពធំ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤

ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតី-ហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយត-នេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៩០) នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-តព្វា ធម្មា នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-តព្វហេតុកា ធម្មា នេវាចយគាមិនោ នាបចយគា-មិនោ ធម្មា នេវ សេក្ខា នាសេក្ខា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយត-នេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៩១) បរិត្តា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទស-ហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គ-ហិតា ។

អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៩០) ពួកធម៌ មិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ មានហេតុមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំកពូនឡើង ពួកធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល វៀរលែងតែព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៩១) ពួកធម៌ មានសភាពតូចឆ្មារ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[៩២] អប្បមាណា ធម្មា បណីតា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៩៣] បរិត្តារម្មណា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៩៤) មហគ្គតារម្មណា ធម្មា អប្បមាណារម្មណា ធម្មា ហីនា ធម្មា មិច្ឆត្តនិយតា ធម្មា សម្មត្តនិយតា ធម្មា មគ្គារម្មណា ធម្មា មគ្គហេតុកា ធម្មា មគ្គាធិបតិនោ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៩២] ពួកធម៌ មិនមានប្រមាណ និងពួកធម៌ ដ៏ឧត្តម វៀរលែងតែព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ចេញអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៩៣) ពួកធម៌ មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៩៤) ពួកធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌ មានអារម្មណ៍មិនមានប្រមាណ ពួកធម៌ ថោកទាប ពួកធម៌ មានសភាពខុសនិងទៀង ពួកធម៌ មានសភាពត្រូវនិងទៀង ពួកធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពួកធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ពួកធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

[៩៤] មជ្ឈិមា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៩៥] អនិយតា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៩៦] ឧប្បន្នា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៩៧] អនុប្បន្នា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ សត្តហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ បញ្ចហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៩៤] ពួកធម៌ជាកណ្តាល សង្គ្រោះដោយខន្ធ៥ អាយតនៈ១២ ធាតុ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[៩៥] ពួកធម៌មិនទៀង វៀរលែងតែព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៥ អាយតនៈ១២ ធាតុ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[៩៦] ពួកធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៥ អាយតនៈ១២ ធាតុ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[៩៧] ពួកធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង សង្គ្រោះដោយខន្ធ៥ អាយតនៈ៧ ធាតុ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ៥ ធាតុ១០ ។

(៩៩) ឧប្បាទិនោ ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ឯកា-ទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា អសង្គហិតា ។

(១០០) អតីតា ធម្មា អនាគតា ធម្មា បច្ចុប្បន្នា ធម្មា អជ្ឈត្តា ធម្មា ពហិទ្ធា ធម្មា អជ្ឈត្ត-ពហិទ្ធា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គ-ហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អា-យតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១០១) ពហិទ្ធា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋា-រសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិ-តា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយ-តនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៩៩) ពួកធម៌ ដែលប្រុងនឹងកើតឡើង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយ-តនៈ ១ ធាតុ ១ ។

(១០០) ពួកធម៌ ជាអតីត ពួកធម៌ ជាអនាគត ពួកធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌ ជាខាងក្នុង ពួកធម៌ ជាខាងក្រៅ ពួកធម៌ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១០១) ពួកធម៌ ខាងក្រៅ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១០២) អតីតារម្មណា ធម្មា អនាគតារម្មណា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១០៣) បច្ចុប្បន្នារម្មណា ធម្មា អជ្ឈត្តារម្មណា ធម្មា ពហិទ្ធារម្មណា ធម្មា អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១០៤) សនិទស្សនសប្បដិឃា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១០២) ពួកធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត និងពួកធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(១០៣) ពួកធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ពួកធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពួកធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង និងខាងក្រៅ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(១០៤) ពួកធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(១០៤) អនិទស្សនសប្បដិឃា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន នវហាយតនេហិ នវហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ តីហាយតនេហិ នវហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១០៥) អនិទស្សនាប្បដិឃា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១០៦) ហេតូ ធម្មា ហេតូ ចេវ សហេតុកា ច ធម្មា ហេតូ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តា ច ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១០៧) ន ហេតូ ធម្មា អហេតុកា ធម្មា ហេតុវិប្បយុត្តា ធម្មា ន ហេតូ អហេតុកា ធម្មា អសង្ខតំ

(១០៤) ពួកធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ៩ ធាតុ ៩ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ៣ ធាតុ ៩ ។

(១០៥) ពួកធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ ទាំងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(១០៦) ពួកធម៌ ជាហេតុ ពួកធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(១០៧) ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ពួកធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ ប្រាសចាកហេតុ ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ

ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហា-យតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អ-សង្គហិតា ។

(១០៩) សហេតុកា ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តា ធម្មា សហេតុកា ចេវ ន ច ហេតូ ធម្មា[១] ហេតុ-សម្បយុត្តា ចេវ ន ច ហេតូ ធម្មា ន ហេតូ សហេតុកា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១១០) សប្បច្ចយា ធម្មា សង្ខតា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

---

១ ម. ហេតុកា ចេវ ន ហេតុធម្មា ។

ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៤ អាយតនៈ១២ ធាតុ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១០៩) ពួកធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ គ្រាន់តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ គ្រាន់តែប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ មិនមែនហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៤ អាយ-តនៈ២ ធាតុ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ១ អាយតនៈ១០ ធាតុ១៦ ។

(១១០) ពួកធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ ពួកធម៌ ជាសង្ខតៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៥ អាយតនៈ១២ ធាតុ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១១១) អប្បច្ចយា ធម្មា អសង្ខតា ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១១២) សនិទស្សនា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១១៣) អនិទស្សនា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

(១១៤) សប្បដិឃា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១១១) ពួកធម៌មិនមានបច្ច័យ ពួកធម៌ជាអសង្ខតៈ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(១១២) ពួកធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(១១៣) ពួកធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

(១១៤) ពួកធម៌ ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។

[១១៥] អប្បដិឃា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១១៦] រូបិនោ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១១៧] អរូបិនោ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១១៨] លោកិយា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១១៥] ពួកធម៌ មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

[១១៦] ពួកធម៌ មានរូប សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

[១១៧] ពួកធម៌ មិនមានរូប វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

[១១៨] ពួកធម៌ ជាលោកិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

សង្គហាសង្គហបទំ

[១៥៩] លោកុត្តរា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៦០] កេនចិ វិញ្ញេយ្យា ធម្មា កេនចិ ន វិញ្ញេយ្យា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៦១] អាសវា ធម្មា អាសវា ចេវ សាសវា ច ធម្មា អាសវា ចេវ អាសវសម្បយុត្តា ច ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

សង្គហាសង្គហបទ

[១៥៩] ពួកធម៌ ជាលោកុត្តរៈ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

[១៦០] ពួកធម៌ ដែលគប្បីដឹងដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ពួកធម៌ ដែលមិនគប្បីដឹងដោយវិញ្ញាណណានីមួយ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[១៦១] ពួកធម៌ ជាអាសវៈ ពួកធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ទេ ។

(១៦៦) នោ អាសវា ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦៧) សាសវា ធម្មា សាសវា ចេវ នោ ច អាសវា ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តា សាសវា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦៨) អនាសវា ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តា អនាសវា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦៦) ពួកធម៌ មិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១៦៧) ពួកធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ គ្រាន់តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ តែមិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១៦៨) ពួកធម៌ មិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

សង្គហាសង្គហបទំ

(១៦៥) អាសវសម្បយុត្តា ធម្មា អាសវសម្បយុត្តា ចេវ នោ ច អាសវា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦៦) សញ្ញោជនា ធម្មា គន្ថា ធម្មា ឱឃា ធម្មា យោគា ធម្មា នីវរណា ធម្មា បរាមាសា ធម្មា បរាមាសា ចេវ បរាមដ្ឋា ច ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦៧) នោ បរាមាសា ធម្មា បរាមាសវិប្បយុត្តា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

សង្គហាសង្គហបទ

(១៦៥) ពួកធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌គ្រាន់តែប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(១៦៦) ពួកធម៌ជាសញ្ញោជនៈ ពួកធម៌ជាគន្ថៈ ពួកធម៌ជាឱឃៈ ពួកធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ជានីវរណៈ ពួកធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំងជាបរាមាសៈស្ទាបអង្អែលផង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(១៦៧) ពួកធម៌មិនមែនបរាមាសៈ ពួកធម៌ប្រាសចាកបរាមាសៈ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[១៦៨] បរាមដ្ឋា ធម្មា បរាមដ្ឋា ចេវ នោ ច បរាមាសា ធម្មា បរាមាសវិប្បយុត្តា បរាមដ្ឋា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៦៩] អបរាមដ្ឋា ធម្មា បរាមាសវិប្បយុត្តា ធម្មា អបរាមដ្ឋា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៧០] បរាមាសសម្បយុត្តា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦៨) ពួកធម៌ ដែលបរាមាសៈស្ទាបអង្អែល ពួកធម៌ ដែលគ្រាន់តែបរាមាសៈស្ទាបអង្អែល តែមិនមែនជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ តែបរាមាសៈស្ទាបអង្អែល សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១៦៩) ពួកធម៌ ដែលបរាមាសៈមិនស្ទាបអង្អែល ពួកធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ពួកធម៌ ដែលបរាមាសៈមិនស្ទាបអង្អែល វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(១៧០) ពួកធម៌ ប្រកបដោយបរាមាសៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

សង្គហាសង្គហបទំ

(១៣១) សារម្មណា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៣២) អនារម្មណា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៣៣) ចិត្តា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៣៤) នោ ចិត្តា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

សង្គហាសង្គហបទ

(១៣១) ពួកធម៌ប្រកបដោយអារម្មណ៍ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(១៣២) ពួកធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(១៣៣) ពួកធម៌ គឺចិត្ត សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

(១៣៤) ពួកធម៌ មិនមែនចិត្ត វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

[១៣៥] ចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសម្បយុត្តា ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋា ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៣៦] អចេតសិកា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៣៧] ចិត្តវិប្បយុត្តា ធម្មា ចិត្តវិសំសដ្ឋា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៣៥) ពួកធម៌ គឺចេតសិក ពួកធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ ច្រឡំដោយចិត្ត សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(១៣៦) ពួកធម៌ មិនមែនចេតសិក វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ តែមិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១៣៧) ពួកធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌ មិនច្រឡំដោយចិត្ត វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(១៥៨) ចិត្តសមុដ្ឋានា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឆហាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ឆហាយតនេហិ ទ្វាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៥៩) នោ ចិត្តសមុដ្ឋានា ធម្មា នោ ចិត្តសហភុនោ ធម្មា នោ ចិត្តានុបរិវត្តិនោ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាយចិ ធាតុយា អសង្គហិតា ។

(១៦០) ចិត្តសហភុនោ ធម្មា ចិត្តានុបរិវត្តិនោ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦១) ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុនោ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិនោ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន

(១៥៨) ពួកធម៌ មានចិត្តជាសមុដ្ឋាន សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ៦ ; មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ; មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ១២ ;

(១៥៩) ពួកធម៌ មិនមែនតាំងឡើងដោយចិត្ត ពួកធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ; មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ; មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ តែមិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ;

(១៦០) ពួកធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ; មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ; មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ;

(១៦១) ពួកធម៌ ដែលច្រឡំផង តាំងឡើងដោយចិត្ត ពួកធម៌ ដែលច្រឡំផង តាំងឡើងផង កើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ ដែលច្រឡំផង តាំងឡើងផង ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១

ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៤២] យោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ ធម្មោ យោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុ ធម្មោ យោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិ ធម្មោ អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៤៣] អជ្ឈត្តិកា ធម្មា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឆហាយតនេហិ ទ្វាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ តីហិ ខន្ធេហិ ឆហាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៤៤] ពាហិរា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឆហាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ឆហាយតនេហិ ទ្វាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះរាប់រកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(១៤២) ពួកធម៌ ដែលមិនច្រឡំ តាំងមិនតាំងឡើងដោយចិត្ត ពួកធម៌ ដែលមិនច្រឡំ តាំងមិនតាំងឡើង តាំងមិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ ដែលមិនច្រឡំ តាំងមិនតាំងឡើង តាំងមិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ តែមិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[១៤៣] ពួកធម៌ ខាងក្នុង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ១២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ៦ ។

[១៤៤] ពួកធម៌ ខាងក្រៅ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ៦ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ១២ ។

(១៦៥) ឧបាទា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទស-ហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦៦) នោ ឧបាទា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ តីហាយតនេហិ នវហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ នវហាយតនេហិ នវហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦៧) ឧបាទិន្នា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ឯកា-ទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ឯកេ-នាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា អសង្គហិតា ។

(១៦៨) អនុបាទិន្នា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ សត្តហាយតនេហិ អដ្ឋ-ហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ បញ្ចហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦៥) ពួកធម៌ ដែលប្រកាន់មាំ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយ-តនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។

(១៦៦) ពួកធម៌ ដែលមិនប្រកាន់មាំ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ៣ ធាតុ ៩ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ៩ ធាតុ ៩ ។

(១៦៧) ពួកធម៌ ដែលកម្មកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

(១៦៨) ពួកធម៌ ដែលកម្មកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ៧ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ៥ ធាតុ ១០ ។

(១៤៩) ឧបាទានា ធម្មា កិលេសា ធម្មា កិលេសា ចេវ សង្កិលេសិកា ច ធម្មា កិលេសា ចេវ សង្កិលិដ្ឋា ច ធម្មា កិលេសា ចេវ កិលេសសម្បយុត្តា ច ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៥០) នោ កិលេសា ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋា ធម្មា កិលេសវិប្បយុត្តា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៥១) សង្កិលេសិកា ធម្មា សង្កិលេសិកា ចេវ នោ ច កិលេសា ធម្មា កិលេសវិប្បយុត្តា សង្កិលេសិកា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ

(១៤៩) ពួកធម៌ ដែលប្រកាន់មាំ ពួកធម៌ ជាកិលេស ពួកធម៌ ជាកិលេស ផងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មងផង ពួកធម៌ ជាកិលេស ផងជាសភាវៈសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ ជាកិលេស ផងប្រកបដោយកិលេស សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(១៥០) ពួកធម៌ មិនមែនកិលេស ពួកធម៌ មិនសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ ប្រាសចាកកិលេស វៀរលែងតែនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១៥១) ពួកធម៌ គួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ គ្រាន់តែគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនកិលេស ពួកធម៌ ប្រាសចាកកិលេស តែគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយ

អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៦២] អសង្កិលេសិកា ធម្មា កិលេសវិប្បយុត្តា អសង្កិលេសិកា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៦៣] សង្កិលិដ្ឋា ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តា ធម្មា សង្កិលិដ្ឋា ចេវ នោ ច កិលេសា ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តា ចេវ នោ ច កិលេសា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៦៤] ទស្សនេន បហាតព្វា ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វា ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកា ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

អាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[១៦២] ពួកធម៌ មិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ ប្រាសចាកកិលេស ពួកធម៌ មិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

[១៦៣] ពួកធម៌ ដែលសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ ប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌ ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនជាកិលេស ពួកធម៌ដែលគ្រាន់តែប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែនជាកិលេស សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

[១៦៤] ពួកធម៌ គួរលះដោយទស្សនៈ (ការឃើញនូវព្រះនិព្វានជាដំបូង គឺសោតាបត្តិមគ្គ) ពួកធម៌ គួរលះដោយភាវនា គឺ មគ្គ ៣ ខាងលើ ពួកធម៌ មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ មានហេតុគួរលះដោយភាវនា សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(១៤៥) ន ទស្សនេន បហាតព្វា ធម្មា ន ភាវនាយ បហាតព្វា ធម្មា ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកា ធម្មា ន ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៤៦) សវិតក្កា ធម្មា សវិចារា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ តីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៤៧) អវិតក្កា ធម្មា អវិចារា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា អសង្គហិតា ។

(១៤៥) ពួកធម៌ មិនគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ មិនគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ មានហេតុមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ មានហេតុមិនគួរលះដោយភាវនា វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១៤៦) ពួកធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ។

(១៤៧) ពួកធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ពួកធម៌ មិនមានវិចារៈ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ១ ទេ ។

(១៥៨) សប្បីតិកា ធម្មា បីតិសហគតា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៥៩) អប្បីតិកា ធម្មា ន បីតិសហគតា ធម្មា ន សុខសហគតា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦០) សុខសហគតា ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ តីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦១) ឧបេក្ខាសហគតា ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ សត្តហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៥៨) ធម៌ប្រកបដោយបីតិ ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(១៥៩) ធម៌មិនមានបីតិ ធម៌មិនច្រឡំដោយបីតិ ធម៌មិនប្រកបដោយសុខ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ចេញអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១៦០) ធម៌ច្រឡំដោយសុខ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ។

(១៦១) ធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ។

(១៦២) ន ឧបេក្ខាសហគតា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ តេរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦៣) កាមាវចរា ធម្មា បរិយាបន្នា ធម្មា សឧត្តរា ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦៤) ន កាមាវចរា ធម្មា អបរិយាបន្នា ធម្មា អនុត្តរា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៦២) ពួកធម៌ មិនច្រឡំដោយឧបេក្ខា វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ៥ ។

(១៦៣) ពួកធម៌ ជាកាមាវចរ ពួកធម៌ ជាបរិយាបន្នៈ (រាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ) ពួកធម៌ ជាសឧត្តរៈ (ប្រកបដោយការលើសឡើង) សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(១៦៤) ពួកធម៌ មិនមែនកាមាវចរ ពួកធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ (មិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ) ពួកធម៌ ជាអនុត្តរៈ (មិនប្រកបដោយការលើសឡើង) វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

សង្គហាសង្គហបទំ

[១៦៥] រូបាវចរា ធម្មា អរូបាវចរា ធម្មា និយ្យានិកា ធម្មា និយតា ធម្មា សរណា ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៦៦] ន រូបាវចរា ធម្មា ន អរូបាវចរា ធម្មា អនិយ្យានិកា ធម្មា អនិយតា ធម្មា អរណា ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ អរណា ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

សង្គហាសង្គហបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

សង្គហាសង្គហបទ

[១៦៥] ពួកធម៌ ជារូបាវចរ ពួកធម៌ ជាអរូបាវចរ ពួកធម៌ ជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ ពួកធម៌ ទៀង ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយសង្គ្រាម សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

[១៦៦] ពួកធម៌ មិនមែនជារូបាវចរ ពួកធម៌ មិនមែនជាអរូបាវចរ ពួកធម៌ មិនមែនជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ ពួកធម៌ មិនទៀង ពួកធម៌ មិនមែនជាសង្គ្រាម សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌ មិនមែនជាសង្គ្រាម វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

ចប់ សង្គហាសង្គហបទនិទ្ទេស ។

សង្គហិតេន អសង្គហិតបទនិទ្ទេសោ

[១៦៧] ចក្ខាយតនេន យេ ធម្មា ។បេ។ ផោដ្ឋព្វាយតនេន យេ ធម្មា ចក្ខុធាតុយា យេ ធម្មា ។បេ។ ផោដ្ឋព្វធាតុយា យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា កតិហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតិហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។ តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៦៨] ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា សោតវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា ឃានវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា ជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា កាយវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា មនោធាតុយា យេ ធម្មា មនោវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ទ្វាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

សង្គហិតេន អសង្គហិតបទនិទ្ទេស

[១៦៧] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយចក្ខាយតនៈ ។បេ។ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយផោដ្ឋព្វាយតនៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយចក្ខុធាតុ ។បេ។ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយផោដ្ឋព្វធាតុ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។

[១៦៨] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសោតវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឃានវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយកាយវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមនោធាតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១២ ។

[១៦៩] ចក្ខុន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សោតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ឃានិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ជិវ្ហិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា កាយិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ឥត្ថិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បុរិសិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៧០] អសញ្ញាភវេន យេ ធម្មា ឯកវោការភវេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ តីហាយតនេហិ នវហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៧១] បរិទេវេន យេ ធម្មា សនិទស្សនសប្បដិឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៦៩] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយចក្ខុន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសោតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឃានិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយជិវ្ហិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយកាយិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឥត្ថិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយបុរិសិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។

[១៧០] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយភពមានខន្ធ ១ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ៣ ធាតុ ៩ ។

[១៧១] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ តាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។

(១៧២) អនិទស្សនសប្បដិឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៧៣) សនិទស្សនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៧៤) សប្បដិឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបាទាធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។ តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៧២) ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(១៧៣) ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។

(១៧៤) ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពួកឧបាទាធម៌ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

ឯកាទសាយតនា សត្តរស ធាតុយោ សត្តិន្ទ្រិយា អសញ្ញាភវេ ឯកវោការភវេ បរិយាបន្នា សនិទស្សនសប្បដិឃំ អនិទស្សនំ បុនរេវ សប្បដិឃំ ឧបាទាតិ ។

សង្គហិតេន អសង្គហិតបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

អសង្គហិតេន សង្គហិតបទនិទ្ទេសោ

[១៧៤] វេទនាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សញ្ញាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សង្ខារក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សមុទយសច្ចេន យេ ធម្មា មគ្គសច្ចេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា កតិហិ ខន្ធេហិ កតិហាយតនេហិ កតិហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

[១៧៥] និរោធសច្ចេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ឥន្ទ្រិយ ៧ អសញ្ញភព ឯកវោការភព សេចក្ដីរាប់ក្នុង ធម្មជាតប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ និងធម្មជាតមិនប្រកបដោយការឃើញ ឈ្មោះថា សប្បដិឃធម៌ ឈ្មោះថា ឧបាទាធម៌ទៀតផង ។

ចប់ សង្គហិតេន អសង្គហិតបទនិទ្ទេស ។

អសង្គហិតេន សង្គហិតបទនិទ្ទេស

[១៧៤] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសង្ខារក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមគ្គសច្ច ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ធម៌ទាំងនោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

[១៧៥] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយនិរោធសច្ច ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

[១៧៧] ជីវិតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

[១៧៨] ឥត្ថិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បុរិសិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សុខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទុក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សទ្ធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វីរិយិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សមាធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អវិជ្ជាយ យេ ធម្មា អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារេន យេ ធម្មា សឡាយតនបច្ចយា ផស្សេន យេ ធម្មា

[១៧៧] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជីវិតិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

[១៧៨] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឥត្ថិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយបុរិសិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវីរិយិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសមាធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសង្ខារ ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយផស្សៈ ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ

ផស្សប្បច្ចយា វេទនាយ យេ ធម្មា វេទនាបច្ចយា តណ្ហាយ យេ ធម្មា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានេន យេ ធម្មា ឧបាទានបច្ចយា កម្មភវេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

(១៧៩) ជាតិយា យេ ធម្មា ជរាយ យេ ធម្មា មរណេន យេ ធម្មា ឈានេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

(១៨០) សោកេន យេ ធម្មា ទុក្ខេន យេ ធម្មា ទោមនស្សេន យេ ធម្មា ឧបាយាសេន យេ ធម្មា

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវេទនា ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយតណ្ហា ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឧបាទាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយកម្មភព ព្រោះឧបាទានជាបច្ច័យ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ទាំងនោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

(១៧៩) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជាតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជរា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមរណៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឈាន ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

(១៨០) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសេចក្ដីសោក ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទុក្ខ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទោមនស្ស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឧបាយាសៈ (សេចក្ដីតានតឹងចិត្ត)

សតិបដ្ឋានេន យេ ធម្មា សម្មប្បធានេន យេ ធម្មា អប្បមញ្ញាយ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ឥន្ទ្រិយេហិ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ពលេហិ យេ ធម្មា សត្តហិ ពោជ្ឈង្គេហិ យេ ធម្មា អរិយេន អដ្ឋង្គិកេន មគ្គេន យេ ធម្មា ផស្សេន យេ ធម្មា វេទនាយ យេ ធម្មា សញ្ញាយ យេ ធម្មា ចេតនាយ យេ ធម្មា អធិមោក្ខេន យេ ធម្មា មនសិការេន យេ ធម្មា ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ សហេតុកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឥន្ទ្រិយ ៥ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយផស្សៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសញ្ញា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចេតនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអធិមោក្ខ (ការជឿស៊ប់) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមនសិការ (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ផងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ផងប្រកបដោយហេតុ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

[១៨១] អប្បច្ចយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសង្ខតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

[១៨២] អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ សាសវេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ អាសវសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

[១៨៣] សញ្ញោជនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា គន្ថេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឱឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា យោគេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

[១៨១] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនមានបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនមានបច្ច័យតាក់តែង ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ១ ធាតុ ១ ។

[១៨២] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ១ ធាតុ ១ ។

[១៨៣] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាសញ្ញោជនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាគន្ថៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាឱឃៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាយោគៈ

ធីវេលោហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសេហិ ចេវ បរាមដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

(១៨៤) ចេតសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាទីវេលា: ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំងជាធម្មជាតដែលបរាមាសៈស្ទាបអង្អែលហើយ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

(១៨៤) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាចេតសិក ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ច្រឡំ ទាំងកាន់តាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

[១៨៥] ចិត្តសហភូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តានុបរិវត្តីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

[១៨៦] ឧបាទានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលេសិកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលិដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ កិលេសសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

អសង្គហិតេន សង្គហិតបទនិទ្ទេសោ តតិយោ ។

---

[១៨៥] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ដោយខន្ធសង្គហៈ តែសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ តែសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

[១៨៦] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងជាធម៌សៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

ចប់ អសង្គហិតេន សង្គហិតបទនិទ្ទេស ។

សង្គហិតេន សង្គហិតបទនិទ្ទេសោ

[១៨៧] សមុទយសច្ចេន យេ ធម្មា មគ្គសច្ចេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា កតិហិ ខន្ធេហិ កតិហាយតនេហិ កតិហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

[១៨៨] ឥត្ថិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បុរិសិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សុខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទុក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សទ្ធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វីរិយិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សមាធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា

សង្គហិតេន សង្គហិតបទនិទ្ទេស

(១៨៧) ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមគ្គសច្ច ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

(១៨៨) ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឥត្ថិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយបុរិសិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយទោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយវីរិយិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសមាធិន្ទ្រិយ

បញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អវិជ្ជាយ យេ ធម្មា អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារេន យេ ធម្មា សឡាយតនបច្ចយា ផស្សេន យេ ធម្មា វេទនាបច្ចយា តណ្ហាយ យេ ធម្មា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានេន យេ ធម្មា ឧបាទានបច្ចយា(១) កម្មភវេន យេ ធម្មា សោកេន យេ ធម្មា បរិទេវេន យេ ធម្មា ទុក្ខេន យេ ធម្មា ទោមនស្សេន យេ ធម្មា ឧបាយាសេន យេ ធម្មា សតិបដ្ឋានេន យេ ធម្មា សម្មប្បធានេន យេ ធម្មា អប្បមញ្ញាយ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ឥន្ទ្រិយេហិ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ពលេហិ យេ ធម្មា សត្តហិ ពោជ្ឈង្គេហិ យេ ធម្មា អរិយេន អដ្ឋង្គិកេន មគ្គេន យេ ធម្មា ផស្សេន យេ ធម្មា ចេតនាយ យេ ធម្មា អធិមោក្ខេន យេ ធម្មា មនសិការេន យេ ធម្មា ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

១ ឱ. ម. អយំ បាឋោ ន ទិស្សតិ ។

ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសង្ខារ ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយផស្សៈ ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយតណ្ហា ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឧបាទាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយកម្មភព ព្រោះឧបាទានជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសោក ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយបរិទេវៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយទុក្ខ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយទោមនស្ស ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឧបាយាសៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឥន្ទ្រិយ ៥ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយផស្សៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយចេតនា ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអធិមោក្ខ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមនសិការ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ

ហេតូហិ ចេវ សហេតុកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សញ្ញោជនេហិ យេ ធម្មា គន្ថេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឱឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា យោគេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា នីវរណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបាទានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលេសិកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលិដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ កិលេសសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា កតិហិ ខន្ធេហិ កតិហាយតនេហិ កតិហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។

ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាសញ្ញោជនៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាគន្ថៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាឱឃៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជានីវរណៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងជាធម៌សៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ?

តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកេន ធាតុយា សង្គហិតា(១) ។

សង្គហិតេន សង្គហិតបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

អសង្គហិតេន អសង្គហិតបទនិទ្ទេសោ

(១៨៩) រូបក្ខន្ធេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា កតិហិ ខន្ធេហិ កតិហាយតនេហិ កតិហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។ តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

---

១ ឱ. ពិតោ ទាំ ទ្វេ សព្វា បណ្ណាសិន្ទ្រិយាទិ ឯកាទស បដិច្ចសមុប្បាទ ទ្វេ បុន ឯកាទស ពោជ្ឈង្គបទំ ឯត្ថ គឹសរិតន្តិ និទេ ឰាហ ទិស្សន្តិ ។

ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

ចប់ សង្គហិតេន សង្គហិតបទនិទ្ទេស ។

អសង្គហិតេន អសង្គហិតបទនិទ្ទេស

(១៨៩) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយរូបក្ខន្ធ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(១៩០) វេទនាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សញ្ញាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សង្ខារក្ខន្ធេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៩១) វិញ្ញាណក្ខន្ធេន យេ ធម្មា មនាយតនេន យេ ធម្មា ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា ។ បេ ។ មនោធាតុយា យេ ធម្មា មនោវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា មនិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៩២) ចក្ខាយតនេន យេ ធម្មា ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វាយតនេន យេ ធម្មា ចក្ខុធាតុយា យេ ធម្មា ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វធាតុយា យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន

(១៩០) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសង្ខារក្ខន្ធ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(១៩១) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវិញ្ញាណក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមនាយតនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ។ បេ ។ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមនោធាតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមនិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

(១៩២) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយផោដ្ឋព្វាយតនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចក្ខុធាតុ ។ បេ ។ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយផោដ្ឋព្វធាតុ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ

អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៩៣) ធម្មាយតនេន យេ ធម្មា ធម្មធាតុយា យេ ធម្មា ឥត្ថិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បុរិសិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ជីវិតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៩៤) សមុទយសច្ចេន យេ ធម្មា មគ្គសច្ចេន យេ ធម្មា និរោធសច្ចេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(១៩៥) ចក្ខុន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ។ បេ ។

មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។

(១៩៣) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម្មាយតនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម្មធាតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឥត្ថិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយបុរិសិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជីវិតិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(១៩៤) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមគ្គសច្ច ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយនិរោធសច្ច ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(១៩៥) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។

កាយិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ(១) ធាតូហិ អសង្គហិតា(២) ។

(១៩៦) សុខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទុក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សទ្ធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វីរិយិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សមាធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អវិជ្ជាយ យេ ធម្មា

១ ម. អដ្ឋារសហិ ។ ២ ម. ដីកា ឯវំ មនិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ។ បេ ។ តេ ធម្មា ។ បេ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហិ អាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតាតិ ឥទំ បាឋំ ទិស្សតិ ។

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយកាយិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។

(១៩៦) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវីរិយិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសមាធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអវិជ្ជា

អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៩៧] សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[១៩៨] វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសង្ខារ ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(១៩៧) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ ដោយវិញ្ញាណ ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

(១៩៨) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយនាមរូប ព្រោះវិញ្ញាណជាបច្ច័យ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

[១៩៩] នាមរូបប្បច្ចយា សឡាយតនេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេន អាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា អសង្គហិតា ។

[២០០] សឡាយតនប្បច្ចយា ផស្សេន យេ ធម្មា ផស្សប្បច្ចយា វេទនាយ យេ ធម្មា វេទនាបច្ចយា តណ្ហាយ យេ ធម្មា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានេន យេ ធម្មា កម្មភវេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហិ អាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២០១] អរូបភវេន យេ ធម្មា នេវសញ្ញានាសញ្ញាភវេន យេ ធម្មា ចតុវោការភវេន យេ ធម្មា ឥទ្ធិបាទេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

(១៩៩) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសឡាយតនៈព្រោះនាមរូបជាបច្ច័យ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

(២០០) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយផស្សៈព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវេទនាព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយតណ្ហាព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឧបាទានព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយកម្មភព ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(២០១) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអរូបភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយនេវសញ្ញានាសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចតុវោការភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឥទ្ធិបាទ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ

តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(២០២) អសញ្ញាភវេន យេ ធម្មា ឯកវោការភវេន យេ ធម្មា ជាតិយា យេ ធម្មា ជរាយ យេ ធម្មា មរណេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(២០៣) ឥទ្ធិបាទេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(២០៤) សោកេន យេ ធម្មា ទុក្ខេន យេ ធម្មា ទោមនស្សេន យេ ធម្មា ឧបាយាសេន យេ ធម្មា

ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(២០២) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឯកវោការភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជាតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជរា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមរណៈ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(២០៣) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឥទ្ធិបាទៈ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។

(២០៤) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសោក ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទុក្ខ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទោមនស្ស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឧបាយាសៈ

សតិប្បដ្ឋានេន យេ ធម្មា សម្មប្បធានេន យេ ធម្មា ឈានេន យេ ធម្មា អប្បមញ្ញាយ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ឥន្ទ្រិយេហិ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ពលេហិ យេ ធម្មា សត្តហិ ពោជ្ឈង្គេហិ យេ ធម្មា អរិយេន អដ្ឋង្គិកេន មគ្គេន យេ ធម្មា ផស្សេន យេ ធម្មា វេទនាយ យេ ធម្មា សញ្ញាយ យេ ធម្មា ចេតនាយ យេ ធម្មា អធិមោក្ខេន យេ ធម្មា មនសិការេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២០៨] ចិត្តេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឈាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឥន្ទ្រិយ ៥ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយផស្សៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសញ្ញា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចេតនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអធិមោក្ខ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមនសិការ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

[២០៨] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចិត្ត ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

(២០៦) កុសលេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អកុសលេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិបាកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិបាកធម្មធម្មេហិ យេ ធម្មា អនុបាទិន្នុបាទានិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិតក្កសវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បីតិសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សុខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

(២០៦) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាកុសល ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាអកុសល ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាវិបាក ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌សៅហ្មង តាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនសៅហ្មង តាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ តាំងប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយសុខ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ

ភាវនាយ បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាចយគាមីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អបចយគាមីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សេក្ខេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសេក្ខេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មហគ្គតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អប្បមាណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរិត្តារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មហគ្គតារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អប្បមាណារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហីនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បណីតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មិច្ឆត្តនិយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្មត្តនិយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មគ្គារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មគ្គហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មគ្គាធិបតីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អតីតារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានហេតុគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលដល់នូវការសន្សំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដល់នូវសភាពជាធំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ថោកទាប ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ថ្លៃថ្លា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានសភាពខុសដ៏ទៀង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានសភាពត្រូវដ៏ទៀង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានមគ្គជាហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានមគ្គជាអធិបតី ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត

អនាគតារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បច្ចុប្បន្នារម្ម-ណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អជ្ឈត្តារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ពហិទ្ធារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២០៧] សនិទស្សនសប្បដិឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនិទស្សនសប្បដិឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២០៨] ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ សហេតុកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(២០៧) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។

(២០៨) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ

ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(២០៩) សហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សហេតុកេហិ ចេវ ន ច ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តេហិ ចេវ ន ច ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន ហេតូហិ ធម្មេហិ សហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(២១០) អប្បច្ចយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសង្ខតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(២០៩) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ គ្រាន់តែប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌គ្រាន់តែប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមែនហេតុ ដោយពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(២១០) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ មិនមានបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ មិនមានបច្ច័យតាក់តែង ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ

តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(២១១) សនិទស្សនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សប្បដិឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(២១២) រូបីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(២១៣) អរូបីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា លោកុត្តរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(២១១) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។

(២១២) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានរូប ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(២១៣) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមានរូប ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាលោកុត្តរៈ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

[២១៤] អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ សាសវេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ អាសវសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ឆហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២១៥] អនាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវសម្បយុត្តេហិ ចេវ នោ ច អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តេហិ អនាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២១៦] សញ្ញោជនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

[២១៤] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៦ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

[២១៥] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមានអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌គ្រាន់តែប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

[២១៦] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាសញ្ញោជនៈ

គន្ថា ធម្មា យេ ធម្មា ឱឃា ធម្មា យេ ធម្មា យោគា ធម្មា យេ ធម្មា នីវរណា ធម្មា យេ ធម្មា បរាមាសា ធម្មា យេ ធម្មា បរាមាសា ចេវ បរាមដ្ឋា ច ធម្មា យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(២១៧) បរាមដ្ឋា ធម្មា យេ ធម្មា បរាមាសសម្បយុត្តា ធម្មា យេ ធម្មា បរាមាសវិប្បយុត្តា អបរាមដ្ឋា ធម្មា យេ ធម្មា សារម្មណា ធម្មា យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាគន្ថៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាឱឃៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជានីវរណៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំងជាធម៌ដែលបរាមាសៈស្ទាបអង្អែលហើយ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(២១៧) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលបរាមាសៈមិនស្ទាបអង្អែលហើយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ ប្រកបដោយបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រាសចាកបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសៈមិនស្ទាបអង្អែល ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយអារម្មណ៍ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(២១៨) អនារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា នោ ចិត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តវិប្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តវិសំសដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសហ-ភូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តានុបរិវត្តីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ពាហិរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបាទា-ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២១៩] ចិត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គ-ហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយ-តនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[២១៨] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមានអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមែនជាចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាឧបាទា ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

[២១៩] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌គឺចិត្ត ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

[៦៦០] ចេតសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតន-សង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៦៦១] អជ្ឈត្តិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អ-សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយ-តនេន ឯកាយ ធាតុយា អសង្គហិតា ។

[៦៦២] ឧបាទានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

[៦៦០] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ ជាចេតសិក ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

[៦៦១] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ខាងក្នុង ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុ-សង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

[៦៦២] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាឧបាទាន

កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលេសិកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលិដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ កិលេសសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា តេ ធម្មា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤៤៣] អសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សង្កិលិដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សង្កិលិដ្ឋេហិ ចេវ នោ ច កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តេហិ ចេវ នោ ច កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសវិប្បយុត្តេហិ អសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាកិលេស ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាកិលេស ទាំងជាធម៌សៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

[៤៤៣] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនជាកិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែនជាកិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រាសចាកកិលេស ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា

អសង្គហិតេន អសង្គហិតបទំ

ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិតក្កេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សប្បីតិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បីតិ-សហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សុខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន កាមាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា រូបាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អរូបាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អបរិយាបន្នេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា និ-យ្យានិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា និយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនុត្តរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សរណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អា-យតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អ-សង្គហិតា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុ-សង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា កតិហិ ខន្ធេហិ កតិហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

អសង្គហិតេន អសង្គហិតបទ

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ មានហេតុគួរលះ ដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយសុខ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមែនជាកាមាវចរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជារូបាវចរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាអរូបាវចរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាអ-បរិយាបន្នៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ មានសភាពទៀង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ មិនប្រកបដោយការរើខ្លួន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយសត្រូវ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ?

តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

រូបញ្ច ធម្មាយតនំ ធម្មធាតុ ឥត្ថី បុមំ
ជីវិតំ នាមរូបំ ទ្វេ ភវា ជាតិ ជរា មច្ចុ
រូបំ អនារម្មណំ នោ ចិត្តំ ចិត្តេន វិប្បយុត្តំ
វិសំសដ្ឋំ សមុដ្ឋានំ សហភុ អនុបរិវត្តិ
ពាហិរំ ឧបាទា ទ្វេ វីសតិ ឯស នយោ សុត្តតោ ។

អសង្គហិតេន អសង្គហិតបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

សម្បយោគវិប្បយោគបទនិទ្ទេសោ

[៦៦៤] រូបក្ខន្ធោ កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តោ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តោ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តោ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តោ ។

ធម៌ទាំងនោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

ធម៌ ២២ គឺរូប ១ ធម្មាយតនៈ ១ ធម្មធាតុ ១ ឥត្ថិន្ទ្រិយ ១
បុរិសិន្ទ្រិយ ១ ជីវិតិន្ទ្រិយ ១ នាមរូប ១ ភព ២ ជាតិ ១ ជរា ១
មច្ចុ ១ រូប ១ ធម្មជាតមិនមានអារម្មណ៍ ១ ធម្មជាតមិនមែន
ចិត្ត ១ ធម្មជាតប្រាសចាកចិត្ត ១ ធម្មជាតមិនច្រឡំដោយ
ចិត្ត ១ ធម្មជាតតាំងឡើងអំពីចិត្ត ១ ធម្មជាតកើតជាមួយនឹង
ចិត្ត ១ ធម្មជាតប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ១ ធម្មជាតខាងក្រៅ ១
ឧបាទា ១ ន័យនុ៎ះ ព្រះសាស្ដា ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយ
ប្រពៃហើយ ។

ចប់ អសង្គហិតេន អសង្គហិតបទនិទ្ទេស ។

សម្បយោគវិប្បយោគបទនិទ្ទេស

(៦៦៤) រូបក្ខន្ធ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈគឺមនាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈគឺមនាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ គឺ វេទនាសញ្ញា សង្ខារ ក៏មាន ។

សម្បយោគវិប្បយោគបទនិទ្ទេសោ

[២២៥] វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ សង្ខារក្ខន្ធោ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[២២៦] វិញ្ញាណក្ខន្ធោ តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តោ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តោ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តោ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តោ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តោ ។

[២២៧] ចក្ខាយតនំ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វាយតនំ សម្បយុត្តន្តិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តំ ។

សម្បយោគវិប្បយោគបទនិទ្ទេស

(២២៥) វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ គឺសញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ១ អាយតនៈ១០ ធាតុ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ គឺរូបនិងនិព្វានក៏មាន ។

(២២៦) វិញ្ញាណក្ខន្ធ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២២៧) ចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦២៨] មនាយតនំ តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តំ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តំ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តំ ។ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តំ ។

[៦២៩] ចក្ខុធាតុ ។បេ។ ផោដ្ឋព្វធាតុ សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៦៣០] ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ។បេ។ មនោធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៦២៨) មនាយតនៈ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦២៩) ចក្ខុធាតុ ។បេ។ ផោដ្ឋព្វធាតុ ប្រកបនឹងធម៌ណា ៗ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៣០) ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ។បេ។ មនោធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៣១] សមុទយសច្ចំ មគ្គសច្ចំ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តំ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តំ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តំ ។

[២៣២] និរោធសច្ចំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ កាយិន្ទ្រិយំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ បុរិសិន្ទ្រិយំ សម្បយុត្តន្តិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តំ ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តំ ។

[២៣៣] មនិន្ទ្រិយំ តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តំ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តំ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តំ ។

[២៣៤] សុខិន្ទ្រិយំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ

[២៣១] សមុទយសច្ច មគ្គសច្ច ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៣២] និរោធសច្ច ចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ កាយិន្ទ្រិយ ឥត្ថិន្ទ្រិយ បុរិសិន្ទ្រិយ ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៣៣] មនិន្ទ្រិយ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៣៤] សុខិន្ទ្រិយ ទុក្ខិន្ទ្រិយ សោមនស្សិន្ទ្រិយ

ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តំ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តំ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តំ ។

[២៣៥] ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ទ្វីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តំ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តំ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តំ ។

[២៣៦] សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន

ទោមនស្សិន្ទ្រិយ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២៣៥) ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ២ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២៣៦) សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ អញ្ញិន្ទ្រិយ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ សង្ខារទាំងឡាយ (កើតមាន) ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១

ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតិហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(២៣៧) សង្ខារប្បច្ចយា វិញ្ញាណំ តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តំ ។ កតិហិ វិប្បយុត្តំ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តំ ។

(២៣៨) សឡាយតនប្បច្ចយា ផស្សោ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តោ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តោ ។ កតិហិ វិប្បយុត្តោ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តោ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តោ ។

ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២៣៧) វិញ្ញាណ (កើតមាន) ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២៣៨) ផស្សៈ (កើតមាន) ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១៦ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៣៩) ផស្សប្បច្ចយា វេទនា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៦៤០) វេទនាបច្ចយា តណ្ហា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានំ ឧបាទានប្បច្ចយា កម្មភវោ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តោ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តោ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តោ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តោ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តោ ។

(៦៤១) រូបភវោ សម្បយុត្តោតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តោ ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ តីហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តោ ។

(៦៣៩) វេទនា (កើតមាន) ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៤០) តណ្ហា (កើតមាន) ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ឧបាទាន (កើតមាន) ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ កម្មភព (កើតមាន) ព្រោះឧបាទានជាបច្ច័យ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៤១) រូបភព ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៣ ។

(៦៤៦) អរូបភវោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាភវោ(១) ចតុវោការភវោ សម្បយុត្តាតិ ? នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ? ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៦៤៧) អសញ្ញាភវោ ឯកវោការភវោ បរិទេវោ សម្បយុត្តាតិ ? នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ? ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៦៤៨) សោកោ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តំ ។ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តំ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តំ ? ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តំ ។ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តំ ។

១ ឱ. នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនភវោ ។

(៦៤៦) អរូបភព នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនភព ចតុវោការភព ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៤៧) អសញ្ញាភព ឯកវោការភព បរិទេវៈ ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៤៨) សេចក្ដីសោក ទុក្ខ ទោមនស្ស ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៦៥) ឧបាយាសោ សតិប្បដ្ឋានំ សម្មប្បធានំ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តំ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តំ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តំ ។

(៦៦៦) ឥទ្ធិបាទោ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តោ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តោ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តោ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តោ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តោ ។

(៦៦៧) ឈានំ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តំ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តំ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តំ ។ ឯកេន ខន្ធេន

(៦៦៥) ឧបាយាសៈ សតិប្បដ្ឋាន សម្មប្បធាន ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៦៦) ឥទ្ធិបាទ ប្រកបដោយខន្ធ ២ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៦៧) ឈាន ប្រកបដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១

ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តំ ឯ-កេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តំ ។

(៦៦៨) អប្បមញ្ញា បញ្ចិន្ទ្រិយានិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្ប-យុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្ប-យុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៦៦៩) ផស្សោ ចេតនា មនសិការោ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្ប-យុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្ប-យុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៦៨) អប្បមញ្ញា ឥន្ទ្រិយ ៥ ពលៈ ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ មគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយ-តនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៦៩) ផស្សៈ ចេតនា មនសិការៈ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៨០] វេទនា សញ្ញា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[២៨១] ចិត្តំ តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តំ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តំ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តំ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តំ ។

[២៨២] អធិមោក្ខោ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ទ្វីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តោ ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តោ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តោ ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បណ្ណរសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តោ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តោ ។

[២៨០] វេទនា សញ្ញា ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៨១] ចិត្តប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៨២] អធិមោក្ខ (ការជឿស៊ប់) ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ២ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២៤៣) កុសលា ធម្មា អកុសលា ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(២៤៤) សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បណ្ណរសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(២៤៥) អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ

(២៤៣) ពួកធម៌ជាកុសល ពួកធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២៤៤) ពួកធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២៤៥) ពួកធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០

ឯកាទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៤៥៦] វិបាកា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៤៥៧] វិបាកធម្មធម្មា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៤៥៨] នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មា អនុបាទិន្នុបាទានិយា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ១ ធាតុ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៤៥៦] ពួកធម៌ជាវិបាក ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៤៥៧] ពួកធម៌មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ពួកធម៌ដែលសៅហ្មង តាំងនូវផលឲ្យសេចក្តីសៅហ្មង ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៤៥៨] ពួកធម៌មិនមែនវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ពួកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥ ។

[២៥៩] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយា ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

[២៦០] សវិតក្កសវិចារា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន សម្បយុត្តា(១) ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បណ្ណរសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[២៦១] អវិតក្កវិចារមត្តា ធម្មា បីតិសហគតា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន សម្បយុត្តា(១) ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

១ ឱ. ម. ឯកេន ខន្ធេន ន ទិស្សតិ ។

[២៥៩] ពួកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ប្រកបដោយធម៌ណា ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦ ។

[២៦០] ពួកធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំងប្រកបដោយវិចារៈ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៦១] ពួកធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ប្រកបដោយបីតិ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦៦២] អវិតក្កាវិចារា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា វិប្បយុត្តា ។

[៦៦៣] សុខសហគតា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បណ្ណរសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៦៦៤] ឧបេក្ខាសហគតា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៦៦២] ពួកធម៌មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១ ។

[៦៦៣] ពួកធម៌ប្រកបដោយសុខ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦៦៤] ពួកធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៦៥) ទស្សនេន បហាតព្វា ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វា ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកា ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកា ធម្មា អាចយគាមិនោ ធម្មា អបចយគាមិនោ ធម្មា សេក្ខា ធម្មា អសេក្ខា ធម្មា មហគ្គតា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៦៦៦) អប្បមាណា ធម្មា បណីតា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ធហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

(៦៦៧) បរិត្តារម្មណា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៦៦៥) ពួកធម៌គួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌គួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌មានហេតុគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ដល់នូវការសន្សំ ពួកធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំ ពួកធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ដល់នូវសភាពធំ ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦៦៦) ពួកធម៌មានប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ដ៏ឧត្តម ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦ ។

(៦៦៧) ពួកធម៌មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦៦៨] មហគ្គតារម្មណា ធម្មា អប្បមាណារម្មណា ធម្មា ហីនា ធម្មា មិច្ឆត្តនិយតា ធម្មា សម្មត្តនិយតា ធម្មា មគ្គារម្មណា ធម្មា មគ្គហេតុកា ធម្មា មគ្គាធិបតិនោ ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៦៦៩] អនុប្បន្នា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

[៦៧០] អតីតារម្មណា ធម្មា អនាគតារម្មណា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៦៦៨] ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ថោកទាប ពួកធម៌មានសភាពខុសនិងទៀង ពួកធម៌មានសភាពត្រូវនិងទៀង ពួកធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពួកធម៌មានមគ្គជាហេតុ ពួកធម៌មានមគ្គជាអធិបតី ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦៦៩] ពួកធម៌មិនទាន់កើតឡើង ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥ ។

[៦៧០] ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤៧១) បច្ចុប្បន្នារម្មណា ធម្មា អជ្ឈត្តារម្មណា ធម្មា ពហិទ្ធារម្មណា ធម្មា អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ? នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ? ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៤៧២) សនិទស្សនសប្បដិឃា ធម្មា អនិទស្សនសប្បដិឃា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ? នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ? ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៤៧៣) ហេតូ ធម្មា ហេតូ ចេវ សហេតុកា ច ធម្មា ហេតូ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តា ច ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ? ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៤៧១) ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ប្រកបដែរឬទេ ? មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ? ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤៧២) ពួកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ប្រកបដែរឬទេ ? មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ? ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤៧៣) ពួកធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ? ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២៧៤) សហេតុកា ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(២៧៥) សហេតុកា ចេវ ន ច ហេតូ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តា ចេវ ន ច ហេតូ ធម្មា ន ហេតូ សហេតុកា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(២៧៦) អប្បច្ចយា ធម្មា អសង្ខតា ធម្មា សនិទស្សនា ធម្មា សប្បដិឃា ធម្មា រូបិនោ ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(២៧៤) ពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ប្រកបដោយហេតុ ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២៧៥) ពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌មិនមែនហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២៧៦) ពួកធម៌មិនមានបច្ច័យ ពួកធម៌មិនមានបច្ច័យតាក់តែង ពួកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ពួកធម៌ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌មានរូប ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦៧៧] លោកុត្តរា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

[៦៧៨] អាសវា ធម្មា អាសវា ចេវ សាសវា ច ធម្មា អាសវា ចេវ អាសវសម្បយុត្តា ច ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៦៧៩] អនាសវា ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តា អនាសវា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

[៦៨០] អាសវសម្បយុត្តា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។

[៦៧៧] ពួកធម៌ជាលោកុត្តរ ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦ ។

[៦៧៨] ពួកធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ជាអាសវៈទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ជាអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦៧៩] ពួកធម៌មិនមានអាសវៈ ពួកធម៌ប្រាសចាកអាសវៈទាំងមិនមានអាសវៈ ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦ ។

[៦៨០] ពួកធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ប្រកបដែរឬទេ ។

នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទស-ហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៦៨១] អាសវសម្បយុត្តា ចេវ នោ ច អាសវា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៦៨២] សញ្ញោជនា ធម្មា គន្ថា ធម្មា ឱឃា ធម្មា យោគា ធម្មា នីវរណា ធម្មា បរាមាសា ធម្មា បរាមាសា ចេវ បរាមដ្ឋា ច ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។

មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦៨១] ពួកធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនអាសវៈ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦៨២] ពួកធម៌ជាសញ្ញោជនៈ ពួកធម៌ជាគន្ថៈ ពួកធម៌ជាឱឃៈ ពួកធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ជានីវរណៈ ពួកធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ជាបរាមាសៈ ផងបរាមាសៈស្ទាបអង្អែលហើយ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។

ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៤៨៣) អបរាមដ្ឋា ធម្មា បរាមាសវិប្បយុត្តា អបរាមដ្ឋា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

(៤៨៤) បរាមាសសម្បយុត្តា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៤៨៥) សារម្មណា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤៨៣) ពួកធម៌ដែលបរាមាសៈមិនស្ទាបអង្អែល ពួកធម៌ដែលប្រាសចាកបរាមាសៈតាំងនៅបរាមាសៈមិនស្ទាបអង្អែល ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦ ។

(៤៨៤) ពួកធម៌ប្រកបដោយបរាមាសៈ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤៨៥) ពួកធម៌ប្រកបដោយអារម្មណ៍ ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៨៦] អនារម្មណា ធម្មា ចិត្តវិប្បយុត្តា ធម្មា ចិត្តវិសំសដ្ឋា ធម្មា ឧបាទា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[២៨៧] ចិត្តា ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[២៨៨] ចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសម្បយុត្តា ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋា ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុនោ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិនោ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ

[២៨៦] ពួកធម៌មិនមានអារម្មណ៍ ពួកធម៌ប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌ប្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ជាឧបាទា ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៨៧] ពួកធម៌គឺចិត្ត ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៨៨] ពួកធម៌គឺចេតសិក ពួកធម៌ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ច្រឡំ ទាំងតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ច្រឡំ ទាំងតាំងទាំងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១

ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៤៨៩) អនុបាទិន្នា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

(៤៩០) ឧបាទានា ធម្មា កិលេសា ធម្មា កិលេសា ចេវ សង្កិលេសិកា ច ធម្មា កិលេសា ចេវ សង្កិលិដ្ឋា ច ធម្មា កិលេសា ចេវ កិលេសសម្បយុត្តា ច ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៤៩១) អសង្កិលេសិកា ធម្មា កិលេសវិប្បយុត្តា ធម្មា អសង្កិលេសិកា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។

ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤៨៩) ពួកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥ ។

(៤៩០) ពួកធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ជាកិលេសផងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មងផង ពួកធម៌ជាកិលេសផងសៅហ្មងផងហើយ ពួកធម៌ជាកិលេសផងប្រកបដោយកិលេសផង ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤៩១) ពួកធម៌មិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ប្រាសចាកកិលេស ពួកធម៌មិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ប្រកបដែរឬទេ ។

ណត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

[៤៩២] សង្កិលិដ្ឋា ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ ណត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៤៩៣] សង្កិលិដ្ឋា ចេវ នោ ច កិលេសា ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តា ចេវ នោ ច កិលេសា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៤៩៤] ទស្សនេន បហាតព្វា ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វា ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកា ធម្មា

មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ៦ ។

[៤៩២] ពួកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ប្រកបដោយកិលេស ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ១ អាយតនៈ១០ ធាតុ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ១ ធាតុ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៤៩៣] ពួកធម៌សៅហ្មងហើយ តែមិនមែនជាកិលេស ពួកធម៌ប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែនជាកិលេស ប្រកបដោយខន្ធ១ អាយតនៈ១ ធាតុ១ និងពួកធម៌ខ្លះ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ១ អាយតនៈ១០ ធាតុ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ១ ធាតុ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៤៩៤] ពួកធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ពួកធម៌មានហេតុគួរលះ ដោយទស្សនៈ

ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ? នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ? ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[២៩៥] សវិតក្កា ធម្មា សវិចារា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ? កតីហិ វិប្បយុត្តា ? ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បណ្ណរសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[២៩៦] អវិតក្កា ធម្មា អវិចារា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ? នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ? ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា វិប្បយុត្តា ។

[២៩៧] សប្បីតិកា ធម្មា បីតិសហគតា ធម្មា

ពួកធម៌មានហេតុគួរលះ ដោយភាវនា ប្រកបនឹងវត្ថុទេ ? មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ? ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៩៥] ពួកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ? ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[២៩៦] ពួកធម៌មិនមានវិតក្កៈ ពួកធម៌មិនមានវិចារៈ ប្រកបនឹងវត្ថុទេ ? មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ? មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១ ។

[២៩៧] ពួកធម៌ប្រកបដោយបីតិ · ពួកធម៌ច្រឡំដោយបីតិ

ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតិហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ចតូហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(២៩៨) សុខសហគតា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតិហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯ-កេន ខន្ធេន ចតូហាយតនេហិ បណ្ណរសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេ-ហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(២៩៩) ឧបេក្ខាសហគតា ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតិហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ចតូហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ វិប្ប-យុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣០០) ន កាមាវចរា ធម្មា អបរិយាបន្នា ធម្មា

ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២៩៨) ពួកធម៌ប្រកបដោយសុខ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២៩៩) ពួកធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣០០) ពួកធម៌ មិនរាប់ក្នុងកាមាវចរៈ ពួកធម៌ជាអបរិយាបន្នៈ

អនុត្តរា ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

(៣០៣) រូបាវចរា ធម្មា អរូបាវចរា ធម្មា និយ្យានិកា ធម្មា និយតា ធម្មា សរណា ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

សម្បយោគវិប្បយោគបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

សម្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ

(៣០៤) វេទនាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សញ្ញាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សង្ខារក្ខន្ធេន យេ ធម្មា វិញ្ញាណក្ខន្ធេន យេ ធម្មា មនាយតនេន យេ ធម្មា

ពួកធម៌មិនប្រកបដោយការកើតខ្លួន ប្រកបដែរឬទេ ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦ ។

(៣០៣) ពួកធម៌ជារូបាវចរ ពួកធម៌ជាអរូបាវចរ ពួកធម៌ជានិយ្យានិកៈ ពួកធម៌មានសភាពទៀង ពួកធម៌ប្រកបដោយសត្រូវ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងពួកធម៌ខ្លះ ក៏មាន ។

ចប់ សម្បយោគវិប្បយោគបទនិទ្ទេស ។

សម្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស

(៣០៤) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសង្ខារខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិញ្ញាណខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនាយតនៈ

សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ[១] យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។ តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៣០៣] ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា ។បេ។ មនោធាតុយា យេ ធម្មា មនោវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា វិប្បយុត្តា ។

[៣០៤] មនិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

---

១ ឱ. ខន្ធេហិ ។

ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ ប្រាសចាកខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ធម៌ទាំងនោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣០៣] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ។បេ។ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនោធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១ ។

[៣០៤] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣០៥) ទុក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

(៣០៦) សង្ខារប្បច្ចយា វិញ្ញាណេន យេ ធម្មា សឡាយតនប្បច្ចយា ផស្សេន យេ ធម្មា ផស្សប្បច្ចយា វេទនាយ យេ ធម្មា ផស្សេន យេ ធម្មា វេទនាយ យេ ធម្មា សញ្ញាយ យេ ធម្មា ចេតនាយ យេ ធម្មា ចិត្តេន យេ ធម្មា មនសិការេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣០៧) អធិមោក្ខេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា វិប្បយុត្តា ។

(៣០៥) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥ ។

(៣០៦) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិញ្ញាណ ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយផស្សៈ ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនា ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយផស្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចេតនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនសិការ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងពួកធម៌ខ្លះ ក៏មាន ។

(៣០៧) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអធិមោក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១ ។

[៣០៨] អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ចតូហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

[៣០៩] សវិតក្កសវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា វិប្បយុត្តា ។

[៣១០] ចិត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចេតសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

[៣០៨] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយពួកធម៌ដែលប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៤ ។

[៣០៩] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១ ។

[៣១០] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌គឺចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌គឺចេតសិក ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត

សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៣១១] សវិតក្កេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា វិប្បយុត្តា ។

[៣១២] ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា កតិហិ ខន្ធេហិ កតិហាយតនេហិ កតិហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។ តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣១១] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១ ។

[៣១២] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោ ប្រាសចាកខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥ ។

១ ខន្ធា ចតុរោ អាយតនញ្ចេកំ
ធាតូសុ សត្ត ទ្វេបិច ឥន្ទ្រិយតោ(១)
តយោ បដិច្ច គតិវេ ផស្សបញ្ចមា
អធិមុច្ចនា មនសិ តិកេសុ តីណិ
សត្តត្តិក ទ្វេ ច ទុកេន យុត្តា
វិតក្កវិចារណាយ ឧបេក្ខាយ ចាតិ(២) ។

សម្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

វិប្បយុត្តេន សម្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ

[៣១៣] រូបក្ខន្ធេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា(៣) តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ។ នត្ថិ ។

[៣១៤] វេទនាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សញ្ញាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សង្ខារក្ខន្ធេន យេ ធម្មា វិញ្ញាណក្ខន្ធេន យេ ធម្មា ។បេ។ សរណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អរណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា(៤)

---

១ ឱ. ឥន្ទ្រិយតោ ។ ២ ឱ. ឧបេក្ខាទយ ចាតិ ។ ៣-៤ ឱ. និទ្ទេសេ តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តាតិ ទិស្សតិ ។

ខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ឥន្ទ្រិយ ៤ បដិច្ចសមុប្បាទ ៣ ធម៌ទាំងឡាយមានផស្សៈជាគម្រប់ ៥ អធិមោក្ខ មនសិការ ពួកធម៌ ៣ ក្នុងតិកៈទាំងឡាយ ពួកធម៌ ៧ និងធម៌ ២ ក្នុងទុកៈ ប្រកបដោយចិត្ត ប្រកបដោយវិតក្កៈ វិចារៈ និងឧបេក្ខា ។

ចប់ សម្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស ។

វិប្បយុត្តេន សម្បយុត្តបទនិទ្ទេស

[៣១៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាករូបក្ខន្ធ ពួកធម៌ទាំងនោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនមានទេ ។

[៣១៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសង្ខារក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវិញ្ញាណក្ខន្ធ ។បេ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយសត្រូវ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនប្រកបដោយសត្រូវ

តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

វិប្បយុត្តេន សម្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

សម្បយុត្តេន សម្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ

(៣១៥) វេទនាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សញ្ញាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សង្ខារក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ។ តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣១៦) វិញ្ញាណក្ខន្ធេន យេ ធម្មា មនាយតនេន យេ ធម្មា ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា ។បេ។ មនោធាតុយា យេ ធម្មា មនោវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

ពួកធម៌ទាំងនោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនមានទេ ។

ចប់ វិប្បយុត្តេន សម្បយុត្តបទនិទ្ទេស ។

សម្បយុត្តេន សម្បយុត្តបទនិទ្ទេស

(៣១៥) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសង្ខារក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣១៦) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិញ្ញាណក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ។បេ។ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនោធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣១៧] សមុទយសច្ចេន យេ ធម្មា មគ្គសច្ចេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣១៨] មនិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣១៩] សុខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទុក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣១៧] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមគ្គសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣១៨] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣១៩] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៦០] ឧបេក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ទ្វីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣៦១] សទ្ធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វីរិយិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សមាធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អវិជ្ជាយ យេ ធម្មា អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣៦២] សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណេន យេ ធម្មា

[៣៦០] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ២ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៦១] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវីរិយិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសមាធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសង្ខារ ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៦២] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិញ្ញាណ ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ

សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៦៣) សឡាយតនបច្ចយា ផស្សេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៦៤) ផស្សបច្ចយា វេទនាយ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៦៥) វេទនាបច្ចយា តណ្ហាយ យេ ធម្មា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានេន យេ ធម្មា កម្មភវេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៦៣) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយផស្សៈ ព្រោះសឡាយតនៈ ជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៦៤) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនា ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៦៥) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយតណ្ហា ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឧបាទាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយកម្មភព ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ

សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៦៦) សោកេន យេ ធម្មា ទុក្ខេន យេ ធម្មា ទោមនស្សេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៦៧) ឧបាយាសេន យេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋានេន យេ ធម្មា សម្មប្បធានេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៦៦) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសោក ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទុក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទោមនស្ស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៦៧) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឧបាយាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣២៨) ឥទ្ធិបាទេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣២៩) ឈានេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៣០) អប្បមញ្ញាយ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ឥន្ទ្រិយេហិ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ពលេហិ យេ ធម្មា សត្តហិ ពោជ្ឈង្គេហិ យេ ធម្មា អរិយេន អដ្ឋង្គិកេន មគ្គេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣២៨) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឥទ្ធិបាទ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ២ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣២៩) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឈាន ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៣០) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឥន្ទ្រិយ ៥ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយពួកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៣១] ផស្សេន យេ ធម្មា ចេតនាយ យេ ធម្មា មនសិការេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣៣២] វេទនាយ យេ ធម្មា សញ្ញាយ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣៣៣] ចិត្តេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣៣៤] អធិមោក្ខេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា

[៣៣១] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយផស្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចេតនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនសិការ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៣២] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៣៣] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៣៤] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអធិមោក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយ

តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ទ្វីហិ ធាតូហិ សម្ប-យុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៣៥) សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៣៦) សវិតក្កសវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បីតិសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

ខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ២ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៣៥) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៣៦) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំងប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ។

[៣៣៧] សុខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣៣៨] ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ សហេតុកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣៣៩] សហេតុកេហិ ចេវ ន ច ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តេហិ ចេវ ន ច ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន ហេតូហិ សហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣៣៧] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៣៨] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៣៩] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌មិនមែនហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ។

[៣៦០] អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ សាសវេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ អាសវសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣៦១] អាសវសម្បយុត្តេហិ ចេវ នោ ច អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

[៣៦២] សញ្ញោជនេហិ គន្ថេហិ ឱឃេហិ យោគេហិ នីវរណេហិ បរាមាសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសេហិ ចេវ បរាមដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន

[៣៦០] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាអាសវៈ ផងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាអាសវៈ ផងប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៦១] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ។

[៣៦២] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាសញ្ញោជនៈ ជាគន្ថៈ ជាឱឃៈ ជាយោគៈ ជានីវរណៈ ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ផងបរាមាសៈស្ទាបអង្អែល ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១

ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៤៣) បរាមាសសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៤៤) ចិត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៤៥) ចេតសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និង ធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៤៣) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ។

(៣៤៤) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌គឺចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៤៥) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌គឺចេតសិក ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ

សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយត-
នេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ។

(៣៦៦) ឧបាទានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលេសិកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលិដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ កិលេសសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយ-តនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៦៧) សង្កិលិដ្ឋេហិ ចេវ នោ ច កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តេហិ ចេវ នោ ច កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិតក្កេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សប្បីតិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បីតិសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(៣៦៦) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងជាធម៌គួរដល់នូវសេចក្ដីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងជាធម៌សៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន ។

(៣៦៧) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែនកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ

សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

(៣៤៨) សុខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ។ តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

សម្បយុត្តេន សម្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ

(៣៤៩) រូបក្ខន្ធេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។ តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ចំពោះ ពួកខ្លះ ។

(៣៤៨) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយសុខ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

ចប់ សម្បយុត្តេន សម្បយុត្តបទនិទ្ទេស ។

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស

(៣៤៩) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាករូបក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៨០) វេទនាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សញ្ញាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សង្ខារក្ខន្ធេន យេ ធម្មា វិញ្ញាណក្ខន្ធេន យេ ធម្មា មនាយតនេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨១) ចក្ខាយតនេន យេ ធម្មា ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វាយតនេន យេ ធម្មា ចក្ខុធាតុយា យេ ធម្មា ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វធាតុយា យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨២) ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា ។ បេ ។ មនោធាតុយា យេ ធម្មា មនោវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា សមុទយសច្ចេន យេ ធម្មា

(៣៨០) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសង្ខារក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវិញ្ញាណក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៨១) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកផោដ្ឋព្វាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុធាតុ ។ បេ ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកផោដ្ឋព្វធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៨២) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ។ បេ ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនោធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា

មគ្គសច្ចេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨៣) និរោធសច្ចេន យេ ធម្មា ចក្ខុន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ។ បេ ។ កាយិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ឥត្ថិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បុរិសិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨៤) មនិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

ប្រាសចាកមគ្គសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៨៣) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកនិរោធសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកកាយិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឥត្ថិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកបុរិសិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៨៤) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៩៥) សុខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទុក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៩៦) ឧបេក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៩៧) សទ្ធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វីរិយិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សមាធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អវិជ្ជាយ យេ ធម្មា អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារេហិ យេ ធម្មា

(៣៩៥) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៩៦) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៩៧) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវីរិយិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសមាធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសង្ខារទាំងឡាយព្រោះអវិជ្ជា

វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៩៨) សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណេន យេ ធម្មា សឡាយតនបច្ចយា ផស្សេន យេ ធម្មា ផស្សបច្ចយា វេទនាយ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៩៩) វេទនាបច្ចយា តណ្ហាយ យេ ធម្មា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានេន យេ ធម្មា កម្មភវេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

ជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ១ អាយតនៈ១០ ធាតុ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ១ ធាតុ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៩៨) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវិញ្ញាណព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកផស្សៈព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនាព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ១ អាយតនៈ១០ ធាតុ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ១ ធាតុ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៩៩) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកតណ្ហាព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឧបាទានព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកកម្មភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ១ អាយតនៈ១០ ធាតុ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ១ ធាតុ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៦០] រូបភវេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ តីហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

[៣៦១] អសញ្ញាភវេន យេ ធម្មា ឯកវោការភវេន យេ ធម្មា បរិទេវេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៣៦២] អរូបភវេន យេ ធម្មា នេវសញ្ញានាសញ្ញាភវេន យេ ធម្មា ចតុវោការភវេន យេ ធម្មា សោកេន យេ ធម្មា ទុក្ខេន យេ ធម្មា ទោមនស្សេន យេ ធម្មា ឧបាយាសេន យេ ធម្មា សតិបដ្ឋានេន យេ ធម្មា សម្មប្បធានេន យេ ធម្មា ឥទ្ធិបាទេន យេ ធម្មា ឈានេន យេ ធម្មា អប្បមញ្ញាយ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ឥន្ទ្រិយេហិ យេ ធម្មា

[៣៦០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាករូបភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៣ ។

[៣៦១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអសញ្ញភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឯកវោការភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ដ៏នធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៦២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអរូបភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកនេវសញ្ញានាសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចតុវោការភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសេចក្តីសោក ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសេចក្តីទុក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទោមនស្ស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឧបាយាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឥទ្ធិបាទ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឈាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឥន្ទ្រិយ ៥

បញ្ចហិ ពលេហិ យេ ធម្មា សត្តហិ ពោជ្ឈង្គេហិ យេ ធម្មា អរិយេន អដ្ឋង្គិកេន មគ្គេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៦៣) ផស្សេន យេ ធម្មា វេទនាយ យេ ធម្មា សញ្ញាយ យេ ធម្មា ចេតនាយ យេ ធម្មា ចិត្តេន យេ ធម្មា មនសិការេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៦៤) អធិមោក្ខេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៦៣) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកផស្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចេតនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនសិការ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៦៤) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអធិមោក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៦៥) កុសលេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អកុសលេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៦៦) សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៦៧) អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៦៥) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួកធម៌ជាកុសល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួកធម៌ជាអកុសល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៦៦) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៦៧) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៦៨) វិបាកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៦៩) វិបាកធម្មធម្មេហិ យេ ធម្មា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៧០) នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មេហិ យេ ធម្មា អនុបាទិន្នុបាទានិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៦៨) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាវិបាក ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៦៩) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៧០) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនជាវិបាកទាំងមិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥ ។

[៣៧១] អនុបាទិន្នានុបាទានិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋាសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

[៣៧២] សវិតក្កសវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៣៧៣] អវិតក្កវិចារមត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បីតិសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៣៧១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ តាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦ ។

[៣៧២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំងប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៧៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទំ

[៣៧៤] អវិតក្កវិចារមត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា វិប្បយុត្តា ។

[៣៧៥] សុខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៣៧៦] ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៣៧៧] ទស្សនេន បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទំ

(៣៧៤) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានតែវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១ ។

(៣៧៥) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយសុខ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៧៦) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៧៧) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ ដែលមានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ

ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាចយគាមីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អបចយគាមីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សេក្ខេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសេក្ខេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មហគ្គតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៧៨) អប្បមាណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បណីតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៧៩) បរិត្តារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ

ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានហេតុគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាគ្រឿងដល់នូវការសន្សំ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៧៨) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦ ។

(៣៧៩) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១

ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨០) មហគ្គតារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អប្បមាណារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហីនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មិច្ឆត្តនិយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្មត្តនិយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មគ្គារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មគ្គហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មគ្គាធិបតីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨១) អនុប្បន្នេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨២) អតីតារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៨០) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ថោកទាប ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានសភាពខុសនិងទៀង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានសភាពត្រូវនិងទៀង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានមគ្គជាហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៨១) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៨ ។

(៣៨២) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត

អនាគតារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨៣) បច្ចុប្បន្នារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អជ្ឈត្តារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ពហិទ្ធារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨៤) សនិទស្សនសប្បដិឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនិទស្សនសប្បដិឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ពីធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៨៣) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ពីធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៨៤) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយការឃើញទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនប្រកបដោយការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ពីធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ

(៣៨៤) ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ សហេតុកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា សហេតុកេហិ ចេវ ន ច ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តេហិ ចេវ ន ច ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន ហេតូហិ សហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨៥) អប្បច្ចយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសង្ខតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សនិទស្សនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សប្បដិឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា រូបីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ

(៣៨៤) ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ជាហេតុទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុតែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ប្រកបដោយហេតុតែមិនមែនជាហេតុ ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ព្រោះសភាវខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ព្រោះសភាវអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៨៥) ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ដែលមិនមានបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ដែលមិនមានបច្ច័យតាក់តែង ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ដែលប្រកបដោយការឃើញ ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ដែលប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ដែលមានរូប ពួកធម៌ណា ព្រោះសភាវធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ព្រោះសភាវខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ព្រោះសភាវអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៨៧) លោកុត្តរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨៨) អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ សាសវេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ អាសវសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវសម្បយុត្តេហិ ចេវ នោ ច អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយ-តនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនា-យតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨៩) អនាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អា-សវវិប្បយុត្តេហិ អនាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយ-តនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៨៧) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាលោកុត្តរៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ៦ ។

(៣៨៨) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអាសវៈទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈតែមិនមែនជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៨៩) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈទាំងមិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦ ។

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទំ

(៣៩០) សញ្ញោជនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា គន្ថេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឱឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា យោគេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា នីវរណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសេហិ ចេវ បរាមដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៩១) អបរាមដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសវិប្បយុត្តេហិ អបរាមដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៩២) សារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចេតសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទ

(៣៩០) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាសំយោជនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាគន្ថៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាឱឃៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជានីវរណៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសៈស្ទាបអង្អែលហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ចំណែកធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៩១) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលបរាមាសៈមិនស្ទាបអង្អែលហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសៈមិនស្ទាបអង្អែលហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦ ។

(៣៩២) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌គឺចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌គឺចេតសិក ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយចិត្ត

ចិត្តសំសដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៩៣) អនារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តវិប្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបាទាធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៣៩៤) អនុបាទិន្នេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រឡូកដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រឡូកផងតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រឡូកផងតាំងឡើងផងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រឡូកផងតាំងឡើងផងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ អំពីពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៩៣) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រឡូកដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលជាឧបាទា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ អំពីពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៣៩៤) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥ ។

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទំ

[៣៩៥] ឧបាទានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សង្កិលិដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលេសិកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលិដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា សង្កិលិដ្ឋេហិ ចេវ នោ ច កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ កិលេសសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តេហិ ចេវ នោ ច កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៣៩៦] អសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសវិប្បយុត្តេហិ អសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទ

[៣៩៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយការ កិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេសទាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេសទាំងសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនជាកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេសទាំងប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេសតែមិនមែនកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៩៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេសទាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦ ។

[៣៩៧] ទស្សនេន បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ(១) ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៣៩៨] សវិតក្កេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៣៩៩] អវិតក្កេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា វិប្បយុត្តា ។

១ ឱ. បន្នរសហិ ។

[៣៩៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ខ្លះនៃធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៩៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ខ្លះនៃធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៣៩៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១ ។

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ

(៦០០) សប្បីតិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បីតិសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៦០១) សុខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ចុទ្ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៦០២) ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ

(៦០០) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងពួកធម៌ខ្លះ ក៏មាន ។

(៦០១) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៤ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៦០២) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤០៣) ន កាមាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អបរិយាបន្នេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនុត្តរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។

(៤០៤) រូបាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អរូបាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា និយ្យានិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា និយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សឧត្តរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។ តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

(៤០៣) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនជាកាមាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានលើខ្លួន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦ ។

(៤០៤) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជារូបាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអរូបាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានសភាពទៀង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាសឧត្តរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

ចប់ វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស ។

សង្គហិតេន សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ

(៤០៥) សមុទយសច្ចេន យេ ធម្មា មគ្គសច្ចេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ។ តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៤០៦) ឥត្ថិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បុរិសិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ

សង្គហិតេន សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស

(៤០៥) ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមគ្គសច្ច ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤០៦) ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឥត្ថិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយបុរិសិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន

វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(២០៧) សុខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទុក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(២០៨) ឧបេក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ទ្វីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២០៧) ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយទោមនស្សិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(២០៨) ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ២ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

កតិហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៤០៩) សទ្ធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វីរិយិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សមាធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អវិជ្ជាយ យេ ធម្មា អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារេន យេ ធម្មា សឡាយតនបច្ចយា ផស្សេន យេ ធម្មា វេទនាបច្ចយា តណ្ហាយ យេ ធម្មា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានេន យេ ធម្មា កម្មភវេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។

ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ទំនងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤០៩) ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយវីរិយិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសមាធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសង្ខារព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយផស្សៈព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយតណ្ហាព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឧបាទានព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយកម្មភព ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ទំនងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយ-តនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៦១០] បរិទេវេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតី-ហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេ-នាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៦១១] សោកេន យេ ធម្មា ទុក្ខេន យេ ធម្មា ទោមនស្សេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គ-ហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេ-នាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេ-នាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្ប-យុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន

ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ? ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦១០] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុ-សង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ? មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ? ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦១១] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសេចក្តីសោកស្តាយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសេចក្តីទុក្ខ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយទោមនស្ស ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយ-តនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ? ប្រាសចាកខន្ធ ១

ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៤០២] ឧបាយាសេន យេ ធម្មា សតិបដ្ឋានេន យេ ធម្មា សម្មប្បធានេន យេ ធម្មា អប្បមញ្ញាយ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ឥន្ទ្រិយេហិ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ពលេហិ យេ ធម្មា សត្តហិ ពោជ្ឈង្គេហិ យេ ធម្មា អរិយេន អដ្ឋង្គិកេន មគ្គេន យេ ធម្មា ផស្សេន យេ ធម្មា វេទនាយ យេ ធម្មា អធិមោក្ខេន យេ ធម្មា មនសិការេន យេ ធម្មា ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ សហេតុកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ សាសវេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ អាសវសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា សញ្ញោជនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា គន្ថេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឱឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា យោគេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា នីវរណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងនឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៤០២] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឧបាយាសៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឥន្ទ្រិយ ៥ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយផស្សៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយវេទនា ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអធិមោក្ខ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមនសិការ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ផងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ផងប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាអាសវៈ ផងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាអាសវៈ ផងប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាសញ្ញោជនៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាគន្ថៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាឱឃៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជានីវរណៈ

បរាមាសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបាទានេហិ(១) ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលេសិកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលិដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ កិលេសសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា ធាតុសង្គហេន សង្គហិតា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ។ តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

សង្គហិតេន សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

១ ឱ. ឧបាទានិយេហិ ។

ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងគួរដល់នូវសេចក្ដីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

ចប់ សង្គហិតេន សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស ។

សម្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទនិទ្ទេសោ

(៤១៣) វេទនាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សញ្ញាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សង្ខារក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា កតិហិ ខន្ធេហិ កតិហាយតនេហិ កតិហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤១៤) វិញ្ញាណក្ខន្ធេន យេ ធម្មា មនាយតនេន យេ ធម្មា ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា ។ បេ ។ មនោធាតុយា យេ ធម្មា មនោវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

សម្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទនិទ្ទេស

(៤១៣) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសង្ខារក្ខន្ធ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤១៤) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិញ្ញាណក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ។ បេ ។ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនោធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

[៤១៥] សមុទយសច្ចេន យេ ធម្មា មគ្គសច្ចេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤១៦] មនិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤១៧] សុខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទុក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤១៥] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមគ្គសច្ច ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

[៤១៦] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនិន្ទ្រិយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

[៤១៧] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

[៦១៨] ទុក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ សត្តហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៦១៩] សទ្ធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វីរិយិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សមាធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អវិជ្ជាយ យេ ធម្មា អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៦២០] សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណេន យេ ធម្មា

[៦១៨] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៣ អាយតនៈ២ ធាតុ៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ២ អាយតនៈ១០ ធាតុ១១ ។

[៦១៩] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវីរិយិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសមាធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសង្ខារព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៤ អាយតនៈ២ ធាតុ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ១ អាយតនៈ១០ ធាតុ១៦ ។

[៦២០] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិញ្ញាណព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ

សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៦១) សឡាយតនប្បច្ចយា ផស្សេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៦២) ផស្សប្បច្ចយា វេទនាយ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៦៣) វេទនាបច្ចយា តណ្ហាយ យេ ធម្មា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានេន យេ ធម្មា កម្មភវេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ

ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៤៦១) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយផស្សៈព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤៦២) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនាព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤៦៣) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយតណ្ហាព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឧបាទាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយកម្មភព ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤

ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤២៤) សោកេន យេ ធម្មា ទុក្ខេន យេ ធម្មា ទោមនស្សេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទស-ហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤២៥) ឧបាយាសេន យេ ធម្មា សតិប្បដ្ឋានេន យេ ធម្មា សម្មប្បធានេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤២៦) ឥទ្ធិបាទេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។

អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤២៤) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសេចក្តីសោក ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសេចក្តីទុក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទោមនស្ស ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤២៥) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឧបាយាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសម្មប្បធាន ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤២៦) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឥទ្ធិបាទ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយ

ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៦៧) ឈានេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៦៨) អប្បមញ្ញាយ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ឥន្ទ្រិយេហិ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ពលេហិ យេ ធម្មា សត្តហិ ពោជ្ឈង្គេហិ យេ ធម្មា អរិយេន អដ្ឋង្គិកេន មគ្គេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៦៩) ផស្សេន យេ ធម្មា ចេតនាយ យេ ធម្មា មនសិការេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។

ធម៌ប៉ុន្មាន ? មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៦៦៧) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឈាន ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ? មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៦៦៨) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឥន្ទ្រិយ ៥ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ? មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៦៦៩) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយផស្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចេតនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនសិការៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌

ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៣០) វេទនាយ យេ ធម្មា សញ្ញាយ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៣១) ចិត្តេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៣២) អធិមោក្ខេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ តីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤៣០) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសញ្ញា ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤៣១) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៤៣២) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអធិមោក្ខ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ១៥ ។

(២៣៣) សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិតក្កសវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បីតិសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សុខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(២៣៤) ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ សហេតុកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ

(២៣៣) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំងប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(២៣៤) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាហេតុទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌

អសង្ខតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្ខតា ។

(៤៣៥) សហេតុកេហិ ចេវ ន ច ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តេហិ ចេវ ន ច ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន ហេតូហិ សហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្ខតា ។ កតីហិ អសង្ខតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្ខតា ។

(៤៣៦) អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ សាសវេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ អាសវសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្ខតា ។ កតីហិ អសង្ខតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្ខតា ។

ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤៣៥) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌មិនមែនហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៤៣៦) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤៣៧) អាសវវិប្បយុត្តេហិ ចេវ នោ ច អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៣៨) សញ្ញោជនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា គន្ថេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឱឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា យោគេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា នីវរណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសេហិ ចេវ បរាមដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៣៩) បរាមាសសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។

(៤៣៧) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៤៣៨) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាសញ្ញោជនៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាគន្ថៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាឱឃៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជានីវរណៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសៈស្ទាបអង្អែលហើយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤៣៩) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយបរាមាសៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។

កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទស-ហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៦០) វិតក្កេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្ប-យុត្តា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គ-ហិតា ។ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៦១) ចេតសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទស-ហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៦២) ឧបាទានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៦៦០) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌គឺវិតក្ក ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

(៦៦១) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌គឺចេតសិក ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំផងតាំងផងឡើងអំពីចិត្ត ធម៌ពួកណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំផងតាំងផងឡើងផងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំផងតាំងផងឡើងផងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។

(៦៦២) ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌

កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលេសិកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ សង្កិលិដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ចេវ កិលេសសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤៤៣] សង្កិលិដ្ឋេហិ ចេវ(១) នោ ច កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តេហិ ចេវ(២) នោ ច កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិតក្កេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សប្បីតិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បីតិសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សុខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។

១ ឱ. សង្កិលេសា ចេវ ។ ២ ឱ. កិលេសសម្បយុត្តា ចេវ ។

ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេសផង គួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេសផង ជាធម៌សៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេសផង ប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

[៤៤៣] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនជាកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែនកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។

តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

សម្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

អសង្គហិតេន សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ

[៤៤៤] រូបក្ខន្ធេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ។ តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ។

ចប់ សម្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទនិទ្ទេស ។

អសង្គហិតេន សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស

[៤៤៤] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយរូបក្ខន្ធ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤៤៥) ធម្មាយតនេន យេ ធម្មា ធម្មធាតុយា យេ ធម្មា ឥត្ថិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បុរិសិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ជីវិតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វិញ្ញាណប្បច្ចយា នាមរូបេន យេ ធម្មា អសញ្ញាភវេន យេ ធម្មា ឯកវោការភវេន យេ ធម្មា ជាតិយា យេ ធម្មា ជរាយ យេ ធម្មា មរណេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៤៤៦) អរូបភវេន យេ ធម្មា នេវសញ្ញានាសញ្ញាភវេន យេ ធម្មា ចតុវោការភវេន យេ ធម្មា ឥទ្ធិបាទេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន

(៤៤៥) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម្មាយតនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម្មធាតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឥត្ថិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយបុរិសិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជីវិតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយនាមរូប ព្រោះវិញ្ញាណជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឯកវោការភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជាតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជរា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមរណៈ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ចំពោះធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ចំពោះធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤៤៦) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអរូបភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយនេវសញ្ញានាសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចតុវោការភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឥទ្ធិបាទ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះ

អសង្គហិតា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតី-ហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៤៤៧] កុសលេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អកុសលេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សុខាយ វេទ-នាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិបាកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិបាក-ធម្មធម្មេហិ យេ ធម្មា អនុបាទិន្នុបាទានិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិតក្កសវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

ដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយ-តនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៤៤៧] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយកុសលធម៌ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអកុសលធម៌ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាវិបាក ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលគម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តាំងនូវដល់នូវសេចក្តីសៅ-ហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ តាំងមិននូវដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ តាំងប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ណា

បីតិសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សុខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាចយគាមីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អបចយគាមីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សេក្ខេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសេក្ខេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មហគ្គតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អប្បមាណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរិត្តារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មហគ្គតារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អប្បមាណារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហីនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បណីតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មិច្ឆត្តនិយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្មត្តនិយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយសុខ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានហេតុគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលដល់នូវការសន្សំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ថោកទាប ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ឧត្តម ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានសភាពខុសនិងទៀង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានសភាពត្រូវនិងទៀង

មគ្គារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មគ្គហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មគ្គាធិបតីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អតីតារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនាគតារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បច្ចុប្បន្នារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អជ្ឈត្តារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ពហិទ្ធារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សហេតុកេហិ ចេវ ន ច ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តេហិ ចេវ ន ច ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន ហេតូហិ សហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានមគ្គជាហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានមគ្គជាអធិបតី ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានអារម្មណ៍ទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនមែនហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នៃធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦៦៨] រូបីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

[៦៦៩] អរូបីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា លោកុត្តរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវសម្បយុត្តេហិ ចេវ នោ ច អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តេហិ អនាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសញ្ញោជនិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អគន្ថនិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនោឃនិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អយោគនិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនីវរណិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អបរាមដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

[៦៦៨] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានរូប ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

[៦៦៩] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនមានរូប ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាលោកុត្តរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនមានអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ តែមិនមានអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនជាប្រយោជន៍ដល់សញ្ញោជនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលគន្ថៈមិនគប្បីប្រព្រឹត្តដោយក្រវី ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលឱឃៈមិនគប្បីប្រព្រឹត្តកន្លង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលយោគៈមិនគប្បីប្រព្រឹត្តកន្លង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលបរាមាសៈ មិនស្ទាបអង្អែល

បរាមាសសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាស-
វិប្បយុត្តេហិ អបរាមដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សារម្ម-
ណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិ-
តា អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន
អសង្គហិតា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហា-
យតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ។ នត្ថិ ។
កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយ-
តនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេនាយត-
នេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៤៨០) អនារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា នោ-
ចិត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តវិប្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ
យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសហភូហិ
ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តានុបរិវត្តីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា
ពាហិរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបាទាហិ ធម្មេហិ
យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា អាយតន-
សង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយបរាមាសៈ ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រាសចាកបរាមាសៈតាំងបរាមាសៈមិនស្ទាប
អង្អែលហើយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
នឹងអារម្មណ៍ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ
មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន
អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌
ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាស
ចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ នឹងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤៨០) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនមានអារម្មណ៍
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនមែនចិត្ត ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលតាំងឡើងអំពី
ចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលកម្ម
ប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ដោយខន្ធសង្គហៈ
មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ

តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា ។ តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ សម្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា ។

(៤៥១) អនុបាទានិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនុបាទានសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបាទានសម្បយុត្តេហិ ចេវ នោ ច ឧបាទានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបាទានវិប្បយុត្តេហិ អនុបាទានិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សង្កិលិដ្ឋេហិ ចេវ នោ ច កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

(៤៥១) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយធម៌មិនមែនឧបាទាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមែនឧបាទាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រាសចាកឧបាទាន តែមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនកិលេស ពួកធម៌ណា

កិលេសសម្បយុត្តេហិ ចេវ នោ ច កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសវិប្បយុត្តេហិ អសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិតក្កេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សប្បីតិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បីតិសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សុខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន កាមាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា រូបាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អរូបាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អបរិយាបន្នេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា និយ្យានិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា និយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនុត្តរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សរណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា

មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែនកិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេស តែមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនមែនកាមាវចរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជារូបាវចរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាអរូបាវចរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានសភាពទៀង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមិនអាចឈ្នះ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រកបដោយសត្រូវ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះ

អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតា ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ កតីហិ វិប្បយុត្តា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា(១) ។

អសង្គហិតេន សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

វិប្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទនិទ្ទេសោ

[៤៩២] រូបក្ខន្ធេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា កតីហិ ខន្ធេហិ កតីហាយតនេហិ កតីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

១ ម. និគោ បរំ ឥច្ចេកាទំ រូបញ្ច ធម្មាយតនំ ធម្មធាតុ នត្ថិ ចុមំ ជីវិតំ នាមរូបំ ទ្វេ ភវា ជាតិ ជរា មច្ចុ រូបំ អនារម្មណំ នោ ចិត្តេន វិប្បយុត្តំ វិសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុអនុបរិវត្តិ ឧបាទិន្នំ ទ្វេ វិសេសិយោ ឯស នយោ សុខុមោតិ នាម បាឋោ ទិស្សតិ ។

ដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ មិនមានទេ ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន ។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន ។

ចប់ អសង្គហិតេន សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស ។

វិប្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទនិទ្ទេស

[៤៩២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាករូបក្ខន្ធ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤៨៣) វេទនាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សញ្ញាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សង្ខារក្ខន្ធេន យេ ធម្មា វិញ្ញាណក្ខន្ធេន យេ ធម្មា មនាយតនេន យេ ធម្មា មនិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា កតិហិ ខន្ធេហិ កតិហាយតនេហិ កតិហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៨៤) ចក្ខាយតនេន យេ ធម្មា ។បេ។ ផោដ្ឋព្វាយតនេន យេ ធម្មា ចក្ខុធាតុយា យេ ធម្មា ។បេ។ ផោដ្ឋព្វធាតុយា យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៨៣) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសង្ខារក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវិញ្ញាណក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនិន្ទ្រិយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១១ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(៤៨៤) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខាយតនៈ ។បេ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកផោដ្ឋព្វាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុធាតុ ។បេ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកផោដ្ឋព្វធាតុ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤៩៥) ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា សោតវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា ឃានវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា ជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា កាយវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា មនោធាតុយា យេ ធម្មា មនោវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា អសង្គហិតា ។

(៤៩៦) ទុក្ខសច្ចេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៩៧) សមុទយសច្ចេន យេ ធម្មា មគ្គសច្ចេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ

(៤៩៥) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសោតវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឃានវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកកាយវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនោធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ១ ទេ ។

(៤៩៦) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទុក្ខសច្ច ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤៩៧) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមគ្គសច្ច ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ

ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៥៨) និរោធសច្ចេន យេ ធម្មា ចក្ខុន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សោតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ឃានិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ជិវ្ហិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា កាយិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ឥត្ថិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បុរិសិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៥៩) មនិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

ក្រៅអំពីខ្លួនចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៤៥៨) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកនិរោធសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសោតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឃានិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកជិវ្ហិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកកាយិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឥត្ថិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកបុរិសិន្ទ្រិយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤៥៩) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនិន្ទ្រិយ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(៦៦០) សុខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទុក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ទោមនស្សិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៦១) ឧបេក្ខិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៦២) សទ្ធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា វីរិយិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា សមាធិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា បញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អញ្ញិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា

(៦៦០) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៦៦១) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ៥ ទេ ។

(៦៦២) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវីរិយិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសមាធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអញ្ញិន្ទ្រិយ

អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា អវិជ្ជាយ យេ ធម្មា អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៦៣) សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណេន យេ ធម្មា សឡាយតនបច្ចយា ផស្សេន យេ ធម្មា ផស្សបច្ចយា វេទនាយ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៦៤) វេទនាបច្ចយា តណ្ហាយ យេ ធម្មា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានេន យេ ធម្មា កម្មភវេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ

ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសង្ខារព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៤៦៣) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវិញ្ញាណ ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកផស្សៈ ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនា ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(៤៦៤) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកតណ្ហា ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឧបាទាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកកម្មភព ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២

អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៦៥) ឧប្បត្តិភវេន យេ ធម្មា សញ្ញាភវេន យេ ធម្មា បញ្ចវោការភវេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ តីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៦៦) កាមភវេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ តេរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៦៧) រូបភវេន យេ ធម្មា អសញ្ញាភវេន យេ ធម្មា ឯកវោការភវេន យេ ធម្មា បរិទេវេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ

ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៦៦៥) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឧបបត្តិភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកបញ្ចវោការភព ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ។

(៦៦៦) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកកាមភព ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៥ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៣ ។

(៦៦៧) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាករូបភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឯកវោការភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកការខ្សឹកខ្សួល ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤

វិប្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទំ

ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៦២៨] អរូបភវេន យេ ធម្មា នេវសញ្ញានាសញ្ញាភវេន យេ ធម្មា ចតុវោការភវេន យេ ធម្មា សោកេន យេ ធម្មា ទុក្ខេន យេ ធម្មា ទោមនស្សេន យេ ធម្មា ឧបាយាសេន យេ ធម្មា សតិបដ្ឋានេន យេ ធម្មា សម្មប្បធានេន យេ ធម្មា ឥទ្ធិបាទេន យេ ធម្មា ឈានេន យេ ធម្មា អប្បមញ្ញាយ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ឥន្ទ្រិយេហិ យេ ធម្មា បញ្ចហិ ពលេហិ យេ ធម្មា សត្តហិ ពោជ្ឈង្គេហិ យេ ធម្មា អរិយេន អដ្ឋង្គិកេន មគ្គេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

វិប្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទ

អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

[៦២៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអរូបភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកនេវសញ្ញានាសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចតុវោការភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសេចក្តីសោក ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទុក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទោមនស្ស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឧបាយាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឥទ្ធិបាទ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឈាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឥន្ទ្រិយ ៥ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៦៦៩) ផស្សេន យេ ធម្មា វេទនាយ យេ ធម្មា សញ្ញាយ យេ ធម្មា ចេតនាយ យេ ធម្មា ចិត្តេន យេ ធម្មា មនសិការេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៧០) អធិមោក្ខេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា អសង្គហិតា ។

(៦៧១) កុសលេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អកុសលេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ

(៦៦៩) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកផស្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចេតនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(៦៧០) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអធិមោក្ខ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ១ទេ ។

(៦៧១) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួកធម៌ជាកុសល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួកធម៌ជាអកុសល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួកធម៌ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។

សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(២៧២) អព្យាកតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(២៧៣) អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិបាកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ តេរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(២៧២) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(២៧៣) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាវិបាក ពួកធម៌នោះ វៀរលែងតែព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ៥ ទេ ។

(៤៧៤) វិបាកធម្មធម្មេហិ យេ ធម្មា សង្កិលិដ្ឋ-សង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៧៥) នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មេហិ យេ ធម្មា អនុបាទិន្នុបាទានិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនុបាទិន្នា-នុបាទានិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋា-សង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៧៤) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌សៅហ្មងហើយ ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៤៧៥) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ ទាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤៧៦) ឧបាទិន្នុបាទានិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ តីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៧៧) អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៧៨) សវិតក្កសវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា អសង្គហិតា ។

(៤៧៦) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ តាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៤ អាយតនៈ២ ធាតុ៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ១ អាយតនៈ១០ ធាតុ១៥ ។

(៤៧៧) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ តែគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៤ អាយតនៈ២ ធាតុ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ១ អាយតនៈ១០ ធាតុ១៦ ។

(៤៧៨) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំងប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងតែព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៥ អាយតនៈ១២ ធាតុ១៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ១ ។

(៤៧៩) អវិតក្កវិចារមត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បីតិសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សុខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៨០) អវិតក្កាវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ តីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៨១) ទុក្ខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ តេរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៧៩) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយសុខ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៤៨០) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមានវិតក្កៈនិងមិនមានវិចារៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ។

(៤៨១) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយទុក្ខ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ៥ ។

[៤៨២] ទស្សនេន បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាចយគាមីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អបចយគាមីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សេក្ខេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសេក្ខេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មហគ្គតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤៨៣] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា នេវាចយគាមីហិ នាបចយគាមីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

[៤៨២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលដល់នូវការសន្សំ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងតែព្រះនិព្វានជា អសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[៤៨៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនមែនមិនដល់

នេវសេក្ខានាសេក្ខេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរិត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៨៨) អប្បមាណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បណីតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៨៩) បរិត្តារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ ទ្វាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

ខ្លាការមិនសង្ស័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលផងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានសភាពតូចឆ្មារ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤៨៨) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួកធម៌ឧត្តម ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤៨៩) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងតែនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ៦ ។

(៤៨៦) មហគ្គតារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អប្បមាណារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហីនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មិច្ឆត្តនិយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្មត្តនិយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មគ្គារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មគ្គហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា មគ្គាធិបតីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៨៧) មជ្ឈិមេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនិយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៨៦) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍មានប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ថោកទាប ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានសភាពខុសនិងទៀង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានសភាពត្រូវនិងទៀង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានមគ្គជាហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានមគ្គជាអធិបតី ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៤៨៧) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកណ្តាល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានសភាពមិនទៀង ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៦៨៨) ឧប្បន្នេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនុប្បន្នេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧប្បាទីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អតីតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនាគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បច្ចុប្បន្នេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អជ្ឈត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ពហិទ្ធាធម្មេហិ យេ ធម្មា សនិទស្សនសប្បដិឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនិទស្សនសប្បដិឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៦៨៩) អតីតារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនាគតារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អជ្ឈត្តារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ពហិទ្ធារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។

(៦៨៨) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រុងនឹងកើតឡើង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអតីត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអនាគត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាខាងក្នុង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៦៨៩) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងតែព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។

កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤៩០] បច្ចុប្បន្នារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ ទ្វាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឆហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤៩១] ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ សហេតុកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា សហេតុកេហិ ចេវ ន ច ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតូហិ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តេហិ ចេវ ន ច ហេតូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន ហេតូហិ សហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៤៩០) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្នុងនិងខាងក្រៅ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធនេះចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ៦ទេ ។

(៤៩១) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាហេតុផងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាហេតុ ផងប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ

វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ឯកេន ខន្ធេន ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៩២) អហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ហេតុវិប្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន ហេតុអហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៩៣) អប្បច្ចយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសង្ខតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សនិទស្សនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សប្បដិឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា រូបីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា លោកុត្តរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ

ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខត: ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៤៩២) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមានហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនហេតុផងឥតហេតុ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤៩៣) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមានបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានបច្ច័យតាក់តែង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានរូប ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាលោកុត្តរ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤

ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤៩៦] លោកិយេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤៩៧] អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ សាសវេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវេហិ ចេវ អាសវសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តេហិ ចេវ នោ ច អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

[៤៩៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាលោកិយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ១៦ ។

[៤៩៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអាសវៈផង ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអាសវៈផង ប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង មិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៤៩៦) សាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តេហិ(១) ធម្មេហិ យេ ធម្មា សាសវេហិ ចេវ នោ ច អាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តេហិ ចេវ សាសវេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៩៧) អនាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តេហិ អនាសវេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ(២) ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៩៨) សញ្ញោជនេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា គន្ថេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឱឃេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

១ ម. អាសវវិប្បយុត្តេហិ ។ ២ ម. អដ្ឋារសហិ ។

(៤៩៦) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤៩៧) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តាំងមិនមានអាសវៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤៩៨) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាសញ្ញោជនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាគន្ថៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាឱឃៈ

យោគេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា នីវរណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមា-សេហិ ចេវ បរាមដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤៩៩) បរាមដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមា-សវិប្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមដ្ឋេហិ ចេវ នោ ច បរាមាសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាស-វិប្បយុត្តេហិ បរាមដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជានីវរណៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសៈស្ទាបអង្អែលហើយ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយ-តនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៤៩៩) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលបរាមាសៈស្ទាបអង្អែលហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលបរាមាសៈស្ទាបអង្អែលហើយ តែមិនមែនបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកបរាមាសៈ តែបរាមាសៈស្ទាបអង្អែលហើយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៨០០) អបរាមដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរាមាសវិប្បយុត្តេហិ អបរាមដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៨០១) សារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចេតសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តីហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ឯកេន ខន្ធេន ឯកាទសហាយតនេហិ ឯកាទសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៨០០) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលបរាមាសមិនស្ទាបអង្អែលហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសមិនស្ទាបអង្អែលហើយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៨០១) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌គឺចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌គឺចេតសិក ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំផងតាំងឡើងផងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំផងតាំងឡើងផងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំផងតាំងឡើងផងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ។

(៤០២) អនារម្មណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តវិប្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិត្តវិសំសដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ឧបាទាហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនុបាទិន្នេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ[1] ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤០៣) ឧបាទិន្នេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ តីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ បន្នរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤០៤) ឧបាទានេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សង្កិលិដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

១ ឱ. បណ្ណរសហិ ។

(៤០២) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមានអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាឧបាទា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤០៣) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ។

(៤០៤) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌

គិលេសេហិ ចេវ សង្កិលេសិកេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា គិលេសេហិ ចេវ សង្កិលិដ្ឋេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា សង្កិលិដ្ឋេហិ ចេវ នោ ច គិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា គិលេសេហិ ចេវ គិលេសសម្បយុត្តេហិ ច ធម្មេហិ យេ ធម្មា គិលេសសម្បយុត្តេហិ ចេវ នោ ច គិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤០៤] សង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អសង្កិលិដ្ឋេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា គិលេសវិប្បយុត្តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សង្កិលេសិកេហិ ចេវ នោ ច គិលេសេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា គិលេសវិប្បយុត្តេហិ សង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេសផង គួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេសផង ជាធម៌សៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនជាកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេសផង ប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែនជាកិលេស ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៥ អាយតនៈ១២ ធាតុ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[៤០៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌គួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌គួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេស តែគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង

វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤០៦) អសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា កិលេសវិប្បយុត្តេហិ អសង្កិលេសិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៤០៧) ទស្សនេន បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ភាវនាយ បហាតព្វហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។

ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

(៤០៦) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនគួរដល់នូវសេចក្ដីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេស តែមិនគួរដល់នូវសេចក្ដីសៅហ្មង ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ។

(៤០៧) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។

ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤០៨] ន ទស្សនេន បហាតព្ពេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន ភាវនាយ បហាតព្ពេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន ទស្សនេន បហាតព្ពហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន ភាវនាយ បហាតព្ពហេតុកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤០៩] សវិតក្កេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សវិចារេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ឯកាយ ធាតុយា អសង្គហិតា ។

[៤១០] សប្បីតិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា

មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[៤០៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុដែលមិនគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

[៤០៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៧ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ១ ។

[៤១០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយបីតិ

បីតិសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សុខសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កាហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៨១១) ឧបេក្ខាសហគតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ តេរសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ បញ្ចហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

(៨១២) កាមាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា បរិយាបន្នេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សឧត្តរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ

ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

(៨១១) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌នោះ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៣ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ៥ ទេ ។

(៨១២) ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកាមាវចរៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្ដៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយការរើខ្ពន ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤

ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤១៣] ន កាមាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អបរិយាបន្នេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនុត្តរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

[៤១៤] រូបាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អរូបាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា និយ្យានិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា និយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សរណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា បញ្ចហិ ខន្ធេហិ ទ្វាទសហាយតនេហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតីហិ អសង្គហិតា ។ ន កេហិចិ ខន្ធេហិ ន កេហិចិ អាយតនេហិ ន កេហិចិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

អាយតនៈ២ ធាតុ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ១ អាយតនៈ១០ ធាតុ១៦ ។

[៤១៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនកាមាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្ដៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនអាចលើសបាន ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៤ អាយតនៈ២ ធាតុ៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ១ អាយតនៈ១០ ធាតុ១០ ។

[៤១៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជារូបាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអរូបាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាគ្រឿងនាំចេញចាកវដ្ដៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទៀង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយសត្រូវ ពួកធម៌នោះ វៀរលែងតែព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ៥ អាយតនៈ១២ ធាតុ១៨ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែន មិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ ។

[៨១៨] ន រូបាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ន អរូបាវចរេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនិយ្យានិកេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អនិយតេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា អរណេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា តេ ធម្មា កតិហិ ខន្ធេហិ កតិហាយតនេហិ កតិហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទ្វីហាយតនេហិ ទ្វីហិ ធាតូហិ សង្គហិតា ។ កតិហិ អសង្គហិតា ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា ។

ធម្មាយតនំ ធម្មធាតុ អថ ជីវិតំ នាមរូបំ
សឡាយតនជាតិយោ ជរា មរណំ ទ្វេ ច តិកេ ច
លក្ខណេ(១)
បឋមន្តរេ សត្ត គោច្ឆកេ ទស
អបរន្តេ(២) ចុទ្ទស ឆ ច មត្ថកេ(៣)
ឥច្ចេតេ សត្តបញ្ញាស ធម្មា
សមុច្ឆេទេន ច លក្ខិតា មោឃបុច្ឆកេន ចាតិ ។

វិប្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

ធាតុកថាបករណំ សមត្តំ ។

---

១ ឱ. ធម្មាយតនំ ធម្មធាតុ ជីវិតញ្ច សឡាយតនំ ជាតិយោ ជរា មរណំ ទ្វេ ជាតិកេន លក្ខណេតិ ឥទំ គាថា ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. អបរន្តេ ។ ៣ ឱ. បច្ឆិមេ ។

[៨១៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ មិនមែនជារូបាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ មិនមែនជាអរូបាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ មិនមែនជាគ្រឿងចេញចាកវដ្ដៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ មិនទៀង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ មិនប្រកបដោយសត្រូវ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន ។ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២ ។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន ។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ។

ធម្មាយតនៈ ១ ធម្មធាតុ ១ ជីវិត ១ នាមរូប ១
សឡាយតនៈ ១ ជាតិ ១ ជរា ១ មរណៈ ១ និង
ធម៌ ២ តែមិនមានក្នុងតិកនេះឡើយ
ធម៌ ៧ មានក្នុងចន្លោះដំបូង ធម៌ ១០ មានក្នុង
គោច្ឆកៈ ធម៌ ១៤ មានក្នុងចន្លោះខាងក្រោយ ធម៌ ៦ មាន
ក្នុងទីបំផុត ធម៌ ៣៧ នេះ រមែងមានដោយសមុច្ឆេទ
ផង ដោយមោឃបុច្ឆកៈផង ។

ចប់ វិប្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទនិទ្ទេស

ចប់ ធាតុកថាបករណ៍ ។

អភិធម្មបិដកេ បុគ្គលបញ្ញត្តិ

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ឧទ្ទេសវារោ

(១) ឆ បញ្ញត្តិយោ ខន្ធបញ្ញត្តិ អាយតនបញ្ញត្តិ ធាតុបញ្ញត្តិ សច្ចបញ្ញត្តិ ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិ បុគ្គលបញ្ញត្តីតិ ។

ខន្ធបញ្ញត្តិ

(២) កិត្តាវតា ខន្ធានំ ខន្ធបញ្ញត្តិ ។ យាវតា បញ្ចក្ខន្ធា រូបក្ខន្ធោ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ សង្ខារក្ខន្ធោ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឯត្តាវតា ខន្ធានំ ខន្ធបញ្ញត្តិ ។

អាយតនបញ្ញត្តិ

(៣) កិត្តាវតា អាយតនានំ អាយតនបញ្ញត្តិ ។ យាវតា ទ្វាទសាយតនានិ ចក្ខាយតនំ រូបាយតនំ សោតាយតនំ សទ្ទាយតនំ ឃានាយតនំ

អភិធម្មបិដក បុគ្គលបញ្ញត្តិ

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ។

ឧទ្ទេសវារៈ

(១) បញ្ញត្តិ ៦[១] គឺ ខន្ធបញ្ញត្តិ ១ អាយតនបញ្ញត្តិ ១ ធាតុបញ្ញត្តិ ១ សច្ចបញ្ញត្តិ ១ ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិ ១ បុគ្គលបញ្ញត្តិ ១ ។

ខន្ធបញ្ញត្តិ

(២) ខន្ធបញ្ញត្តិ របស់ខន្ធទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន ។ ខន្ធ ៥ គឺ រូបក្ខន្ធ ១ វេទនាក្ខន្ធ ១ សញ្ញាក្ខន្ធ ១ សង្ខារក្ខន្ធ ១ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ១ មានប្រមាណប៉ុណ្ណា ខន្ធបញ្ញត្តិ របស់ខន្ធទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

អាយតនបញ្ញត្តិ

(៣) អាយតនបញ្ញត្តិ របស់អាយតនៈទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន ។ អាយតនៈ ១២ គឺ ចក្ខាយតនៈ ១ រូបាយតនៈ ១ សោតាយតនៈ ១ សទ្ទាយតនៈ ១ ឃានាយតនៈ ១

---

១ ប្រែថា “ការតែងតាំង, ការប្រកាស, ការតាំងទុក, ការដាក់ចុះ” ។

គន្ធាយតនំ ជិវ្ហាយតនំ រសាយតនំ កាយាយតនំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ មនាយតនំ ធម្មាយតនំ ឯត្តាវតា អាយតនានំ អាយតនបញ្ញត្តិ ។

ធាតុបញ្ញត្តិ

[៦] កិត្តាវតា ធាតូនំ ធាតុបញ្ញត្តិ ។ យាវតា អដ្ឋារស ធាតុយោ ចក្ខុធាតុ រូបធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សោតធាតុ សទ្ទធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ឃានធាតុ គន្ធធាតុ ឃានវិញ្ញាណធាតុ ជិវ្ហាធាតុ រសធាតុ ជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ កាយធាតុ ផោដ្ឋព្វធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ ធម្មធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ឯត្តាវតា ធាតូនំ ធាតុបញ្ញត្តិ ។

សច្ចបញ្ញត្តិ

[៧] កិត្តាវតា សច្ចានំ សច្ចបញ្ញត្តិ ។ យាវតា ចត្តារិ សច្ចានិ ទុក្ខសច្ចំ សមុទយសច្ចំ និរោធសច្ចំ មគ្គសច្ចំ ឯត្តាវតា សច្ចានំ សច្ចបញ្ញត្តិ ។

គន្ធាយតនៈ ១ ជិវ្ហាយតនៈ ១ រសាយតនៈ ១ កាយាយតនៈ ១ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ១ មនាយតនៈ ១ ធម្មាយតនៈ ១ មានប្រមាណប៉ុនណា អាយតនបញ្ញត្តិ របស់អាយតនៈទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

ធាតុបញ្ញត្តិ

[៦] ធាតុបញ្ញត្តិ របស់ធាតុទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន ? ធាតុ ១៨ គឺ ចក្ខុធាតុ ១ រូបធាតុ ១ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ១ សោតធាតុ ១ សទ្ទធាតុ ១ សោតវិញ្ញាណធាតុ ១ ឃានធាតុ ១ គន្ធធាតុ ១ ឃានវិញ្ញាណធាតុ ១ ជិវ្ហាធាតុ ១ រសធាតុ ១ ជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ ១ កាយធាតុ ១ ផោដ្ឋព្វធាតុ ១ កាយវិញ្ញាណធាតុ ១ មនោធាតុ ១ ធម្មធាតុ ១ មនោវិញ្ញាណធាតុ ១ មានប្រមាណប៉ុនណា ធាតុបញ្ញត្តិ របស់ធាតុទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

សច្ចបញ្ញត្តិ

[៧] សច្ចបញ្ញត្តិ របស់សច្ចៈទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន ? សច្ចៈ ៤ គឺ ទុក្ខសច្ច ១ សមុទយសច្ច ១ និរោធសច្ច ១ មគ្គសច្ច ១ មានប្រមាណប៉ុនណា សច្ចបញ្ញត្តិ របស់សច្ចៈទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិ

(៦) កិត្តាវតា ឥន្ទ្រិយានំ ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិ ។ យាវតា ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ សោតិន្ទ្រិយំ ឃានិន្ទ្រិយំ ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ កាយិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ សុខិន្ទ្រិយំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឯត្តាវតា ឥន្ទ្រិយានំ ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិ ។

បុគ្គលបញ្ញត្តិ

កិត្តាវតា បុគ្គលានំ បុគ្គលបញ្ញត្តិ ។

ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិ

(៦) ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិ របស់ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន ។ ឥន្ទ្រិយ ២២ គឺ ចក្ខុន្ទ្រិយ ១ សោតិន្ទ្រិយ ១ ឃានិន្ទ្រិយ ១ ជិវ្ហិន្ទ្រិយ ១ កាយិន្ទ្រិយ ១ មនិន្ទ្រិយ ១ ឥត្ថិន្ទ្រិយ ១ បុរិសិន្ទ្រិយ ១ ជីវិតិន្ទ្រិយ ១ សុខិន្ទ្រិយ ១ ទុក្ខិន្ទ្រិយ ១ សោមនស្សិន្ទ្រិយ ១ ទោមនស្សិន្ទ្រិយ ១ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ១ សទ្ធិន្ទ្រិយ ១ វីរិយិន្ទ្រិយ ១ សតិន្ទ្រិយ ១ សមាធិន្ទ្រិយ ១ បញ្ញិន្ទ្រិយ ១ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ ១ អញ្ញិន្ទ្រិយ ១ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ១[1] មានប្រមាណប៉ុនណា ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិ របស់ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ។

បុគ្គលបញ្ញត្តិ

បុគ្គលបញ្ញត្តិ របស់បុគ្គលទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន ។

---

១ ពីចក្ខុន្ទ្រិយ ទៅដល់សុខិន្ទ្រិយ ១០ នេះ ជាកាមាវចរ (ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាម) ពីទុក្ខិន្ទ្រិយ ទៅដល់បញ្ញិន្ទ្រិយ ៩ នេះ ជាមិស្សកៈ (ប្រឡូកប្រឡំ) ឯឥន្ទ្រិយ ៣ ខាងចុង ជាលោកុត្តរ ។

ឯកកមាតិកា

[៧] សមយវិមុត្តោ អសមយវិមុត្តោ កុប្បធម្មោ អកុប្បធម្មោ បរិហានធម្មោ អបរិហានធម្មោ ចេតនាភព្វោ អនុរក្ខនាភព្វោ បុថុជ្ជនោ គោត្រភូ ភយូបរតោ អភយូបរតោ ភព្វាគមនោ[១] អភព្វាគមនោ និយតោ អនិយតោ បដិបន្នកោ ផលេដ្ឋិតោ សមសីសី ឋិតកប្បី អរិយោ អនរិយោ សេក្ខោ អសេក្ខោ នេវសេក្ខោនាសេក្ខោ តេវិជ្ជោ ឆឡភិញ្ញោ

១ អភព្វាគមនោ ភព្វាគមនោតិ បាឋោ យុត្តតរោ និរុត្តិសាសនុលោម យុត្តិ ។

ឯកកមាតិកា

[៧] បុគ្គលជាសមយវិមុត្ត (អ្នករួចស្រឡះតាមកាលគួរ) បុគ្គលជាអសមយវិមុត្ត (អ្នករួចស្រឡះចាកអាសវៈតាមកាលមិនគួរ) បុគ្គលជាកុប្បធម្មៈ (មានធម៌កម្រើក) បុគ្គលជាអកុប្បធម្មៈ (មានធម៌មិនកម្រើក) បុគ្គលជាបរិហានធម្មៈ (មានធម៌សាបសូន្យ) បុគ្គលជាអបរិហានធម្មៈ (មានធម៌មិនសាបសូន្យ) បុគ្គលជាចេតនាភព្វៈ (គួរដោយចេតនា) បុគ្គលជាអនុរក្ខនាភព្វៈ (គួរដោយការរក្សា) បុគ្គលជាបុថុជ្ជន បុគ្គលជាគោត្រភូ បុគ្គលជាភយូបរតៈ (វៀរចាកបាបដោយភ័យ) បុគ្គលជាអភយូបរតៈ (វៀរចាកបាបដោយមិនមានភ័យ) បុគ្គលជាភព្វាគមនៈ (គួរដល់កិរិយាមកកាន់សម្មត្តនិយាម គឺមគ្គ) បុគ្គលជាអភព្វាគមនៈ (មិនគួរដល់កិរិយាមកកាន់សម្មត្តនិយាម) បុគ្គលជានិយតៈ (បុគ្គលទៀង) បុគ្គលជាអនិយតៈ (បុគ្គលមិនទៀង) បុគ្គលជាបដិបន្នកៈ (បុគ្គលប្រតិបត្តិព្រមព្រៀងដោយមគ្គ) បុគ្គលជាផលេដ្ឋិតៈ (បុគ្គលឋិតនៅក្នុងផល) បុគ្គលជាសមសីសី (មានធម៌ជាប្រធានស្មើគ្នា) បុគ្គលជាឋិតកប្បី (ញុំាងកប្បឲ្យឋិតនៅ) បុគ្គលជាអរិយៈ បុគ្គលមិនមែនជាអរិយៈ បុគ្គលជាសេក្ខៈ បុគ្គលជាអសេក្ខៈ បុគ្គលមិនមែនសេក្ខៈ ទាំងមិនមែនអសេក្ខៈ បុគ្គលមានវិជ្ជា ៣ បុគ្គលមានអភិញ្ញា ៦ បុគ្គល

សម្មាសម្ពុទ្ធោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ(១) ឧភតោភាគវិមុត្តោ បញ្ញាវិមុត្តោ កាយសក្ខី ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាវិមុត្តោ ធម្មានុសារី សទ្ធានុសារី សត្តក្ខត្តុំបរមោ កោលំកោលោ ឯកពីជី សកទាគាមី អនាគាមី អន្តរាបរិនិព្វាយី ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី អសង្ខារបរិនិព្វាយី សសង្ខារបរិនិព្វាយី ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ សកទាគាមី សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ អនាគាមី

១ បច្ចេកពុទ្ធោតិបិ បាឋោ ។

ជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បុគ្គលជាព្រះបច្ចេកពុទ្ធ បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត (រួចស្រឡះដោយចំណែកទាំងពីរ) បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត (រួចស្រឡះដោយបញ្ញា) បុគ្គលជាកាយសក្ខី (មានកាយជាបន្ទាល់) បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ (សម្រេចដោយទិដ្ឋិ) បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត (រួចស្រឡះដោយសទ្ធា) បុគ្គលជាធម្មានុសារី (រលឹកតាមធម៌) បុគ្គលជាសទ្ធានុសារី (រលឹកតាមសទ្ធា) បុគ្គលជាសត្តក្ខត្តុំបរមៈ (កើតអស់វារៈ ៧ ដង) បុគ្គលជាកោលំកោលៈ (ចេញពីត្រកូលទៅកាន់ត្រកូល) បុគ្គលជាឯកពីជី (មានពូជគឺខន្ធតែមួយ) បុគ្គលជាសកទាគាមី (មកកាន់លោកនេះម្ដងទៀត) បុគ្គលជាអនាគាមី (មិនមកកាន់លោកនេះទៀត) បុគ្គលជាអន្តរាបរិនិព្វាយី (បរិនិព្វានពាក់កណ្ដាលអាយុ) បុគ្គលជាឧបហច្ចបរិនិព្វាយី (កន្លងហួសពាក់កណ្ដាលអាយុទើបបរិនិព្វាន) បុគ្គលជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី (បរិនិព្វានដោយមិនបាច់ព្យាយាមខ្លាំង) បុគ្គលជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី (បរិនិព្វានដោយព្យាយាមខ្លាំង) បុគ្គលជាឧទ្ធំសោតអកនិដ្ឋគាមី (មានខ្សែមគ្គទៅខាងលើរហូតដល់អកនិដ្ឋព្រហ្មហើយបរិនិព្វាន) បុគ្គលជាសោតាបន្នៈ ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល បុគ្គលជាសកទាគាមី ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសកទាគាមិផល បុគ្គលជាអនាគាមី

អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ អរហា អរហត្តផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ ។

ឯកកមាតិកា និដ្ឋិតា ។

ទុកមាតិកា

(៤) ទ្វេ បុគ្គលា ។ កោធនោ ច ឧបនាហី ច ។ មក្ខី ច បឡាសី ច ។ ឥស្សុកី ច មច្ឆរី ច ។ សឋោ ច មាយាវី ច ។ អហិរិកោ ច អនោត្តប្បី ច ។ ទុព្វចោ ច បាបមិត្តោ ច ។ ឥន្ទ្រិយេសុ អគុត្តទ្វារោ ច ភោជនេ អមត្តញ្ញូ ច ។ មុដ្ឋស្សតិ ច អសម្បជានោ ច ។ សីលវិបន្នោ ច ទិដ្ឋិវិបន្នោ ច ។ អជ្ឈត្តសញ្ញោជនោ ច ពហិទ្ធាសញ្ញោជនោ ច ។ អក្កោធនោ ច អនុបនាហី ច ។ អមក្ខី ច អបឡាសី ច ។ អនិស្សុកី ច អមច្ឆរី ច ។ អសឋោ ច អមាយាវី ច ។ ហិរិមា ច ឱត្តប្បី ច ។ សុវចោ ច កល្យាណមិត្តោ ច ។

ប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអនាគាមិផល បុគ្គលជាអរហន្ត ប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអរហត្តផល ។

ចប់ ឯកកមាតិកា ។

ទុកមាតិកា

(៤) បុគ្គលពីរពួក ។ គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីក្រោធ ១ បុគ្គលចងសេចក្តីក្រោធទុក ១ ។ បុគ្គលអ្នកលុបគុណគេ ១ បុគ្គលអ្នកប្រណាំងកសនា ១ ។ បុគ្គលមានសេចក្តីប្រច័ណ្ឌ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីកំណាញ់ ១ ។ បុគ្គលមានសេចក្តីអួតអាង ១ បុគ្គលមានមាយា ១ ។ បុគ្គលមិនខ្មាសបាប ១ បុគ្គលមិនខ្លាចបាប ១ ។ បុគ្គលប្រដៅក្រ ១ បុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់ ១ ។ បុគ្គលមានទ្វារមិនគ្រប់គ្រងនូវឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ បុគ្គលមិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ១ ។ បុគ្គលភ្លេចស្មារតី ១ បុគ្គលមិនដឹងខ្លួន ១ ។ បុគ្គលវិបត្តិសីល ១ បុគ្គលវិបត្តិទិដ្ឋិ ១ ។ បុគ្គលមានសញ្ញោជនៈខាងក្នុង ១ បុគ្គលមានសញ្ញោជនៈខាងក្រៅ ១ ។ បុគ្គលមិនមានសេចក្តីក្រោធ ១ បុគ្គលមិនចងសេចក្តីក្រោធទុក ១ ។ បុគ្គលមិនលុបគុណគេ ១ បុគ្គលមិនប្រណាំងកសនា ១ ។ បុគ្គលមិនមានសេចក្តីប្រច័ណ្ឌ ១ បុគ្គលមិនមានសេចក្តីកំណាញ់ ១ ។ បុគ្គលមិនអួតអាង ១ បុគ្គលមិនមានមាយា ១ ។ បុគ្គលមានសេចក្តីខ្មាសបាប ១ បុគ្គលមានសេចក្តីខ្លាចបាប ១ ។ បុគ្គលប្រដៅងាយ ១ បុគ្គលមានមិត្តល្អ ១ ។

ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ច ភោជនេ មត្តញ្ញូ ច ។ ឧបដ្ឋិតស្សតិ ច សម្បជានោ ច ។ សីលសម្បន្នោ ច ទិដ្ឋិសម្បន្នោ ច ។ ទ្វេ បុគ្គលា ទុល្លភា លោកស្មឹ ។ ទ្វេ បុគ្គលា ទុត្តប្បយា ។ ទ្វេ បុគ្គលា សុតប្បយា ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ ។ ហីនាធិមុត្តោ ច បណីតាធិមុត្តោ ច ។ តិត្តោ ច តប្បេតា ច ។

ទុកមាតិកា និដ្ឋិតា ។

តិកមាតិកា

[៩] តយោ បុគ្គលា ។ និរាសោ អាសំសោ វិគតាសោ ។ តយោ គិលានូបមា បុគ្គលា ។ កាយសក្ខិ ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។ គូថភាណី បុប្ផភាណី មធុភាណី ។ អរុកូបមចិត្តោ បុគ្គលោ វិជ្ជូបមចិត្តោ បុគ្គលោ វជិរូបមចិត្តោ បុគ្គលោ ។ អន្ធោ ឯកចក្ខុ ទ្វិចក្ខុ ។

បុគ្គលមានទ្វារគ្រប់គ្រងហើយ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ បុគ្គលអ្នកដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ១ ។ បុគ្គលមានស្មារតីតម្កល់ខ្ជាប់ ១ បុគ្គលអ្នកដឹងខ្លួន ១ ។ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយសីល ១ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ១ ។ បុគ្គលពីរពួក គេបានដោយក្រក្នុងលោក ។ បុគ្គលពីរពួក គេចំអែតបានដោយក្រ ។ បុគ្គលពីរពួក គេចំអែតបានដោយងាយ ។ អាសវៈរបស់បុគ្គលពីរពួក រមែងចំរើន ។ អាសវៈរបស់បុគ្គលពីរពួក រមែងមិនចំរើន បុគ្គលមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ១ បុគ្គលមានអធ្យាស្រ័យខ្ពង់ខ្ពស់ ១ ។ បុគ្គលឆ្អែតដោយខ្លួនឯង ១ បុគ្គលញុំាងអ្នកដទៃឲ្យឆ្អែត ១ ។

ចប់ ទុកមាតិកា ។

តិកមាតិកា

[៩] បុគ្គល ៣ ពួក ។ គឺបុគ្គលមិនមានបំណង ១ បុគ្គលមានបំណង ១ បុគ្គលប្រាសចាកបំណង ១ ។ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយបុគ្គលមានជម្ងឺ ។ បុគ្គលជាកាយសក្ខី (មានកាយជាបន្ទាល់) ១ បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ (សម្រេចដោយទិដ្ឋិ) ១ បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត (រួចស្រឡះចាកអាសវៈដោយសទ្ធា) ១ ។ បុគ្គលមានសំដីដូចលាមក ១ បុគ្គលមានសំដីដូចផ្កា ១ បុគ្គលមានសំដីដូចទឹកឃ្មុំ ១ ។ បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយដំបៅ ១ បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយផ្លេកបន្ទោរ ១ បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយពេជ្រ ១ ។ បុគ្គលខ្វាក់ ១ បុគ្គលមានភ្នែកម្ខាង ១ បុគ្គលមានភ្នែកទាំងពីរ ១ ។

អវកុជ្ជបញ្ញោ បុគ្គលោ ឧច្ឆង្គបញ្ញោ បុគ្គលោ បុថុបញ្ញោ បុគ្គលោ ។ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ កាមេសុ ច ភវេសុ ច អវីតរាគោ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ កាមេសុ វីតរាគោ ភវេសុ អវីតរាគោ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ កាមេសុ ច ភវេសុ ច វីតរាគោ ។ បាសាណលេខូបមោ បុគ្គលោ បថវីលេខូបមោ បុគ្គលោ ឧទកលេខូបមោ បុគ្គលោ ។ តយោ ពោត្ថកូបមា បុគ្គលា ។ តយោ កាសិកវត្ថូបមា បុគ្គលា ។ សុប្បមេយ្យោ ទុប្បមេយ្យោ អប្បមេយ្យោ ។ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ សក្កត្វា គរុំកត្វា សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ ជិគុច្ឆិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អជ្ឈុបេក្ខិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។

បុគ្គលមានបញ្ញាដូចក្អមផ្កាប់ ១ បុគ្គលមានបញ្ញាដូចជាចង្កេះ ១ បុគ្គលមានបញ្ញាក្រាស់ ១ ។ បុគ្គលខ្លះមិនប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមនិងភព ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាម តែមិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងភព ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមផង ក្នុងភពផង ក៏មាន ១ ។ បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសថ្ម ១ បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសដី ១ បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសទឹក ១ ។ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់សំបកឈើ ។ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់កាសិកៈ ។ បុគ្គលដែលគេប្រមាណបានដោយងាយ ១ បុគ្គលដែលគេប្រមាណបានដោយក្រ ១ បុគ្គលដែលគេប្រមាណមិនបាន ១ ។ បុគ្គលខ្លះ មិនគួរគេសេព មិនគួរគប់ មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ គួរគេសេព គួរគប់ គួរចូលទៅអង្គុយជិត ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះគួរគេធ្វើសក្ការៈ គោរព ហើយសេព គប់ ចូលទៅអង្គុយជិត ក៏មាន ១ ។ បុគ្គលខ្លះ គួរគេខ្ពើម មិនគួរសេព មិនគួរគប់ មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ គួរគេមើលមើយ តែមិនគួរសេព មិនគួរគប់ មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ គួរគេសេព គួរគប់ គួរចូលទៅអង្គុយ

អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ សីលេសុ បរិបូរការី ស-មាធិស្មឹ មត្តសោការី បញ្ញាយ មត្តសោការី អត្ថេ-កច្ចោ បុគ្គលោ សីលេសុ ច បរិបូរការី សមាធិស្មឹ ច បរិបូរការី បញ្ញាយ មត្តសោការី អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ សីលេសុ ច បរិបូរការី សមាធិស្មឹ ច បរិបូរការី បញ្ញាយ ច បរិបូរការី ។ ឥមេ តយោ សត្ថា-រោ អបរេបិ តយោ សត្ថារោ ។

តិកមាតិកា និដ្ឋិតា ។

ចតុក្កមាតិកា

(១០) ចត្តារោ បុគ្គលា ។ អសប្បុរិសោ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ សប្បុរិសោ សប្បុរិ-សេន សប្បុរិសតរោ ។ បាបោ បាបេន បាបតរោ កល្យាណោ កល្យាណេន កល្យាណតរោ ។ បាបធម្មោ បាបធម្មេន បាបធម្មតរោ កល្យាណ-ធម្មោ កល្យាណធម្មេន កល្យាណធម្មតរោ ។ សាវជ្ជោ វជ្ជពហុលោ អប្បសាវជ្ជោ អនវជ្ជោ ។

ធិ ក៏មាន១ ។ បុគ្គលខ្លះធ្វើពេញលេញក្នុងសីល តែធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងសមាធិ ធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងបញ្ញា ក៏មាន១ បុគ្គលខ្លះធ្វើពេញលេញក្នុងសីលផង ធ្វើពេញលេញក្នុងសមាធិផង តែធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងបញ្ញា ក៏មាន១ បុគ្គលខ្លះធ្វើពេញលេញក្នុងសីលផង ធ្វើពេញលេញក្នុងសមាធិផង ធ្វើពេញលេញក្នុងបញ្ញាផង ក៏មាន១ ។ បុគ្គលជាគ្រូមាន ៣ ពួក បុគ្គលជាគ្រូ ៣ ពួក ដទៃទៀត ។

ចប់ តិកមាតិកា ។

ចតុក្កមាតិកា

(១០) បុគ្គល ៤ ពួក ។ គឺ បុគ្គលជាអសប្បុរស១ បុគ្គលជាអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស១ បុគ្គលជាសប្បុរស១ បុគ្គលជាសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស១ ។ បុគ្គលអាក្រក់១ បុគ្គលអាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលអាក្រក់១ បុគ្គលល្អ១ បុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ១ ។ បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់១ បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់១ បុគ្គលមានធម៌ល្អ១ បុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ១ ។ បុគ្គលប្រកបដោយទោស១ បុគ្គលច្រើនដោយទោស១ បុគ្គលប្រកបដោយទោសតិច១ បុគ្គលមិនមានទោស១ ។

ឧគ្ឃដិតញ្ញូ វិបចិតញ្ញូ នេយ្យោ បទបរមោ ។ យុត្តប្បដិភាណោ នោ មុត្តប្បដិភាណោ មុត្តប្បដិភាណោ នោ យុត្តប្បដិភាណោ យុត្តប្បដិភាណោ ច មុត្តប្បដិភាណោ ច នេវ យុត្តប្បដិភាណោ នោ មុត្តប្បដិភាណោ ។ ចត្តារោ ធម្មកថិកា បុគ្គលា ។ ចត្តារោ វលាហកូបមា បុគ្គលា ។ ចត្តារោ មូសិកូបមា បុគ្គលា ។ ចត្តារោ អម្ពូបមា បុគ្គលា ។ ចត្តារោ កុម្ភូបមា បុគ្គលា ។ ចត្តារោ ឧទករហទូបមា បុគ្គលា ។ ចត្តារោ ពលិពទ្ទូបមា បុគ្គលា ។ ចត្តារោ អាសីវិសូបមា បុគ្គលា ។ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា អវណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា វណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា អប្បសាទនីយេ ឋានេ បសាទំ ឧបទំសិតា ហោតិ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា បសាទនីយេ ឋានេ អប្បសាទំ ឧបទំសិតា ហោតិ ។

បុគ្គលជាឧគ្ឃដិតញ្ញូ ១ បុគ្គលជាវិបចិតញ្ញូ ១ បុគ្គលជានេយ្យៈ ១ បុគ្គលជាបទបរមៈ ១ ។ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាគួរ តែឥតប្រាជ្ញាមិនស្រាក់ ១ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាស្រាក់ តែមានប្រាជ្ញាមិនគួរ ១ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាគួរ ទាំងមានប្រាជ្ញាស្រាក់ ១ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាមិនគួរ ទាំងមានប្រាជ្ញាមិនស្រាក់ ១ ។ បុគ្គលជាធម្មកថិក ៤ ពួក ។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយមេឃ ។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយកណ្ដុរ ។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយផ្លែស្វាយ ។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយក្អម ។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយអន្លង់ទឹក ។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយគោបម្រើ ។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយសត្វអាសិរពិស ។ បុគ្គលខ្លះ មិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្ដីជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រះថ្លា ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្ដីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា ក៏មាន ១ ។ បុគ្គលខ្លះ

អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា
អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ អត្ថេកច្ចោ
បុគ្គលោ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ
ភាសិតា ហោតិ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អនុវិច្ច បរិយោ-
គាហេត្វា អប្បសាទនីយេ ឋានេ អប្បសាទំ ឧបទំសិតា
ហោតិ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា
បសាទនីយេ ឋានេ បសាទំ ឧបទំសិតា ហោតិ ។
អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា
ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន នោ ច ខោ វណ្ណា-
រហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន
អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា
ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន នោ ច ខោ អវណ្ណារ-
ហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន
អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អវណ្ណារហស្ស ច អវណ្ណំ
ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន វណ្ណារហស្ស
ច វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន

ពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល
ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយពោលសរសើរបុគ្គល
ដែលគួរសរសើរ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយ
សំដែងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រះថ្លា ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ
ពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលគួរ
ជ្រះថ្លា ក៏មាន ១ ។ បុគ្គលខ្លះ ពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលមិនគួរតិះ
ដៀល ពិតប្រាកដតាមកាលគួរ តែមិនពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរ
សរសើរ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ពោលសរសើរ
បុគ្គលដែលគួរសរសើរ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរ តែមិនពោលតិះដៀល
បុគ្គលដែលគួរតិះដៀល ពិតប្រាកដតាមកាលគួរ ក៏មាន ១ បុគ្គល
ខ្លះ ពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល ពិតប្រាកដតាមកាលគួរផង
ពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរផង ក៏មាន

ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ នេវ អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន នោ ច វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ។ ឧដ្ឋានផលូបជីវី នោ បុញ្ញផលូបជីវី បុញ្ញផលូបជីវី នោ ឧដ្ឋានផលូបជីវី ឧដ្ឋានផលូបជីវី ច បុញ្ញផលូបជីវី ច នេវ ឧដ្ឋានផលូបជីវី នោ បុញ្ញផលូបជីវី ។ តមោ តមបរាយណោ តមោ ជោតិបរាយណោ ជោតិ តមបរាយណោ ជោតិ ជោតិបរាយណោ ។ ឱណតោណតោ ឱណតុណ្ណតោ ឧណ្ណតោណតោ ឧណ្ណតុណ្ណតោ ។ ចត្តារោ រុក្ខូបមា បុគ្គលា ។ រូបប្បមាណោ រូបប្បសន្នោ ឃោសប្បមាណោ ឃោសប្បសន្នោ លូខប្បមាណោ លូខប្បសន្នោ ធម្មប្បមាណោ ធម្មប្បសន្នោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ បរហិតាយ

បុគ្គលខ្លះ មិនពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល ពិតប្រាកដតាមកាលគួរផង មិនពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរផង ក៏មាន ១ ។ បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម មិនចិញ្ចឹមជីវិត ដោយផលនៃបុណ្យ ១ បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃបុណ្យមិនចិញ្ចឹមជីវិត ដោយផលនៃការព្យាយាម ១ បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម ផងចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃបុណ្យ ១ បុគ្គលមិនចិញ្ចឹមជីវិត ដោយផលនៃការព្យាយាម ផងមិនចិញ្ចឹមជីវិត ដោយផលនៃបុណ្យ ១ ។ បុគ្គលងងឹត មានងងឹតប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ១ បុគ្គលងងឹត មានពន្លឺប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ១ បុគ្គលភ្លឺ មានងងឹតប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ១ បុគ្គលភ្លឺ មានពន្លឺប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ១ ។ បុគ្គលឱនចុះ ហើយឱនចុះទៀត ១ បុគ្គលឱនចុះហើយងើបឡើង ១ បុគ្គលងើបឡើង ហើយឱនចុះវិញ ១ បុគ្គលងើបឡើងហើយងើបឡើងទៀត ១ ។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយដើមឈើ ។ បុគ្គលមានរូបជាប្រមាណ ជ្រះថ្លាព្រោះរូប ១ បុគ្គលមានសំឡេងជាប្រមាណ ជ្រះថ្លាព្រោះសំឡេង ១ បុគ្គលមានវត្ថុសៅហ្មងជាប្រមាណ ជ្រះថ្លាព្រោះវត្ថុសៅហ្មង ១ បុគ្គលមានធម៌ជាប្រមាណ ជ្រះថ្លាព្រោះធម៌ ១ ។ បុគ្គលខ្លះប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន តែមិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ

មាតិកា

អត្ថេកច្ចោ ពុគ្គលោ បរហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ អត្តហិតាយ អត្ថេកច្ចោ ពុគ្គលោ អត្តហិតាយ ចេវ បដិបន្នោ ហោតិ បរហិតាយ ច អត្ថេកច្ចោ ពុគ្គលោ នេវ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ បរហិតាយ ។ អត្ថេកច្ចោ ពុគ្គលោ អត្តន្តបោ ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ អត្ថេកច្ចោ ពុគ្គលោ បរន្តបោ ហោតិ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ អត្ថេកច្ចោ ពុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ អត្ថេកច្ចោ ពុគ្គលោ នេវ អត្តន្តបោ ហោតិ ន អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ សោ អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ ។ សរាគោ សទោសោ សមោហោ សមានោ ។ អត្ថេកច្ចោ ពុគ្គលោ លាភី ហោតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថស្ស ន លាភី អធិបញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ

មាតិកា

ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ តែមិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងផង ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃផង ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ទាំងមិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ ក៏មាន ១ ។ បុគ្គលខ្លះ ដុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯង ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ដុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯងផង ដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅបុគ្គលដទៃផង ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនដុតកំដៅខ្លួនឯង មិនប្រកបព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯង ទាំងមិនដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ មិនប្រកបព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះ មិនដុតកំដៅខ្លួនឯង មិនដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ជាអ្នកមិនស្រេកឃ្លាន ជាអ្នករលត់ទុក្ខ ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្ដីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ក្នុងព្រហ្ម ក៏មាន ១ ។ បុគ្គលប្រកបដោយរាគៈ ១ បុគ្គលប្រកបដោយទោសៈ ១ បុគ្គលប្រកបដោយមោហៈ ១ បុគ្គលប្រកបដោយមានះ ១ ។ បុគ្គលខ្លះ ជាអ្នកបាន ចេតោសមថៈគឺសមាធិ តែមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ក៏មាន ១

អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ លាភី ហោតិ អធិប្បញ្ញា-ធម្មវិបស្សនាយ ន លាភី អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថស្ស អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ លាភី ចេវ ហោតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថស្ស លាភី ច អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ នេវ លាភី ហោតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថស្ស ន លាភី អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ។ អនុសោតគាមី បុគ្គលោ បដិសោតគាមី បុគ្គលោ ឋិតត្តោ បុគ្គលោ តិណ្ណោ បារគតោ ថលេ តិដ្ឋតិ ព្រាហ្មណោ ។ អប្បស្សុតោ សុតេន អនុបបន្នោ អប្បស្សុតោ សុតេន ឧបបន្នោ ពហុស្សុតោ សុតេន អនុបបន្នោ ពហុស្សុតោ សុតេន ឧបបន្នោ ។ សមណមចលោ សមណបទុមោ សមណបុណ្ឌរីកោ សមណេសុ សមណសុខុមាលោ ។

ចតុក្កមាតិកា និដ្ឋិតា ។

បញ្ចកមាតិកា

[១១] បញ្ច បុគ្គលា ។ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អារព្ភតិ[១] ច វិប្បដិសារី ច ហោតិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តិ

១ ឱ. ម. អារភតិ ។

បុគ្គលខ្លះ ជាអ្នកបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា មិនបានចេតោសមថៈក្នុងសន្តាន ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ជាអ្នកបានចេតោសមថៈក្នុងសន្តាន ទាំងបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ជាអ្នកមិនបានចេតោសមថៈក្នុងសន្តាន ទាំងមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ក៏មាន ១ ។ បុគ្គលទៅបណ្តោយតាមខ្សែទឹក គឺវដ្តៈ ១ បុគ្គលទៅច្រាសខ្សែទឹក គឺវដ្តៈ ១ បុគ្គលមានខ្លួនតាំងនៅនឹង ១ បុគ្គលឆ្លងទៅដល់ត្រើយ ជាព្រាហ្មណ៍ឋិតនៅលើគោក ១ ។ បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងតិច មិនប្រតិបត្តិតាមដោយសេចក្តីចេះដឹង ១ បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងតិច តែប្រតិបត្តិតាមសេចក្តីចេះដឹង ១ បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន មិនប្រតិបត្តិ តាមសេចក្តីចេះដឹង ១ បុគ្គលចេះដឹងច្រើន ប្រតិបត្តិតាមសេចក្តីចេះដឹង ១ ។ បុគ្គលជាសមណៈមិនកម្រើក ១ បុគ្គលជាសមណៈដូចផ្កាឈូកក្រហម ១ បុគ្គលជាសមណៈដូចផ្កាឈូកស ១ បុគ្គលជាសមណៈចម្រើនដោយសុខ ក្នុងពួកសមណៈ ១ ។

ចប់ ចតុក្កមាតិកា ។

បញ្ចកមាតិកា

[១១] បុគ្គល ៥ ពួក ។ គឺបុគ្គលខ្លះ ប្រព្រឹត្តល្មើស (ត្រូវអាបត្តិ) ផង មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយផង មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិ

បញ្ញាវិមុត្តឹ យថាភូតំ នប្បជានាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ អញ្ញតរោ បុគ្គលោ អារព្ភតិ ន វិប្បដិសារី ហោតិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ យថាភូតំ នប្បជានាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ អញ្ញតរោ បុគ្គលោ នារព្ភតិ វិប្បដិសារី ហោតិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ យថាភូតំ នប្បជានាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ អញ្ញតរោ បុគ្គលោ នារព្ភតិ ន វិប្បដិសារី ហោតិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ យថាភូតំ នប្បជានាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ អញ្ញតរោ បុគ្គលោ នារព្ភតិ ន វិប្បដិសារី ហោតិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ យថាភូតំ បជានាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ ។

និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ផង គឺមាន ១ បុគ្គលខ្លះ ប្រព្រឹត្តល្មើស មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ទាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ គឺមាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនប្រព្រឹត្តល្មើសទេ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ទាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យអកុសលធម៌លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ គឺមាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនប្រព្រឹត្តល្មើស មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយទេ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យអកុសលធម៌លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ គឺមាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនប្រព្រឹត្តល្មើស មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយផង ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើអកុសលធម៌លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ផង គឺមាន ១ ។

ទត្វា អវជានាតិ សំវាសេន អវជានាតិ អាធេយ្យមុខោ ហោតិ លោលោ ហោតិ មន្ទោ មោមូហោ ហោតិ ។ បញ្ច យោធាជីវូបមា បុគ្គលា ។ បញ្ច បិណ្ឌបាតិកា ។ បញ្ច ខលុបច្ឆាភត្តិកា ។ បញ្ច ឯកាសនិកា ។ បញ្ច បំសុកូលិកា ។ បញ្ច តេចីវរិកា ។ បញ្ច អារញ្ញិកា ។ បញ្ច រុក្ខមូលិកា ។ បញ្ច អព្ភោកាសិកា ។ បញ្ច នេសជ្ជិកា ។ បញ្ច យថាសន្ថតិកា ។ បញ្ច សោសានិកា ។

បញ្ចកមាតិកា និដ្ឋិតា ។

ឆក្កមាតិកា

(១៤) ឆ បុគ្គលា ។ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អភិសម្ពុជ្ឈតិ តត្ថ ច សព្វញ្ញុតំ បាបុណាតិ ពលេសុ ច វសីភាវំ

បុគ្គលឲ្យហើយត្រឡប់មើលងាយវិញ ១ បុគ្គលមើលងាយព្រោះការនៅរួម ១ បុគ្គលមានមាត់គាំទុកត្រាម ១ បុគ្គលលេះលោះ ១ បុគ្គលទន់អន់ល្ងង់ខ្លៅ ១ ។ បុគ្គល ៥ ពួក ប្រៀបដោយទាហាន ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខលុបច្ឆាភត្តិកធុតង្គ ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តឯកាសនិកធុតង្គ ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុកូលិកធុតង្គ ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេចីវរិកធុតង្គ ។ បុគ្គល៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តអារញ្ញិកធុតង្គ ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តរុក្ខមូលិកធុតង្គ ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តអព្ភោកាសិកធុតង្គ ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនេសជ្ជិកធុតង្គ ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តយថាសន្ថតិកធុតង្គ ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ ។

ចប់ បញ្ចកមាតិកា ។

ឆក្កមាតិកា

(១៤) បុគ្គល ៦ ពួក ។ គឺបុគ្គលខ្លះ ត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន ក៏ដល់នូវសព្វញ្ញុតញ្ញាណក្នុងធម៌ទាំងនោះផង ដល់នូវភាពស្ទាត់ក្នុងទសពលញ្ញាណផង

ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អភិសម្ពុជ្ឈតិ ន ច តត្ថ សព្វញ្ញុតំ បាបុណាតិ ន ច ពលេសុ(១) វសីភាវំ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អនភិសម្ពុជ្ឈតិ(២) ទិដ្ឋេ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ សាវកបារមិញ្ច បាបុណាតិ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អនភិសម្ពុជ្ឈតិ(២) ទិដ្ឋេ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ន ច សាវកបារមី បាបុណាតិ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អនភិសម្ពុជ្ឈតិ(២) ន ច ទិដ្ឋេ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ អនាគាមី ហោតិ អនាគន្តា ឥត្ថត្តំ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អនភិសម្ពុជ្ឈតិ(២) ន ច ទិដ្ឋេ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ សោតាបន្នសកទាគាមី ហោតិ អាគន្តា ឥត្ថត្តំ ។

ឆក្កមាតិកា និដ្ឋិតា ។

---

១ ម. ពលេសុ ច វសីភាវំ ។ ២ ម. សច្ចានិ អភិសម្ពុជ្ឈតិ វសីភាវោ ។

ក៏មាន១ បុគ្គលខ្លះ ត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន មិនដល់នូវសព្វញ្ញុតញ្ញាណ ក្នុងធម៌ទាំងនោះផង មិនដល់នូវភាពស្ទាត់ក្នុងទសពលញ្ញាណផង ក៏មាន១ បុគ្គលខ្លះ មិនត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ ក្នុងកាលមុន ក៏ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដល់នូវសាវកបារមីញាណផង ក៏មាន១ បុគ្គលខ្លះ មិនត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន ក៏ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្ន មិនដល់នូវសាវកបារមីញាណ ក៏មាន១ បុគ្គលខ្លះ មិនត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន មិនធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នទេ ជាអនាគាមិបុគ្គល មិនមកកាន់មនុស្សលោកនេះ ក៏មាន១ បុគ្គលខ្លះ មិនត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន មិនធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នទេ ជាសោតាបន្នបុគ្គល និងសកទាគាមិបុគ្គល មកកាន់មនុស្សលោកនេះទៀត ក៏មាន១ ។

ចប់ ឆក្កមាតិកា ។

សត្តកមាតិកា

(១៣) សត្ត បុគ្គលា ។ សត្ត ឧទកូបមា បុគ្គលា សកឹ និមុគ្គោ និមុគ្គោវ ហោតិ ឧម្មុជ្ជិត្វា និមុជ្ជតិ ឧម្មុជ្ជិត្វា ឋិតោ ហោតិ ឧម្មុជ្ជិត្វា វិបស្សតិ វិលោកេតិ ឧម្មុជ្ជិត្វា បតរតិ ឧម្មុជ្ជិត្វា បដិគាធប្បត្តោ ហោតិ ឧម្មុជ្ជិត្វា តិណ្ណោ ហោតិ បារគតោ ថលេ តិដ្ឋតិ ព្រាហ្មណោ ។ ឧភតោភាគវិមុត្តោ បញ្ញាវិមុត្តោ កាយសក្ខី ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាវិមុត្តោ ធម្មានុសារី សទ្ធានុសារី ។

សត្តកមាតិកា និដ្ឋិតា ។

អដ្ឋកមាតិកា

(១៤) អដ្ឋ បុគ្គលា ។ ចត្តារោ មគ្គសមង្គិនោ ចត្តារោ ផលសមង្គិនោ បុគ្គលា ។

អដ្ឋកមាតិកា និដ្ឋិតា ។

សត្តកមាតិកា

(១៣) បុគ្គល ៧ ពួក ។ គឺបុគ្គល ៧ ពួក ប្រៀបដោយទឹក គឺ បុគ្គលមុជចុះតែម្តងហើយចេះតែមុជចុះទៅទៀត ១ បុគ្គលងើបឡើងហើយមុជចុះទៅវិញ ១ បុគ្គលងើបឡើងហើយឋិតនៅ ១ បុគ្គលងើបឡើងហើយ មើលមើល ក្រឡេកមើល ១ បុគ្គលងើបឡើងហើយហែលទៅ ១ បុគ្គលងើបឡើង ដល់កំពង់ ហើយឋិតនៅ ១ បុគ្គលងើបឡើង ឆ្លងដល់ត្រើយ ជាព្រាហ្មណ៍ឋិតនៅលើគោក ១ ។ បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត ១ បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត ១ បុគ្គលជាកាយសក្ខី ១ បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ ១ បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត ១ បុគ្គលជាធម្មានុសារី ១ បុគ្គលជាសទ្ធានុសារី ១ ។

ចប់ សត្តកមាតិកា ។

អដ្ឋកមាតិកា

(១៤) បុគ្គល ៨ ពួក ។ គឺបុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយមគ្គ បុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយផល ។

ចប់ អដ្ឋកមាតិកា ។

នវកមាតិកា

(១៩) នវ បុគ្គលា ។ សម្មាសម្ពុទ្ធោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ឧភតោភាគវិមុត្តោ បញ្ញាវិមុត្តោ កាយសក្ខី ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាវិមុត្តោ ធម្មានុសារី សទ្ធានុសារី ។

នវកមាតិកា និដ្ឋិតា ។

ទសកមាតិកា

(២០) ទស បុគ្គលា ។ បញ្ចន្នំ ឥធ និដ្ឋា បញ្ចន្នំ ឥធ វិហាយ និដ្ឋា ។

ទសកមាតិកា និដ្ឋិតា ។

បុគ្គលបញ្ញត្តិមាតិកា ។

នវកមាតិកា

(១៩) បុគ្គល ៩ ពួក ។ គឺបុគ្គលជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ បុគ្គលជាព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ ១ បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត ១ បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត ១ បុគ្គលជាកាយសក្ខី ១ បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ ១ បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត ១ បុគ្គលជាធម្មានុសារី ១ បុគ្គលជាសទ្ធានុសារី ១ ។

ចប់ នវកមាតិកា ។

ទសកមាតិកា

(២០) បុគ្គល ១០ ពួក ។ គឺបុគ្គល ៥ ពួក មានការសម្រេចកិច្ចការមាត់ចក្នុងលោកនេះ បុគ្គល ៥ ពួក មានការសម្រេច ព្រោះលះបង់អត្តភាពកិច្ចការមាត់ចក្នុងលោកនេះ ។

ចប់ ទសកមាតិកា ។

ចប់ បុគ្គលបញ្ញត្តិមាតិកា ។

ឯកកនិទ្ទេសោ

[១៧] កតមោ ច បុគ្គលោ សមយវិមុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កាលេន កាលំ សមយេន សមយំ អដ្ឋ វិមោក្ខេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សមយវិមុត្តោ ។

ឯកកនិទ្ទេស

[១៧] បុគ្គលជាសមយវិមុត្ត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានវិមោក្ខ ៨[១] ដោយនាមកាយ តាមកាលគួរ[២] តាមសម័យគួរ អាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏បានអស់ទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា[៣] នេះហៅថា បុគ្គលជាសមយវិមុត្ត[៤] ។

---

១ សមាបត្តិ ៨ ជារូបាវចរនិងអរូបាវចរ គឺរូបជ្ឈាន ៤ អរូបជ្ឈាន ៤ ឈ្មោះថាវិមោក្ខ ព្រោះរួចស្រឡះចាកធម៌ជាសត្រូវនៃសមាបត្តិទាំងនោះ ។ ២ បុគ្គលប្រាថ្នានឹងចូលសមាបត្តិមានកាល ២ គឺកាលគួរ ១ កាលមិនគួរ ១ ។ កាលដែលកំពុងជម្រះសរីរៈព្រលឹមនិងកាលកំពុងធ្វើវត្ត ឈ្មោះថាកាលមិនគួរ កាលដែលជម្រះសរីរៈហើយ ធ្វើវត្តហើយ ចូលទៅអង្គុយក្នុងលំនៅហើយ មិនទាន់ដល់កាលទៅបិណ្ឌបាតនៅឡើយ ក្នុងចន្លោះនេះ ឈ្មោះថាកាលគួរ ។ មួយទៀត ភិក្ខុកំណត់កាលនឹងចេញទៅបិណ្ឌបាត ហើយកំពុងថ្វាយបង្គំចេតិយ កាលដែលភិក្ខុមានភិក្ខុសង្ឃ ចោមរោមកំពុងឈរក្នុងរោងសម្រាប់ធ្វើវិតក្កៈ កាលកំពុងទៅបិណ្ឌបាត កាលកំពុងត្រាច់ទៅក្នុងស្រុក កាលកំពុងឆាន់បបរ ក្នុងអាសនសាលា និងកាលកំពុងធ្វើវត្ត ទាំងអស់នេះ ឈ្មោះថាកាលមិនគួរ កាលដែលមានឱកាសស្ងាត់ក្នុងអាសនសាលា មិនទាន់ដល់ពេលភត្តកាល (ពេលឆាន់) នៅឡើយ ក្នុងចន្លោះនេះឯង ឈ្មោះថាកាលគួរ មួយទៀត កាលកំពុងឆាន់ភត្ត កាលកំពុងទៅកាន់វិហារ កាលកំពុងទុកដាក់បាត្រចីវរ វេលាថ្ងៃ កាលកំពុងធ្វើវត្ត និងកាលកំពុងឡបរិបុច្ឆា ទាំងអស់នេះ ឈ្មោះថា កាលមិនគួរ ដល់ការចូលសមាបត្តិទេ ។ ឯពាក្យថាសម័យ ក៏មានន័យដូចគ្នានឹងកាលនេះដែរ ។ ៣ ឃើញច្បាស់នូវសង្ខារដោយវិបស្សនាបញ្ញា ឃើញចតុរារិយសច្ចធម៌ដោយមគ្គបញ្ញា ។ ៤ ជាឈ្មោះបុគ្គល ៣ ពួក គឺ សោតាបន្នបុគ្គល សកទាគាមិបុគ្គល អនាគាមិបុគ្គល ។ អដ្ឋកថា ។

ឯកកនិទ្ទេសោ

[១៨] កតមោ ច បុគ្គលោ អសមយវិមុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ន ហេវ ខោ កាលេន កាលំ សមយេន សមយំ អដ្ឋ វិមោក្ខេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អសមយវិមុត្តោ ។ សព្វេបិ អរិយបុគ្គលា អរិយេ វិមោក្ខេ អសមយវិមុត្តា ។

[១៩] កតមោ ច បុគ្គលោ កុប្បធម្មោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ លាភី ហោតិ រូបសហគតានំ វា អរូបសហគតានំ វា សមាបត្តីនំ សោ ច ខោ ន និកាមលាភី ហោតិ ន អកិច្ឆលាភី ន អកសិរលាភី ន យត្ថិច្ឆកំ យទិច្ឆកំ យាវតិច្ឆកំ សមាបជ្ជតិបិ វុដ្ឋាតិបិ ឋានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតិ យំ តស្ស បុគ្គលស្ស បមាទមាគម្ម តា សមាបត្តិយោ កុប្បេយ្យុំ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ កុប្បធម្មោ ។

ឯកកនិទ្ទេស

[១៨] បុគ្គលជាអសមយវិមុត្ត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបានពាល់វិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយ តាមកាលគួរ តាមសម័យគួរ(១) តែអាសវៈរបស់បុគ្គលនោះបានអស់ទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាអសមយវិមុត្ត ។ សព្វអរិយបុគ្គលទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា អសមយវិមុត្ត ក្នុងអរិយវិមោក្ខ (លោកុត្តរវិមោក្ខផង) ។

[១៩] បុគ្គលជាកុប្បធម្ម តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានសមាបត្តិ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលនោះឯង មិនបានតាមប្រាថ្នា មិនបានដោយមិនលំបាក មិនបានដោយងាយ ចូលមិនបានផង ចេញមិនបានផង តាមឱកាស ដែលប្រាថ្នា តាមសមាបត្តិ ដែលប្រាថ្នា តាមកាលកំណត់ ដែលប្រាថ្នា ទេ ដំណើរនុ៎ះឯង រមែងមាន ត្រង់ដែលសមាបត្តិទាំងនោះ កម្រើក ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រមាទ របស់បុគ្គលនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាកុប្បធម្ម ។

១ បុគ្គលណា មានសេចក្តីអាចនឹងចូលឈានក្បៀវក្លា កាលបើបុគ្គលនោះប្រាថ្នាហើយ ចូលទាំងក្នុងដើរក្តី ឈរក្តី អង្គុយក្តី ដេកក្តី ទំពាស៊ីក្តី ផឹកឬប្រើប្រាស់ក្តី គង់តែបាន សម្រេចតាមចិត្តដល់បរិ ព្រោះបុគ្គលនឹងសម្រេចឈ្មោះថាសមាបត្តិវិមោក្ខ មិនចាំបាច់សម័យគួរ សម័យមិនគួរឡើយ ។ អដ្ឋកថា ។

(២០) កតមោ ច បុគ្គលោ អកុប្បធម្មោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ លាភី ហោតិ រូបសហគតានំ វា អរូបសហគតានំ វា សមាបត្តីនំ សោ ច ខោ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី យត្ថិច្ឆកំ យទិច្ឆកំ យាវទិច្ឆកំ សមាបជ្ជតិបិ វុដ្ឋាតិបិ អដ្ឋានមេតំ អនវកាសោ យំ តស្ស បុគ្គលស្ស បមាទមាគម្ម តា សមាបត្តិយោ កុប្បេយ្យុំ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អកុប្បធម្មោ ។ សព្វេបិ អរិយបុគ្គលា អរិយេ វិមោក្ខេ អកុប្បធម្មា ។

(២១) កតមោ ច បុគ្គលោ បរិហានធម្មោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ លាភី ហោតិ រូបសហគតានំ វា អរូបសហគតានំ វា សមាបត្តីនំ សោ ច ខោ ន និកាមលាភី ហោតិ ន អកិច្ឆលាភី ន អកសិរលាភី ន យត្ថិច្ឆកំ យទិច្ឆកំ យាវទិច្ឆកំ សមាបជ្ជតិបិ វុដ្ឋាតិបិ ឋានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតិ យំ សោ បុគ្គលោ បមាទមាគម្ម តាហិ សមាបត្តីហិ បរិហាយេយ្យ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បរិហានធម្មោ ។

(២០) បុគ្គលជាអកុប្បធម្មៈ តើដូចម្តេច ? បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានសមាបត្តិទាំងឡាយ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលនោះឯង បានតាមប្រាថ្នា បានមិនលំបាក បានដោយងាយ ចូលផង ចេញផង តាមឱកាសដែលប្រាថ្នា តាមសមាបត្តិដែលប្រាថ្នា តាមកាលកំណត់ដែលប្រាថ្នា ដំណើរនុ៎ះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឱកាសទេ គឺដែលសមាបត្តិទាំងនោះ កម្រើក ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រមាទរបស់បុគ្គលនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាអកុប្បធម្មៈ ។ សូម្បីពួកអរិយបុគ្គលទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា អកុប្បធម្មៈ ក្នុងអរិយវិមោក្ខដែរ ។

(២១) បុគ្គលជាបរិហានធម្មៈ តើដូចម្តេច ? បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានសមាបត្តិទាំងឡាយ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលនោះឯង មិនបានតាមប្រាថ្នា មិនបានដោយមិនលំបាក មិនបានដោយងាយ ចូលមិនបានផង ចេញមិនបានផង តាមឱកាសដែលប្រាថ្នា តាមសមាបត្តិដែលប្រាថ្នា តាមកាលកំណត់ដែលប្រាថ្នាទេ ដំណើរនុ៎ះឯងរមែងមាន គឺដែលបុគ្គលនោះ សាបសូន្យចាកសមាបត្តិទាំងនោះ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រមាទ នេះហៅថា បុគ្គលជាបរិហានធម្មៈ ។

(២២) កតមោ ច បុគ្គលោ អបរិហានធម្មោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ លាភី ហោតិ រូបសហគតានំ វា អរូបសហគតានំ វា សមាបត្តីនំ សោ ច ខោ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី យត្ថិច្ឆកំ យទិច្ឆកំ យាវតិច្ឆកំ សមាបជ្ជតិបិ វុដ្ឋាតិបិ អដ្ឋានមេតំ អនវកាសោ យំ សោ បុគ្គលោ បមាទមាគម្ម តាហិ សមាបត្តីហិ បរិហាយេយ្យ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អបរិហានធម្មោ ។ សព្វេបិ អរិយបុគ្គលា អរិយេ វិមោក្ខេ អបរិហានធម្មា ។

(២៣) កតមោ ច បុគ្គលោ ចេតនាភព្វោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ លាភី ហោតិ រូបសហគតានំ វា អរូបសហគតានំ វា សមាបត្តីនំ សោ ច ខោ ន និកាមលាភី ហោតិ ន អកិច្ឆលាភី ន អកសិរលាភី ន យត្ថិច្ឆកំ យទិច្ឆកំ យាវតិច្ឆកំ សមាបជ្ជតិបិ វុដ្ឋាតិបិ សចេ អនុសញ្ចេតេតិ ន បរិហាយតិ តាហិ សមាបត្តីហិ សចេ ន អនុសញ្ចេតេតិ បរិហាយតិ តាហិ សមាបត្តីហិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ចេតនាភព្វោ ។

(២២) បុគ្គលជាអបរិហានធម្មៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានសមាបត្តិទាំងឡាយ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលនោះឯង បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ ចូលផង ចេញផង តាមឱកាស ដែលប្រាថ្នា តាមសមាបត្តិ ដែលប្រាថ្នា តាមកាលកំណត់ ដែលប្រាថ្នា ដំណើរនុ៎ះឯង មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឱកាសទេ ត្រង់ដែលបុគ្គលនោះ សាបសូន្យចាកសមាបត្តិទាំងនោះ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រមាទ នេះហៅថា បុគ្គលជាអបរិហានធម្មៈ ។ សូម្បីពួកព្រះអរិយបុគ្គលទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា អបរិហានធម្មៈ ក្នុងអរិយវិមោក្ខដែរ ។

(២៣) បុគ្គលជាចេតនាភព្វៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានសមាបត្តិទាំងឡាយ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលនោះឯង មិនបានតាមប្រាថ្នា មិនបានដោយមិនលំបាក មិនបានដោយងាយ ចូលមិនបានផង ចេញមិនបានផង តាមឱកាស ដែលប្រាថ្នា តាមសមាបត្តិដែលប្រាថ្នា តាមកាលកំណត់ដែលប្រាថ្នា បើចូល (សមាធិ) ក៏មិនសាបសូន្យចាកសមាបត្តិទាំងនោះ បើមិនចូលទេ ក៏សាបសូន្យចាកសមាបត្តិទាំងនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាចេតនាភព្វៈ ។

[១៦] កតមោ ច បុគ្គលោ អនុរក្ខណាភព្វោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ លាភី ហោតិ រូបសហគតានំ វា អរូបសហគតានំ វា សមាបត្តីនំ សោ ច ខោ ន និកាមលាភី ហោតិ ន អកិច្ឆលាភី ន អកសិរលាភី ន យត្ថិច្ឆកំ យទិច្ឆកំ យាវតិច្ឆកំ សមាបជ្ជិតុម្បិ វុដ្ឋាតុម្បិ សចេ អនុរក្ខតិ ន បរិហាយតិ តាហិ សមាបត្តីហិ សចេ នានុរក្ខតិ បរិហាយតិ តាហិ សមាបត្តីហិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អនុរក្ខណាភព្វោ ។

[១៧] កតមោ ច បុគ្គលោ បុថុជ្ជនោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស តីណិ សញ្ញោជនានិ អប្បហីនានិ ន ច តេសំ ធម្មានំ បហានាយ បដិបន្នោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បុថុជ្ជនោ ។

[១៨] កតមោ ច បុគ្គលោ គោត្រភូ ។ យេសំ ធម្មានំ សមនន្តរា អរិយធម្មស្ស អវក្កន្តិ ហោតិ តេហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ គោត្រភូ ។

អភិធម្មបិដក បុគ្គលបញ្ញត្តិ

[១៦] បុគ្គលជាអនុរក្ខនាភព្វៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានសមាបត្តិទាំងឡាយ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលនោះឯង មិនបានតាមប្រាថ្នា មិនបានដោយមិនលំបាក មិនបានដោយងាយ ចូលមិនបានផង ចេញមិនបានផង តាមទីកន្លែងដែលប្រាថ្នា តាមសមាបត្តិដែលប្រាថ្នា តាមកាលកំណត់ដែលប្រាថ្នា បើរក្សា គឺសេពគប់ចំរើនហើយចូលសមាបត្តិ រមែងមិនសាបសូន្យចាកសមាបត្តិទាំងនោះ បើមិនរក្សាទេ រមែងសាបសូន្យចាកសមាបត្តិទាំងនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាអនុរក្ខនាភព្វៈ ។

[១៧] បុគ្គលជាបុថុជ្ជន តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា មិនទាន់លះបង់សញ្ញោជនៈ ៣[១] ទាំងមិនប្រតិបត្តិដើម្បីលះបង់ធម៌ទាំងនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាបុថុជ្ជន ។

[១៨] បុគ្គលជាគោត្រភូ តើដូចម្តេច ។ ការយាងចុះគឺការកើតប្រាកដនៃអរិយធម៌ (លោកុត្តរមគ្គ) ក្នុងលំដាប់ស្មើ នៃពួកធម៌ណា បុគ្គលប្រកបព្រមដោយធម៌ទាំងនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាគោត្រភូ[២] ។

---

១ ទិដ្ឋិសញ្ញោជនៈ ១ សីលព្វតបរាមាសសញ្ញោជនៈ ១ វិចិកិច្ឆាសញ្ញោជនៈ ១ ។

២ បុគ្គលដែលកន្លងនូវបុថុជ្ជនវង្ស៖ បុថុជ្ជនគោត្រ បុថុជ្ជនមណ្ឌល បុថុជ្ជនបញ្ញត្តិទាំងអស់ ដោយញាណ មាននិព្វានជាអារម្មណ៍ ហើយយាងចុះកាន់អរិយវង្ស៖ អរិយគោត្រ អរិយមណ្ឌល និងអរិយបញ្ញត្តិ បានឈ្មោះថា គោត្រភូបុគ្គល ។

[២៧] កតមោ ច បុគ្គលោ កប្បូបគោ ។ សត្ត សេក្ខា កប្បូបគា យេ ច បុគ្គលា បុថុជ្ជនា សីលវន្តោ ។ អរហា អកប្បូបគោ ។

[២៨] កតមោ ច បុគ្គលោ អភព្វាគមនោ ។ យេ តេ បុគ្គលា កម្មាវរណេន សមន្នាគតា កិលេសាវរណេន សមន្នាគតា វិបាកាវរណេន សមន្នាគតា អស្សទ្ធា អច្ឆន្ទិកា ទុប្បញ្ញា ជឡា(១) អភព្វា និយាមំ ឱក្កមិតុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ឥមេ វុច្ចន្តិ បុគ្គលា អភព្វាគមនា ។

[២៩] កតមោ ច បុគ្គលោ ភព្វាគមនោ ។ យេ តេ បុគ្គលា ន កម្មាវរណេន សមន្នាគតា ន កិលេសាវរណេន សមន្នាគតា ន វិបាកាវរណេន សមន្នាគតា សទ្ធា ឆន្ទិកា បញ្ញវន្តោ អជឡា ភព្វា និយាមំ ឱក្កមិតុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ឥមេ វុច្ចន្តិ បុគ្គលា ភព្វាគមនា ។

---
១ ម. ឯឡា ។

(២៧) បុគ្គលជាកប្បូបគៈ តើដូចម្ដេច ។ សេក្ខបុគ្គល ៧ ពួក និងបុគ្គលជាបុថុជ្ជន ដែលមានសីល ឈ្មោះថា កប្បូបគបុគ្គល ។ ព្រះអរហន្ត ឈ្មោះថា អកប្បូបគបុគ្គល ។

(២៨) បុគ្គលជាអភព្វាគមនៈ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលណា ប្រកបដោយគ្រឿងកំបាំងគឺកម្ម ប្រកបដោយគ្រឿងកំបាំងគឺកិលេស ប្រកបដោយគ្រឿងកំបាំងគឺវិបាក ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា មិនមានឆន្ទៈ មានបញ្ញាអាប់អោន ល្ងង់ខ្លៅ មិនគួរឈានចុះកាន់សម្មត្តនិយាម ក្នុងធម៌ជាកុសលទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលជាអភព្វាគមនៈ ។

(២៩) បុគ្គលជាភព្វាគមនៈ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលណា មិនប្រកបដោយគ្រឿងកំបាំងគឺកម្ម មិនប្រកបដោយគ្រឿងកំបាំងគឺកិលេស មិនប្រកបដោយគ្រឿងកំបាំងគឺវិបាក ជាអ្នកមានសទ្ធា មានឆន្ទៈ មានបញ្ញា មិនល្ងង់ខ្លៅ គួរឈានចុះកាន់សម្មត្តនិយាម ក្នុងធម៌ជាកុសលទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលជាភព្វាគមនៈ ។

(៣០) កតមោ ច បុគ្គលោ និយតោ ។ បញ្ច បុគ្គលា អានន្តរិកា យេ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកា និយតា អដ្ឋ ច អរិយបុគ្គលា និយតា ។ អវសេសា បុគ្គលា អនិយតា ។

(៣១) កតមោ ច បុគ្គលោ បដិបន្នកោ ។ ចត្តារោ មគ្គសមង្គិនោ បុគ្គលា បដិបន្នកា ។ ចត្តារោ ផលសមង្គិនោ បុគ្គលា ផលេដ្ឋិតា ។

(៣២) កតមោ ច បុគ្គលោ សមសីសី ។ យស្ស បុគ្គលស្ស អបុព្វំ អចរិមំ អាសវបរិយាទានញ្ច ហោតិ ជីវិតបរិយាទានញ្ច អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សមសីសី ។

(៣៣) កតមោ ច បុគ្គលោ ឋិតកប្បី ។ អយញ្ច បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ អស្ស កប្បស្ស ច ឧឌ្ឌយ្ហនវេលា អស្ស នេវ តាវ កប្បោ ឧឌ្ឌយ្ហេយ្យ យាវាយំ បុគ្គលោ ន សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឋិតកប្បី ។ សព្វេបិ មគ្គសមង្គិនោ បុគ្គលា ឋិតកប្បិនោ ។

(៣០) បុគ្គលជានិយតៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលប្រកបដោយអនន្តរិយកម្ម ៥ ពួក បុគ្គលប្រកបដោយនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ និងអរិយបុគ្គល ៨ ពួក ឈ្មោះថា និយតបុគ្គល ។ បុគ្គលក្រៅពីនេះ ឈ្មោះថា អនិយតបុគ្គល ។

(៣១) បុគ្គលជាបដិបន្នកៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គល ៤ ពួក ដែលព្រមព្រៀងដោយមគ្គ ឈ្មោះថា បដិបន្នកបុគ្គល ។ បុគ្គល ៤ ពួក ដែលព្រមព្រៀងដោយផល ឈ្មោះថា ផលេដ្ឋិតបុគ្គល ។

(៣២) បុគ្គលជាសមសីសី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា មានការអស់ទៅនៃអាសវៈ និងការអស់ទៅនៃជីវិត មិនមុន មិនក្រោយ នេះហៅថា បុគ្គលជាសមសីសី ។

(៣៣) បុគ្គលជាឋិតកប្បី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលនេះ ជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ទុកជាវេលាភ្លើងឆេះកប្បនឹងមាន បើបុគ្គលនេះ មិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល ដរាបណា ភ្លើងក៏មិនគប្បីឆេះកប្ប ដរាបនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលជាឋិតកប្បី ។ បុគ្គលដែលព្រមព្រៀងដោយមគ្គទាំងអស់ ក៏ហៅថា ឋិតកប្បីដែរ ។

(៣៤) កតមោ ច បុគ្គលោ អរិយោ ។ អដ្ឋ អរិយបុគ្គលា អរិយា ។ អវសេសា បុគ្គលា អនរិយា ។

(៣៥) កតមោ ច បុគ្គលោ សេក្ខោ ។ ចត្តារោ មគ្គសមង្គិនោ តយោ ផលសមង្គិនោ បុគ្គលា សេក្ខា ។ អរហា អសេក្ខោ ។ អវសេសា បុគ្គលា នេវ សេក្ខា នាសេក្ខា ។

(៣៦) កតមោ ច បុគ្គលោ តេវិជ្ជោ ។ តីហិ វិជ្ជាហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ តេវិជ្ជោ ។

(៣៧) កតមោ ច បុគ្គលោ ឆឡភិញ្ញោ ។ ឆហិ អភិញ្ញាហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ឆឡភិញ្ញោ ។

(៣៤) បុគ្គលជាអរិយៈ តើដូចម្តេច ។ អរិយបុគ្គលទាំង ៨ ពួក ឈ្មោះថា អរិយៈ[1] ។ បុគ្គលក្រៅពីនេះ ឈ្មោះថា អនរិយៈ ។

(៣៥) បុគ្គលជាសេក្ខៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយមគ្គ បុគ្គល ៣ ពួក ព្រមព្រៀងដោយផល ឈ្មោះថា សេក្ខៈ ។ ព្រះអរហន្ត ឈ្មោះថា អសេក្ខៈ ។ បុគ្គលក្រៅពីនេះ ឈ្មោះថា មិនមែនសេក្ខៈ ទាំងមិនមែនអសេក្ខៈ ។

(៣៦) បុគ្គលបានវិជ្ជា ៣ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ៣ យ៉ាង ឈ្មោះថា បុគ្គលបានវិជ្ជា ៣[2] ។

(៣៧) បុគ្គលបានអភិញ្ញា ៦ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលប្រកបដោយអភិញ្ញា ៦ ឈ្មោះថា អ្នកមានអភិញ្ញា ៦[3] ។

---

១ បុគ្គលដែលឆ្ងាយចាកកិលេស ឬបុគ្គលដែលមនុស្សនិងទេវតាគប្បីចូលទៅរក ឈ្មោះថា អរិយៈ ។ មួយទៀត បុគ្គលដែលឈ្មោះថា អរិយៈ ព្រោះជាអ្នកស្អាតបរិសុទ្ធ ។ ២ បុគ្គលដែលបានបុព្វេនិវាសញ្ញាណ និងទិព្វចក្ខុញ្ញាណជាមុន ទើបបានសម្រេចអរហត្តជាក្រោយ ឬបានសម្រេចអរហត្តជាមុន ទើបបានបុព្វេនិវាសញ្ញាណ និងទិព្វចក្ខុញ្ញាណ ជាខាងក្រោយ ឈ្មោះថា បានវិជ្ជា ៣ (រាប់ដោយសង្ខេប គឺ បុព្វេនិវាសានុស្សតិវិជ្ជា ១ ទិព្វចក្ខុវិជ្ជា ១ អាសវក្ខយវិជ្ជា គឺ សម្រេចអរហត្ត ១) ។ [illegible] ។ ៣ អភិញ្ញា ៦ គឺ ឥទ្ធិវិធៈ (សំដែងឫទ្ធិបានផ្សេងៗ) ១ ទិព្វសោត (ត្រចៀកទិព្វ គឺ ស្តាប់សំឡេងឮឆ្ងាយបាន) ១ ចេតោបរិយញ្ញាណ ឬ បរចិត្តវិជ្ជា (ដឹងចិត្តបុគ្គលដទៃបាន) ១ បុព្វេនិវាសានុស្សតិ (រលឹកជាតិពីកាលមុនបាន) ១ ទិព្វចក្ខុ ឬ ចុតូបបាតវិជ្ជា (ដឹងចុតិបដិសន្ធិរបស់សត្វដទៃ) ១ អាសវក្ខយវិជ្ជា (ដឹងធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃអាសវៈ) ១ ។

[៣៨] កតមោ ច បុគ្គលោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អភិសម្ពុជ្ឈតិ តត្ថ ច សព្វញ្ញុតំ បាបុណាតិ ពលេសុ(១) ច វសីភាវំ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។

[៣៩] កតមោ ច បុគ្គលោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អភិសម្ពុជ្ឈតិ ន ច តត្ថ សព្វញ្ញុតំ បាបុណាតិ ន ច ពលេសុ វសីភាវំ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ។

[៤០] កតមោ ច បុគ្គលោ ឧភតោភាគវិមុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អដ្ឋ វិមោក្ខេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧភតោភាគវិមុត្តោ ។

១ ឱ. ផលេសុ ។

[៣៨] បុគ្គលជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ត្រាស់ដឹងចំពោះខ្លួន នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន ដល់នូវសព្វញ្ញុតញ្ញាណ ក្នុងធម៌នោះផង ដល់នូវភាពស្ទាត់ ក្នុងទសពលញ្ញាណផង នេះហៅថា បុគ្គលជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

[៣៩] បុគ្គលជាព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ត្រាស់ដឹងចំពោះខ្លួន នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន មិនដល់នូវសព្វញ្ញុតញ្ញាណ ក្នុងធម៌នោះផង មិនដល់នូវភាពស្ទាត់ ក្នុងទសពលញ្ញាណផង នេះហៅថា បុគ្គលជាព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ ។

[៤០] បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ពាល់វិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយ ទាំងអាសវៈរបស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត(១) ។

១ ជាឈ្មោះនៃព្រះអរហន្តដែលផុតស្រឡះចាកចំណែកទាំង ២ គឺ ផុតស្រឡះចាករូបកាយដោយអរូបសមាបត្តិ ១ ផុតស្រឡះចាកនាមកាយដោយមគ្គ ១ ។ ក្នុងអដ្ឋកថា មានអធិប្បាយជាច្រើនទៀត គប្បីរកមើលនោះ ចុះ ។

[៤១] កតមោ ច បុគ្គលោ បញ្ញាវិមុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ន ហេវ ខោ អដ្ឋ វិមោក្ខេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បញ្ញាវិមុត្តោ ។

[៤២] កតមោ ច បុគ្គលោ កាយសក្ខី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អដ្ឋ វិមោក្ខេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ កាយសក្ខី ។

[៤៣] កតមោ ច បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ តថាគតប្បវេទិតា ចស្ស ធម្មា បញ្ញាយ វោទិដ្ឋា ហោន្តិ វោចរិតា បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ ។

[៤១] បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបានវិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយទេ តែអាសវៈរបស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត ។

[៤២] បុគ្គលជាកាយសក្ខី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានវិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយ ទាំងអាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាកាយសក្ខី(១) ។

[៤៣] បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ បុគ្គលនោះ បានឃើញដោយល្អ បានប្រព្រឹត្តដោយល្អ ដោយបញ្ញាផង អាសវៈពួកខ្លះរបស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញាផង នេះហៅថា បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ(២) ។

---

១ បុគ្គលដែលបានបឋមជ្ឈានជាដើម រួចបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធនិព្វានជាខាងក្រោយ ឈ្មោះថាកាយសក្ខី មាន ៦ ពួក តាំងពីសោតាបត្តិផលទៅដល់អរហត្តមគ្គ ។ អដ្ឋកថា ។ ២ បុគ្គលដែលបានដឹង បានឃើញ បានយល់ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានពាល់ត្រូវ ដោយប្រាជ្ញាថា សង្ខារទាំងឡាយជាទុក្ខ និរោធជាសុខ ឈ្មោះថា ទិដ្ឋិប្បត្តៈ មាន ៦ ពួក ដូចកាយសក្ខី ។

(៤៤) កតមោ ច បុគ្គលោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ តថាគតប្បវេទិតា ចស្ស ធម្មា បញ្ញាយ វោទិដ្ឋា ហោន្តិ វោចរិតា បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ នោ ច ខោ យថា ទិដ្ឋិប្បត្តស្ស អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។

(៤៥) កតមោ ច បុគ្គលោ ធម្មានុសារី ។ យស្ស បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បញ្ញិន្ទ្រិយំ អធិមត្តំ ហោតិ បញ្ញាវាហឹ បញ្ញាបុព្វង្គមំ អរិយមគ្គំ ភាវេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ធម្មានុសារី ។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ធម្មានុសារី ។ ផលេ ឋិតោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ ។

(៤៦) កតមោ ច បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី ។

(៤៤) បុគ្គល ជាសទ្ធាវិមុត្ត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ ធម៌ទាំងឡាយដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ បុគ្គលនោះ បានឃើញដោយល្អ បានប្រព្រឹត្តដោយល្អ ដោយបញ្ញាផង អាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះឃើញ ដោយបញ្ញាផង តែមិនដូចជាទិដ្ឋិប្បត្តបុគ្គលទេ នេះហៅថា បុគ្គល ជាសទ្ធាវិមុត្ត[១] ។

(៤៥) បុគ្គល ជាធម្មានុសារី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា កំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល មានឥន្ទ្រិយគឺបញ្ញាដ៏ក្រៃលែង ចំរើនអរិយមគ្គ មានបញ្ញាជាគ្រឿងនាំ មានបញ្ញាជាប្រធាន នេះហៅថា បុគ្គល ជាធម្មានុសារី[២] ។ បុគ្គលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល ឈ្មោះថា ធម្មានុសារី ។ បុគ្គលឋិតនៅក្នុងផល ឈ្មោះថា ទិដ្ឋិប្បត្តៈ ។

(៤៦) បុគ្គល ជាសទ្ធានុសារី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា

---

១ ប្រែថា រួចស្រឡះដោយសទ្ធា ៦ ពួក ធ្វើតាមសទ្ធា ។ ២ ប្រែថា ដើរតាមធម៌បញ្ញា ជាឈ្មោះនៃបុគ្គលដែលឋិតនៅក្នុងសោតាបត្តិមគ្គ ។

យស្ស បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស សទ្ធិន្ទ្រិយំ អធិមត្តំ ហោតិ សទ្ធាវាហី សទ្ធាបុព្វង្គមំ អរិយមគ្គំ ភាវេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី ។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី ។ ផលេ ឋិតោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។

[៤៧] កតមោ ច បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុំបរមោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ សោ សត្តក្ខត្តុំ ទេវេ ច មានុសេ ច សន្ធាវិត្វា សំសរិត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុំបរមោ ។

[៤៨] កតមោ ច បុគ្គលោ កោលំកោលោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ សោ ទ្វេ វា តីណិ វា កុលានិ

ប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល មានសទ្ធិន្ទ្រិយក៏ក្លាដ៏ក្រៃលែង ចំរើនអរិយមគ្គ មានសទ្ធាជាគ្រឿងនាំ មានសទ្ធាជាប្រធាន នេះហៅថា បុគ្គល ជាសទ្ធានុសារី(១) ។ បុគ្គលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល ឈ្មោះថា សទ្ធានុសារី ។ ឯបុគ្គលឋិតនៅក្នុងផល ឈ្មោះថា សទ្ធាវិមុត្ត ។

[៤៧] បុគ្គល ជាសត្តក្ខត្តុំបរមៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដល់នូវសោតៈ ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ៣(២) មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះ ក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹង ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ បុគ្គលនោះ ស្ទុះទៅ អន្ទោលទៅ ក្នុងទេវតានិង មនុស្ស អស់ ៧ ដង ហើយក៏ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ នេះហៅថា បុគ្គល ជាសត្តក្ខត្តុំបរមៈ(៣) ។

[៤៨] បុគ្គល ជាកោលំកោលៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដល់នូវសោតៈ ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ៣ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ បុគ្គលនោះ ស្ទុះទៅ អន្ទោលទៅ កាន់ត្រកូល ២ ឬ ៣

១ ជាឈ្មោះនៃបុគ្គលដែលឋិតនៅក្នុងសោតាបត្តិមគ្គ ។ អដ្ឋកថា ។ ២ សញ្ញោជនៈ ៣ គឺ សក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិកិច្ឆា ១ សីលព្វតបរាមាសៈ ១ ។ ៣ ជាឈ្មោះនៃសោតាបន្នបុគ្គលទី ១ ។

សន្ធាវិត្វា សំសរិត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ កោលំកោលោ ។

[៤៩] កតមោ ច បុគ្គលោ ឯកពីជី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ សោ ឯកំយេវ មានុសកំ ភវំ និព្វត្តេត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឯកពីជី ។

[៥០] កតមោ ច បុគ្គលោ សកទាគាមី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមី ហោតិ សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សកទាគាមី ។

ហើយធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ នេះហៅថា បុគ្គល ជាកោលំកោលៈ(១) ។

[៤៩] បុគ្គល ជាឯកពីជី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដល់នូវសោតៈ ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ៣ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះ ក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ បុគ្គលនោះ កើតក្នុងភពជារបស់មនុស្ស តែម្តងទៀត ហើយធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ នេះហៅថា បុគ្គល ជាឯកពីជី(២) ។

[៥០] បុគ្គលជាសកទាគាមី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាសកទាគាមិបុគ្គល ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ៣ ព្រោះស្រាលស្តើងនៃរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មកកាន់លោកនេះ អស់វារៈម្តងទៀត ហើយធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ នេះហៅថា បុគ្គលជាសកទាគាមី(៣) ។

---

១ ជាឈ្មោះនៃសោតាបន្នបុគ្គលទី ២ បុគ្គលនេះតាំងពីបានសោតាបត្តិផលហើយ មិនកើតក្នុងត្រកូលទាបទេ កើតតែក្នុងត្រកូលខ្ពស់ អន្ទោលកើតរលត់អស់ ៦ ជាតិ ទើបធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ។ អដ្ឋកថា ។ ២ ជាឈ្មោះនៃសោតាបន្នបុគ្គលទី ៣ ។ ៣ បុគ្គលដែលមកកាន់មនុស្សលោកនេះ អស់វារៈម្តងទៀត ដោយអំណាចបដិសន្ធិ ឈ្មោះថាសកទាគាមិបុគ្គល ។ នេះ មាន ៥ ពួក គឺបុគ្គលខ្លះ ដល់សកទាគាមិផល ក្នុងមនុស្សលោកនេះ ហើយបរិនិព្វានក្នុងមនុស្សលោកនេះតែម្តង ១ បុគ្គលខ្លះ ដល់សកទាគាមិផល ក្នុងមនុស្សលោកនេះ ហើយទៅបរិនិព្វានក្នុងទេវលោក ១ បុគ្គលខ្លះ ដល់សកទាគាមិផលក្នុងទេវលោក ហើយបរិនិព្វានក្នុងទេវលោកនោះតែម្តង ១ បុគ្គលខ្លះ ដល់សកទាគាមិផលក្នុងទេវលោក មកកើតក្នុងមនុស្សលោកនេះ ហើយទើបបរិនិព្វាន ១ បុគ្គលខ្លះ ដល់សកទាគាមិផលក្នុងមនុស្សលោកនេះ ទៅកើតនាំអស់កំណត់អាយុក្នុងទេវលោក ហើយត្រឡប់មកកើត ក្នុងមនុស្សលោកនេះម្តងទៀត ទើបបរិនិព្វាន ១ ។ ឯពាក្យថា សកទាគាមិបុគ្គលនេះ សំដៅយកតែបុគ្គលទី ៥ ខាងចុងនុ៎ះឯណោះ ឯបុគ្គល ៤ ពួកខាងដើម មិនរាប់យកក្នុងទីនេះទេ ព្រោះអំពីឯកពីជីសោតៈ មានបដិសន្ធិតែម្តងហើយបរិនិព្វានទៅ ឯសកទាគាមិបុគ្គលមានបដិសន្ធិ ២ ដងទើបបរិនិព្វាន ។

(៤១) កតមោ ច បុគ្គលោ អនាគាមី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អនាគាមី ។

(៤២) កតមោ ច បុគ្គលោ អន្តរាបរិនិព្វាយី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា សោ ឧបបន្នំ វា សមនន្តរា អប្បត្តំ វា វេមជ្ឈំ អាយុប្បមាណំ អរិយមគ្គំ សញ្ជនេតិ ឧបរិដ្ឋិមានំ សញ្ញោជនានំ បហានាយ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អន្តរាបរិនិព្វាយី ។

(៤៣) កតមោ ច បុគ្គលោ ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី ។

(៤១) បុគ្គល ជាអនាគាមី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាឱបបាតិកកំណើត ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥[1] ហើយបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសទេវលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះវិញ នេះហៅថា បុគ្គលជាអនាគាមី ។

(៤២) បុគ្គល ជាអន្តរាបរិនិព្វាយី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាឱបបាតិកកំណើត ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ជាអ្នកបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសទេវលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះវិញ បុគ្គលនោះ ញុំាងអរិយមគ្គឲ្យកើតឡើង ក្នុងប្រមាណនៃអាយុ ដែលកើតក្នុងលំដាប់ ឬដែលមិនទាន់ដល់ពាក់កណ្តាល ដើម្បីលះបង់នូវសញ្ញោជនៈខាងលើ[2] នេះហៅថា បុគ្គល ជាអន្តរាបរិនិព្វាយី ។

(៤៣) បុគ្គលជាឧបហច្ចបរិនិព្វាយី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ

---

១ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិកិច្ឆា ១ សីលព្វតបរាមាសៈ ១ កាមច្ឆន្ទៈ ១ ព្យាបាទៈ ១ ។
២ គឺរូបរាគ ១ អរូបរាគ ១ មានះ ១ ឧទ្ធច្ចៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ អដ្ឋកថា ។

ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា សោ អតិក្កមិត្វា វេមជ្ឈំ អាយុប្បមាណំ ឧបហច្ច វា កាលកិរិយំ អរិយមគ្គំ សញ្ជនេតិ ឧបរិដ្ឋិមានំ សំយោជនានំ បហានាយ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧបហច្ចបរិនិព្ពាយី ។

(៤៦) កតមោ ច បុគ្គលោ អសង្ខារបរិនិព្ពាយី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា សោ អសង្ខារេន អរិយមគ្គំ សញ្ជនេតិ ឧបរិដ្ឋិមានំ សំយោជនានំ បហានាយ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អសង្ខារបរិនិព្ពាយី ។

(៤៧) កតមោ ច បុគ្គលោ សសង្ខារបរិនិព្ពាយី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា សោ

ក្នុងលោកនេះ ជាឱបបាតិកកើតព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ហើយជាអ្នកបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសទេវលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះវិញ បុគ្គលនោះ កន្លងកាត់កណ្ដាលអាយុជាប្រមាណ ឬទាល់នឹងកាលកិរិយា ហើយទើបញ៉ាំងអរិយមគ្គ ឲ្យកើតឡើង ដើម្បីលះបង់សញ្ញោជនៈខាងលើ នេះហៅថា បុគ្គល ជាឧបហច្ចបរិនិព្វាយី ។

(៤៦) បុគ្គល ជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាឱបបាតិកកើតព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ហើយជាអ្នកបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសទេវលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះវិញ បុគ្គលនោះញ៉ាំងអរិយមគ្គឲ្យកើតឡើង ដោយអសង្ខារ គឺងាយស្រួលឥតបង្ខិតបង្ខំ ដើម្បីលះបង់សញ្ញោជនៈខាងលើ នេះហៅថា បុគ្គល ជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ។

(៤៧) បុគ្គល ជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាឱបបាតិកកើតព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ហើយជាអ្នកបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសទេវលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ ចាកលោកនោះវិញ បុគ្គលនោះ

សសង្ខារេន អរិយមគ្គំ សញ្ជនេតិ ឧបរិដ្ឋិមានំ សញ្ញោជនានំ បហានាយ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សសង្ខារបរិនិព្វាយី ។

(៤៦) កតមោ ច បុគ្គលោ ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា សោ អវិហា ចុតោ អតប្បំ គច្ឆតិ អតប្បា ចុតោ សុទស្សំ គច្ឆតិ សុទស្សា ចុតោ សុទស្សឹ គច្ឆតិ សុទស្សិយា ចុតោ អកនិដ្ឋំ គច្ឆតិ អកនិដ្ឋេ អរិយមគ្គំ សញ្ជនេតិ ឧបរិដ្ឋិមានំ សញ្ញោជនានំ បហានាយ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី ។

(៤៧) កតមោ ច បុគ្គលោ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ ។ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បហានាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ យស្ស បុគ្គលស្ស

ញុំាងអរិយមគ្គ ឲ្យកើតឡើងដោយសសង្ខារ គឺដោយព្យាយាមតឹង ដើម្បីលះបង់សញ្ញោជនៈខាងលើ នេះហៅថា បុគ្គល ជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី ។

(៤៦) បុគ្គលជាឧទ្ធំសោតអកនិដ្ឋគាមី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាឧបបាតិកកំណើត ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ហើយជាអ្នកបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ ចាកលោកនោះវិញ បុគ្គលនោះ ច្យុតចាកអវិហា ទៅកាន់អតប្បា ច្យុតចាកអតប្បា ទៅកាន់សុទស្សា ច្យុតចាកសុទស្សា ទៅកាន់សុទស្សី ច្យុតចាកសុទស្សី ទៅកាន់អកនិដ្ឋ ហើយញុំាងអរិយមគ្គ ឲ្យកើតឡើងក្នុងជាន់អកនិដ្ឋ ដើម្បីលះបង់សញ្ញោជនៈខាងលើ នេះហៅថា បុគ្គល ជាឧទ្ធំសោតអកនិដ្ឋគាមី ។

(៤៧) បុគ្គលជាសោតាបន្នៈ ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីលះបង់សញ្ញោជនៈ ៣ ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល បានដល់

តីណិ សញ្ញោជនានិ បហីនានិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សោតាបន្នោ ។ កាមរាគព្យាបាទានំ តនុភាវាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ យស្ស បុគ្គលស្ស កាមរាគព្យាបាទា តនុភូតា អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សកទាគាមី ។ កាមរាគព្យាបាទានំ អនវសេសប្បហានាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ យស្ស បុគ្គលស្ស កាមរាគព្យាបាទា អនវសេសា បហីនា អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អនាគាមី ។ រូបរាគអរូបរាគមានឧទ្ធច្ចអវិជ្ជាយ អនវសេសប្បហានាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អរហត្តផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ យស្ស បុគ្គលស្ស រូបរាគោ អរូបរាគោ មានោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា អនវសេសា បហីនា អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អរហា ។

ឯកកនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

បុគ្គលដែលលះបង់សញ្ញោជនៈ ៣ នេះហៅថា បុគ្គល ជាសោតាបន្នៈ ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីឲ្យស្រាលស្តើងកាមរាគនិងព្យាបាទ ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសកទាគាមិផល បានដល់បុគ្គលដែលមានកាមរាគនិងព្យាបាទស្រាលស្តើង នេះហៅថា បុគ្គល ជាសកទាគាមី ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីលះបង់កាមរាគនិងព្យាបាទ មិនឲ្យសេសសល់ ប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល បានដល់បុគ្គលដែលលះបង់កាមរាគនិងព្យាបាទ មិនឲ្យសេសសល់ នេះហៅថា បុគ្គលជាអនាគាមី ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីលះបង់រូបរាគ អរូបរាគ មានះ ឧទ្ធច្ចៈ និងអវិជ្ជា មិនឲ្យសេសសល់ ប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផល បានដល់បុគ្គលដែលលះបង់រូបរាគ អរូបរាគ មានះ ឧទ្ធច្ចៈ និងអវិជ្ជា មិនឲ្យសេសសល់ នេះហៅថា បុគ្គលជាអរហន្ត ។

ចប់ ឯកកនិទ្ទេស ។

ទុកនិទ្ទេសោ

[៤៨] កតមោ ច បុគ្គលោ កោធនោ ។ តត្ថ កតមោ កោធោ ។ យោ កោធោ កុជ្ឈនា កុជ្ឈិតត្តំ ទោសោ ទុស្សនា ទុស្សិតត្តំ ព្យាបត្តិ ព្យាបជ្ជនា ព្យាបជ្ជិតត្តំ វិរោធោ បដិវិរោធោ ចណ្ឌិក្កំ អសុរោបោ អនត្តមនតា ចិត្តស្ស អយំ វុច្ចតិ កោធោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស អយំ កោធោ អប្បហីនោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ កោធនោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ឧបនាហី ។ តត្ថ កតមោ ឧបនាហោ ។ បុព្វកាលំ កោធោ អបរកាលំ ឧបនាហោ យោ ឯវរូបោ ឧបនាហោ ឧបនហនា ឧបនាហិតត្តំ[១] អដ្ឋបនា[២] ឋបនា សណ្ឋបនា អនុសំសន្ទនា អនុប្បពន្ធនា ទឡ្ហីកម្មំ កោធស្ស អយំ វុច្ចតិ ឧបនាហោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស អយំ ឧបនាហោ អប្បហីនោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧបនាហី ។

១ ឧ. ម. ឧបនយ្ហនា ឧបនយ្ហិតត្តំ ។ ២ ឧ. ម. អាឋបនា ។ ៣ ឧ. អនុ-សណ្ឋបនា ។

ទុកនិទ្ទេស

[៤៨] បុគ្គលមានសេចក្ដីក្រោធ តើដូចម្ដេច ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ ក្រោធ តើដូចម្ដេច ។ ការក្រោធ អាការក្រោធ ភាពនៃសេចក្ដីក្រោធ ការប្រទូស្ត អាការប្រទូស្ត ភាពនៃសេចក្ដីប្រទូស្ត ការព្យាបាទ អាការព្យាបាទ ភាពនៃសេចក្ដីព្យាបាទ ការទឹង ការទឹងទាំង ភាពនៃចិត្តកាច ការក្រហើន ភាពនៃសេចក្ដីតូចចិត្ត ណា នេះហៅថា ក្រោធ ។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់ក្រោធនេះ នេះហៅថា បុគ្គលមានសេចក្ដីក្រោធ ។ បុគ្គលចងសេចក្ដីក្រោធទុក តើដូចម្ដេច ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ ការចងសេចក្ដីក្រោធទុក តើដូចម្ដេច ។ សេចក្ដីក្រោធកើតក្នុងកាលខាងដើម ការចងសេចក្ដីក្រោធទុកកើតក្នុងកាលខាងក្រោយទៀត ការចងសេចក្ដីក្រោធទុក អាការចងសេចក្ដីក្រោធទុក ភាពនៃការចងសេចក្ដីក្រោធទុក ការតាំងទុក អាការតំកល់ទុក សេចក្ដីតំកល់ព្រម ការតំកល់ទុករឿយ ៗ ការចងទុករឿយ ៗ ការធ្វើដ៏មាំនៃសេចក្ដីក្រោធ ណា ដែលមានសភាពដូច្នេះ នេះហៅថា ការចងសេចក្ដីក្រោធទុក ។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់ការចងសេចក្ដីក្រោធទុកនេះ នេះហៅថា បុគ្គលចងសេចក្ដីក្រោធទុក ។

[៥៩] កតមោ ច បុគ្គលោ មក្ខី ។ តត្ថ កតមោ មក្ខោ ។ យោ មក្ខោ មក្ខាយនា មក្ខាយិតត្តំ និដ្ឋុរិយំ និដ្ឋុរិយកម្មំ[១] អយំ វុច្ចតិ មក្ខោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស អយំ មក្ខោ អប្បហីនោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ មក្ខី ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បឡាសី ។ តត្ថ កតមោ បឡាសោ ។ យោ បឡាសោ បឡាសាយនា បឡាសាយិតត្តំ បឡាសាហារោ វិវាទដ្ឋានំ យុគគ្គាហោ[២] អប្បដិនិស្សគ្គោ អយំ វុច្ចតិ បឡាសោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស អយំ បឡាសោ អប្បហីនោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បឡាសី ។

[៦០] កតមោ ច បុគ្គលោ ឥស្សុកី ។ តត្ថ កតមា ឥស្សា ។ យា បរលាភសក្ការគរុការមានន-វន្ទនបូជនាសុ ឥស្សា ឥស្សាយនា ឥស្សាយិតត្តំ ឧសូយា ឧសូយនា ឧសូយិតត្តំ អយំ វុច្ចតិ ឥស្សា ។ យស្ស បុគ្គលស្ស អយំ ឥស្សា អប្បហីនា

១ ឱ. និដ្ឋុរិយំ និដ្ឋុរិយកម្មំ ។ ២ ឱ. យុគ្គាហោ ។

[៥៩] បុគ្គលអ្នកលុបគុណគេ តើដូចម្ដេច ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ ការលុបគុណគេ តើដូចម្ដេច ។ ការលុបគុណ អាការលុបគុណ ភាពនៃសេចក្ដីលុបគុណ ការរោយឃ្លើ អំពើរោយឃ្លើ ណា នេះហៅថា ការលុបគុណ ។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់ការលុបគុណនេះ នេះហៅថា បុគ្គលអ្នកលុបគុណគេ ។ បុគ្គលអ្នកប្រណាំងពសនា តើដូចម្ដេច ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ ការប្រណាំងពសនា តើដូចម្ដេច ។ ការប្រណាំងពសនា អាការប្រណាំងពសនា ភាពនៃសេចក្ដីប្រណាំងពសនា ការនាំមកនៃការប្រណាំងពសនា ហេតុជាទីតាំងនៃវិវាទ ការកាន់យកជាគូ ការមិនលះបង់ ណា នេះហៅថា ការប្រណាំងពស-នា ។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់ការប្រណាំងពសនានេះ នេះហៅថា បុគ្គលអ្នកប្រណាំងពសនា ។

[៦០] បុគ្គលមានសេចក្ដីច្រណែន តើដូចម្ដេច ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ សេចក្ដីច្រណែន តើដូចម្ដេច ។ ការច្រណែន អាការច្រណែន ភាពនៃសេចក្ដីច្រណែន ការឈ្នានីស អាការឈ្នានីស ភាពនៃសេចក្ដីឈ្នានីស ក្នុងលាភសក្ការៈ សេចក្ដីគោរព ការរាប់អាន ការថ្វាយបង្គំ និងការបូជា របស់បុគ្គលដទៃ ណា នេះហៅថា សេចក្ដីច្រណែន ។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់សេចក្ដីច្រណែននេះ

អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឥស្សុកី ។ កតមោ ច បុគ្គលោ មច្ឆរី ។ តត្ថ កតមំ មច្ឆរិយំ ។ បញ្ច មច្ឆរិយានិ អាវាសមច្ឆរិយំ កុលមច្ឆរិយំ លាភមច្ឆរិយំ វណ្ណមច្ឆរិយំ ធម្មមច្ឆរិយំ យំ ឯវរូបំ មច្ឆេរំ មច្ឆរាយនា មច្ឆរាយិតត្តំ វេវិច្ឆំ កទរិយំ កដុកញ្ចុកតា អគ្គហិតត្តំ ចិត្តស្ស ឥទំ វុច្ចតិ មច្ឆរិយំ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ឥទំ មច្ឆរិយំ អប្បហីនំ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ មច្ឆរី ។

(២១) កតមោ ច បុគ្គលោ សឋោ ។ តត្ថ កតមំ សាឋេយ្យំ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សឋោ ហោតិ បរិសឋោ. យំ តត្ថ សឋំ សឋតា សាឋេយ្យំ កក្ខរតា កក្ខរិយំ(១) បរិក្ខត្តតា បារិក្ខត្តិយំ ឥទំ វុច្ចតិ សាឋេយ្យំ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ឥទំ សាឋេយ្យំ អប្បហីនំ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សឋោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ មាយាវី ។ តត្ថ កតមា មាយា ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា

១ ឱ. ម. កក្ខរតា កក្ខរិយន្តិ ទិស្សតិ ។ ម. កក្ខរោ កក្ខរិយន្តិ ទិស្សតិ ។

នេះហៅថា បុគ្គលមានសេចក្ដីច្រណែន ។ បុគ្គលមានសេចក្ដីកំណាញ់ តើដូចម្ដេច ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ សេចក្ដីកំណាញ់ តើដូចម្ដេច ។ សេចក្ដីកំណាញ់ ៥ យ៉ាង គឺ កំណាញ់អាវាស ១ កំណាញ់ត្រកូល ១ កំណាញ់លាភ ១ កំណាញ់សេចក្ដីសរសើរ ១ កំណាញ់ធម៌ ១ ការកំណាញ់ អាការកំណាញ់ ភាពនៃសេចក្ដីកំណាញ់ សេចក្ដីប្រាថ្នាខ្លាំង សេចក្ដីកំណាញ់ផិត សេចក្ដីស្វិតស្វាញ ចិត្តហួងហែងមិនរើសមុខ ណា ដែលមានសភាពដូច្នេះ នេះហៅថា សេចក្ដីកំណាញ់ ។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់សេចក្ដីកំណាញ់នេះ នេះហៅថា បុគ្គលមានសេចក្ដីកំណាញ់ ។

(២២) បុគ្គលមានសេចក្ដីអួតអាង តើដូចម្ដេច ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ សេចក្ដីអួតអាង តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកអួតអាង ជាអ្នកឡេបឡប មានការអួតអាង អាការអួតអាង ភាពនៃសេចក្ដីអួតអាង សេចក្ដីរឹងរូស សេចក្ដីរឹងត្អឹង ការបោកប្រាស សេចក្ដីបោកប្រាស ណា នេះហៅថា សេចក្ដីអួតអាង ។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់សេចក្ដីអួតអាងនេះ នេះហៅថា បុគ្គលមានសេចក្ដីអួតអាង ។ បុគ្គលមានមាយា តើដូចម្ដេច ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ មាយា តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ

កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា តស្ស បដិច្ឆាទនហេតុ បាបិកំ ឥច្ឆំ បណិទហតិ មា មំ ជញ្ញាតិ ឥច្ឆតិ មា មំ ជញ្ញាតិ សង្កប្បេតិ មា មំ ជញ្ញាតិ វាចំ ភាសតិ មា មំ ជញ្ញាតិ កាយេន បរក្កមតិ យា ឯវរូបា មាយា មាយាវិតា អច្ចាស-រា(១) វញ្ចនា និកតិ វិកិរណា បរិហរណា គូហនា បរិគូហនា ឆាទនា បដិច្ឆាទនា អនុត្តានីកម្មំ អនា-វិកម្មំ វោច្ឆាទនា បាបកិរិយា អយំ វុច្ចតិ មាយា ។ យស្ស បុគ្គលស្ស អយំ មាយា អប្បហីនា អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ មាយាវី ។

(៦៨) កតមោ ច បុគ្គលោ អហិរិកោ ។ តត្ថ កតមំ អហិរិកំ ។ យំ ន ហិរីយតិ ហិរីយិតព្វេន ន ហិរីយតិ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សមាបត្តិយា ឥទំ វុច្ចតិ អហិរិកំ ។ ឥមិនា អហិរិកេន សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អហិរិកោ ។

១ ម. អច្ចាវតា ។

ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត តំកល់ទុកនូវសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក ព្រោះហេតុបិទបាំងនូវទុច្ចរិតនោះ ប្រាថ្នាថា កុំឲ្យគេស្គាល់អញ ត្រិះរិះថា កុំឲ្យគេស្គាល់អញ ពោលវាចាថា កុំឲ្យគេស្គាល់អញ ព្យាយាមដោយកាយថា កុំឲ្យគេស្គាល់អញ មាយា ភាពមាយា ការបិទបាំងទោស ការបញ្ឆោត ការបំភាន់ ការបោះពាលឡៀថ្ងប ការគេចពុតនូវទោស ការលាក់ ការលាក់ក្បិត ការបិទបាំងខ្ជាប់ ការបិទបាំងក្បិត អំពើមិនកក់ អំពើមិនធ្វើឲ្យប្រាកដ ការបិទបាំងជិត កិរិយាដ៏លាមក ណា ដែលមានសភាពដូច្នេះ នេះហៅថា មាយា ។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់មាយានេះ នេះហៅថា បុគ្គលមានមាយា ។

(៦៨) បុគ្គលមិនខ្មាសបាប តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការមិនខ្មាសបាប តើដូចម្តេច ។ ធម្មជាតណា ដែលបុគ្គលមិនខ្មាសដោយអំពើដែលគេត្រូវខ្មាស មិនខ្មាសដោយការកប់ប្រសប់នូវធម៌ជាអកុសលដ៏លាមក នេះហៅថា ការមិនខ្មាសបាប ។ បុគ្គលប្រកបដោយសេចក្តីមិនខ្មាសនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលមិនខ្មាសបាប ។

កតមោ ច បុគ្គលោ អនោត្តប្បី ។ តត្ថ កតមំ អនោត្តប្បំ ។ យំ ន ឱត្តប្បតិ ឱត្តប្បិតព្វេន ន ឱត្តប្បតិ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សមាបត្តិយា ឥទំ វុច្ចតិ អនោត្តប្បំ ។ ឥមិនា អនោត្តប្បេន សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អនោត្តប្បី ។

(៦៣) កតមោ ច បុគ្គលោ ទុព្វចោ ។ តត្ថ កតមា ទោវចស្សតា ។ សហធម្មិកេ វុច្ចមានេ ទោវចស្សាយំ ទោវចស្សិយំ ទោវចស្សតា វិប្បដិកុលគ្គាហិតា វិបច្ចនីកសាតតា អនាទរិយំ អនាទរតា អគារវតា អប្បដិស្សវតា អយំ វុច្ចតិ ទោវចស្សតា ។ ឥមាយ ទោវចស្សតាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ទុព្វចោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បាបមិត្តោ ។ តត្ថ កតមា បាបមិត្តតា ។ យេ តេ បុគ្គលា អស្សទ្ធា ទុស្សីលា អប្បស្សុតា មច្ឆរិនោ ទុប្បញ្ញា តេសំ សេវនា និសេវនា សំសេវនា ភជនា

បុគ្គលមិនខ្លាចបាប តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការមិនខ្លាចបាប តើដូចម្តេច ។ ធម្មជាតណា ដែលបុគ្គលមិនខ្លាចដោយអំពើដែលគេត្រូវខ្លាច មិនខ្លាចដោយការគប់ប្រសប់ នឹងធម៌ជាអកុសលដ៏លាមក នេះហៅថា ការមិនខ្លាចបាប ។ បុគ្គលប្រកបដោយការមិនខ្លាចបាបនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលមិនខ្លាចបាប ។

(៦៣) បុគ្គលប្រដៅក្រ តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលប្រដៅក្រ តើដូចម្តេច ។ ការប្រដៅក្រ សេចក្តីប្រដៅក្រ ភាពដែលគេប្រដៅបានដោយក្រ ភាពនៃបុគ្គលដែលប្រកាន់យកតែខាងខុស ភាពនៃបុគ្គលដែលត្រេកអរក្នុងធម៌ជាសត្រូវ ការមិនអើពើ ភាពនៃបុគ្គលមិនអើពើ ភាពនៃបុគ្គលមិនគោរព ភាពនៃបុគ្គលមិនទទួលស្តាប់បង្គាប់ ចំពោះសហធម្មិកដែលស្តីប្រដៅ នេះហៅថា ភាពនៃបុគ្គលប្រដៅក្រ ។ បុគ្គលប្រកបដោយសេចក្តីប្រដៅក្រនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលប្រដៅក្រ ។ បុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា មិនមានសទ្ធា ទ្រុស្តសីល ជាអ្នកចេះដឹងតិច មានសេចក្តីកំណាញ់ មិនមានបញ្ញា ការសេព ការសេពដោយស្និទ្ធស្នាល ការសេពដោយត្រូវគំនិតគ្នា ការគប់រកគ្នា ការគប់រកត្រូវគំនិតគ្នា

សម្ភជនា ភត្តិ សម្ភត្តិ សម្បវង្កតា(១) អយំ វុច្ចតិ បាបមិត្តតា ។ ឥមាយ បាបមិត្តតាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ បាបមិត្តោ ។

(៦៤) កតមោ ច បុគ្គលោ ឥន្ទ្រិយេសុ អគុត្តទ្វារោ ។ តត្ថ កតមា ឥន្ទ្រិយេសុ អគុត្តទ្វារតា ។ ឥធេកច្ចោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា និមិត្តគ្គាហី ហោតិ អនុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ ន បដិបជ្ជតិ ន រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ ន សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា ។បេ។ ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា ។បេ។ ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា ។បេ។ កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា ។បេ។

១ ម. សម្បវង្កតា ។

សេចក្តីស្រឡាញ់ ការស្រឡាញ់ជិតដិតនឹងគ្នា ភាពនៃបុគ្គលមូលមិត្តជាមួយគ្នា ចំពោះបុគ្គលទាំងនោះ ណា នេះហៅថា ភាពនៃបុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់ ។ បុគ្គលប្រកបដោយភាពជាអ្នកមានមិត្តអាក្រក់នេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់ ។

(៦៤) បុគ្គលមានទ្វារមិនរក្សា ក្នុងឥន្ទ្រិយ តើដូចម្តេច ។ បណ្តាបទទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលមានទ្វារមិនរក្សា ក្នុងឥន្ទ្រិយ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ឃើញរូបដោយចក្ខុ ជាអ្នកកាន់យកនិមិត្ត កាន់យកអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈាទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌លាមក គប្បីគ្របសង្កត់បុគ្គលដែលមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយណា មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនោះ មិនរក្សាចក្ខុន្ទ្រិយ មិនដល់នូវការសង្រួម ក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ។ ឮសំឡេងដោយត្រចៀក ។បេ។ ធុំក្លិនដោយច្រមុះ ។បេ។ លិទ្ធរសដោយអណ្តាត ។បេ។ ពាល់សម្ផស្សដោយកាយ ។បេ។

មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ និមិត្តគ្គាហី ហោតិ អនុព្យ-
ញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ
វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា
ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ ន បដិបជ្ជតិ
ន រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយេ ន សំវរំ អាបជ្ជតិ
យា ឥមេសំ ឆន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អគុត្តិ អគោបនា
អនារក្ខោ អសំវរោ អយំ វុច្ចតិ ឥន្ទ្រិយេសុ អគុត្ត-
ទ្វារតា ។ ឥមាយ ឥន្ទ្រិយេសុ អគុត្តទ្វារតាយ
សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ឥន្ទ្រិយេសុ អគុត្តទ្វារោ ។
កតមោ ច បុគ្គលោ ភោជនេ អមត្តញ្ញូ ។ តត្ថ
កតមា ភោជនេ អមត្តញ្ញុតា ។ ឥធេកច្ចោ
អប្បដិសង្ខា អយោនិសោ អាហារំ អាហារេតិ ទវាយ
មទាយ មណ្ឌនាយ វិភូសនាយ យា តត្ថ អ-
សន្តុដ្ឋិតា អមត្តញ្ញុតា អប្បដិសង្ខា ភោជនេ អយំ
វុច្ចតិ ភោជនេ អមត្តញ្ញុតា ។ ឥមាយ ភោជនេ
អមត្តញ្ញុតាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ភោជនេ
អមត្តញ្ញូ ។

ដឹងច្បាស់ធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្តហើយ ជាអ្នកកាន់យកនិមិត្ត កាន់យក
អនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌លាមក គប្បីគ្រប
សង្កត់បុគ្គលដែលមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយ
ណា មិនប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមមនិន្ទ្រិយនោះ មិនរក្សាមនិន្ទ្រិយ មិន
ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយនោះ មិនរក្សាមនិន្ទ្រិយ មិនដល់នូវការ
សង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ការមិនគ្រប់គ្រង ការការមិនគ្រប់គ្រង ការមិនរក្សា
សេចក្តីមិនសង្រួម នូវឥន្ទ្រិយទាំង ៦ នេះ ណា នេះហៅថា ភាព
នៃបុគ្គលមានទ្វារមិនរក្សាក្នុងឥន្ទ្រិយ ។ បុគ្គលប្រកបដោយភាពជាអ្នក
មានទ្វារមិនរក្សាក្នុងឥន្ទ្រិយនេះ ឈ្មោះថា ជាអ្នកមានទ្វារមិនគ្រប់គ្រងក្នុង
ឥន្ទ្រិយ ។ បុគ្គលមិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន តើដូចម្តេច ។ បណ្តា
ធម៌ទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលមិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន តើដូចម្តេច ។
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនពិចារណា មិនធ្វើដោយឧបាយប្រាជ្ញ
ក៏បរិភោគអាហារ ដើម្បីលេង ដើម្បីស្រវឹង ដើម្បីប្រដាប់ ដើម្បី
ស្អិតស្អាង ការមិនសន្តោស ការមិនដឹងប្រមាណ សេចក្តីមិនពិចារណា
ក្នុងភោជនៈនោះ ណា នេះហៅថា ភាពនៃបុគ្គលមិនដឹងប្រមាណក្នុង
ភោជន ។ បុគ្គលប្រកបដោយភាពជាអ្នកមិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន
នេះ ឈ្មោះថា ជាអ្នកមិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ។

(៦៥) កតមោ ច បុគ្គលោ មុដ្ឋស្សតិ ។ តត្ថ កតមំ មុដ្ឋស្សច្ចំ ។ យា អស្សតិ អននុស្សតិ អប្បដិស្សតិ អស្សតិ អស្សរណតា អធារណតា បិលាបនតា សម្មុសនតា ឥទំ វុច្ចតិ មុដ្ឋស្សច្ចំ ។ ឥមិនា មុដ្ឋស្សច្ចេន សមន្នាគតោ បុគ្គលោ មុដ្ឋស្សតិ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អសម្បជានោ ។ តត្ថ កតមំ អសម្បជញ្ញំ ។ យំ អញ្ញាណំ អទស្សនំ អនភិសមយោ អននុពោធោ អសម្ពោធោ អប្បដិវេធោ អសង្គាហនា អបរិយោគាហនា អសមបេក្ខនា អបច្ចវេក្ខណា អបច្ចក្ខកម្មំ[១] ទុម្មេជ្ឈំ ពាល្យំ អសម្បជញ្ញំ មោហោ បមោហោ សម្មោហោ អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាលង្គី មោហោ អកុសលមូលំ ឥទំ វុច្ចតិ អសម្បជញ្ញំ ។ ឥមិនា អសម្បជញ្ញេន សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អសម្បជានោ ។

(៦៦) កតមោ ច បុគ្គលោ សីលវិបន្នោ ។ តត្ថ កតមា សីលវិបត្តិ ។ កាយិកោ វីតិក្កមោ

១ ឱ. អបច្ចវេក្ខកម្មំ ។

(៦៥) បុគ្គលភ្លេចស្មារតី តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការភ្លេចស្មារតី តើដូចម្តេច ។ ការមិនរលឹក ការមិនរលឹករឿយ ៗ សេចក្តីមិនប្រុងស្មារតី ការនឹកមិនឃើញ ការមិនលើក សេចក្តីមិនចងចាំ ការអណ្តែតអារម្មណ៍ ការវង្វេងភ្លេច ណា នេះហៅថា ការភ្លេចស្មារតី ។ បុគ្គលប្រកបដោយការភ្លេចស្មារតីនេះ ឈ្មោះថាបុគ្គលភ្លេចស្មារតី ។ បុគ្គលមិនដឹងខ្លួន តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការមិនដឹងខ្លួន តើដូចម្តេច ។ ការមិនដឹង ការមិនឃើញ ការមិនត្រាស់ដឹង ការមិនត្រាស់ដឹងរឿយ ៗ ការមិនត្រាស់ដឹងព្រម ការមិនចាក់ធ្លុះ ការមិនបានដោយត្រង់ទុក ការមិនចុះចិត្តស៊ប់ ការមិនរំពឹងមើល សេចក្តីមិនពិចារណា ការធ្វើមិនជាក់ច្បាស់ ការយល់បានដោយក្រ ភាពនៃចិត្តល្ងង់ ការមិនដឹងខ្លួន ការវង្វេង ការវង្វេងជ្រប់ ការភ្លេចភ្លាំង អវិជ្ជា អន្លង់គឺអវិជ្ជា ការប្រកបគឺអវិជ្ជា អនុស័យគឺអវិជ្ជា ការស្ទាក់ទើរគឺអវិជ្ជា គន្លឹះគឺអវិជ្ជា ការវង្វេង អកុសលមូល ណា នេះហៅថា សេចក្តីមិនដឹងខ្លួន ។ បុគ្គលប្រកបដោយសេចក្តីមិនដឹងខ្លួននេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលមិនដឹងខ្លួន ។

(៦៦) បុគ្គលវិបត្តិសីល តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ វិបត្តិសីល តើដូចម្តេច ។ ការប្រព្រឹត្តកន្លង ប្រកបដោយកាយ

វាចសិកោ វីតិក្កមោ កាយិកវាចសិកោ វីតិក្កមោ អយំ វុច្ចតិ សីលវិបត្តិ សព្វម្បិ ទុស្សីល្យំ សី-លវិបត្តិ ។ ឥមាយ សីលវិបត្តិយា សមន្នាគតោ បុគ្គលោ សីលវិបន្នោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ទិដ្ឋិវិបន្នោ ។ តត្ថ កតមា ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ នត្ថិ ទិន្នំ នត្ថិ យិដ្ឋំ នត្ថិ ហុតំ នត្ថិ សុកតទុក្កដានំ កម្មានំ ផលំ វិបាកោ នត្ថិ អយំ លោកោ នត្ថិ បរោ លោកោ នត្ថិ មាតា នត្ថិ បិតា នត្ថិ សត្តា ឱបបាតិកា នត្ថិ លោកេ សមណព្រាហ្មណា សម្មគ្គតា សម្មាបដិបន្នា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តីតិ យា ឯវរូបា ទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិគតំ ទិដ្ឋិគហនំ ទិដ្ឋិកន្តារោ ទិដ្ឋិ-វិសូកាយិកំ ទិដ្ឋិវិប្ផន្ទិតំ ទិដ្ឋិសញ្ញោជនំ គាហោ បដិគ្គាហោ អភិនិវេសោ បរាមាសោ កុម្មគ្គោ មិច្ឆាបថោ មិច្ឆត្តំ តិត្ថាយតនំ វិបរិយេសគ្គាហោ អយំ វុច្ចតិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ សព្វាបិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ឥមាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ទិដ្ឋិ-វិបន្នោ ។

ការប្រព្រឹត្តិល្មើស ប្រកបដោយវាចា ការប្រព្រឹត្តិល្មើស ប្រកបដោយកាយនិងវាចា នេះហៅថា វិបត្តិសីល ភាពនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថាវិបត្តិសីលដែរ ។ បុគ្គលប្រកបដោយវិបត្តិសីលនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលវិបត្តិសីល ។ បុគ្គលវិបត្តិទិដ្ឋិ តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ វិបត្តិទិដ្ឋិ តើដូចម្តេច ។ (សេចក្តីយល់) ថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយមិនមានផល ការបូជាធំមិនមានផល ការបូជាតូចមិនមានផល ផលវិបាករបស់កម្ម ដែលបុគ្គលធ្វើល្អនិងធ្វើអាក្រក់មិនមាន លោកនេះមិនមាន លោកខាងមុខមិនមាន មាតាមិនមានគុណ បិតាមិនមានគុណ ពួកសត្វជាឱបបាតិកៈកើតមិនមាន ពួកសមណ-ព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោក ប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិត្រូវ ដែលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយសំដែងប្រាប់មិនមាន ទិដ្ឋិ ដំណើរនៃទិដ្ឋិ ព្រៃស្បាតគឺទិដ្ឋិ ផ្លូវឆ្ងាយគឺទិដ្ឋិ ប្រែប្រួលគឺទិដ្ឋិ ការយល់ឆ្វេងគឺទិដ្ឋិ ការទាក់ទងគឺទិដ្ឋិ ការកាន់ ការប្រកាន់ ការប្រកាន់ខ្ជាប់ ការស្ទាបអង្អែល ផ្លូវអាក្រក់ ផ្លូវខុស ធម្មជាតដែលខុស លទ្ធិដូចជាកំពង់ ការប្រកាន់ធម៌ការស្វែងរកខុស ណា ដែលមានសភាពដូច្នេះ នេះហៅថា វិបត្តិទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋិទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា វិបត្តិទិដ្ឋិដែរ ។ បុគ្គលប្រកបដោយវិបត្តិទិដ្ឋិនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលវិបត្តិទិដ្ឋិ ។

[៦៧] កតមោ ច បុគ្គលោ អជ្ឈត្តសញ្ញោជនោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សញ្ញោជនានិ អប្បហីនានិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អជ្ឈត្តសញ្ញោជនោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ពហិទ្ធាសញ្ញោជនោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ចុទ្ធម្ភាគិយានិ សញ្ញោជនានិ អប្បហីនានិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ពហិទ្ធាសញ្ញោជនោ ។

[៦៨] កតមោ ច បុគ្គលោ អក្កោធនោ ។ តត្ថ កតមោ កោធោ ។ យោ កោធោ កុជ្ឈនា កុជ្ឈិតត្តំ ទោសោ ទុស្សនា ទុស្សិតត្តំ ព្យាបត្តិ ព្យាបជ្ជនា ព្យាបជ្ជិតត្តំ វិរោធោ បដិវិរោធោ ចណ្ឌិក្កំ អសុរោបោ អនត្តមនតា ចិត្តស្ស អយំ វុច្ចតិ កោធោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស អយំ កោធោ បហីនោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អក្កោធនោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អនុបនាហី ។ តត្ថ កតមោ ឧបនាហោ ។ បុព្វកាលំ កោធោ

(៦៧) បុគ្គលមានសញ្ញោជនៈខាងក្នុង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដែលមិនបានលះបង់សញ្ញោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ នេះហៅថា បុគ្គលមានសញ្ញោជនៈខាងក្នុង ។ បុគ្គលមានសញ្ញោជនៈខាងក្រៅ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដែលមិនបានលះបង់សញ្ញោជនៈ ជាចំណែកខាងលើ ៥ នេះហៅថា បុគ្គលមានសញ្ញោជនៈខាងក្រៅ ។

(៦៨) បុគ្គលមិនមានសេចក្តីក្រោធ តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ សេចក្តីក្រោធ តើដូចម្តេច ។ ការក្រោធ អាការក្រោធ ភាពនៃសេចក្តីក្រោធ ការប្រទូស្ត អាការប្រទូស្ត ភាពនៃសេចក្តីប្រទូស្ត ការព្យាបាទ អាការព្យាបាទ ភាពនៃសេចក្តីព្យាបាទ ការទាស់ ការទាស់ទាល់ ភាពនៃចិត្តកាច ការព្រហើន សេចក្តីតូចចិត្តណា នេះហៅថា សេចក្តីក្រោធ ។ បុគ្គលដែលលះបង់សេចក្តីក្រោធនេះ នេះហៅថា បុគ្គលមិនមានសេចក្តីក្រោធ ។ បុគ្គលមិនចងសេចក្តីក្រោធទុក តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការចងសេចក្តីក្រោធទុក តើដូចម្តេច ។ សេចក្តីក្រោធក្នុងកាលមុន សេចក្តី

អបរកាលំ ឧបនាហោ យោ ឯវរូបោ ឧបនាហោ ឧបនាហនា ឧបនាហិតត្តំ អដ្ឋបនា ឋបនា សណ្ឋបនា អនុសំសន្ទនា អនុប្បពន្ធនា ទឡ្ហីកម្មំ កោធស្ស អយំ វុច្ចតិ ឧបនាហោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស អយំ ឧបនាហោ បហីនោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អនុបនាហី ។

(៦៤) កតមោ ច បុគ្គលោ អមក្ខី ។ តត្ថ កតមោ មក្ខោ ។ យោ មក្ខោ មក្ខាយនា មក្ខាយិតត្តំ និដ្ឋុរិយំ និដ្ឋុរិយកម្មំ អយំ វុច្ចតិ មក្ខោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស អយំ មក្ខោ បហីនោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អមក្ខី ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អបលាសី ។ តត្ថ កតមោ បលាសោ ។ យោ បលាសោ បលាសាយនា បលាសាយិតត្តំ បលាសាហារោ វិវាទដ្ឋានំ យុគគ្គាហោ អប្បដិនិស្សគ្គោ អយំ វុច្ចតិ បលាសោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស អយំ បលាសោ បហីនោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អបលាសី ។

ចងក្រោធទុក ក្នុងកាលខាងក្រោយ ការចងក្រោធទុក អាការចងក្រោធទុក ភាពនៃសេចក្តីចងក្រោធទុក សេចក្តីតាំងទុក អាការតំកល់ទុក សេចក្តីតំកល់ព្រម ការតំកល់ទុករឿយៗ អាការចងទុករឿយៗ សំរេចដ៏មាំនៃសេចក្តីក្រោធ ណា ដែលមានសភាពដូច្នេះ នេះហៅថា ការចងសេចក្តីក្រោធទុក ។ បុគ្គលដែលលះបង់ការចងសេចក្តីក្រោធទុកនេះ នេះហៅថា បុគ្គលមិនចងសេចក្តីក្រោធទុក ។

(៦៤) បុគ្គលមិនលុបគុណគេ តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការលុបគុណគេ តើដូចម្តេច ។ ការលុបគុណ អាការលុបគុណ ភាពនៃសេចក្តីលុបគុណ ការរៃឃ្លើ អំពើរៃឃ្លើ ណា នេះហៅថា ការលុបគុណគេ ។ បុគ្គលដែលលះបង់ការលុបគុណនេះ នេះហៅថា បុគ្គលមិនលុបគុណគេ ។ បុគ្គលអ្នកមិនប្រណាំងនឹងគ្នា តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការប្រណាំងនឹងគ្នា តើដូចម្តេច ។ ការប្រណាំងនឹងគ្នា អាការប្រណាំងនឹងគ្នា ភាពនៃសេចក្តីប្រណាំងនឹងគ្នា អាហារនៃការប្រណាំងនឹងគ្នា ហេតុជាទីតាំងនៃវិវាទ សេចក្តីកាន់យកជាគូ ការមិនលះបង់ ណា នេះហៅថា ការប្រណាំងនឹងគ្នា ។ បុគ្គលដែលលះបង់ការប្រណាំងនឹងគ្នានេះ នេះហៅថា បុគ្គលមិនប្រណាំងនឹងគ្នា ។

(៨០) កតមោ ច បុគ្គលោ អនិស្សុកី ។ តត្ថ កតមា ឥស្សា ។ យា បរលាភសក្ការគរុការមានន-វន្ទនបូជនាសុ ឥស្សា ឥស្សាយនា ឥស្សាយិតត្តំ ឧសូយា ឧសូយនា ឧសូយិតត្តំ អយំ វុច្ចតិ ឥស្សា ។ យស្ស បុគ្គលស្ស អយំ ឥស្សា បហីនា អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អនិស្សុកី ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អមច្ឆរី ។ តត្ថ កតមំ មច្ឆរិយំ ។ បញ្ច មច្ឆរិយានិ អាវាសមច្ឆរិយំ កុលមច្ឆរិយំ លាភមច្ឆរិយំ វណ្ណមច្ឆរិយំ ធម្មមច្ឆរិយំ យំ ឯវរូបំ មច្ឆេរំ មច្ឆរាយនា មច្ឆរាយិតត្តំ វេវិច្ឆំ កទរិយំ កដុកញ្ចុកតា អគ្គហិតត្តំ ចិត្តស្ស ឥទំ វុច្ចតិ មច្ឆរិយំ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ឥទំ មច្ឆរិយំ បហីនំ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អមច្ឆរី ។

(៨១) កតមោ ច បុគ្គលោ អសឋោ ។ តត្ថ កតមំ សាឋេយ្យំ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ

(៨០) បុគ្គលមិនមានសេចក្តីច្រណែន តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ សេចក្តីច្រណែន តើដូចម្តេច ។ ការច្រណែន អាការច្រណែន ភាពនៃសេចក្តីច្រណែន ការឈ្នានីស អាការឈ្នានីស ភាពនៃសេចក្តីឈ្នានីស ក្នុងលាភ សក្ការៈ ការគោរព ការកោតគាប ការថ្វាយបង្គំ និងការបូជា របស់បុគ្គលដទៃ ណា នេះហៅថា សេចក្តីច្រណែន ។ បុគ្គលដែលលះបង់សេចក្តីច្រណែននេះ នេះហៅថា បុគ្គលមិនមានសេចក្តីច្រណែន ។ បុគ្គលមិនមានសេចក្តីកំណាញ់ តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ សេចក្តីកំណាញ់ តើដូចម្តេច ។ សេចក្តីកំណាញ់ ៥ យ៉ាង គឺ កំណាញ់អាវាស ១ កំណាញ់ត្រកូល ១ កំណាញ់លាភ ១ កំណាញ់សេចក្តីសរសើរ ១ កំណាញ់ធម៌ ១ ការកំណាញ់ អាការកំណាញ់ ភាពនៃសេចក្តីកំណាញ់ សេចក្តីព្រាច់ខ្ទាំង សេចក្តីកំណាញ់រឹង សេចក្តីស្វិតស្វាញ ចិត្តហួងហែងមិនរើសមុខ ណា ដែលមានសភាពដូច្នេះ នេះហៅថា សេចក្តីកំណាញ់ ។ បុគ្គលដែលលះបង់សេចក្តីកំណាញ់នេះ នេះហៅថា បុគ្គលមិនមានសេចក្តីកំណាញ់ ។

(៨១) បុគ្គលជាអ្នកមិនអួតអាង តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ សេចក្តីអួតអាង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

សឋោ ហោតិ បរិសឋោ យំ តត្ថ សឋំ សឋតា សា-
ឋេយ្យំ កក្ករតា កក្ករិយំ បរិក្ខត្តតា បារិក្ខត្តិយំ
ឥទំ វុច្ចតិ សាឋេយ្យំ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ឥទំ
សាឋេយ្យំ បហីនំ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អសឋោ ។
កតមោ ច បុគ្គលោ អមាយាវី ។ តត្ថ កតមា
មាយា ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កាយេន ទុច្ចរិតំ
ចរិត្វា វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា
តស្ស បដិច្ឆាទនហេតុ បាបិកំ ឥច្ឆំ បណិទហតិ
មា មំ ជញ្ញាតិ ឥច្ឆតិ មា មំ ជញ្ញាតិ សង្កប្បេតិ មា
មំ ជញ្ញាតិ វាចំ ភាសតិ មា មំ ជញ្ញាតិ កាយេន
បរក្កមតិ យា ឯវរូបា មាយា មាយាវិតា អច្ចាសរា
វញ្ចនា និកតិ វិករណា បរិហរណា គូហនា បរិគូ-
ហនា ឆាទនា បដិច្ឆាទនា អនុត្តានីកម្មំ អនាវិកម្មំ
វោច្ឆាទនា បាបកិរិយា អយំ វុច្ចតិ មាយា ។
យស្ស បុគ្គលស្ស អយំ មាយា បហីនា អយំ វុច្ចតិ
បុគ្គលោ អមាយាវី ។

ជាអ្នកអួតអាង លែបអប មានការអួតអាង ភាពការអួតអាង ភាពនៃការ
អួតអាង សេចក្តីរឹងរូស សេចក្តីរឹងត្អឹង ការបោកប្រាស សេចក្តីបោក
ប្រាស ណា នេះហៅថា សេចក្តីអួតអាង ។ បុគ្គលដែលលះបង់
សេចក្តីអួតអាងនេះ នេះហៅថា បុគ្គលជាអ្នកមិនអួតអាង ។ បុគ្គលមិន
មានមាយា តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ មាយា តើដូចម្តេច ។
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត តាំងទុកនូវសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក
ព្រោះហេតុបិទបាំងទុច្ចរិតនោះ ប្រាថ្នាថា កុំឱ្យគេស្គាល់អញ ត្រិះរិះថា
កុំឱ្យគេស្គាល់អញ ពោលវាចាថា កុំឱ្យគេស្គាល់អញ ព្យាយាមដោយ
កាយថា កុំឱ្យគេស្គាល់អញ មាយា ភាពនៃបុគ្គលមានមាយា ការបិទ
បាំងទោស ការបញ្ឆោត ការបំភាន់ ការបុះពាលខ្ទប់បុប ការ
គេច្រកទុកនូវទោស ការលាក់ ការលាក់ក្តិត ការបិទបាំងនូវបាប ការ
បិទបាំងកិត អំពើមិនរាក់ អំពើមិនធ្វើឱ្យប្រាកដ ការបិទបាំងជិត
កិរិយាដ៏លាមក ណា ដែលមានសភាពដូច្នេះ នេះហៅថា មាយា ។
បុគ្គល ដែលលះបង់មាយានេះ នេះហៅថា បុគ្គលមិនមានមាយា ។

(៧២) កតមោ ច បុគ្គលោ ហិរិមា ។ តត្ថ កតមា ហិរិ ។ យំ ហិរិយតិ ហិរិយិតព្វេន ហិរិយតិ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សមាបត្តិយា អយំ វុច្ចតិ ហិរិ ។ ឥមាយ ហិរិយា សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ហិរិមា ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ឱត្តប្បី ។ តត្ថ កតមំ ឱត្តប្បំ ។ យំ ឱត្តប្បតិ ឱត្តប្បិតព្វេន ឱត្តប្បតិ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សមាបត្តិយា ឥទំ វុច្ចតិ ឱត្តប្បំ ។ ឥមិនា ឱត្តប្បេន សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ឱត្តប្បី ។

(៧៣) កតមោ ច បុគ្គលោ សុវចោ ។ តត្ថ កតមា សោវចស្សតា ។ សហធម្មិកេ វុច្ចមានេ សោវចស្សាយំ សោវចស្សិយំ សោវចស្សតា អប្បដិកូលគ្គាហិតា អវិបច្ចនីកសាតតា សាទរិយំ សាទរតា សប្បតិស្សតា អយំ វុច្ចតិ

(៧២) បុគ្គលមានសេចក្ដីខ្មាសបាប តើដូចម្ដេច ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ សេចក្ដីខ្មាសបាប តើដូចម្ដេច ។ ធម្មជាតណា ដែលបុគ្គលខ្មាស ដោយអំពើដែលគេត្រូវខ្មាស ខ្មាសដោយការគប់ប្រសប់នឹងធម៌ជាអកុសលដ៏លាមក នេះហៅថា សេចក្ដីខ្មាសបាប ។ បុគ្គលប្រកបដោយសេចក្ដីខ្មាសបាបនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលមានសេចក្ដីខ្មាសបាប ។ បុគ្គលមានសេចក្ដីខ្លាចបាប តើដូចម្ដេច ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ សេចក្ដីខ្លាចបាប តើដូចម្ដេច ។ ធម្មជាតណា ដែលបុគ្គលខ្លាច ដោយអំពើដែលគេត្រូវខ្លាច ខ្លាចដោយការគប់ប្រសប់ នឹងធម៌ជាអកុសលដ៏លាមក នេះហៅថា សេចក្ដីខ្លាចបាប ។ បុគ្គលប្រកបដោយសេចក្ដីខ្លាចបាបនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលមានសេចក្ដីខ្លាចបាប ។

(៧៣) បុគ្គលប្រដៅងាយ តើដូចម្ដេច ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលដែលគេប្រដៅងាយ តើដូចម្ដេច ។ ការប្រដៅងាយ សេចក្ដីប្រដៅងាយ ភាពដែលគេប្រដៅទូន្មានដោយងាយ ភាពនៃបុគ្គលមិនប្រកាន់យកខាងខុស ភាពនៃបុគ្គលត្រេកអរក្នុងធម៌មិនជាសត្រូវ សេចក្ដីប្រកបដោយការអើពើ ភាពនៃបុគ្គលប្រកបដោយការអើពើ ភាពនៃបុគ្គលប្រកបដោយការគោរព ភាពនៃបុគ្គលប្រកបដោយការស្ដាប់បង្គាប់ ចំពោះសហធម្មិកដែលស្ដីប្រដៅ នេះហៅថា

សោវចស្សតា ។ ឥមាយ សោវចស្សតាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ សុវចោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ កល្យាណមិត្តោ ។ តត្ថ កតមា កល្យាណមិត្តតា ។ យេ តេ បុគ្គលា សទ្ធា សីលវន្តោ ពហុស្សុតា ចាគវន្តោ បញ្ញវន្តោ យា តេសំ សេវនា និសេវនា សំសេវនា ភជនា សម្ភជនា ភត្តិ សម្ភត្តិ សម្បវង្កតា អយំ វុច្ចតិ កល្យាណមិត្តតា ។ ឥមាយ កល្យាណមិត្តតាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ កល្យាណមិត្តោ ។

[៧៦] កតមោ ច បុគ្គលោ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ។ តត្ថ កតមា ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារតា ។ ឥធេកច្ចោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា ។បេ។ ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា ។បេ។ ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា ។បេ។

ភាពនៃបុគ្គលដែលគេប្រដៅបានដោយងាយ ។ បុគ្គលប្រកបដោយភាពដែលគេប្រដៅបានដោយងាយនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលប្រដៅងាយ ។ បុគ្គលមានមិត្តល្អ តើដូចម្តេច ។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលមានមិត្តល្អ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា មានសទ្ធា មានសីល ជាពហុស្សូត មានចាគៈ មានបញ្ញា ការសេពគប់ ការសេពដោយស៊ប់ខ្ជួន ការសេពដោយគ្រប់ទិសទី ការគប់រកគ្នា ការគប់រកគ្រប់ទិសទី សេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្រឡាញ់ជិតដិតនឹងគ្នា ភាពនៃបុគ្គលប្រួលមិត្តជាមួយគ្នា ចំពោះបុគ្គលទាំងនោះ ណា នេះ ហៅថា ភាពនៃបុគ្គលមានមិត្តល្អ ។ បុគ្គលប្រកបដោយភាពជាអ្នកមានមិត្តល្អនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលមានមិត្តល្អ ។

(៧៦) បុគ្គលមានទ្វារគ្រប់គ្រងឥន្ទ្រិយ តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលមានទ្វារគ្រប់គ្រងឥន្ទ្រិយ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ឃើញរូបដោយចក្ខុ ហើយជាអ្នកមិនកាន់យកនិមិត្ត មិនកាន់យកអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់បុគ្គលដែលមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សាចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ឮសំឡេងដោយត្រចៀក ។បេ។ ធុំក្លិនដោយច្រមុះ ។បេ។ ភ្លក់រសដោយអណ្តាត ។បេ។

កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា ។បេ។ មនសា ធម្មំ
វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី
យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អ-
ភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អ-
ន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ មនិន្ទ្រិ-
យំ មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ យា ឥមេសំ ឆន្នំ
ឥន្ទ្រិយានំ គុត្តិ គោបនា អារក្ខោ សំវរោ អយំ វុច្ចតិ
ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារតា ។ ឥមាយ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្ត-
ទ្វារតាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្ត-
ទ្វារោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ភោជនេ មត្តញ្ញូ ។
តត្ថ កតមា ភោជនេ មត្តញ្ញុតា ។ ឥធេកច្ចោ
បដិសង្ខា យោនិសោ អាហារំ អាហារេតិ នេវ ទវាយ
ន មទាយ ន មណ្ឌនាយ ន វិភូសនាយ យាវ-
ទេវ ឥមស្ស កាយស្ស ឋិតិយា យាបនាយ វិហឹ-
សូបរតិយា ព្រហ្មចរិយានុគ្គហាយ ឥតិ បុរាណញ្ច
វេទនំ បដិហង្ខាមិ នវញ្ច វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សាមិ
យាត្រា ច មេ ភវិស្សតិ អនវជ្ជតា ច ផាសុ-
វិហារោ ចាតិ យា តត្ថ សន្តុដ្ឋិតា មត្តញ្ញុតា

ពាល់ត្រូវសម្ផស្ស ដោយកាយ ។បេ។ ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍
ដោយចិត្ត ហើយជាអ្នកមិនកាន់យកនិមិត្ត មិនកាន់យកអនុព្យញ្ជនៈ
គឺអភិជ្ឈា និងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌លាមក គប្បីគ្របសង្កត់
បុគ្គលដែលមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយ ណា
ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សាមនិន្ទ្រិយ ដល់នូវការ
សង្រួម ក្នុងមនិន្ទ្រិយ ការគ្រប់គ្រង អាការគ្រប់គ្រង ការរក្សា ការ
សង្រួម នូវឥន្ទ្រិយទាំង ៦ នេះ ណា នេះហៅថា ភាពនៃបុគ្គលមាន
ទ្វាររក្សាក្នុងឥន្ទ្រិយ ។ បុគ្គលប្រកបដោយភាពជាអ្នកមានទ្វាររក្សាក្នុង
ឥន្ទ្រិយនេះ ឈ្មោះថា អ្នកមានទ្វាររក្សាក្នុងឥន្ទ្រិយ ។ បុគ្គលដឹងប្រ-
មាណក្នុងភោជន តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលដឹង
ប្រមាណក្នុងភោជន តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ពិចារណា
ដោយឧបាយប្រាជ្ញា ហើយបរិភោគអាហារ ដើម្បីលេងក៏ទេ ដើម្បី
ស្រវឹងក៏ទេ ដើម្បីប្រដាប់ក៏ទេ ដើម្បីស្អិតស្អាងនូវកាយក៏ទេ (បរិភោគ)
គ្រាន់តែ ដើម្បីតាំងនៅនៃកាយនេះ ដើម្បីប្រព្រឹត្តទៅនៃកាយនេះ
ដើម្បីនឹងបំបាត់នូវសេចក្តីលំបាក ដើម្បីនឹងអនុគ្រោះដល់ព្រហ្មចរិយៈ ថា
អញនឹងកំចាត់បង់នូវវេទនាចាស់ផង នឹងញុំាងវេទនាថ្មីមិនឲ្យកើតឡើង
ផង ការប្រព្រឹត្តទៅក្តី សេចក្តីមិនមានទោសក្តី ការនៅសប្បាយក្តី
នឹងមានដល់អញ ការសន្តោស ការដឹងប្រមាណ ការពិចារណា

បដិសង្ខា ភោជនេ អយំ វុច្ចតិ ភោជនេ មត្តញ្ញុតា ។ ឥមាយ ភោជនេ មត្តញ្ញុតាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ភោជនេ មត្តញ្ញូ ។

(៧៩) កតមោ ច បុគ្គលោ ឧបដ្ឋិតស្សតិ ។ តត្ថ កតមា សតិ ។ យា សតិ អនុស្សតិ បដិស្សតិ សរណតា ធារណតា អបិលាបនតា អសម្មុស្សនតា សតិ សតិន្ទ្រិយំ សតិពលំ សម្មាសតិ អយំ វុច្ចតិ សតិ ។ ឥមាយ សតិយា សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ឧបដ្ឋិតស្សតិ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សម្បជានោ ។ តត្ថ កតមំ សម្បជញ្ញំ ។ យា បញ្ញា បជាននា វិចយោ បវិចយោ ធម្មវិចយោ សល្លក្ខណា ឧបលក្ខណា បច្ចុបលក្ខណា បណ្ឌិច្ចំ កោសល្លំ នេបុញ្ញំ វេភព្យា ចិន្តា ឧបបរិក្ខា ភូរី មេធា បរិណាយិកា វិបស្សនា សម្បជញ្ញំ បតោទោ បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយំ បញ្ញាពលំ បញ្ញាសត្ថំ បញ្ញាបាសាទោ បញ្ញាអាលោកោ បញ្ញាឱភាសោ បញ្ញាបជ្ជោតោ បញ្ញារតនំ អមោហោ ធម្មវិចយោ សម្មាទិដ្ឋិ

ក្នុងភោជននោះ ណា នេះហៅថា ការដែលបុគ្គលដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ។ បុគ្គល ប្រកបដោយភាពជាអ្នកដឹងប្រមាណ ក្នុងភោជននេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ។

(៧៩) បុគ្គលមានស្មារតីតាំងមាំ តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ស្មារតី តើដូចម្តេច ។ ការនឹកឃើញ ការនឹករឿយៗ ស្មារតី ការរលឹកឃើញ ការចាំទុក ការមិនរេរ៉ៃក្នុងអារម្មណ៍ ការមិនភ្លេចភ្លាំង ឥន្ទ្រិយគឺការនឹក កម្លាំងគឺការនឹក ការនឹកត្រូវ ណា នេះហៅថា ស្មារតី ។ បុគ្គលប្រកបដោយស្មារតីនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលមានស្មារតីតាំងមាំ ។ បុគ្គលជាអ្នកដឹងខ្លួន តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ សេចក្តីដឹងខ្លួន តើដូចម្តេច ។ ការដឹង ការដឹងច្បាស់ ការពិចារណា ការពិចារណាសព្វ ការពិចារណាធម៌ ការកំណត់ ការកត់សំគាល់ ការកំណត់ចុះ ភាពជាបណ្ឌិត ភាពជាអ្នកឈ្លាស ការតញព្រៀប ការវៀងវៃ ការគិត ការត្រិះរិះ ធម្មជាតដូចជាផែនដីក្រាស់ ធម្មជាតជាគ្រឿងទំលុះទំលាយ ការដឹងច្បាស់ សេចក្តីដឹងព្រម សភាពជាជន្លួញ បញ្ញា ឥន្ទ្រិយគឺបញ្ញា កម្លាំងគឺបញ្ញា កាំបិតគឺបញ្ញា ប្រាសាទគឺបញ្ញា ស្មើគឺបញ្ញា ពន្លឺគឺបញ្ញា ការរុងរឿងគឺបញ្ញា កែវគឺបញ្ញា ការមិនវង្វេង ការពិចារណាធម៌ ការឃើញត្រូវ ណា

ឥទំ វុច្ចតិ សម្បជញ្ញំ ។ ឥមិនា សម្បជញ្ញេន សមន្នាគតោ បុគ្គលោ សម្បជានោ ។

(៧៦) កតមោ ច បុគ្គលោ សីលសម្បន្នោ ។ តត្ថ កតមា សីលសម្បទា ។ កាយិកោ អវីតិក្កមោ វាចសិកោ អវីតិក្កមោ កាយិកវាចសិកោ អវីតិក្កមោ អយំ វុច្ចតិ សីលសម្បទា ។ សព្វោបិ សីលសំវរោ សីលសម្បទា ។ ឥមាយ សីលសម្បទាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ សីលសម្បន្នោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ ។ តត្ថ កតមា ទិដ្ឋិសម្បទា ។ អត្ថិ ទិន្នំ អត្ថិ យិដ្ឋំ អត្ថិ ហុតំ អត្ថិ សុកតទុក្កដានំ កម្មានំ ផលវិបាកោ អត្ថិ អយំ លោកោ អត្ថិ បរោ លោកោ អត្ថិ មាតា អត្ថិ បិតា អត្ថិ សត្តា ឱបបាតិកា អត្ថិ លោកេ សមណព្រាហ្មណា សម្មគ្គតា សម្មាបដិបន្នា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តីតិ យា ឯវរូបា បញ្ញា បជានា ។បេ។ អមោហោ ធម្មវិចយោ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ

នេះហៅថា សេចក្តីដឹងខ្លួន ។ បុគ្គលប្រកបដោយសេចក្តីដឹងខ្លួននេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលជាអ្នកដឹងខ្លួន ។

(៧៦) បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយសីល តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការបរិបូណ៌ដោយសីល តើដូចម្តេច ។ ការមិនប្រព្រឹត្តិល្មើសប្រកបដោយកាយ ការមិនប្រព្រឹត្តិល្មើសប្រកបដោយវាចា ការមិនប្រព្រឹត្តិល្មើសប្រកបដោយកាយនិងវាចា នេះហៅថា ការបរិបូណ៌ដោយសីល ។ ការសង្រួមក្នុងសីលទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា ការបរិបូណ៌ដោយសីលដែរ ។ បុគ្គលប្រកបដោយការបរិបូណ៌ដោយសីល នេះឈ្មោះថា អ្នកបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ តើដូចម្តេច ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ តើដូចម្តេច ។ (ការយល់)ថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មានផល ការបូជាធំ មានផល ការបូជាតូច មានផល ផលវិបាក នៃកម្មដែលបុគ្គលធ្វើល្អនិងអាក្រក់ មាន លោកនេះ មាន លោកខាងមុខ មាន មាតា មានគុណ បិតាមានគុណ ពួកសត្វជាឱបបាតិកៈកំណើត មាន ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិត្រូវ ដែលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយសំដែងបាន មាន ការដឹង ការដឹងច្បាស់ ។ល។ ការមិនវង្វេង ការពិចារណាធម៌ ការឃើញត្រូវ ណា ដែលមានសភាពដូច្នេះ នេះហៅថា

ទិដ្ឋិសម្បទា ។ សព្វាបិ សម្មាទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ ឥមាយ ទិដ្ឋិសម្បទាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ ។

(៧៧) កតមេ ទ្វេ បុគ្គលា ទុល្លភា លោកស្មឹ ។ យោ ច បុព្វការី យោ ច កតញ្ញូ កតវេទី ឥមេ ទ្វេ បុគ្គលា ទុល្លភា លោកស្មឹ ។

(៧៨) កតមេ ទ្វេ បុគ្គលា ទុត្តប្បយា ។ យោ ច លទ្ធំ លទ្ធំ និក្ខិបតិ យោ ច លទ្ធំ លទ្ធំ វិស្សជ្ជេតិ ឥមេ ទ្វេ បុគ្គលា ទុត្តប្បយា ។

(៧៩) កតមេ ទ្វេ បុគ្គលា សុតប្បយា ។ យោ ច លទ្ធំ លទ្ធំ ន និក្ខិបតិ យោ ច លទ្ធំ លទ្ធំ ន វិស្សជ្ជេតិ ឥមេ ទ្វេ បុគ្គលា សុតប្បយា ។

(៨០) កតមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ ។ យោ ច ន កុក្កុច្ចាយិតព្វំ កុក្កុច្ចាយតិ យោ ច កុក្កុច្ចាយិតព្វំ ន កុក្កុច្ចាយតិ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ ។

ការបរិបូណ៌ ដោយទិដ្ឋិ ។ ការឃើញត្រូវទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា ការបរិបូណ៌ ដោយទិដ្ឋិដែរ ។ បុគ្គលប្រកបដោយការបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិនេះ ឈ្មោះថា អ្នកបរិបូណ៌ ដោយទិដ្ឋិ ។

(៧៧) បុគ្គល ២ ពួក រកបានដោយក្រក្នុងលោក តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលជាបុព្វការី ១ បុគ្គលជាកតញ្ញូកតវេទី ១ បុគ្គល ២ ពួកនេះ រកបានដោយក្រក្នុងលោក ។

(៧៨) បុគ្គល ២ ពួក គេចំអែតបានដោយក្រ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដែលទុកនូវរបស់ដែលខ្លួនគេបានហើយបានហើយ ១ បុគ្គលដែលលះបង់នូវរបស់ដែលខ្លួនគេបានហើយបានហើយ ១ បុគ្គល ២ ពួកនេះ គេចំអែតបានដោយក្រ ។

(៧៩) បុគ្គល ២ ពួក គេចំអែតបានដោយងាយ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដែលមិនទុក នូវរបស់ដែលខ្លួនគេបានហើយបានហើយ ១ បុគ្គលដែលមិនលះបង់ នូវរបស់ដែលខ្លួនគេបានហើយបានហើយ ១ បុគ្គល ២ ពួកនេះ គេចំអែតបានដោយងាយ ។

(៨០) អាសវៈនៃ បុគ្គល ២ ពួក រមែងចំរើន តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដែលរង្កៀសសង្ស័យនូវវត្ថុដែលមិនត្រូវរង្កៀសសង្ស័យ ១ បុគ្គលដែលមិនរង្កៀសសង្ស័យនូវវត្ថុដែលត្រូវរង្កៀសសង្ស័យ ១ អាសវៈនៃបុគ្គល ២ ពួកនេះ រមែងចំរើន ។

(៨១) កតមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ ។ យោ ច ន កុក្កុច្ចាយិតព្វំ ន កុក្កុច្ចាយតិ យោ ច កុក្កុច្ចាយិតព្វំ កុក្កុច្ចាយតិ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ ។

(៨២) កតមោ ច បុគ្គលោ ហីនាធិមុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ទុស្សីលោ ហោតិ បាបធម្មោ សោ អញ្ញំ ទុស្សីលំ បាបធម្មំ សេវតិ ភជតិ បយិរុបាសតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ហីនាធិមុត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បណីតាធិមុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សីលវា ហោតិ កល្យាណធម្មោ សោ អញ្ញំ សីលវន្តំ កល្យាណធម្មំ សេវតិ ភជតិ បយិរុបាសតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បណីតាធិមុត្តោ ។

(៨៣) កតមោ ច បុគ្គលោ តិត្តោ ។ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា យេ ច តថាគតស្ស សាវកា អរហន្តោ តិត្តា សម្មាសម្ពុទ្ធោ តិត្តោ ច តប្បេតា ច ។

ទុកនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

---

(៨១) អាសវៈនៃបុគ្គល ២ ពួក រមែងមិនចំរើន តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដែលមិនគប្បីរង្កៀសសង្ស័យ ទ្រាំតែដែលមិនគួររង្កៀសសង្ស័យ ១ បុគ្គលដែលគប្បីរង្កៀសសង្ស័យ ទ្រាំតែដែលគួររង្កៀសសង្ស័យ ១ អាសវៈនៃបុគ្គល ២ ពួកនេះ រមែងមិនចំរើន ។

(៨២) បុគ្គលមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក បុគ្គលនោះ តែងសេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិតបុគ្គលដទៃដែលទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមកដែរ នេះហៅថា បុគ្គលមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ។ បុគ្គលមានអធ្យាស្រ័យខ្ពង់ខ្ពស់ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ បុគ្គលនោះ តែងសេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិតបុគ្គលដទៃដែលមានសីល មានធម៌ល្អ នេះហៅថា បុគ្គលមានអធ្យាស្រ័យខ្ពង់ខ្ពស់ ។

(៨៣) បុគ្គលឆ្អែតដោយខ្លួនឯង តើដូចម្តេច ។ ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ និងព្រះអរហន្ត ជាសាវ័ករបស់ព្រះតថាគត ឈ្មោះថា ឆ្អែតដោយខ្លួនឯង ឯព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា ឆ្អែតដោយព្រះឯងផង ញុំាងគេឲ្យឆ្អែតផង ។

ចប់ ទុកនិទ្ទេស ។

តិកនិទ្ទេសោ

[៨៦] កតមោ ច បុគ្គលោ និរាសោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ទុស្សីលោ ហោតិ បាបធម្មោ អសុចិសង្កស្សរសមាចារោ បដិច្ឆន្នកម្មន្តោ អស្សមណោ សមណបដិញ្ញោ អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិបដិញ្ញោ អន្តោបូតិ អវស្សុតោ កសម្ពុជាតោ សោ សុណាតិ ឥត្ថន្នាមោ កិរ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតីតិ តស្ស ន ឯវំ ហោតិ កុទាស្សុ នាមាហម្បិ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សាមីតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ និរាសោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អាសំសោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សីលវា ហោតិ កល្យាណធម្មោ សោ សុណាតិ ឥត្ថន្នាមោ កិរ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ

តិកនិទ្ទេស

[៨៦] បុគ្គលមិនមានបំណង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក មានអាចារៈដែលបុគ្គលគប្បីរលឹកដោយសេចក្តីរង្កៀសដោយអំពើមិនស្អាត បិទបាំងអំពើ មិនមែនសមណៈ ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាសមណៈ មិនមែនព្រហ្មចារី ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាព្រហ្មចារី ជាអ្នកស្អុយក្នុង មានចិត្តទទឹកដោយកាមៈ ជ្រោកជ្រាកដោយកិលេស បុគ្គលនោះបានឮដំណឹងថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា កាលណាហ្ន៎ អាត្មាអញនឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមិនមានបំណង ។ បុគ្គលអ្នកមានបំណង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ បុគ្គលនោះបានឮដំណឹងថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ

ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ តស្ស ឯវំ ហោតិ កុទាស្សុ នាមាហម្បិ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សាមីតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អាសំសោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ វិគតាសោ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ សុណាតិ ឥត្ថន្នាមោ កិរ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតីតិ តស្ស ន ឯវំ ហោតិ កុទាស្សុ នាមាហម្បិ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សាមីតិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ យា ហិស្ស បុព្វេ អវិមុត្តស្ស វិមុត្តាសា សា បដិប្បស្សទ្ធា អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ វិគតាសោ ។

ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ កើតមានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលណាហ្ន៎ អាត្មាអញនឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលអ្នកមានបំណង ។ បុគ្គលអ្នកប្រាសចាកបំណង តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ ឮដំណឹងថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ មិនមានសេចក្ដីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា កាលណាហ្ន៎ អាត្មាអញនឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា បំណងក្នុងវិមុត្តិ របស់បុគ្គលនោះ ដែលមានចិត្តមិនទាន់រួចស្រឡះចាកអាសវៈក្នុងកាលមុន បំណងនោះ ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅ នេះហៅថា បុគ្គលប្រាសចាកបំណង ។

(៨៤) តត្ថ កតមេ តយោ គិលានូបមា បុគ្គលា ។ តយោ គិលានា ។ ឥធេកច្ចោ គិលានោ លភន្តោ វា សប្បាយានិ ភោជនានិ អលភន្តោ វា សប្បាយានិ ភោជនានិ លភន្តោ វា សប្បាយានិ ភេសជ្ជានិ អលភន្តោ វា សប្បាយានិ ភេសជ្ជានិ លភន្តោ វា បតិរូបំ ឧបដ្ឋាកំ អលភន្តោ វា បតិរូបំ ឧបដ្ឋាកំ នេវ វុដ្ឋាតិ តម្ហា អាពាធា ។ ឥធ បនេកច្ចោ គិលានោ លភន្តោ វា សប្បាយានិ ភោជនានិ អលភន្តោ វា សប្បាយានិ ភោជនានិ លភន្តោ វា សប្បាយានិ ភេសជ្ជានិ អលភន្តោ វា សប្បាយានិ ភេសជ្ជានិ លភន្តោ វា បតិរូបំ ឧបដ្ឋាកំ អលភន្តោ វា បតិរូបំ ឧបដ្ឋាកំ វុដ្ឋាតិ តម្ហា អាពាធា ។ ឥធ បនេកច្ចោ គិលានោ លភន្តោ សប្បាយានិ ភោជនានិ នោ អលភន្តោ លភន្តោ សប្បាយានិ ភេសជ្ជានិ នោ អលភន្តោ លភន្តោ បតិរូបំ ឧបដ្ឋាកំ នោ អលភន្តោ វុដ្ឋាតិ តម្ហា អាពាធា ។ តត្រ យ្វាយំ គិលានោ លភន្តោ

(៨៤) បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយបុគ្គលឈឺ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលឈឺមាន ៣ ពួក គឺបុគ្គលឈឺខ្លះក្នុងលោកនេះ ទោះបាននូវភោជន ជាទីសប្បាយក្ដី មិនបាននូវភោជនជាទីសប្បាយក្ដី ទោះបាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយក្ដី មិនបាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយក្ដី ទោះបាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរក្ដី មិនបាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរក្ដី ក៏នៅតែមិនសះស្បើយចាកអាពាធនោះ ១ ។ មួយទៀត បុគ្គលឈឺខ្លះក្នុងលោកនេះ ទោះបាននូវភោជន ជាទីសប្បាយក្ដី មិនបាននូវភោជនជាទីសប្បាយក្ដី ទោះបាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយក្ដី មិនបាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយក្ដី ទោះបាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរក្ដី មិនបាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរក្ដី ក៏សះស្បើយចាកអាពាធនោះបាន ១ ។ មួយទៀត បុគ្គលឈឺខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះតែបាននូវភោជន ជាទីសប្បាយ មិនមែនជាមិនបានទេ បាននូវភេសជ្ជៈ ជាទីសប្បាយ មិនមែនជាមិនបានទេ បាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរ មិនមែនជាមិនបានទេ ទើបសះស្បើយចាកអាពាធនោះបាន ១ ។ បណ្ដាបុគ្គលឈឺទាំងបីពួកនោះ បុគ្គលឈឺណា

សប្បាយានិ ភោជនានិ នោ អលភន្តោ លភន្តោ សប្បាយានិ ភេសជ្ជានិ នោ អលភន្តោ លភន្តោ បតិរូបំ ឧបដ្ឋាកំ នោ អលភន្តោ វុដ្ឋាតិ តម្ហា អាពាធា ។ យំ គិលានំ បដិច្ច ភគវតោ គិលានភត្តំ អនុញ្ញាតំ គិលានភេសជ្ជំ អនុញ្ញាតំ គិលានុបដ្ឋាកោ អនុញ្ញាតោ ឥមញ្ច បន គិលានំ បដិច្ច អញ្ញេបិ គិលានា ឧបដ្ឋាតព្វា ។

(៨៦) តយោ គិលានូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ លភន្តោ វា តថាគតំ ទស្សនាយ អលភន្តោ វា តថាគតំ ទស្សនាយ លភន្តោ វា តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ អលភន្តោ វា តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ នេវ ឱក្កមតិ និយាមំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ ឥធ បនេកច្ចោ បុគ្គលោ លភន្តោ វា តថាគតំ ទស្សនាយ អលភន្តោ វា តថាគតំ ទស្សនាយ លភន្តោ វា តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ អលភន្តោ វា តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ

លុះតែបានខ្លួនភោជនៈជាទីសប្បាយ មិនមែនជាមិនបានទេ បានខ្លួនភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយ មិនមែនជាមិនបានទេ បានខ្លួនឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរ មិនមែនជាមិនបានទេ ទើបសះស្បើយ ចាកអាពាធនោះបាន ព្រោះអាស្រ័យបុគ្គលឈឺនេះហើយ បានជាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតគិលានភត្ត ទ្រង់អនុញ្ញាតគិលានភេសជ្ជៈ ទ្រង់អនុញ្ញាតគិលានុបដ្ឋាក មួយទៀត ព្រោះអាស្រ័យបុគ្គលឈឺនេះឯង សូម្បីបុគ្គលឈឺ[១]ឯទៀត ក៏បុគ្គលគួរបំរើផង ។

(៨៦) បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយបុគ្គលឈឺ រមែងមានក្នុងលោក គឺយ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទោះបានឃើញព្រះតថាគតក្តី មិនបានឃើញព្រះតថាគតក្តី ទោះបានស្តាប់ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយក្តី មិនបានស្តាប់ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយក្តី ក៏នៅតែមិនបានព្រមចុះកាន់សម្មត្តនិយាម ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយឡើយ ។ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទោះបានឃើញព្រះតថាគតក្តី មិនបានឃើញព្រះតថាគតក្តី ទោះបានស្តាប់ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយក្តី មិនបានស្តាប់ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយក្តី

១ សំដៅយកបុគ្គលមានជំងឺ ២ ពួកខាងដើម ។

ឱក្កមតិ និយាមំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ ឥធ បនេកច្ចោ បុគ្គលោ លភន្តោ តថាគតំ ទស្សនាយ នោ អលភន្តោ លភន្តោ តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ នោ អលភន្តោ ឱក្កមតិ និយាមំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ តត្រ យ្វាយំ បុគ្គលោ លភន្តោ តថាគតំ ទស្សនាយ នោ អលភន្តោ លភន្តោ តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ នោ អលភន្តោ ឱក្កមតិ និយាមំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ឥមំ បុគ្គលំ បដិច្ច ភគវតា ធម្មទេសនា អនុញ្ញាតា ឥមញ្ច បន បុគ្គលំ បដិច្ច អញ្ញេសម្បិ ធម្មោ ទេសេតព្វោ ។ ឥមេ តយោ គិលានូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

(៨៧) កតមោ ច បុគ្គលោ កាយសក្ខី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អដ្ឋ វិមោក្ខេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ កាយសក្ខី ។

ក៏គង់ត្រាច់ចុះកាន់សម្មត្តនិយាម ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះតែបានឃើញព្រះតថាគត មិនមែនជាមិនបានឃើញទេ បានស្ដាប់ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ មិនមែនជាមិនបានស្ដាប់ទេ ទើបត្រាច់ចុះកាន់សម្មត្តនិយាមក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។ បណ្ដាបុគ្គលទាំងបីពួកនោះ បុគ្គលណាដែលលុះតែបានឃើញព្រះតថាគត មិនមែនជាមិនបានឃើញទេ បានស្ដាប់ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ មិនមែនជាមិនបានស្ដាប់ទេ ទើបត្រាច់ចុះកាន់សម្មត្តនិយាម ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ព្រោះតែអាស្រ័យនូវបុគ្គលនេះ បានជាព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតធម្មទេសនា(១) មិនតែប៉ុណ្ណោះសោត ព្រោះតែអាស្រ័យបុគ្គលនេះឯង សូម្បីបុគ្គលឯទៀត ក៏ព្រះមានព្រះភាគគួរសំដែងធម៌ដែរ ។ នេះ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយបុគ្គលឈឺ រមែងមានក្នុងលោក ។

(៨៧) ចុះបុគ្គលជាកាយសក្ខី (មានកាយជាបន្ទាល់) តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានពាល់វិមោក្ខទាំង ៨ ដោយនាមកាយ ទាំងអាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់រលីង ព្រោះឃើញ ដោយប្រាជ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាកាយសក្ខី ។

១ ន័យដើមបកធម្មទេសនាដែលអនុញ្ញាតឡើងដែលក្នុង ខទី ៨ ខុំ ។

កតមោ ច បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ តថាគតប្បវេទិតា ចស្ស ធម្មា បញ្ញាយ វោទិដ្ឋា ហោន្តិ វោចរិតា បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ តថាគតប្បវេទិតា ចស្ស ធម្មា បញ្ញាយ វោទិដ្ឋា ហោន្តិ វោចរិតា បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ នោ ច ខោ យថា ទិដ្ឋិប្បត្តស្ស អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។

(៤៥) កតមោ ច បុគ្គលោ គូថភាណី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ មុសាវាទី ហោតិ សភគ្គតោ វា

បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ (សម្រេចដោយទិដ្ឋិ) តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ឯក្នុងធម៌ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ បុគ្គលនោះ បានឃើញច្បាស់ដោយប្រពៃ បានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ដោយប្រាជ្ញា ទាំងអាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះក៏អស់ហើយ ព្រោះឃើញដោយប្រាជ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ ។ បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ ឯក្នុងធម៌ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ បុគ្គលនោះ ក៏បានឃើញច្បាស់ដោយប្រពៃ បានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ដោយប្រាជ្ញា ទាំងអាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះក៏អស់ហើយ ព្រោះឃើញដោយប្រាជ្ញា ប៉ុន្តែ មិនដូចគ្នានឹងបុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈទេ នេះហៅថា បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត[១] ។

(៤៥) បុគ្គលមានសំដីដូចលាមក តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកពោលពាក្យកុហក ទោះទៅក្នុងទីប្រជុំក្តី

---

១ បុគ្គលផុតស្រឡះចាកកិលេសដោយសទ្ធា ។

បរិសគ្គតោ វា ញាតិមជ្ឈគតោ វា បូគមជ្ឈគតោ វា រាជកុលមជ្ឈគតោ វា អភិនីតោ សក្ខិបុដ្ឋោ ឯហំ ភោ បុរិស យំ ជានាសិ តំ វទេហីតិ សោ អជានំ វា អាហ(១) ជានាមីតិ ជានំ វា អាហ ន ជានាមីតិ អបស្សំ វា អាហ បស្សាមីតិ បស្សំ វា ន បស្សាមីតិ ឥតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា អាមិសកិញ្ចិក្ខហេតុ វា សម្បជានមុសា ភាសិតា ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ គូថភាណី ។ តត្ថ កតមោ ច បុគ្គលោ បុប្ផភាណី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សភគ្គតោ វា បរិសគ្គតោ វា ញាតិមជ្ឈគតោ វា បូគមជ្ឈគតោ វា រាជកុលមជ្ឈគតោ វា អភិនីតោ សក្ខិបុដ្ឋោ ឯហំ ភោ បុរិស យំ ជានាសិ តំ វទេហីតិ សោ អជានំ វា អាហ ន ជានាមីតិ ជានំ វា អាហ ជានាមីតិ អបស្សំ វា អាហ ន បស្សាមីតិ បស្សំ វា អាហ បស្សាមីតិ ឥតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា អាមិសកិញ្ចិក្ខហេតុ វា

១ ឱ. ម. សព្វត្ថ ឋានេសុ អាហាតិ ទិស្សតិ ។

ទៅកាន់បរិស័ទក្តី ទៅកាន់កណ្តាលនៃញាតិក្តី ទៅកាន់កណ្តាលនៃពួកសេនាក្តី ទៅកាន់កណ្តាលនៃរាជត្រកូលក្តី បើមានគេនាំទៅសួរជាសាក្សីថា នែបុរសដ៏ចម្រើន ចូរមកណាយ អ្នកដឹងនូវហេតុណា ចូរនិយាយនូវហេតុនោះចុះ បុគ្គលនោះ កាលមិនដឹងសោះ និយាយថាដឹង ឬកាលដឹង និយាយថាមិនដឹងវិញ កាលមិនឃើញ និយាយថាឃើញ ឬកាលឃើញ និយាយថាមិនឃើញវិញ បុគ្គលជាអ្នកពោលពាក្យកុហក ដោយដឹងខ្លួន ព្រោះហេតុនៃខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុនៃបុគ្គលដទៃក្តី ព្រោះហេតុនៃអាមិសៈបន្តិចបន្តួចក្តី ដោយប្រការដូច្នេះ នេះហៅថា បុគ្គលមានសំដីដូចលាមក ។ បុគ្គលមានសំដីដូចផ្កា តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់មុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ ទោះទៅកាន់ទីប្រជុំក្តី ទៅកាន់បរិស័ទក្តី ទៅកាន់កណ្តាលនៃពួកញាតិក្តី ទៅកាន់កណ្តាលនៃពួកសេនាក្តី ទៅកាន់កណ្តាលនៃរាជត្រកូលក្តី បើមានគេនាំទៅសួរជាសាក្សីថា នែបុរសដ៏ចម្រើន ចូរមកណាយ អ្នកដឹងនូវហេតុណា ចូរនិយាយនូវហេតុនោះចុះ បុគ្គលនោះ កាលមិនដឹង និយាយថាមិនដឹង ឬកាលដឹង និយាយថាដឹង កាលមិនឃើញ និយាយថាមិនឃើញ ឬកាលឃើញ និយាយថាឃើញ បុគ្គលមិនពោលមុសាវាទដោយដឹងខ្លួន ព្រោះហេតុនៃខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុនៃបុគ្គលដទៃក្តី ព្រោះហេតុនៃអាមិសៈបន្តិចបន្តួចក្តី

ន សម្បជានមុសា ភាសិតា ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បុប្ផភាណី ។ កតមោ ច បុគ្គលោ មធុភាណី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ យា សា វាចា នេលា កណ្ណសុខា បេមនីយា ហទយង្គមា បោរី ពហុជនកន្តា ពហុជនមនាបា តថារូបឹ វាចំ ភាសិតា ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ មធុភាណី ។

(៨៩) កតមោ ច បុគ្គលោ អរុកូបមចិត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាសពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិដ្ឋីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ សេយ្យថាបិ នាម ទុដ្ឋារុកោ កដ្ឋេន វា កឋលាយ វា ឃដ្ដិតោ ភិយ្យោសោមត្តាយ អាសវំ ទេតិ ឯវមេវ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាសពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិដ្ឋីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អរុកូបមចិត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ វិជ្ជូបមចិត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ

ដោយប្រការដូច្នេះ នេះហៅថា បុគ្គលមានសំដីដូចផ្កា ។ បុគ្គលមានសំដីដូចទឹកឃ្មុំ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកពោលពាក្យជាទីមិនមានទោស ដែលនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ដល់ត្រចៀក គួរជាទីស្រឡាញ់ ពេញហឫទ័យ ជាពាក្យអ្នកក្រុង ជាទីត្រេកអរនៃជនច្រើន ជាទីពេញចិត្តនៃជនច្រើន នេះហៅថា បុគ្គលមានសំដីដូចទឹកឃ្មុំ ។

(៨៩) បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយដំបៅ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធ ច្រើនដោយការចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីគេស្តីថាតែបន្តិចបន្តួច ក៏ខ្ញាល់ចិត្ត ខឹង ព្យាបាទ តតាំង ធ្វើសេចក្តីក្រោធ ការប្រទូស្ត និងសេចក្តីមិនត្រេកអរ ឲ្យប្រាកដ ដំបៅចាស់ ដែលបុគ្គលឲ្យដល់នឹងឈើ ឬអំបែង តែងហូរទឹករងៃ ដោយក្រៃលែងជាងប្រមាណ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីគេស្តីថាតែបន្តិចបន្តួច ក៏ខ្ញាល់ចិត្ត ខឹង ព្យាបាទ តតាំង ធ្វើសេចក្តីក្រោធ សេចក្តីប្រទូស្ត និងសេចក្តីមិនត្រេកអរ ឲ្យប្រាកដ ក៏យ៉ាងនោះឯង នេះហៅថា បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយដំបៅ ។ បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយផ្លេកបន្ទោរ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ សេយ្យថាបិ នាម ចក្ខុមា បុរិសោ រត្តន្ធការតិមិសាយ វិជ្ជន្តរិកាយ រូបានិ បស្សេយ្យ ឯវមេវ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ វិជ្ជូបមចិត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ វជិរូបមចិត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សេយ្យថាបិ នាម វជិរស្ស នត្ថិ កិញ្ចិ អភេជ្ជំ នាម មណិ វា បាសាណោ វា ឯវមេវ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ វជិរូបមចិត្តោ ។

ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ បុរសមានចក្ខុ គប្បីឃើញនូវរូបទាំងឡាយ នាចន្លោះនៃផ្លេកបន្ទោរ ក្នុងរាត្រីងងឹត យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ ក៏យ៉ាងនោះឯង នេះហៅថា បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយផ្លេកបន្ទោរ ។ បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយពេជ្រ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ដូចជាកែវមណីក្តី ថ្មក្តី ឈ្មោះថា មិនដាច់បន្តិចបន្តួច ដោយពេជ្រ មិនមានឡើយ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយពេជ្រ ។

[៩០] កតមោ ច បុគ្គលោ អន្ធោ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស តថារូបំ ចក្ខុ ន ហោតិ យថារូបេន ចក្ខុនា អនធិគតំ វា ភោគំ អធិគច្ឆេយ្យ អធិគតំ វា ភោគំ ផាតឹ ករេយ្យ តថារូបម្បិស្ស ចក្ខុ ន ហោតិ យថារូបេន ចក្ខុនា កុសលាកុសលេ ធម្មេ ជានេយ្យ សាវជ្ជានវជ្ជេ ធម្មេ ជានេយ្យ ហីនប្បណីតេ ធម្មេ ជានេយ្យ កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគេ ធម្មេ ជានេយ្យ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អន្ធោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ឯកចក្ខុ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស តថារូបំ ចក្ខុ ហោតិ យថារូបេន ចក្ខុនា អនធិគតំ វា ភោគំ អធិគច្ឆេយ្យ អធិគតំ វា ភោគំ ផាតឹ ករេយ្យ តថារូបម្បិស្ស ចក្ខុ ន ហោតិ យថារូបេន ចក្ខុនា កុសលាកុសលេ ធម្មេ ជានេយ្យ សាវជ្ជានវជ្ជេ ធម្មេ ជានេយ្យ ហីនប្បណីតេ ធម្មេ ជានេយ្យ កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគេ ធម្មេ ជានេយ្យ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឯកចក្ខុ ។

(៩០) បុគ្គលខ្វាក់ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលគប្បីបាននូវភោគៈដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ឬគប្បីធ្វើនូវភោគៈដែលបានហើយ ឲ្យកាន់តែចំរើនឡើង ដោយចក្ខុគឺបញ្ញា មានសភាពបែបណា បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនមានចក្ខុ មានសភាពបែបនោះផង បុគ្គលគប្បីដឹងនូវធម៌ជាកុសលនិងអកុសល គប្បីដឹងនូវធម៌ដែលប្រកបដោយទោសនិងមិនមានទោស គប្បីដឹងនូវធម៌ថោកទាបនិងខ្ពង់ខ្ពស់ គប្បីដឹងនូវធម៌មានចំណែកប្រៀបដោយធម៌ខ្មៅនិងធម៌ស ដោយចក្ខុ មានសភាពបែបណា បុគ្គលនោះ មិនមានចក្ខុ មានសភាពបែបនោះផងឡើយ នេះហៅថា បុគ្គលខ្វាក់ ។ បុគ្គលមានភ្នែកម្ខាង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលគប្បីបាននូវភោគៈដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ឬគប្បីធ្វើនូវភោគៈដែលបានហើយ ឲ្យកាន់តែចំរើនឡើង ដោយចក្ខុ មានសភាពបែបណា បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានតែចក្ខុមានសភាពបែបនោះ បុគ្គលគប្បីដឹងនូវធម៌ជាកុសលនិងអកុសល គប្បីដឹងនូវធម៌ប្រកបដោយទោសនិងមិនមានទោស គប្បីដឹងនូវធម៌ថោកទាបនិងខ្ពង់ខ្ពស់ គប្បីដឹងនូវធម៌មានចំណែកប្រៀបដោយធម៌ខ្មៅនិងធម៌ស ដោយចក្ខុមានសភាពបែបណា បុគ្គលនោះ មិនមានចក្ខុមានសភាពបែបនោះឡើយ នេះហៅថា បុគ្គលមានភ្នែកម្ខាង ។

កតមោ ច បុគ្គលោ ទ្វិចក្ខុ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស តថារូបំ ចក្ខុ ហោតិ យថារូបេន ចក្ខុនា អនធិគតំ វា ភោគំ អធិគច្ឆេយ្យ អធិគតំ វា ភោគំ ផាតិំ ករេយ្យ តថារូបម្បិស្ស ចក្ខុ ហោតិ យថារូបេន ចក្ខុនា កុសលាកុសលេ ធម្មេ ជានេយ្យ សាវជ្ជានវជ្ជេ ធម្មេ ជានេយ្យ ហីនប្បណីតេ ធម្មេ ជានេយ្យ កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគេ ធម្មេ ជានេយ្យ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ទ្វិចក្ខុ ។

(៩១) កតមោ ច បុគ្គលោ អវកុជ្ជប្បញ្ញោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អារាមំ គន្តា ហោតិ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មស្សវនាយ តស្ស ភិក្ខូ ធម្មំ ទេសេន្តិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេន្តិ សោ តស្មិំ អាសនេ និសិន្នោ តស្សា កថាយ នេវ អាទឹ មនសិករោតិ ន មជ្ឈំ មនសិករោតិ ន បរិយោសានំ មនសិករោតិ វុដ្ឋិតោបិ តម្ហា អាសនា តស្សា កថាយ នេវ អាទឹ មនសិករោតិ

បុគ្គលមានភ្នែកពីរ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលគប្បីញុំាងភោគៈដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ឬបានគប្បីធ្វើនូវភោគៈ ដែលបានហើយ ឲ្យកាន់តែចំរើនឡើង ដោយចក្ខុមានសភាពបែបណា បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានចក្ខុមានសភាពបែបនោះផង បុគ្គលគប្បីដឹងនូវធម៌ជាកុសល និងអកុសល គប្បីដឹងនូវធម៌ប្រកបដោយទោសនិងមិនមានទោស គប្បីដឹងនូវធម៌ថោកទាបនិងឧត្តមខ្ពង់ខ្ពស់ គប្បីដឹងនូវធម៌មានចំណែកប្រៀបដោយធម៌ខ្មៅនិងធម៌ស ដោយចក្ខុមានសភាពបែបណា បុគ្គលនោះ មានចក្ខុមានសភាពបែបនោះផង នេះហៅថា បុគ្គលមានភ្នែកពីរ ។

(៩១) បុគ្គលមានបញ្ញាដូចកាដខ្ទាប់ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់អារាម ដើម្បីស្តាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុសំដែងធម៌ មានពីរោះក្នុងបទខាងដើម មានពីរោះក្នុងបទកណ្តាល មានពីរោះក្នុងបទខាងចុង ប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ដ៏បរិបូណ៌បរិសុទ្ធសព្វគ្រប់ ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ អង្គុយលើអាសនៈនោះ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងដើម មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាកណ្តាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងចុង នៃកថានោះទេ បើទុកជាក្រោកចាកអាសនៈនោះហើយ ក៏មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងដើម

ន មជ្ឈំ មនសិការោតិ ន បរិយោសានំ មនសិ-
ការោតិ សេយ្យថាបិ នាម កុម្ភោ និក្កុជ្ជោ តត្រ
ឧទកំ អាសិត្តំ វិវដ្ដតិ នោ សណ្ឋាតិ ឯវមេវ ឥធេ-
កច្ចោ បុគ្គលោ អារាមំ គន្តា ហោតិ អភិក្ខណំ
ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មស្សវនាយ តស្ស ភិក្ខូ ធម្មំ
ទេសេន្តិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោ-
សានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ
បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេន្តិ សោ តស្មឹ អាស-
នេ និសិន្នោ តស្សា កថាយ នេវ អាទឹ មនសិ-
ការោតិ ន មជ្ឈំ មនសិការោតិ ន បរិយោសានំ
មនសិការោតិ វុដ្ឋិតោបិ តម្ហា អាសនា តស្សា ក-
ថាយ នេវ អាទឹ មនសិការោតិ ន មជ្ឈំ មនសិការោតិ
ន បរិយោសានំ មនសិការោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ
អវកុជ្ជបញ្ញោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ឧច្ឆង្គ-
បញ្ញោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អារាមំ គន្តា
ហោតិ អភិក្ខណំ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មស្សវនាយ
តស្ស ភិក្ខូ ធម្មំ ទេសេន្តិ អាទិកល្យាណំ
មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ

មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាកណ្ដាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែក
ជាខាងចុង នៃកថានោះ ដូចជាក្អមផ្កាប់ បុគ្គលយកទឹកទៅចាក់
ដាក់ក្នុងក្អមនោះ តែទឹកហូរច្រោះចេញ ដក់នៅមិនបាន យ៉ាង
ណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់អារាមដើម្បីស្ដាប់ធម៌
ក្នុងសំណាក់នៃពួកភិក្ខុរឿយៗ ពួកភិក្ខុសំដែងធម៌ មានពីរោះក្នុងខាង
ដើម មានពីរោះក្នុងកណ្ដាល មានពីរោះក្នុងខាងចុង ប្រកបដោយ
អត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ដ៏បរិបូណ៌បរិសុទ្ធ
សព្វគ្រប់ ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ អង្គុយលើអាសនៈនោះ
មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងដើម មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែក
ជាកណ្ដាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងចុង នៃកថានោះ ទោះ
បើទុកជាក្រោកចាកអាសនៈនោះហើយ ក៏មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែក
ជាខាងដើម មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាកណ្ដាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
នូវចំណែកជាខាងចុង នៃកថានោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា
បុគ្គលមានបញ្ញាដូចក្អមផ្កាប់ ។ បុគ្គលមានបញ្ញាដូចជាថ្នក់ភ្លៅ តើ
ដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់អារាមដើម្បីស្ដាប់ធម៌
ក្នុងសំណាក់នៃពួកភិក្ខុរឿយៗ ពួកភិក្ខុសំដែងធម៌ មានពីរោះក្នុង
ខាងដើម មានពីរោះក្នុងកណ្ដាល មានពីរោះក្នុងខាងចុង ប្រកប

សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកា-
សេន្តិ សោ តស្មឹ អាសនេ និសិន្នោ តស្សា កថា-
យ អាទិម្បិ មនសិការោតិ មជ្ឈម្បិ មនសិការោតិ
បរិយោសានម្បិ មនសិការោតិ វុដ្ឋិតោ ច ខោ តម្ហា
អាសនា តស្សា កថាយ នេវ អាទឹ មនសិការោតិ
ន មជ្ឈំ មនសិការោតិ ន បរិយោសានំ មនសិ-
ការោតិ សេយ្យថាបិ នាម បុរិសស្ស ឧច្ឆង្គេ
នានាខជ្ជកានិ អាកិណ្ណានិ តិលា តណ្ឌុលា មោ-
ទកា ពទរា សោ តម្ហា អាសនា វុដ្ឋហន្តោ សតិ-
សម្មោសា បកិរេយ្យ ឯវមេវ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អា-
រាមំ គន្តា ហោតិ អភិក្ខណំ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មស្ស-
វនាយ តស្ស ភិក្ខូ ធម្មំ ទេសេន្តិ អាទិកល្យាណំ
មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ
សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ
បកាសេន្តិ សោ តស្មឹ អាសនេ និសិន្នោ តស្សា កថា-
យ អាទិម្បិ មនសិការោតិ មជ្ឈម្បិ មនសិការោតិ

ដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ដ៏បរិបូណ៌
បរិសុទ្ធសព្វគ្រប់ ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ អង្គុយលើអាសនៈនោះ
បានធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជា
កណ្តាល ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងចុង នៃកថានោះ តែលុះ
ក្រោកចាកអាសនៈនោះហើយ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងដើម
មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាកណ្តាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែក
ជាខាងចុង នៃកថានោះឡើយ បុរសយកភក្សដែលគួរទំពាស៊ីផ្សេងៗ គឺ ល្ង
អង្ករ នំអន្សម ផ្លែពុទ្រា ទៅដាក់ក្នុងភ្លៅ កាលបុរសនោះក្រោកចាក
ទីអង្គុយនោះ រមែងជ្រុះធ្លាក់ខ្ចាយ ព្រោះតែភ្លេចស្មារតី យ៉ាងណាមិញ
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តែងទៅកាន់អារាមដើម្បីស្តាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់
នៃពួកភិក្ខុរឿយៗ ដែរ ពួកភិក្ខុសំដែងធម៌ មានពីរោះក្នុងខាងដើម
មានពីរោះក្នុងកណ្តាល មានពីរោះក្នុងខាងចុង ប្រកបដោយអត្ថ
ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ដ៏បរិបូណ៌បរិសុទ្ធសព្វ
គ្រប់ ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ អង្គុយលើអាសនៈនោះ បានធ្វើ
ទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាកណ្តាល

បរិយោសានម្បិ មនសិការោតិ វុដ្ឋិតោ ច ខោ តម្ហា អាសនា តស្សា កថាយ នេវ អាទឹ មនសិការោតិ ន មជ្ឈំ មនសិការោតិ ន បរិយោសានំ មនសិការោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧច្ឆង្គបញ្ញោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បុថុបញ្ញោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អារាមំ គន្តា ហោតិ អភិក្ខណំ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មស្សវនាយ តស្ស ភិក្ខូ ធម្មំ ទេសេន្តិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេន្តិ សោ តស្មឹ អាសនេ និសិន្នោ តស្សា កថាយ អាទិម្បិ មនសិការោតិ មជ្ឈម្បិ មនសិការោតិ បរិយោសានម្បិ មនសិការោតិ វុដ្ឋិតោបិ តម្ហា អាសនា តស្សា កថាយ អាទិម្បិ មនសិការោតិ មជ្ឈម្បិ មនសិការោតិ បរិយោសានម្បិ មនសិការោតិ សេយ្យថាបិ នាម កុម្ភោ ឧក្កុជ្ជោ តត្រ ឧទកំ អាសិត្តំ សណ្ឋាតិ នោ វិវដ្ដតិ ឯវមេវ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ

ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកខាងចុង តែកាលនោះ តែលុះក្រោកចាកអាសនៈហើយ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកខាងដើម មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកកណ្ដាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកខាងចុង តែកាលនោះឡើយ គឺយ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលមានបញ្ញាដូចជាថ្នក់ភ្លៅ ។ បុគ្គលមានបញ្ញាក្រាស់ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់អារាម ដើម្បីស្ដាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់នៃពួកភិក្ខុរឿយៗ ។ ពួកភិក្ខុសំដែងធម៌ មានពីរោះក្នុងបទខាងដើម មានពីរោះក្នុងបទកណ្ដាល មានពីរោះក្នុងបទខាងចុង ប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ដ៏បរិបូណ៌ បរិសុទ្ធសព្វគ្រប់ ដល់បុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះអង្គុយលើអាសនៈនោះ ក៏តែងធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាកណ្ដាល ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងចុង តែកាលនោះផង លុះក្រោកចាកអាសនៈនោះហើយ ក៏តែងធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាកណ្ដាល ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងចុង តែកាលនោះផង ក្អមផ្ងារ បុគ្គលយកទឹកទៅចាក់ដាក់ក្នុងក្អមនោះ (ទឹក) ក៏ដក់នៅ មិនកំពប់ខ្ចាយចេញឡើយ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់

អារាមំ គន្តា ហោតិ អភិក្ខណំ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មស្សវនាយ តស្ស ភិក្ខូ ធម្មំ ទេសេន្តិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេន្តិ សោ តស្មឹ អាសនេ និសិន្នោ តស្សា កថាយ អាទិម្បិ មនសិករោតិ មជ្ឈម្បិ មនសិករោតិ បរិយោសានម្បិ មនសិករោតិ វុដ្ឋិតោបិ តម្ហា អាសនា តស្សា កថាយ អាទិម្បិ មនសិករោតិ មជ្ឈម្បិ មនសិករោតិ បរិយោសានម្បិ មនសិករោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បុថុបញ្ញោ ។

(៩២) តត្ថ កតមោ ច បុគ្គលោ កាមេសុ ច ភវេសុ ច អវីតរាគោ ។ សោតាបន្នសកទាគាមិនោ ឥមេ វុច្ចន្តិ បុគ្គលា កាមេសុ ច ភវេសុ ច អវីតរាគា ។ តត្ថ កតមោ ច បុគ្គលោ កាមេសុ វីតរាគោ ភវេសុ អវីតរាគោ ។ អនាគាមី អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ កាមេសុ វីតរាគោ ភវេសុ អវីតរាគោ ។ តត្ថ កតមោ ច បុគ្គលោ កាមេសុ ច ភវេសុ ច វីតរាគោ ។ អរហា អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ

អារាមដើម្បីស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់នៃពួកភិក្ខុរឿយ ៗ ពួកភិក្ខុក៏សំដែងធម៌ មានលំអក្នុងខាងដើម មានលំអក្នុងកណ្តាល មានលំអក្នុងខាងចុង ប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ដ៏បរិបូណ៌បរិសុទ្ធសព្វគ្រប់ ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះអង្គុយលើអាសនៈនោះ តែងធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាកណ្តាល ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងចុង នៃកថានោះផង លុះក្រោកចាកអាសនៈហើយ តែងធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាកណ្តាល ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវចំណែកជាខាងចុង នៃកថានោះផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលមានបញ្ញាក្រាស់ ។

(៩២) បុគ្គលមិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមនិងភព តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលជាសោតាបន្នៈនិងសកទាគាមី នេះហៅថា បុគ្គលមិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមនិងភព ។ បុគ្គលដែលប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាម តែមិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងភព តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលជាអនាគាមី នេះហៅថា បុគ្គលប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាម តែមិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងភព ។ បុគ្គលប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមផង ក្នុងភពផង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលជាព្រះអរហន្ត នេះហៅថា បុគ្គល

កាមេសុ ច ភវេសុ ច វីតរាគោ ។

[៤៣] កតមោ ច បុគ្គលោ បាសាណលេខូបមោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អភិណ្ហំ កុជ្ឈតិ សោ ច ខ្វស្ស កោធោ ចិរំ ទីឃរត្តំ អនុសេតិ សេយ្យថាបិ នាម បាសាណេ លេខា ន ខិប្បំ លុជ្ជតិ វាតេន វា ឧទកេន វា ចិរដ្ឋិតិកា ហោតិ ឯវមេវ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អភិណ្ហំ កុជ្ឈតិ សោ ច ខ្វស្ស កោធោ ចិរំ ទីឃរត្តំ អនុសេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បាសាណលេខូបមោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បឋវីលេខូបមោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អភិណ្ហំ កុជ្ឈតិ សោ ច ខ្វស្ស កោធោ ន ចិរំ ទីឃរត្តំ អនុសេតិ សេយ្យថាបិ នាម បឋវិយា លេខា ខិប្បំ លុជ្ជតិ វាតេន វា ឧទកេន វា ន ចិរដ្ឋិតិកា ហោតិ ឯវមេវ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អភិណ្ហំ កុជ្ឈតិ សោ ច ខ្វស្ស កោធោ ន ចិរំ ទីឃរត្តំ អនុសេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បឋវីលេខូបមោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ឧទកលេខូបមោ ។

ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមផង ក្នុងភពផង ។

[៤៣] បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសថ្ម តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ក្រោធរឿយៗ ឯសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះសោត តែងដេកត្រាំនៅ អស់កាលយូរអង្វែង គំនូសថ្ម មិនងាយរលុបបាត់ ដោយខ្យល់ឬទឹកឡើយ ជាគំនូសតែងឋិតនៅអស់កាលជាយូរអង្វែង យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ក្រោធរឿយៗ ឯសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះសោត តែងដេកត្រាំនៅ អស់កាលយូរអង្វែង ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសថ្ម ។ បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសដី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ក្រោធរឿយៗ តែសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនបានដេកត្រាំនៅ អស់កាលយូរអង្វែងឡើយ គំនូសដី តែងឆាប់រលុបទៅ ដោយខ្យល់ឬទឹក ជាគំនូសមិនឋិតនៅ អស់កាលជាយូរអង្វែង យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ក្រោធរឿយៗ តែសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនដេកត្រាំនៅ អស់កាលយូរអង្វែងឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសដី ។ បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសទឹក តើដូចម្តេច ។

ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អាគាឡ្ហេនបិ វុច្ចមានោ ផរុសេនបិ វុច្ចមានោ អមនាបេនបិ វុច្ចមានោ សំសន្ទតិ ចេវ សន្ធិយតិ ចេវ សម្មោទតិ ចេវ សេយ្យថាបិ នាម ឧទកេ លេខា ខិប្បំ លុជ្ជតិ ន ចិរដ្ឋិតិកា ហោតិ ឯវមេវ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អាគាឡ្ហេនបិ វុច្ចមានោ ផរុសេនបិ វុច្ចមានោ អមនាបេនបិ វុច្ចមានោ សំសន្ទតិ ចេវ សន្ធិយតិ ចេវ សម្មោទតិ ចេវ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧទកេលេខូបមោ ។

(៩៦) តត្ថ កតមេ តយោ ពោត្ថកូបមា បុគ្គលា ។ តយោ ពោត្ថកា នវោបិ ពោត្ថកោ ទុព្វណ្ណោ ចេវ ហោតិ ទុក្ខសម្ផស្សោ ច អប្បគ្ឃោ ច មជ្ឈិមោបិ ពោត្ថកោ ទុព្វណ្ណោ ចេវ ហោតិ ទុក្ខសម្ផស្សោ ច អប្បគ្ឃោ ច ជិណ្ណោបិ ពោត្ថកោ ទុព្វណ្ណោ ចេវ ហោតិ ទុក្ខសម្ផស្សោ ច អប្បគ្ឃោ ច ។ ជិណ្ណម្បិ ពោត្ថកំ ឧក្ខលិបរិមជ្ជនំ វា ករោន្តិ សង្ការកូដេ វា នំ ឆឌ្ឌេន្តិ ។

បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទុកជាគេនិយាយដោយពាក្យដ៏រឹងរូសក្តី ទុកជាគេនិយាយពាក្យអាក្រក់ក្តី ទុកជាគេនិយាយដោយពាក្យមិនជាទីគាប់ចិត្តក្តី គង់នៅតែស្រស់ស្រាយផង រីករាយផង សប្បាយផង គំនូសទឹក តែងដាច់លឿនទៅ ជាគំនូសមិនឋិតនៅ អស់កាលជាយូរអង្វែង យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទុកជាគេនិយាយដោយពាក្យដ៏រឹងរូសក្តី ទុកជាគេនិយាយដោយពាក្យអាក្រក់ក្តី ទុកជាគេនិយាយដោយពាក្យមិនជាទីពេញចិត្តក្តី គង់នៅតែស្រស់ស្រាយផង រីករាយផង សប្បាយផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសទឹក ។

(៩៦) បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់សម្បកឈើ តើដូចម្ដេច ។ សំពត់សម្បកឈើមាន ៣ យ៉ាង គឺសំពត់សម្បកឈើនៅថ្មី ជាសំពត់មានពណ៌អាក្រក់ផង មានសម្ផស្សរឹងផង មានតម្លៃតិចផង ១ សំពត់សម្បកឈើជាកណ្ដាល ជាសំពត់មានពណ៌អាក្រក់ផង មានសម្ផស្សរឹងផង មានតម្លៃតិចផង ១ សំពត់សម្បកឈើចាស់ ជាសំពត់មានពណ៌អាក្រក់ផង មានសម្ផស្សរឹងផង មានតម្លៃតិចផង ១ ។ ពួកជន តែងយកសំពត់សម្បកឈើ ដែលចាស់ ទៅជូតឆ្នាំង ឬយកសំពត់សម្បកឈើចាស់នោះ ទៅចោលលើគំនរសម្រាម ។

[៩៨] ឯវមេវ តយោមេ ពោត្ថកូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា ភិក្ខូសុ ។ កតមេ តយោ ។ នវោបិ ចេ ភិក្ខុ ហោតិ ទុស្សីលោ បាបធម្មោ ឥទមស្ស ទុព្ពណ្ណតាយ សេយ្យថាបិ សោ ពោត្ថកោ ទុព្ពណ្ណោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ យេ ខោ បនស្ស សេវន្តិ ភជន្តិ បយិរុបាសន្តិ ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ តេសន្តំ ហោតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ឥទមស្ស ទុក្ខសម្ផស្សតាយ សេយ្យថាបិ សោ ពោត្ថកោ ទុក្ខសម្ផស្សោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ យេសំ ខោ បន បដិគ្គណ្ហាតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ តេសន្តំ ន មហប្ផលំ ហោតិ ន មហានិសំសំ ឥទមស្ស អប្បគ្ឃតាយ សេយ្យថាបិ សោ ពោត្ថកោ អប្បគ្ឃោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ មជ្ឈិមោ ចេបិ ភិក្ខុ ហោតិ ។ បេ ។

[៩៨] បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់សម្បកឈើ នេះ រមែងមានគង់ក្នុងភិក្ខុ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្តេច ។ ប្រសិនបើភិក្ខុថ្មី(១) ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក អំពើនេះ ព្រោះភិក្ខុនោះមានពណ៌គឺសីលអាក្រក់ សំពត់សម្បកឈើនោះ មានពណ៌អាក្រក់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បើពួកជនណាមួយ សេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិត តែងដល់នូវការប្រព្រឹត្តិតាម នូវទិដ្ឋិរបស់បុគ្គលនោះ ការសេពនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជាយូរអង្វែង ដល់ជនទាំងនោះ អំពើនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានសម្ផស្សជាទុក្ខ សំពត់សម្បកឈើនោះ មានសម្ផស្សរឹង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បុគ្គលនេះបើទទួលចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ច័យភេសជ្ជបរិក្ខារ របស់ជនពួកណា ការទទួលនោះ ជាអំពើមិនមានផលច្រើន មិនមានអានិសង្សច្រើន ដល់ជនពួកនោះឡើយ អំពើនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានតម្លៃតិច សំពត់សម្បកឈើមានតម្លៃតិច មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បើភិក្ខុជាកណ្តាល(២) ។ បេ ។

---

១ សំដៅយកភិក្ខុដែលទើបបួសបានតិចជាង ៥ វស្សា ទុកជាមានអាយុ ៦០ ឆ្នាំ ក៏ដោយ ក៏ឈ្មោះជាភិក្ខុថ្មី ។ អដ្ឋកថា ។ ២ រាប់ពី ៥ វស្សាទៅដល់ ៩ វស្សា ឈ្មោះជាភិក្ខុជាកណ្តាល ។ ពី ១០ វស្សាឡើងទៅ ឈ្មោះជាភិក្ខុជាថេរៈ ។ អដ្ឋកថា ។

ថេរោ ចេបិ ភិក្ខុ ហោតិ ទុស្សីលោ បាបធម្មោ ឥទមស្ស ទុព្វណ្ណតាយ សេយ្យថាបិ សោ បោត្ថកោ ទុព្វណ្ណោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ យេ ខោ បនស្ស សេវន្តិ ភជន្តិ បយិរុបាសន្តិ ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ តេសំ ហោតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ឥទមស្ស ទុក្ខសម្ផស្សតាយ សេយ្យថាបិ សោ បោត្ថកោ ទុក្ខសម្ផស្សោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ យេសំ ខោ បន បដិគ្គណ្ហាតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ តេសំ តំ ន មហប្ផលំ ហោតិ ន មហានិសំសំ ឥទមស្ស អប្បគ្ឃតាយ សេយ្យថាបិ សោ បោត្ថកោ អប្បគ្ឃោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ឯវរូបោ ច ថេរោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ ភណតិ តមេនំ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ កឹ នុ ខោ តុយ្ហំ ពាលស្ស អព្យត្តស្ស ភណិតេន ត្វម្បិ នាម ភណិតព្ពំ មញ្ញសីតិ សោ កុបិតោ

បើភិក្ខុជាថេរៈ តែជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក អំពើនេះ ព្រោះភិក្ខុនោះមានពណ៌អាក្រក់ សំពត់សំបកឈើមានពណ៌អាក្រក់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បើពួកជនណាមួយ សេព គប់ ចូលទៅអង្គុយជិត តែងដល់នូវការប្រព្រឹត្តតាមនូវទិដ្ឋិរបស់បុគ្គលនោះ ការសេពនោះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជាយូរអង្វែង ដល់ជនពួកនោះ អំពើនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានសម្ផស្សជាទុក្ខ សំពត់សំបកឈើ មានសម្ផស្សគ្រើមនោះ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បុគ្គលនេះ បើទទួលចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ច័យភេសជ្ជបរិក្ខារ របស់ជនពួកណា ការទទួលនោះ តែងមិនមានផលច្រើន មិនមានអានិសង្សច្រើន ដល់ជនពួកនោះ អំពើនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានតម្លៃតិច សំពត់សំបកឈើមានតម្លៃតិចនោះ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ប្រសិនបើភិក្ខុជាថេរៈ មានសភាពយ៉ាងនេះ និយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះ នឹងភិក្ខុជាថេរៈនោះថា ប្រយោជន៍អ្វី ដោយពាក្យដែលលោកជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសពោលហើយ លោកសំគាល់នូវពាក្យដែលគេគប្បីពោលឬ ភិក្ខុនោះក៏ខឹង

អនត្តមនោ តថារូបំ ភណំ និច្ឆារេតិ យថារូបាយ ភាណាយ សង្ឃោ[១]ឧក្ខិបតិ សង្ការកូដេវ នំ វាកចី-រំ ។ ឥមេ តយោ វាកចីរូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា ភិក្ខូសុ ។

(៩៦) តត្ថ កតមេ តយោ កាសិកវត្ថូបមា បុគ្គលា ។ តីណិ កាសិកវត្ថានិ នវម្បិ កាសិ-កវត្ថំ វណ្ណវន្តំ ចេវ ហោតិ សុខសម្ផស្សញ្ច ម-ហគ្ឃញ្ច មជ្ឈិមម្បិ កាសិកវត្ថំ វណ្ណវន្តំ ចេវ ហោតិ សុខសម្ផស្សញ្ច មហគ្ឃញ្ច ជិណ្ណម្បិ កាសិកវត្ថំ វណ្ណវន្តំ ចេវ ហោតិ សុខសម្ផស្សញ្ច មហគ្ឃញ្ច ។ ជិណ្ណម្បិ កាសិកវត្ថំ រតនបលិវេឋនំ វា ករោន្តិ គន្ធករណ្ឌកេ វា នំ និក្ខិបន្តិ ។

(៩៧) ឯវមេវ តយោមេ កាសិកវត្ថូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា ភិក្ខូសុ ។ កតមេ តយោ ។ នវោ ចេបិ ភិក្ខុ ហោតិ សីលវា កល្យាណធម្មោ ឥទមស្ស សុវណ្ណតាយ សេយ្យ-ថាបិ តំ កាសិកវត្ថំ វណ្ណវន្តំ តថូបមោ

១ ឱ. ម. ឯត្ថន្តរេ នត្ថិ សង្ឃោ ទិស្សតិ ។

តូចចិត្ត (បើ) សង្ឃលើកទោស ដោយវាចាមានសភាពយ៉ាងណា គឺបញ្ចេញវាចាមានសភាពយ៉ាងនោះ ដូចជាសំពត់សំបកឈើ ដែលគេចោលលើគំនរសម្រាម ។ នេះបុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់សំបកឈើ រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ ។

(៩៦) បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់កាសិកៈ តើដូចម្ដេច ។ សំពត់កាសិកៈមាន ៣ យ៉ាង គឺសំពត់កាសិកៈថ្មី ជាសំពត់មានពណ៌ល្អផង មានសម្ផស្សទន់ផង មានតម្លៃច្រើនផង ១ សំពត់កាសិកៈ ជាកណ្ដាល ជាសំពត់មានពណ៌ល្អផង មានសម្ផស្សទន់ផង មានតម្លៃច្រើនផង ១ សំពត់កាសិកៈចាស់ ជាសំពត់មានពណ៌ល្អផង មានសម្ផស្សទន់ផង មានតម្លៃច្រើនផង ១ ពួកជន តែងយកសំពត់កាសិកៈដែលចាស់ហើយ ធ្វើជាសំពត់សម្រាប់វេចកែវបាន ឬ តម្កល់ទុកនូវសំពត់នោះ ក្នុងធុងសម្រាប់ដាក់គ្រឿងក្រអូប ។

(៩៧) បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់កាសិកៈនេះ រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ គឺយ៉ាងនេះដែរ ។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្ដេច ។ ប្រសិនបើភិក្ខុបួសថ្មី ជាអ្នកមានសីល មានកល្យាណធម៌ អំពើនេះព្រោះភិក្ខុនោះ មានពណ៌គឺសីលល្អ សំពត់កាសិកៈនោះ មានពណ៌ល្អ

អយំ បុគ្គលោ យេ ខោ បនស្ស សេវន្តិ ភជន្តិ បយិរុបាសន្តិ ទិដ្ឋានុគតិំ អាបជ្ជន្តិ តេសន្តំ ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ឥទមស្ស សុខសម្ផស្សតាយ សេយ្យថាបិ តំ កាសិកវត្ថំ សុខសម្ផស្សំ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ យេសំ ខោ បន បដិគ្គណ្ហាតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ តេសន្តំ មហប្ផលំ ហោតិ មហានិសំសំ ឥទមស្ស មហគ្ឃតាយ សេយ្យថាបិ តំ កាសិកវត្ថំ មហគ្ឃំ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ មជ្ឈិមោ ចេបិ ភិក្ខុ ។បេ។ ថេរោ ចេបិ ភិក្ខុ ហោតិ សីលវា កល្យាណធម្មោ ឥទមស្ស សុវណ្ណតាយ សេយ្យថាបិ តំ កាសិកវត្ថំ វណ្ណវន្តំ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ យេ ខោ បនស្ស សេវន្តិ ភជន្តិ បយិរុបាសន្តិ ទិដ្ឋានុគតិំ អាបជ្ជន្តិ តេសន្តំ ហោតិ

មានឧបមាយ៉ាងណា បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បើពួកជនណាមួយ សេព គប់ ចូលទៅអង្គុយជិត តែងដល់នូវការប្រព្រឹត្តតាមនូវទិដ្ឋិរបស់បុគ្គលនោះ ការសេពគប់ជាដើមនោះ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីសុខ ដល់ជនពួកនោះ អស់កាលជាយូរអង្វែង សំពត់នេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានសម្ផស្សជាសុខ សំពត់កាសិកនោះ មានសម្ផស្សទន់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បុគ្គលនេះទទួលចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ច័យភេសជ្ជបរិក្ខារ របស់ជនពួកណា ការទទួលនោះ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ដល់ជនពួកនោះ សំពត់នេះ ព្រោះបុគ្គលនោះ មានតម្លៃច្រើន សំពត់កាសិកនោះ មានតម្លៃច្រើន មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បើភិក្ខុជាកណ្ដាល ។បេ។ បើភិក្ខុជាថេរៈ មានសីល មានកល្យាណធម៌ សំពត់នេះ ព្រោះភិក្ខុនោះមានពណ៌គឺសីលល្អ សំពត់កាសិកនោះ មានពណ៌ល្អ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បើពួកជនណាមួយ សេព គប់ ចូលទៅអង្គុយជិត តែងដល់នូវការប្រព្រឹត្តតាម នូវទិដ្ឋិរបស់បុគ្គលនោះ ការសេពគប់ជាដើមនោះ

ពីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ឥទមស្ស សុខសម្ផស្សតាយ

សេយ្យថាបិ តំ កាសិកវត្ថំ សុខសម្ផស្សំ តថូបមោ

អយំ បុគ្គលោ យេសំ ខោ បន បដិគ្គណ្ហាតិ

ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ

តេសន្តំ មហប្ផលំ ហោតិ មហានិសំសំ ឥទមស្ស

មហគ្ឃតាយ សេយ្យថាបិ តំ កាសិកវត្ថំ មហគ្ឃំ

តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ឯវរូបោ ចេ ថេរោ ភិក្ខុ

សង្ឃមជ្ឈេ ភណតិ តមេនំ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ

អប្បសទ្ទា អាយស្មន្តោ ហោថ ថេរោ ភិក្ខុ

ធម្មញ្ច វិនយញ្ច ភណតីតិ តស្ស តំ វចនំ អាធេយ្យំ

គច្ឆតិ គន្ធករណ្ឌកេវ តំ កាសិកវត្ថំ ។ ឥមេ

តយោ កាសិកវត្ថូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជ-

មានា ភិក្ខូសុ ។

(៩៨) កតមោ ច បុគ្គលោ សុប្បមេយ្យោ ។

តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ជនពួក

នោះអស់កាលជាអង្វែង អំពើនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះ មានសម្ផស្សជាសុខ

សំពត់កាសិកៈនោះ មានសម្ផស្សទន់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គល

នេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បុគ្គលនេះ បើទទួលចីវរបិណ្ឌបាត

សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ របស់ជនពួកណា ការទទួល

នោះ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើនដល់ជនពួកនោះ អំពើ

នេះ ព្រោះបុគ្គលនោះ មានតម្លៃច្រើន សំពត់កាសិកៈនោះ មានតម្លៃ

ច្រើន មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាង

នោះដែរ បើភិក្ខុជាថេរៈ មានសភាពបែបនេះ និយាយក្នុងកណ្តាលជំ-

នុំសង្ឃ ពួកភិក្ខុនាំគ្នានិយាយយ៉ាងនេះ នឹងភិក្ខុជាថេរៈនោះថា បពិត្រ

លោកមានអាយុ លោកជាអ្នកមានសទ្ទតិច ភិក្ខុជាថេរៈពោលនូវធម៌

ផង នូវវិន័យផង ពាក្យនោះ របស់ភិក្ខុជាថេរៈនោះ គួរយកទុកដាក់

ក្នុងចិត្តបាន ដូចជាសំពត់កាសិកៈ គួរយកទុកដាក់ក្នុងប្រអប់ដាក់គន្ធ-

វត្ថុមានក្លិនក្រអូប ។ នេះ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់កាសិកៈ

រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ ។

(៩៨) បុគ្គលដែលគេប្រមាណបានដោយងាយ តើដូចម្តេច ។

ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឧទ្ធតោ ហោតិ ឧន្នឡោ ចបលោ មុខរោ វិកិណ្ណវាចោ មុដ្ឋស្សតិ អសម្បជានោ អសមាហិតោ វិព្ភន្តចិត្តោ បាកតិន្ទ្រិយោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សុប្បមេយ្យោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ទុប្បមេយ្យោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អនុទ្ធតោ ហោតិ អនុន្នឡោ អចបលោ អមុខរោ អវិកិណ្ណវាចោ ឧបដ្ឋិតស្សតិ សម្បជានោ សមាហិតោ ឯកគ្គចិត្តោ សំវុតិន្ទ្រិយោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ទុប្បមេយ្យោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អប្បមេយ្យោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អប្បមេយ្យោ ។

(៩៩) កតមោ ច បុគ្គលោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ

តិកនិទ្ទេស

បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នករាយមាយ លើកខ្លួន មានចិត្តឃ្លេងឃ្លោង មានមាត់រឹង មានវាចារាក់រាយ ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន មានចិត្តមិនតម្កល់មាំ មានចិត្តភ័ន្តច្រឡំ មានឥន្ទ្រិយប្រាកដ នេះហៅថា បុគ្គលដែលគេប្រមាណបានដោយងាយ ។ បុគ្គលដែលគេប្រមាណបានដោយក្រ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនរាយមាយ មិនលើកខ្លួន មានចិត្តមិនឃ្លេងឃ្លោង មានមាត់មិនរឹង មានវាចាមិនរាក់រាយ មានស្មារតីតម្កល់ស៊ប់ មានសេចក្ដីដឹងខ្លួន មានចិត្តតម្កល់មាំ មានចិត្តស្ងប់ក្នុងអារម្មណ៍តែមួយ មានឥន្ទ្រិយសង្រួមហើយ នេះហៅថា បុគ្គលដែលគេប្រមាណបានដោយក្រ ។ បុគ្គលដែលគេប្រមាណមិនបាន តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ នេះហៅថា បុគ្គលដែលគេប្រមាណមិនបាន ។

(៩៩) បុគ្គលដែលគេមិនគួរសេព មិនគួរគប់ មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នក

ហីនោ ហោតិ សីលេន សមាធិនា បញ្ញាយ ឯវរូបោ បុគ្គលោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ អញ្ញត្រ អនុទ្ទយា អញ្ញត្រ អនុកម្បា ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សទិសោ ហោតិ សីលេន សមាធិនា បញ្ញាយ ឯវរូបោ បុគ្គលោ សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ សីលសាមញ្ញគតានំ សតំ សីលកថា ច នោ ភវិស្សតិ សា ច នោ ផាសុ ភវិស្សតិ សា ច នោ បវត្តិនី ភវិស្សតិ សមាធិសាមញ្ញគតានំ សតំ សមាធិកថា ច នោ ភវិស្សតិ សា ច នោ ផាសុ ភវិស្សតិ សា ច នោ បវត្តិនី ភវិស្សតិ បញ្ញាសាមញ្ញគតានំ សតំ បញ្ញាកថា ច នោ ភវិស្សតិ សា ច នោ ផាសុ ភវិស្សតិ សា ច នោ បវត្តិនី ភវិស្សតីតិ តស្មា ឯវរូបោ បុគ្គលោ សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សក្កត្វា គរុំ កត្វា សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។

ថោកទាបជាង ដោយសីលសមាធិនិងបញ្ញា បុគ្គលបែបនេះ គេមិនគួរសេព មិនគួរគប់ មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត វៀរលែងតែមានសេចក្តីករុណា វៀរលែងតែមានសេចក្តីអនុគ្រោះ ។ បុគ្គលដែលគេគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកស្មើគ្នា ដោយសីលសមាធិនិងបញ្ញា បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ គេគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា សីលកថា របស់ពួកសប្បុរសដែលដល់នូវភាពស្មើគ្នា ដោយសីល នឹងជាកថាកើតមាន ដល់ពួកយើងផង សីលកថានោះ នឹងជាទីសប្បាយនៃពួកយើងផង សីលកថានោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដល់ពួកយើងផង សមាធិកថា របស់ពួកសប្បុរសដែលដល់នូវភាពស្មើគ្នា ដោយសមាធិ នឹងជាកថាកើតមាន ដល់ពួកយើងផង សមាធិកថានោះ នឹងជាទីសប្បាយនៃពួកយើងផង សមាធិកថានោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដល់ពួកយើងផង បញ្ញាកថា របស់ពួកសប្បុរសដែលដល់នូវភាពស្មើគ្នា ដោយបញ្ញា នឹងជាកថាកើតមានដល់ពួកយើងផង បញ្ញាកថានោះ នឹងជាទីសប្បាយនៃពួកយើងផង បញ្ញាកថានោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដល់ពួកយើងផង ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលបែបនេះ គេគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត ។ បុគ្គលដែលគួរធ្វើសក្ការៈគោរព ហើយសេព គប់រក ចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្តេច ។

ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អធិកោ ហោតិ សីលេន សមាធិនា បញ្ញាយ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សក្កត្វា គរុំកត្វា សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អបរិបូរំ វា សីលក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា សីលក្ខន្ធំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហិស្សាមិ អបរិបូរំ វា សមាធិក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា សមាធិក្ខន្ធំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហិស្សាមិ អបរិបូរំ វា បញ្ញាក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា បញ្ញាក្ខន្ធំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហិស្សាមីតិ តស្មា អយំ បុគ្គលោ សក្កត្វា គរុំកត្វា សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។

(១០០) កតមោ ច បុគ្គលោ ជិគុច្ឆិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ទុស្សីលោ ហោតិ បាបធម្មោ អសុចិសង្កស្សរសមាចារោ បដិច្ឆន្នកម្មន្តោ អស្សមណោ សមណបដិញ្ញោ អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារីបដិញ្ញោ អន្តោបូតិ អវស្សុតោ កសម្ពុកជាតោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ជិគុច្ឆិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ

បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកច្រើនដោយសីល សមាធិ និងបញ្ញា បុគ្គលបែបនេះ គេគួរធ្វើសក្ការៈ គោរព ហើយសេព គប់រក ចូលទៅអង្គុយជិត ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា បុគ្គលដែលគិតថា អាត្មានឹងបំពេញនូវសីលក្ខន្ធ ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ ឬនឹងអនុគ្រោះនូវសីលក្ខន្ធ ដែលបរិបូណ៌ហើយ ដោយបញ្ញាក្នុងទីនោះៗ អាត្មានឹងបំពេញនូវសមាធិក្ខន្ធ ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ ឬនឹងអនុគ្រោះនូវសមាធិក្ខន្ធ ដែលបរិបូណ៌ហើយ ដោយបញ្ញាក្នុងទីនោះៗ អាត្មានឹងបំពេញនូវបញ្ញាក្ខន្ធ ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ ឬនឹងអនុគ្រោះនូវបញ្ញាក្ខន្ធ ដែលបរិបូណ៌ហើយ ដោយបញ្ញាក្នុងទីនោះៗ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលមានសភាពបែបនេះ គេគួរធ្វើសក្ការៈ គោរព ហើយសេព គប់រក ចូលទៅអង្គុយជិត ។

(១០០) បុគ្គលដែលគេគួរខ្ពើម មិនគួរសេពគប់ មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌ដ៏លាមក មានអាចារៈគឺបុគ្គលគប្បីរលឹក ដោយសេចក្តីរង្កៀស ដោយអំពើមិនស្អាត មិនបិទបាំងនូវការធ្វើ មិនមែនជាសមណៈ ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាសមណៈ មិនមែនជាព្រហ្មចារី ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាព្រហ្មចារី ជាអ្នកស្អុយក្នុង មានចិត្តទទឹកដោយរាគៈ ជ្រោកជ្រាក ដោយកិលេស បុគ្គលបែបនេះ គេគប្បីខ្ពើម មិនគួរសេព មិនគួរគប់រក

ន បយិរុបាសិតព្វោ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ កិញ្ចាបិ ឯវរូបស្ស បុគ្គលស្ស ន ទិដ្ឋានុគតិំ អាបជ្ជតិ អថ ខោ នំ បាបកោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ បាបមិត្តោ បុរិសបុគ្គលោ បាបសហាយោ បាបសម្បវង្កោតិ សេយ្យថាបិ នាម អហិ គូថគតោ កិញ្ចាបិ ន ទំសតិ អថ ខោ នំ មក្ខេតិ ឯវមេវ កិញ្ចាបិ ឯវរូបស្ស បុគ្គលស្ស ន ទិដ្ឋានុគតិំ អាបជ្ជតិ អថ ខោ នំ បាបកោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ បាបមិត្តោ បុរិសបុគ្គលោ បាបសហាយោ បាបសម្បវង្កោតិ តស្មា ឯវរូបោ បុគ្គលោ ជិគុច្ឆិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អជ្ឈុបេក្ខិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាសពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិដ្ឋីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ សេយ្យថាបិ នាម ទុដ្ឋារុកោ កដ្ឋេន វា កឋលាយ វា ឃដ្ដិតោ

មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា បុគ្គលមិនដល់នូវការប្រព្រឹត្តតាម នូវទិដ្ឋិរបស់បុគ្គលបែបនេះ ក៏ពិតមែនហើយ តែកិត្តិស័ព្ទដ៏អាក្រក់ នៃបុគ្គលនោះ រមែងខ្ចរខ្ចាយថា បុរសបុគ្គលនេះ មានមិត្តអាក្រក់ មានសំឡាញ់អាក្រក់ ឆាកទៅរកបុគ្គលអាក្រក់ ពស់ទៅកន្លែងលាមក មិនចឹកស៊ី ក៏ពិតមែនហើយ តែលាមក គង់ប្រឡាក់នូវពស់នោះ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលមិនដល់នូវការប្រព្រឹត្តតាម នូវទិដ្ឋិរបស់បុគ្គលបែបនេះ ក៏ពិតមែនហើយ តែកិត្តិសព្ទដ៏អាក្រក់នៃបុគ្គលនោះ រមែងខ្ចរខ្ចាយថា បុរសបុគ្គលនេះ មានមិត្តអាក្រក់ មានសំឡាញ់អាក្រក់ ឆាកទៅរកបុគ្គលអាក្រក់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលបែបនេះ គេគួរខ្ពើម មិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ។ បុគ្គលគេគួរសំឡឹងមើល តែមិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកក្រោធ ច្រើនដោយការចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីតែគេស្ដីថាបន្តិចបន្តួច ក៏ខ្ញាល់ចិត្ត ខឹង ព្យាបាទ តតប ធ្វើសេចក្ដីក្រោធ ប្រទូស្ដ និងសេចក្ដីមិនត្រេកអរ ឲ្យប្រាកដ ដំបៅកែ ដែលបុគ្គលឲ្យដល់ ដោយឈើ ឬអំបែង តែងហូរទឹករងៃ

ភិយ្យោសោ មត្តាយ អាសវំ ទេតិ ឯវមេវ ខោ ឥធេ-
កច្ចោ បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាសពហុ-
លោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ
ព្យាបជ្ជតិ បតិដ្ឋីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ច-
យញ្ច បាតុករោតិ សេយ្យថាបិ នាម តិន្ទុកាលាតំ
កដ្ឋេន វា កឋលាយ វា ឃដ្ដិតំ ភិយ្យោសោ មត្តាយ
ចិច្ចិដាយតិ ចិដិចិដាយតិ ឯវមេវ ខោ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ
កោធនោ ហោតិ ឧបាយាសពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ
សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិដ្ឋីយតិ
កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ សេយ្យ-
ថាបិ នាម គូថកូបោ កដ្ឋេន វា កឋលាយ វា
ឃដ្ដិតោ ភិយ្យោសោ មត្តាយ ទុគ្គន្ធោ ហោតិ
ឯវមេវ ខោ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ
ឧបាយាសពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិ-
សជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិដ្ឋីយតិ កោបញ្ច ទោ-
សញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ឯវរូបោ បុគ្គលោ

ខ្ទុះដោយក្រៃលែងជាងប្រមាណ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
នេះ ជាអ្នកក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីគេស្តីថាបន្តិច
បន្តួច ក៏ខ្ញាល់ចិត្ត ខឹង ព្យាបាទ តតប ធ្វើសេចក្តីក្រោធ ប្រទូស្ត
និងសេចក្តីមិនត្រេកអរ ឲ្យប្រាកដ ក៏យ៉ាងនោះដែរ អង្កត់ភ្លើងអុសដង្កោ
ដែលគេខ្ទិចដោយឈើឬអំបែង រមែងបែកប្រាយភ្លាំប្រេះៗ ដោយក្រៃ
លែងជាងប្រមាណ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នក
ក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីគេស្តីថាបន្តិចបន្តួច ក៏
ខ្ញាល់ចិត្ត ខឹង ព្យាបាទ តតប ធ្វើសេចក្តីក្រោធ សេចក្តីប្រទូស្ត និង
សេចក្តីមិនត្រេកអរ ឲ្យប្រាកដ ក៏យ៉ាងនោះដែរ រណ្តៅលាមកដែល
បុគ្គលកូរកើក ដោយឈើ ឬអំបែង រមែងមានក្លិនអាក្រក់ ដោយក្រៃ
លែងជាងប្រមាណ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នក
ក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីគេស្តីថាបន្តិចបន្តួច ក៏
ខ្ញាល់ចិត្ត ខឹង ព្យាបាទ តតប ធ្វើសេចក្តីក្រោធ សេចក្តីប្រទូស្ត និង
សេចក្តីមិនត្រេកអរ ឲ្យប្រាកដ ក៏យ៉ាងនោះដែរ បុគ្គលបែបនេះ

អជ្ឈុបេក្ខិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន
បយិរុបាសិតព្វោ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អក្កោ-
សេយ្យបិ មំ បរិភាសេយ្យបិ មំ អនត្ថម្បិ មេ ក-
រេយ្យាតិ ។ តស្មា ឯវរូបោ បុគ្គលោ អជ្ឈុបេក្ខិតព្វោ
ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ ។
កតមោ ច បុគ្គលោ សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុ-
បាសិតព្វោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សីលេន ហោតិ
កល្យាណធម្មោ ។ ឯវរូបោ បុគ្គលោ សេវិតព្វោ ភជិ-
តព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
កិញ្ចាបិ ឯវរូបស្ស បុគ្គលស្ស ន ទិដ្ឋានុគតិំ អាបជ្ជតិ
អថ ខោ នំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ
កល្យាណមិត្តោ បុរិសបុគ្គលោ កល្យាណសហាយោ
កល្យាណសម្បវង្កោតិ ។ តស្មា ឯវរូបោ បុគ្គលោ
សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។

[១០១] កតមោ ច បុគ្គលោ សីលេសុ បរិបូរការី
សមាធិស្មិំ មត្តសោការី បញ្ញាយ មត្តសោការី ។

គេគួរសំឡឹងមើល តែមិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយ
ជិត ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា អ្នកដទៃតែងគិត
ថា អ្នកនេះ មុខជានឹងជេរអញ នឹងផ្ដាសាអញ ឬនឹងធ្វើនូវអំពើមិនជា
ប្រយោជន៍ដល់អញពុំខាន ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលបែបនេះ គេគួរសំ-
ឡឹងមើល តែមិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ។
បុគ្គលគួរតែសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្ដេច ។
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ បុគ្គលបែប
នេះ ដែលគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត ។ ដំណើរ
នោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។ បុគ្គលមិនដល់នូវការប្រព្រឹត្តតាម នូវទិដ្ឋិ
របស់បុគ្គលបែបនេះ ក៏ពិតមែនហើយ តែកិត្តិស័ព្ទដ៏ល្អនៃបុគ្គលនោះ
តែងខ្ចរខ្ចាយល្បីទៅថា បុរសបុគ្គលនេះ មានមិត្រល្អ មានសំឡាញ់
ល្អ ផឹកទៅរកបុគ្គលល្អ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលបែបនេះ គួរគេ
សេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត ។

[១០១] បុគ្គលធ្វើឲ្យពេញលេញក្នុងសីល តែធ្វើបន្តិចបន្តួច
ក្នុងសមាធិ ធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងបញ្ញា តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលជា

សោតាបន្នសកទាគាមិនោ ឥមេ វុច្ចន្តិ បុគ្គលា សីលេសុ បរិបូរការិនោ សមាធិស្មឹ មត្តសោការិនោ បញ្ញាយ មត្តសោការិនោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សីលេសុ ច បរិបូរការី សមាធិស្មិញ្ច បរិបូរការី បញ្ញាយ មត្តសោការី ។ អនាគាមី អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សីលេសុ ច បរិបូរការី សមាធិស្មិញ្ច បរិបូរការី បញ្ញាយ មត្តសោការី ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សីលេសុ ច បរិបូរការី សមាធិស្មិញ្ច បរិបូរការី បញ្ញាយ ច បរិបូរការី ។ អរហា អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សីលេសុ ច បរិបូរការី សមាធិស្មិញ្ច បរិបូរការី បញ្ញាយ ច បរិបូរការី ។

[១០៦] តត្ថ កតមេ តយោ សត្ថារោ ។ សន្តេកច្ចោ សត្ថា កាមានំ បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ(១) ន រូបានំ បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ ន វេទនានំ បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ ។ សន្តេកច្ចោ សត្ថា កាមានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ រូបានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ

១ ម. សព្វត្ថ បាឡីសុ បញ្ញាបេតីតិ ទិស្សតិ ។

សោតាបន្នៈនិងសកទាគាមី នេះហៅថា បុគ្គលធ្វើឲ្យពេញលេញក្នុងសីល តែធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងសមាធិ ធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងបញ្ញា ។ បុគ្គលធ្វើពេញលេញក្នុងសីលផង ធ្វើពេញលេញក្នុងសមាធិផង តែធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលជាអនាគាមី នេះហៅថា បុគ្គលធ្វើពេញលេញក្នុងសីលផង ធ្វើពេញលេញក្នុងសមាធិផង តែធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងបញ្ញា ។ បុគ្គលធ្វើពេញលេញក្នុងសីលផង ធ្វើពេញលេញក្នុងសមាធិផង ធ្វើពេញលេញក្នុងបញ្ញាផង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលជាព្រះអរហន្ត នេះហៅថា បុគ្គលធ្វើពេញលេញក្នុងសីលផង ធ្វើពេញលេញក្នុងសមាធិផង ធ្វើពេញលេញក្នុងបញ្ញាផង ។

[១០៦] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលជាគ្រូ ៣ ពួក តើដូចម្តេច ។ គ្រូខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តនូវការកំណត់កាម មិនបញ្ញត្តនូវការកំណត់រូប មិនបញ្ញត្តនូវការកំណត់វេទនា ។ គ្រូខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តនូវការកំណត់កាមផង បញ្ញត្តនូវការកំណត់រូបផង

ន វេទនានំ បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ ឥធ បនេកច្ចោ សត្ថា កាមានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ រូបានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ វេទនានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ ។ តត្ថ យ្វាយំ សត្ថា កាមានំ បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ ន រូបានំ បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ ន វេទនានំ បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ រូបាវចរសមាបត្តិយា លាភី សត្ថា តេន ទដ្ឋព្វោ ។ តត្ថ យ្វាយំ សត្ថា កាមានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ រូបានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ ន វេទនានំ បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ អរូបាវចរសមាបត្តិយា លាភី សត្ថា តេន ទដ្ឋព្វោ ។ តត្ថ យ្វាយំ សត្ថា កាមានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ រូបានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ វេទនានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញាបេតិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ សត្ថា តេន ទដ្ឋព្វោ ។ ឥមេ តយោ សត្ថារោ ។

(១០៣) តត្ថ កតមេ អបរេបិ តយោ សត្ថារោ ។ ឥធេកច្ចោ សត្ថា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ អភិសម្បរាយញ្ច អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ ឥធ បនេកច្ចោ សត្ថា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ

តែមិនបញ្ញត្តនូវការកំណត់វេទនា ។ គ្រូខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តនូវការកំណត់កាមផង បញ្ញត្តនូវការកំណត់រូបផង បញ្ញត្តនូវការកំណត់វេទនាផង ។ បណ្តាគ្រូទាំងនោះ គ្រូណា បញ្ញត្តនូវការកំណត់កាម តែមិនបញ្ញត្តនូវការកំណត់រូប មិនបញ្ញត្តនូវការកំណត់វេទនា បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) បាននូវរូបាវចរសមាបត្តិ ដោយការបញ្ញត្តិនោះ ។ បណ្តាគ្រូទាំងនោះ គ្រូណា ដែលបញ្ញត្តនូវការកំណត់កាមផង បញ្ញត្តនូវការកំណត់រូបផង តែមិនបញ្ញត្តនូវការកំណត់វេទនា បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) បាននូវអរូបាវចរសមាបត្តិ ដោយការបញ្ញត្តិនោះ ។ បណ្តាគ្រូទាំងនោះ គ្រូណា បញ្ញត្តនូវការកំណត់កាមផង បញ្ញត្តនូវការកំណត់រូបផង បញ្ញត្តនូវការកំណត់វេទនាផង បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) ជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដោយការបញ្ញត្តិនោះ ។ នេះ បុគ្គលជាគ្រូមានបីពួក ។

(១០៣) បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលជាគ្រូ ៣ ពួក ដោយឡែកទៀត តើដូចម្តេច ។ គ្រូខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តនូវខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាទៀង ថាមាំមួនផង បញ្ញត្តនូវខ្លួនក្នុងបរលោក ថាទៀង ថាមាំមួនផង ។ គ្រូខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តនូវខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាទៀង

នោ ច ខោ អភិសម្បរាយំ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ ឥធ បនេកច្ចោ សត្ថា ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ ន បញ្ញាបេតិ អភិសម្បរាយញ្ច អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ ន បញ្ញាបេតិ ។ តត្រ យ្វាយំ សត្ថា ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ អភិសម្បរាយញ្ច អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ សស្សតវាទោ សត្ថា តេន វុច្ចតិ ។ តត្រ យ្វាយំ សត្ថា ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ នោ ច ខោ អភិសម្បរាយំ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ ឧច្ឆេទវាទោ សត្ថា តេន វុច្ចតិ ។ តត្រ យ្វាយំ សត្ថា ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ ន បញ្ញាបេតិ អភិសម្បរាយញ្ច អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ ន បញ្ញាបេតិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ សត្ថា តេន វុច្ចតិ ។ ឥមេ អបរេបិ តយោ សត្ថារោ ។

តិកនិទ្ទេសោ ។

ថាទាំមួន តែមិនបញ្ញត្តនូវខ្លួនក្នុងបរលោក ថាទៀង ថាទាំមួនឡើយ គ្រូ១ ក្នុងលោកនេះ មិនបញ្ញត្តនូវខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាទៀង ថាទាំមួនផង មិនបញ្ញត្តនូវខ្លួនក្នុងបរលោក ថាទៀង ថាទាំមួនផង ។ បណ្ដាគ្រូទាំងនោះ គ្រូណា បញ្ញត្តនូវខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាទៀង ថាទាំមួនផង បញ្ញត្តនូវខ្លួនក្នុងបរលោក ថាទៀង ថាទាំមួនផង បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) ជាសស្សតវាទ (អ្នកពោលថាទៀង) ដោយការបញ្ញត្តិនោះ ។ បណ្ដាគ្រូទាំងនោះ គ្រូណា បញ្ញត្តនូវខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាទៀង ថាទាំមួន តែមិនបញ្ញត្តនូវខ្លួនក្នុងបរលោក ថាទៀង ថាទាំមួនឡើយ បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) ជាឧច្ឆេទវាទ (អ្នកពោលថាសូន្យ) ដោយការបញ្ញត្តិនោះ ។ បណ្ដាគ្រូទាំងនោះ គ្រូណា មិនបញ្ញត្តនូវខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាទៀង ថាទាំមួនផង មិនបញ្ញត្តនូវខ្លួនក្នុងបរលោក ថាទៀង ថាទាំមួនផង បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) ជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដោយការបញ្ញត្តិនោះ ។ នេះគ្រូ ៣ ពួក ដោយឡែកទៀត ។

ចប់ តិកនិទ្ទេស ។

ចតុក្កនិទ្ទេសោ

[១០៤] កតមោ ច បុគ្គលោ អសប្បុរិសោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បាណាតិបាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាយី ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អសប្បុរិសោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តនា ច បាណាតិបាតី ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតេ សមាទបេតិ អត្តនា ច អទិន្នាទាយី ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានេ សមាទបេតិ អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មុសាវាទី ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាយី ហោតិ បរញ្ច សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានេ សមាទបេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សប្បុរិសោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ

ចតុក្កនិទ្ទេស

[១០៤] បុគ្គលជាអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម និយាយកុហក តាំងនៅក្នុងសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុរានិងមេរ័យ នេះហៅថា បុគ្គលជាអសប្បុរស ។ បុគ្គលជាអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យសម្លាប់សត្វផង លួចទ្រព្យគេដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យលួចទ្រព្យគេផង ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមផង និយាយកុហកដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យនិយាយពាក្យកុហកផង តាំងនៅក្នុងសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុរានិងមេរ័យ ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យតាំងនៅក្នុងសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុរានិងមេរ័យផង នេះហៅថា បុគ្គលជាអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស ។ បុគ្គលជាសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សប្បុរិសោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តនា ច បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា វេរមណិយា សមាទបេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោ ។

ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកសុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាន នេះហៅថា បុគ្គលជាសប្បុរស ។ បុគ្គលជាសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាតដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកបាណាតិបាតផង វៀរចាកអទិន្នាទានដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកអទិន្នាទានផង វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារផង វៀរចាកមុសាវាទដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកមុសាវាទផង វៀរចាកសុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកសុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានផង នេះហៅថា បុគ្គលជាសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស ។

[១០៩] កតមោ ច បុគ្គលោ បាបោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បាណាតិបាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ បិសុណាវាចោ ហោតិ ផរុសវាចោ ហោតិ សម្ផប្បលាបី ហោតិ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ[១] ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បាបោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បាបេន បាបតរោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តនា ច បាណាតិបាតី ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតេ សមាទបេតិ អត្តនា ច អទិន្នាទាយី ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានេ សមាទបេតិ អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មុសាវាទី ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទេ សមាទបេតិ អត្តនា ច បិសុណាវាចោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច ផរុសវាចោ ហោតិ

១ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោតិ បាឋោ យុត្តតរោ ។

[១០៩] បុគ្គលអាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម និយាយកុហក ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យអាក្រក់ ពោលពាក្យរោយរាយ មានចិត្តសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ មានចិត្តព្យាបាទ មានទិដ្ឋិខុស នេះហៅថា បុគ្គលអាក្រក់ ។ បុគ្គលអាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលអាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យសម្លាប់សត្វផង លួចទ្រព្យគេដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យលួចទ្រព្យគេផង ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមផង ពោលពាក្យកុហកដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យពោលពាក្យកុហកផង ពោលពាក្យញុះញង់ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យពោលពាក្យញុះញង់ផង ពោលពាក្យអាក្រក់ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នក

បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្ផប្បលាបី ហោតិ បរញ្ច សម្ផប្បលាបេ សមាទបេតិ អត្តនា ច អភិជ្ឈាលុ ហោតិ បរញ្ច អភិជ្ឈាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរញ្ច ព្យាបាទេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិ(១) ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បាបេន បាបតរោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ កល្យាណោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បាណាតិ-បាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ(២) ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ កល្យាណោ ។ កតមោ ច បុគ្គ-លោ កល្យាណេន កល្យាណតរោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តនា ច បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ

១ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោតិ ឧភោ បោត្ថកា ។ ២ សម្មាទិដ្ឋិកោតិ ឧភោ បោត្ថកា ។

ដទៃឲ្យពោលពាក្យអាក្រក់ផង ពោលពាក្យរោយរាយដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យពោលពាក្យរោយរាយផង មានចិត្តសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យមានចិត្តសំឡឹងរំពៃចំ-ពោះទ្រព្យអ្នកដទៃផង មានចិត្តព្យាបាទដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យព្យាបាទផង មានទិដ្ឋិខុសដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យមានទិដ្ឋិខុសផង នេះហៅថា បុគ្គលអាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលអាក្រក់ ។ បុគ្គលល្អ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណវាចា វៀរចាកផរុសវាចា វៀរចាកសម្ផប្បលាបៈ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ នេះហៅថា បុគ្គលល្អ ។ បុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត

បរញ្ច បាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច សម្ផប្បលាបា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ បរញ្ច អនភិជ្ឈាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរញ្ច អព្យាបាទេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិ(១) ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ កល្យាណោ ច កល្យាណតរោ ច ។

១ សម្មាទិដ្ឋិកោតិ បាឋោ យុត្តតរោ ។

ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកបាណាតិបាតផង វៀរចាកអទិន្នាទានដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកអទិន្នាទានផង វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារផង វៀរចាកមុសាវាទដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកមុសាវាទផង វៀរចាកបិសុណាវាចាដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកបិសុណាវាចាផង វៀរចាកផរុសវាចាដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកផរុសវាចាផង វៀរចាកសម្ផប្បលាបៈដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកសម្ផប្បលាបៈផង មិនមានអភិជ្ឈាដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃមិនឲ្យមានអភិជ្ឈាផង មិនមានចិត្តព្យាបាទដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃមិនឲ្យមានព្យាបាទផង ជាសម្មាទិដ្ឋិដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យជាសម្មាទិដ្ឋិផង នេះហៅថា បុគ្គលល្អ ក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ ។

[១០៦] កតមោ ច បុគ្គលោ បាបោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បាណាតិបាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បាបោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បាបេន បាបតរោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តនា ច បាណាតិបាតី ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតេ សមាទបេតិ អត្តនា ច អទិន្នាទាយី ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានេ សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បាបេន បាបតរោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ កល្យាណោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ កល្យាណោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ កល្យាណេន កល្យាណតរោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តនា ច បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ

[១០៦] បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ។ បេ ។ មានមិច្ឆាទិដ្ឋិ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ ។ បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យសម្លាប់សត្វផង លួចទ្រព្យគេដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យលួចទ្រព្យគេផង ។ បេ ។ មានមិច្ឆាទិដ្ឋិដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យមានមិច្ឆាទិដ្ឋិផង នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ ។ បុគ្គលមានធម៌ល្អ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន ។ បេ ។ ជាសម្មាទិដ្ឋិ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌ល្អ ។ បុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាតដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកបាណាតិបាតផង ។ បេ ។ ជាសម្មាទិដ្ឋិដោយខ្លួនឯងផង

បញ្ញា សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គ-
លោ កល្យាណធម្មោ កល្យាណធម្មតរោ ។

(១០៧) កតមោ ច បុគ្គលោ សាវជ្ជោ ។
ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សាវជ្ជេន កាយកម្មេន សម-
ន្នាគតោ ហោតិ សាវជ្ជេន វចីកម្មេន សមន្នាគតោ
ហោតិ សាវជ្ជេន មនោកម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ
អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សាវជ្ជោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ
វជ្ជពហុលោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សាវជ្ជេន
ពហុលំ កាយកម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ អប្បំ
អនវជ្ជេន សាវជ្ជេន ពហុលំ វចីកម្មេន សមន្នា-
គតោ ហោតិ អប្បំ អនវជ្ជេន សាវជ្ជេន ពហុលំ
មនោកម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ អប្បំ អនវជ្ជេន
អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ វជ្ជពហុលោ ។ កតមោ ច
បុគ្គលោ អប្បសាវជ្ជោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ
អនវជ្ជេន ពហុលំ កាយកម្មេន សមន្នាគតោ
ហោតិ អប្បំ សាវជ្ជេន អនវជ្ជេន ពហុលំ វចី-
កម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ អប្បំ សាវជ្ជេន

បបួលអ្នកដទៃឲ្យជាសម្មាទិដ្ឋិផង នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែង
ជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ ។

(១០៧) បុគ្គលប្រកបដោយទោស តើដូចម្តេច ។ បុគ្គល
ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយកាយកម្មមានទោស ប្រកប
ដោយវចីកម្មមានទោស ប្រកបដោយមនោកម្មមានទោស នេះហៅថា
បុគ្គលប្រកបដោយទោស ។ បុគ្គលច្រើនដោយទោស តើដូចម្តេច ។
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រកបច្រើនដោយកាយកម្មមានទោស
ប្រកបតិចដោយកាយកម្មមិនមានទោស ជាអ្នកប្រកបច្រើនដោយវចីកម្ម
មានទោស ប្រកបតិចដោយវចីកម្មមិនមានទោស ជាអ្នកប្រកបច្រើន
ដោយមនោកម្មមានទោស ប្រកបតិចដោយមនោកម្មមិនមានទោស នេះ
ហៅថា បុគ្គលច្រើនដោយទោស ។ បុគ្គលប្រកបដោយទោសតិច
តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រកបច្រើនដោយ
កាយកម្មមិនមានទោស ប្រកបតិចដោយកាយកម្មមានទោស ជាអ្នក
ប្រកបច្រើនដោយវចីកម្មមិនមានទោស ប្រកបតិចដោយវចីកម្មមានទោស

ឯកកនិទ្ទេសោ

អនវជ្ជេន ពហុលំ មនោកម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ អប្បំ សាវជ្ជេន អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អប្បសាវជ្ជោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អនវជ្ជោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អនវជ្ជេន កាយកម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ អនវជ្ជេន វចីកម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ អនវជ្ជេន មនោកម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អនវជ្ជោ ។

[១០៨] កតមោ ច បុគ្គលោ ឧគ្ឃដិតញ្ញូ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស សហ ឧទាហដវេលាយ ធម្មាភិសមយោ ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧគ្ឃដិតញ្ញូ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ វិបញ្ចិតញ្ញូ(១) ។ យស្ស បុគ្គលស្ស សង្ខិត្តេន ភាសិតស្ស វិត្ថារេន អត្ថេ វិភជិយមានេ ធម្មាភិសមយោ ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ វិបញ្ចិតញ្ញូ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ នេយ្យោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ឧទ្ទេសតោ បរិបុច្ឆតោ យោនិសោ មនសិការោតោ កល្យាណមិត្តេ សេវតោ ភជតោ បយិរុបាសតោ ឯវំ អនុបុព្វេន ធម្មាភិសមយោ ហោតិ

១ វិបចិតញ្ញូតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។ អយំបន វេវចនមេវ ហោតិ ។

ឯកកនិទ្ទេស

ជាអ្នកប្រកបច្រើនដោយមនោកម្មមិនមានទោស ប្រកបតិចដោយមនោកម្មមានទោស នេះហៅថា បុគ្គលប្រកបដោយទោសតិច ។ បុគ្គលមិនមានទោស តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយកាយកម្មមិនមានទោស ប្រកបដោយវចីកម្មមិនមានទោស ប្រកបដោយមនោកម្មមិនមានទោស នេះហៅថា បុគ្គលមិនមានទោស ។

[១០៨] បុគ្គលជាឧគ្ឃដិតញ្ញូ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា មានការត្រាស់ដឹងនូវមគ្គនិងផល តំណាលគ្នានឹងវេលានៃធម៌ដែលធម្មកថិកបង្ហើបសំដែងហើយ នេះហៅថា បុគ្គលជាឧគ្ឃដិតញ្ញូ ។ បុគ្គលជាវិបញ្ចិតញ្ញូ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា កាលធម្មកថិកសំដែងចែកអត្ថនៃភាសិតដែលសង្ខេបឲ្យពិស្តារ ទើបបានការត្រាស់ដឹង នូវមគ្គនិងផល នេះហៅថា បុគ្គលជាវិបញ្ចិតញ្ញូ ។ បុគ្គលជានេយ្យៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា ល្មមតែរៀនផង សួរផង ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយឧបាយនៃប្រាជ្ញា សេព គប់រក ចូលទៅអង្គុយជិត នឹងកល្យាណមិត្ត តាមលំដាប់យ៉ាងនេះ ទើបបានការត្រាស់ដឹងនូវមគ្គនិងផលបាន

អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ នេយ្យោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បទបរមោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ពហុម្បិ សុណតោ ពហុម្បិ ភណតោ ពហុម្បិ ធារយតោ ពហុម្បិ វាចយតោ ន តាយ ជាតិយា ធម្មាភិសមយោ ហោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បទបរមោ ។

(១០៩) កតមោ ច បុគ្គលោ យុត្តប្បដិភាណោ នោ មុត្តប្បដិភាណោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ យុត្តំ វទតិ នោ សីឃំ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ យុត្តប្បដិភាណោ នោ មុត្តប្បដិភាណោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ មុត្តប្បដិភាណោ នោ យុត្តប្បដិភាណោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ សីឃំ វទតិ នោ យុត្តំ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ មុត្តប្បដិភាណោ នោ យុត្តប្បដិភាណោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ យុត្តប្បដិភាណោ ច មុត្តប្បដិភាណោ ច ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ យុត្តញ្ច វទតិ សីឃញ្ច អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ យុត្តប្បដិភាណោ ច មុត្តប្បដិភាណោ ច ។ កតមោ ច បុគ្គលោ នេវ យុត្តប្បដិភាណោ

នេះហៅថា បុគ្គលជានេយ្យៈ ។ បុគ្គលជាបទបរមៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា ទុកជាស្តាប់ច្រើនក៏ដោយ និយាយច្រើនក៏ដោយ ចងចាំច្រើនក៏ដោយ បង្រៀនច្រើនក៏ដោយ ក៏មិនមានការត្រាស់ដឹងនូវមគ្គនិងផលក្នុងជាតិនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាបទបរមៈ ។

(១០៩) បុគ្គលមានប្រាជ្ញាគួរ តែមានប្រាជ្ញាមិនរួសរាន់ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាលបើគេសួរប្រស្នា ក៏ពោលពាក្យដោះស្រាយដ៏គួរ គឺសមហេតុផល តែមិនរួសរាន់ នេះហៅថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាគួរ តែមានប្រាជ្ញាមិនរួសរាន់ ។ បុគ្គលមានប្រាជ្ញារួសរាន់ តែមានប្រាជ្ញាមិនគួរ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាលបើគេសួរប្រស្នា ក៏ពោលពាក្យដោះស្រាយ ដោយរួសរាន់ តែមិនគួរ គឺមិនសមហេតុផល នេះហៅថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញារួសរាន់ តែមានប្រាជ្ញាមិនគួរ ។ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាគួរ ទាំងមានប្រាជ្ញារួសរាន់ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាលបើគេសួរប្រស្នា ក៏ពោលដោះស្រាយគួរផង រួសរាន់ផង នេះហៅថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាគួរផង មានប្រាជ្ញារួសរាន់ផង ។ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាមិនគួរ

នោ មុត្តបដិភានោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ នេវ យុត្តំ វទតិ នោ សីឃំ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ នេវ យុត្តបដិភានោ នោ មុត្តបដិភានោ ។

[១១០] តត្ថ កតមេ ចត្តារោ ធម្មកថិកា បុគ្គលា ។ ឥធេកច្ចោ ធម្មកថិកោ អប្បញ្ច ភាសតិ សហិតញ្ច បរិសា ចស្ស អកុសលា ហោតិ សហិ-តាសហិតស្ស ឯវរូបោ ធម្មកថិកោ ឯវរូបាយ បរិសាយ ធម្មកថិកោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឥធ បនេកច្ចោ ធម្មកថិកោ អប្បញ្ច ភាសតិ សហិតញ្ច បរិសា ចស្ស កុសលា ហោតិ សហិតាសហិតស្ស ឯវរូបោ ធម្មកថិកោ ឯវរូបាយ បរិសាយ ធម្ម-កថិកោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឥធ បនេកច្ចោ ធម្មកថិកោ ពហុញ្ច ភាសតិ អសហិតញ្ច បរិសា ចស្ស អកុសលា ហោតិ សហិតាសហិតស្ស ឯវរូបោ ធម្មកថិកោ ឯវរូបាយ បរិសាយ ធម្មកថិកោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឥធ បនេកច្ចោ ធម្មកថិកោ

តាំងមានប្រាជ្ញាមិនស្រួលក់ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាលបើគេសួរប្រស្នា ក៏រកពាក្យដោះស្រាយមិនគួរផង មិនស្រួលក់ផង នេះហៅថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាមិនគួរ តាំងមានប្រាជ្ញាមិនស្រួលក់ ។

[១១០] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលជាធម្មកថិក ៤ ពួក តើដូចម្តេច ។ ធម្មកថិកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សំដែងធម៌តិចផង តែប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឯបរិស័ទរបស់ធម្មកថិកនោះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសចំពោះធម៌ប្រកបដោយប្រយោជន៍ទាំងមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ធម្ម-កថិកបែបនេះ របស់បរិស័ទបែបនេះ ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាធម្មកថិកដែរ ។ ធម្មកថិកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សំដែងធម៌តិចផង តែប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឯបរិស័ទរបស់ធម្មកថិកនោះ ជាអ្នកឈ្លាសចំពោះធម៌ប្រកបដោយប្រយោជន៍ទាំងមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ធម្មកថិកបែបនេះ របស់បរិស័ទបែបនេះ ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាធម្មកថិកដែរ ។ ធម្មកថិកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សំដែងធម៌ច្រើន តែមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឯបរិស័ទរបស់ធម្មកថិកនោះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសចំពោះធម៌ប្រកបដោយប្រ-យោជន៍ទាំងមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ធម្មកថិកបែបនេះ របស់បរិ-ស័ទបែបនេះ ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាធម្មកថិកដែរ ។ ធម្មកថិកខ្លះ ក្នុង

ពហុញ្ច ភាសតិ សហិតញ្ច បរិសា ច ស្ស កុសលា ហោតិ សហិតាសហិតស្ស ឯវរូបោ ធម្មកថិកោ ឯវរូបាយ បរិសាយ ធម្មកថិកោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឥមេ ចត្តារោ ធម្មកថិកា បុគ្គលា ។

(១១១) តត្ថ កតមេ ចត្តារោ វលាហកូបមា បុគ្គលា ។ ចត្តារោ វលាហកា គជ្ជិតា នោ វស្សិតា វស្សិតា នោ គជ្ជិតា គជ្ជិតា ច វស្សិតា ច នេវ គជ្ជិតា នោ វស្សិតា ។

(១១២) ឯវមេវំ ចត្តារោមេ វលាហកូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ គជ្ជិតា នោ វស្សិតា វស្សិតា នោ គជ្ជិតា គជ្ជិតា ច វស្សិតា ច នេវ គជ្ជិតា នោ វស្សិតា ។ កថញ្ច បុគ្គលោ គជ្ជិតា ហោតិ នោ វស្សិតា ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ភាសិតា ហោតិ នោ កត្តា ឯវំ បុគ្គលោ គជ្ជិតា ហោតិ នោ វស្សិតា សេយ្យថាបិ សោ វលាហកោ គជ្ជិតា នោ វស្សិតា តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ វស្សិតា ហោតិ នោ គជ្ជិតា ។

លោកនេះ សំដែងធម៌ច្រើន ទាំងជាធម៌ប្រកបដោយប្រយោជន៍ និងបរិស័ទ របស់ធម្មកថិកនោះ ជាអ្នកឈ្លាស ចំពោះធម៌ ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ទាំងមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ធម្មកថិកបែបនេះ របស់បរិស័ទបែបនេះ គឺរាប់ថាជាធម្មកថិកដែរ ។ នេះ បុគ្គលជាធម្មកថិក ៤ ពួក ។

(១១១) បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយមេឃ តើដូចម្តេច ។ មេឃមាន ៤ យ៉ាង គឺ (មេឃ) គ្រាន់តែផ្គរតែឥតភ្លៀង ១ មានភ្លៀងតែឥតផ្គរ ១ មានទាំងផ្គរមានទាំងភ្លៀង ១ មិនមានទាំងផ្គរមិនមានទាំងភ្លៀង ១ ។

(១១២) បុគ្គលទាំង ៤ ពួក ប្រៀបដោយមេឃនេះ តែងមានក្នុងលោក យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដូចមេឃគ្រាន់តែផ្គរតែឥតភ្លៀង ១ បុគ្គលដូចមេឃមានភ្លៀងតែឥតផ្គរ ១ បុគ្គលដូចមេឃមានទាំងផ្គរមានទាំងភ្លៀង ១ បុគ្គលដូចមេឃមិនមានទាំងផ្គរមិនមានទាំងភ្លៀង ១ ។ បុគ្គល ដូចមេឃគ្រាន់តែផ្គរតែឥតភ្លៀង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកពូកែតែនិយាយ តែមិនធ្វើ បុគ្គលដូចមេឃគ្រាន់តែផ្គរតែឥតភ្លៀង យ៉ាងនេះឯង មេឃនោះគ្រាន់តែផ្គរតែឥតភ្លៀង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចមេឃ មានភ្លៀងតែឥតផ្គរ តើដូចម្តេច ។

ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កត្តា ហោតិ នោ ភាសិតា ឯវំ បុគ្គលោ វស្សិតា ហោតិ នោ គជ្ជិតា សេយ្យថាបិ សោ វលាហកោ វស្សិតា នោ គជ្ជិតា តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ គជ្ជិតា ច ហោតិ វស្សិតា ច ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ភាសិតា ច ហោតិ កត្តា ច ឯវំ បុគ្គលោ គជ្ជិតា ច ហោតិ វស្សិតា ច សេយ្យថាបិ សោ វលាហកោ គជ្ជិតា ច វស្សិតា ច តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ នេវ គជ្ជិតា ហោតិ នោ វស្សិតា ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ នេវ ភាសិតា ហោតិ នោ កត្តា ឯវំ បុគ្គលោ នេវ គជ្ជិតា ហោតិ នោ វស្សិតា សេយ្យថាបិ សោ វលាហកោ នេវ គជ្ជិតា នោ វស្សិតា តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឥមេ ចត្តារោ វលាហកូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

(១១៣) តត្ថ កតមេ ចត្តារោ មូសិកូបមា បុគ្គលា ។ ចតស្សោ មូសិកា គាធំ កត្តា នោ វសិតា វសិតា នោ គាធំ កត្តា គាធំ កត្តា ច វសិតា ច នេវ គាធំ កត្តា នោ វសិតា ។

បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើ តែជាអ្នកមិនពោលទេឡើយ បុគ្គលដូចមេឃមានភ្លៀងតែឥតគ្រហឹម យ៉ាងនេះឯង មេឃនោះ មានភ្លៀងតែឥតគ្រហឹម មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចមេឃមានទាំងគ្រហឹមមានទាំងភ្លៀង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកពោលផង ធ្វើផង បុគ្គលដូចមេឃមានទាំងគ្រហឹមមានទាំងភ្លៀង យ៉ាងនេះឯង មេឃនោះ មានទាំងគ្រហឹមមានទាំងភ្លៀង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចមេឃមិនមានទាំងគ្រហឹមមិនមានទាំងភ្លៀង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនពោលផង មិនធ្វើផង បុគ្គលដូចមេឃមិនមានទាំងគ្រហឹមមិនមានទាំងភ្លៀង យ៉ាងនេះឯង មេឃនោះ ដែលមិនមានទាំងគ្រហឹមមិនមានទាំងភ្លៀង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយមេឃ តែងមានក្នុងលោក ។

(១១៣) បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយសត្វកណ្តុរ តើដូចម្តេច ។ កណ្តុរមាន ៤ ពួក គឺកណ្តុរត្រាច់តែធ្វើរន្ធតែមិននៅ ១ ត្រាច់តែនៅតែមិនធ្វើរន្ធ ១ ធ្វើរន្ធផងនៅផង ១ រន្ធក៏មិនធ្វើនៅក៏មិននៅ ១ ។

(១១៦) ឯវមេវ ចត្តារោមេ វលាហកូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ គជ្ជិតា នោ វស្សិតា វស្សិតា នោ គជ្ជិតា គជ្ជិតា ច វស្សិតា ច នេវ គជ្ជិតា នោ វស្សិតា ។ កថញ្ច បុគ្គលោ គជ្ជិតា ហោតិ នោ វស្សិតា ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ គជ្ជិតា ហោតិ នោ វស្សិតា សេយ្យថាបិ សោ វលាហកោ គជ្ជិតា នោ វស្សិតា តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ វស្សិតា ហោតិ នោ គជ្ជិតា ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ធម្មំ ន បរិយាបុណាតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ

(១១៦) បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយពពកនេះ តែងមាន ក្នុងលោក យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដូចពពកគ្រាន់តែផ្គររន្ទ តែមិនទៅ ១ បុគ្គលដូចពពកគ្រាន់តែទៅតែមិនផ្គររន្ទ ១ បុគ្គលដូចពពកផ្គររន្ទផងទៅផង ១ បុគ្គលដូចពពកមិនផ្គររន្ទ គឺមិនទៅ ១ ។ បុគ្គលដូចពពកគ្រាន់តែផ្គររន្ទ តែមិនទៅ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានរៀនធម៌ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ តែបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រលត់ទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចពពកគ្រាន់តែផ្គររន្ទតែមិនទៅ យ៉ាងនេះឯង ពពកនោះ ផ្គររន្ទហើយតែមិនទៅ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចពពកគ្រាន់តែទៅតែមិនផ្គររន្ទ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនរៀនធម៌ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈទេ

បុគ្គលបញ្ញត្តិ

សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខស-
មុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ
យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិ-
បទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ វសិតា
ហោតិ នោ គាធំ កត្តា សេយ្យថាបិ សា មូសិកា
វសិតា នោ គាធំ កត្តា តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។
តត្ថ កតមោ បុគ្គលោ គាធំ កត្តា ច ហោតិ វសិតា
ច ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ
សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្ត-
កំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ
យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ
បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ
អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជា-
នាតិ ឯវំ បុគ្គលោ គាធំ កត្តា ច ហោតិ វសិតា
ច សេយ្យថាបិ សា មូសិកា គាធំ កត្តា ច
វសិតា ច តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ តត្ថ
កតមោ បុគ្គលោ នេវ គាធំ កត្តា ហោតិ នោ វសិតា ។
ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ធម្មំ ន បរិយាបុណាតិ

បុគ្គលបញ្ញត្តិ

តែបុគ្គលនោះដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះ
ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចកណ្ដុរ
គ្រាន់តែនៅតែមិនធ្វើរន្ធ យ៉ាងនេះឯង កណ្ដុរនោះ គ្រាន់តែនៅតែ
មិនធ្វើរន្ធ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាង
នោះដែរ ។ បុគ្គលដូចកណ្ដុរធ្វើរន្ធផងនៅផង តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គល
ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ រៀនធម៌ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា
ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ ថែមទាំងបុគ្គលនោះ
ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើត
ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះ
បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចកណ្ដុរធ្វើរន្ធផងនៅផង
យ៉ាងនេះឯង កណ្ដុរនោះ ធ្វើរន្ធផងនៅផង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ
បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចកណ្ដុររន្ធក៏មិន
ធ្វើ នៅក៏មិននៅ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនរៀនធម៌

សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ នេវ គាធំ កត្តា ហោតិ នោ វសិតា សេយ្យថាបិ សោ មូសិកា នេវ គាធំ កត្តា នោ វសិតា តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឥមេ ចត្តារោ មូសិកូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

(១១៨) តត្ថ កតមេ ចត្តារោ អម្ពូបមា បុគ្គលា ។ ចត្តារិ អម្ពានិ អាមំ បក្កវណ្ណី បក្កំ អាមវណ្ណី អាមំ អាមវណ្ណី បក្កំ បក្កវណ្ណី ។

(១១៩) ឯវមេវំ ចត្តារោមេ អម្ពូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អាមោ បក្កវណ្ណី បក្កោ អាមវណ្ណី

គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភុតធម្មៈ វេទល្លៈ បុគ្គលនោះតាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រលត់ទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចកណ្ដុររន្ធក៏មិនធ្វើនៅក៏មិននៅ យ៉ាងនេះឯង កណ្ដុរនោះ រន្ធក៏មិនធ្វើនៅក៏មិននៅ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយសត្វកណ្ដុរ ដែលមានក្នុងលោក ។

(១១៨) បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយផ្លែស្វាយ តើដូចម្ដេច ។ ផ្លែស្វាយមាន ៤ យ៉ាង គឺ ស្វាយខ្ចីតែមានសម្បុរទុំ ១ ស្វាយទុំតែមានសម្បុរខ្ចី ១ ស្វាយខ្ចីមានសម្បុរខ្ចី ១ ស្វាយទុំមានសម្បុរទុំ ១ ។

(១១៩) បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយផ្លែស្វាយនេះ ដែលមានក្នុងលោក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលដូចស្វាយខ្ចីតែមានសម្បុរទុំ ១ បុគ្គលដូចស្វាយទុំតែមានសម្បុរខ្ចី ១

អាមោ អាមវណ្ណី បក្កោ បក្កវណ្ណី ។ កថញ្ច បុគ្គលោ អាមោ ហោតិ បក្កវណ្ណី ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស បាសាទិកំ ហោតិ អភិក្កន្តំ បដិក្កន្តំ អាលោកិតំ វិលោកិតំ សម្មិញ្ជិតំ បសារិតំ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណំ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ អាមោ ហោតិ បក្កវណ្ណី សេយ្យថាបិ តំ អម្ពំ អាមំ បក្កវណ្ណី តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ បក្កោ ហោតិ អាមវណ្ណី ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស ន បាសាទិកំ ហោតិ អភិក្កន្តំ បដិក្កន្តំ អាលោកិតំ វិលោកិតំ សម្មិញ្ជិតំ បសារិតំ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណំ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ បក្កោ ហោតិ

បុគ្គលដូចស្វាយខ្ចីមានសម្បុរខ្ចី ១ បុគ្គលដូចស្វាយទុំមានសម្បុរទុំ ១ ។ បុគ្គលដូចស្វាយខ្ចីតែមានសម្បុរទុំ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ឃាដី បាត្រ និងចីវរ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា តែបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចស្វាយខ្ចីតែមានសម្បុរទុំ យ៉ាងនេះឯង ផ្លែស្វាយនោះខ្ចី តែមានសម្បុរទុំ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចស្វាយទុំតែមានសម្បុរខ្ចី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានដើរទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ឃាដី បាត្រនិងចីវរ មិនប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាទេ តែបុគ្គលនោះដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចស្វាយទុំ តែមានសម្បុរខ្ចី យ៉ាងនេះឯង

អាមវណ្ណី សេយ្យថាបិ តំ អម្ពំ បក្កំ អាមវណ្ណំ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ អាមោ ហោតិ អាមវណ្ណី ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស ន បាសាទិកំ ហោតិ អភិក្កន្តំ បដិក្កន្តំ អាលោកិតំ វិលោកិតំ សម្មិញ្ជិតំ បសារិតំ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណំ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ អាមោ ហោតិ អាមវណ្ណី សេយ្យថាបិ តំ អម្ពំ អាមំ អាមវណ្ណំ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ បក្កោ ហោតិ បក្កវណ្ណី ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស បាសាទិកំ ហោតិ អភិក្កន្តំ បដិក្កន្តំ អាលោកិតំ វិលោកិតំ សម្មិញ្ជិតំ បសារិតំ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណំ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ បក្កោ ហោតិ បក្កវណ្ណី សេយ្យថាបិ តំ អម្ពំ បក្កំ បក្កវណ្ណំ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឥមេ ចត្តារោ អម្ពូបមា បុគ្គលា សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

ផ្លែស្វាយនោះទុំ តែមានសម្បុរដូចខ្ចី មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចស្វាយខ្ចីមានសម្បុរខ្ចី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈចេញ ទ្រទ្រង់ទូលសង្ឃាដី បាត្រ និងចីវរ មិនជាទីជ្រះថ្លា ថែមទាំងបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចស្វាយខ្ចីមានសម្បុរខ្ចី យ៉ាងនេះឯង ផ្លែស្វាយនោះខ្ចី មានសម្បុរខ្ចី មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចស្វាយទុំមានសម្បុរទុំ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈចេញ ទ្រទ្រង់ទូលសង្ឃាដី បាត្រ និងចីវរ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា ថែមទាំងបុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចស្វាយទុំមានសម្បុរទុំ យ៉ាងនេះឯង ផ្លែស្វាយនោះទុំ មានសម្បុរទុំ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយផ្លែស្វាយ តែងមានក្នុងលោក ។

[១១៧] តត្ថ កតមេ ចត្តារោ កុម្ភូបមា បុគ្គលា ។ ចត្តារោ កុម្ភា តុច្ឆោ បិហិតោ បូរោ វិវដោ តុច្ឆោ វិវដោ បូរោ បិហិតោ ។

[១១៨] ឯវមេវ ចត្តារោមេ កុម្ភូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ តុច្ឆោ បិហិតោ បូរោ វិវដោ តុច្ឆោ វិវដោ បូរោ បិហិតោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ តុច្ឆោ ហោតិ បិហិតោ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស បាសាទិកំ ហោតិ អភិក្កន្តំ បដិក្កន្តំ អាលោកិតំ វិលោកិតំ សម្មិញ្ជិតំ បសារិតំ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណំ ។ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ ឯវំ បុគ្គលោ តុច្ឆោ ហោតិ បិហិតោ ។ សេយ្យថាបិ សោ កុម្ភោ តុច្ឆោ បិហិតោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ បូរោ ហោតិ វិវដោ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស

[១១៧] បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយក្អម តើដូចម្ដេច ។ ក្អមមាន ៤ យ៉ាង គឺ ក្អមទទេតែគ្របជិត ១ ក្អមមានទឹកពេញតែបើកចំហ ១ ក្អមទទេហើយបើកចំហ ១ ក្អមមានទឹកពេញហើយគ្របជិត ១ ។

[១១៨] បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយក្អមនេះ តែងមានក្នុងលោក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលដូចក្អមទទេតែគ្របជិត ១ បុគ្គលដូចក្អមមានទឹកពេញតែបើកចំហ ១ បុគ្គលដូចក្អមទទេហើយបើកចំហ ១ បុគ្គលដូចក្អមមានទឹកពេញហើយគ្របជិត ១ ។ បុគ្គលដូចក្អមទទេតែគ្របជិត តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានដើរទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំពោះ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ឃាដី បាត្រ និងចីវរ ប្រកបដោយសេចក្ដីជ្រះថ្លា តែបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចក្អមទទេតែគ្របជិត យ៉ាងនេះឯង ក្អមនោះ ទទេតែគ្របជិត មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចក្អមមានទឹកពេញ តែបើកចំហ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

ន បាសាទិកំ ហោតិ អភិក្កន្តំ បដិក្កន្តំ អាលោកិតំ វិលោកិតំ សម្មិញ្ជិតំ បសារិតំ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណំ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ បូរោ ហោតិ វិវដោ សេយ្យថាបិ សោ កុម្ភោ បូរោ វិវដោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ តុច្ឆោ ហោតិ វិវដោ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស ន បាសាទិកំ ហោតិ អភិក្កន្តំ បដិក្កន្តំ អាលោកិតំ វិលោកិតំ សម្មិញ្ជិតំ បសារិតំ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណំ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ តុច្ឆោ ហោតិ វិវដោ សេយ្យថាបិ សោ កុម្ភោ តុច្ឆោ វិវដោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ បូរោ ហោតិ បិហិតោ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស

មានការឈានដើរទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ឃាដី បាត្រ និងចីវរ មិនប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាឡើយ តែបុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ ។ បុគ្គលដូចក្អមមានទឹកពេញតែបើកចំហ យ៉ាងនេះឯង ក្អមនោះ មានទឹកពេញតែបើកចំហ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។

បុគ្គលដូចក្អមទទេហើយបើកចំហ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានដើរទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ឃាដី បាត្រ និងចីវរ មិនប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាទេ ថែមទាំងបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ ។ បុគ្គលដូចក្អមទទេហើយបើកចំហ យ៉ាងនេះឯង ក្អមនោះ ទទេហើយបើកចំហ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។

បុគ្គលដូចក្អមមានទឹកពេញហើយគ្របជិត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ

បាសាទិកំ ហោតិ អភិក្កន្តំ បដិក្កន្តំ អាលោកិតំ វិលោកិតំ សម្មិញ្ជិតំ បសារិតំ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណំ ។ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឯវំ បុគ្គលោ បូរោ ហោតិ បិហិតោ ។ សេយ្យថាបិ សោ កុម្ភោ បូរោ បិហិតោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឥមេ ចត្តារោ កុម្ភូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

[១១៩] តត្ថ កតមេ ចត្តារោ ឧទករហទូបមា បុគ្គលា ។ ចត្តារោ ឧទករហទា ឧត្តានោ គម្ភីរោភាសោ គម្ភីរោ ឧត្តានោភាសោ ឧត្តានោ ឧត្តានោភាសោ គម្ភីរោ គម្ភីរោភាសោ ។

[១២០] ឯវមេវ ចត្តារោមេ ឧទករហទូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឧត្តានោ គម្ភីរោភាសោ គម្ភីរោ ឧត្តានោភាសោ ឧត្តានោ ឧត្តានោភាសោ គម្ភីរោ គម្ភីរោភាសោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ ឧត្តានោ ហោតិ គម្ភីរោភាសោ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស

ក្នុងលោកនេះ មានការឈានទៅមុខ ការថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់ដៃជើងចូល លាដៃជើងចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ឃាដិ បាត្រ និងចីវរ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា ថែមទាំងបុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចក្អមមានទឹកពេញហើយគ្របបិទ យ៉ាងនេះឯង ក្អមនោះ មានទឹកពេញហើយគ្របបិទ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ នេះបុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយក្អម ដែលមានក្នុងលោក ។

[១១៩] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយអន្លង់ទឹក តើដូចម្តេច ។ អន្លង់ទឹកមាន ៤ យ៉ាង គឺ អន្លង់ទឹករាក់តែមានស្រមោលជ្រៅ ១ អន្លង់ទឹកជ្រៅតែមានស្រមោលរាក់ ១ អន្លង់ទឹករាក់មានស្រមោលរាក់ ១ អន្លង់ទឹកជ្រៅមានស្រមោលជ្រៅ ១ ។

[១២០] បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយអន្លង់ទឹកនេះ ដែលមានក្នុងលោក គឺយ៉ាងនោះឯង ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹករាក់តែមានស្រមោលជ្រៅ ១ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹកជ្រៅតែមានស្រមោលរាក់ ១ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹករាក់មានស្រមោលរាក់ ១ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹកជ្រៅមានស្រមោលជ្រៅ ១ ។ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹករាក់តែមានស្រមោលជ្រៅ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ

បាសាទិកំ ហោតិ អភិក្កន្តំ បដិក្កន្តំ អាលោកិតំ
វិលោកិតំ សមិញ្ជិតំ បសារិតំ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណំ
សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ បេ ។
អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ នប្ប-
ជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ ឧត្តានោ ហោតិ គម្ភីរោភាសោ
សេយ្យថាបិ សោ ឧទករហទោ ឧត្តានោ គម្ភីរោ-
ភាសោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ តត្ថ កតមោ បុគ្គ-
លោ គម្ភីរោ ហោតិ ឧត្តានោភាសោ ។ ឥធេ-
កច្ចស្ស បុគ្គលស្ស ន បាសាទិកំ ហោតិ អភិក្កន្តំ
បដិក្កន្តំ អាលោកិតំ វិលោកិតំ សមិញ្ជិតំ បសា-
រិតំ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណំ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ
យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគា-
មិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ
គម្ភីរោ ហោតិ ឧត្តានោភាសោ សេយ្យថាបិ សោ
ឧទករហទោ គម្ភីរោ ឧត្តានោភាសោ តថូបមោ
អយំ បុគ្គលោ ។ តត្ថ កតមោ បុគ្គលោ ឧត្តានោ
ហោតិ ឧត្តានោភាសោ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស

ក្នុងលោកនេះ មានការឈានជើងទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេក
មើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈចេញ
ទ្រទ្រង់នូវសង្ឃាដី បាត្រ និងចីវរ ប្រកបដោយសេចក្ដីជ្រះថ្លា តែ
បុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ មិនដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចអន្លង់
ទឹករាក់តែមានស្រមោលជ្រៅ យ៉ាងនេះឯង អន្លង់ទឹកនោះ រាក់តែមានស្រមោល
ជ្រៅ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះ
ដែរ ។ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹកជ្រៅតែមានស្រមោលរាក់ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គល
ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានដើរទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ
ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈ
ចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ឃាដី បាត្រ និងចីវរ មិនប្រកបដោយសេចក្ដីជ្រះថ្លា
ឡើយ តែបុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ នេះ
បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹកជ្រៅតែមាន
ស្រមោលរាក់ យ៉ាងនេះឯង អន្លង់ទឹកនោះ ជ្រៅតែមានស្រមោលរាក់ មានឧបមា
យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គល
ដូចអន្លង់ទឹករាក់មានស្រមោលរាក់ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

ន បាសាទិកំ ហោតិ អភិក្កន្តំ បដិក្កន្តំ អាលោកិតំ វិលោកិតំ សម្មិញ្ជិតំ បសារិតំ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណំ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ ឧត្តានោ ហោតិ ឧត្តានោភាសោ សេយ្យថាបិ សោ ឧទករហទោ ឧត្តានោ ឧត្តានោភាសោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។

កថញ្ច បុគ្គលោ គម្ភីរោ ហោតិ គម្ភីរោភាសោ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស បាសាទិកំ ហោតិ អភិក្កន្តំ បដិក្កន្តំ អាលោកិតំ វិលោកិតំ សម្មិញ្ជិតំ បសារិតំ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណំ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ គម្ភីរោ ហោតិ គម្ភីរោភាសោ សេយ្យថាបិ សោ ឧទករហទោ គម្ភីរោ គម្ភីរោភាសោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឥមេ ចត្តារោ ឧទករហទូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

មានការឈានដើរទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់ដៃចូល លាដៃចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ឃាដី បាត្រ និងចីវរ មិនប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា ថែមទាំងបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹករាក់មានស្រមោលរាក់ យ៉ាងនេះឯង អន្លង់ទឹកនោះ រាក់មានស្រមោលរាក់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។

បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹកជ្រៅមានស្រមោលជ្រៅ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានដើរទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់ដៃចូល លាដៃចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ឃាដី បាត្រ និងចីវរ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា ថែមទាំងបុគ្គលនោះ បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹកជ្រៅមានស្រមោលជ្រៅ យ៉ាងនេះឯង អន្លង់ទឹកនោះ ជ្រៅមានស្រមោលជ្រៅ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយអន្លង់ទឹក ដែលមានក្នុងលោក ។

(១៦១) តត្ថ កតមេ ចត្តារោ ពលិវទ្ទូបមា បុគ្គលា ។ ចត្តារោ ពលិវទ្ទា សកគវចណ្ឌោ នោ បរគវចណ្ឌោ បរគវចណ្ឌោ នោ សកគវចណ្ឌោ សកគវចណ្ឌោ ច បរគវចណ្ឌោ ច នេវ សកគវចណ្ឌោ នោ បរគវចណ្ឌោ ។

(១៦២) ឯវមេវ ចត្តារោមេ ពលិវទ្ទូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ សកគវចណ្ឌោ នោ បរគវចណ្ឌោ បរគវចណ្ឌោ នោ សកគវចណ្ឌោ សកគវចណ្ឌោ ច បរគវចណ្ឌោ ច នេវ សកគវចណ្ឌោ នោ បរគវចណ្ឌោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ សកគវចណ្ឌោ ហោតិ នោ បរគវចណ្ឌោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សកបរិសំ ឧព្ពេជិតា ហោតិ នោ បរបរិសំ ឯវំ បុគ្គលោ សកគវចណ្ឌោ ហោតិ នោ បរគវចណ្ឌោ សេយ្យថាបិ សោ ពលិវទ្ទោ សកគវចណ្ឌោ នោ បរគវចណ្ឌោ

(១៦១) បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយគោបម្រើ តើដូចម្ដេច ។ គោបម្រើមាន ៤ ពួក គឺ គោបម្រើកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន មិនកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ ១ កាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ មិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ១ កាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ ១ មិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងមិនកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ ១ ។

(១៦២) បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយគោបម្រើនេះ រមែងមានក្នុងលោក ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលដូចគោកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន មិនកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ ១ បុគ្គលដូចគោកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ មិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ១ បុគ្គលដូចគោកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ ១ បុគ្គលដូចគោមិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងមិនកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ ១ ។ បុគ្គលដូចគោកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន មិនកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកញុំាងបរិស័ទរបស់ខ្លួនឲ្យតក់ស្លុត មិនញុំាងបរិស័ទអ្នកដទៃ ឲ្យតក់ស្លុត បុគ្គលដូចគោកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន មិនកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ យ៉ាងនេះឯង គោបម្រើនោះ កាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន មិនកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ

តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ បរគវចណ្ឌោ ហោតិ នោ សកគវចណ្ឌោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បរបរិសំ ឧព្ពេជិតា ហោតិ នោ សកបរិសំ ឯវំ បុគ្គលោ បរគវចណ្ឌោ ហោតិ នោ សកគវចណ្ឌោ សេយ្យថាបិ សោ ពលិពទ្ទោ បរគវចណ្ឌោ នោ សកគវចណ្ឌោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ សកគវចណ្ឌោ ច ហោតិ បរគវចណ្ឌោ ច ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សកបរិសញ្ច ឧព្ពេជិតា ហោតិ បរបរិសញ្ច ឯវំ បុគ្គលោ សកគវចណ្ឌោ ច ហោតិ បរគវចណ្ឌោ ច សេយ្យថាបិ សោ ពលិពទ្ទោ សកគវចណ្ឌោ ច បរគវចណ្ឌោ ច តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ នេវ សកគវចណ្ឌោ ហោតិ នោ បរគវចណ្ឌោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ នេវ សកបរិសំ ឧព្ពេជិតា ហោតិ នោ បរបរិសំ ឯវំ បុគ្គលោ នេវ សកគវចណ្ឌោ ហោតិ នោ បរគវចណ្ឌោ សេយ្យថាបិ សោ ពលិពទ្ទោ នេវ សកគវចណ្ឌោ នោ បរគវចណ្ឌោ

បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចគោកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ មិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកញុំាងបរិស័ទអ្នកដទៃឲ្យតក់ស្លុត មិនញុំាងបរិស័ទរបស់ខ្លួនឲ្យតក់ស្លុត បុគ្គលដូចគោកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ មិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន យ៉ាងនេះឯង គោបម្រើនោះ កាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ មិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចគោកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកញុំាងបរិស័ទរបស់ខ្លួន ឲ្យតក់ស្លុតផង ញុំាងបរិស័ទអ្នកដទៃ ឲ្យតក់ស្លុតផង បុគ្គលដូចគោកាច ក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួនផង កាចក្នុងហ្វូងគោដទៃផង យ៉ាងនេះឯង គោបម្រើនោះ កាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួនទាំងកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចគោមិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងមិនកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនញុំាងបរិស័ទរបស់ខ្លួន ឲ្យតក់ស្លុត ទាំងមិនញុំាងបរិស័ទអ្នកដទៃ ឲ្យតក់ស្លុត បុគ្គលដូចគោមិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងមិនកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ យ៉ាងនេះឯង គោបម្រើនោះ មិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងមិនកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ

តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឥមេ ចត្តារោ ពលិពទ្ទូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹំ ។

[១៦៣] តត្ថ កតមេ ចត្តារោ អាសីវិសូបមា បុគ្គលា ។ ចត្តារោ អាសីវិសា អាគតវិសោ ន ឃោរវិសោ ឃោរវិសោ ន អាគតវិសោ អាគតវិសោ ច ឃោរវិសោ ច នេវ អាគតវិសោ ន ឃោរវិសោ ។

[១៦៤] ឯវមេវ ចត្តារោមេ អាសីវិសូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹំ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អាគតវិសោ ន ឃោរវិសោ ឃោរវិសោ ន អាគតវិសោ អាគតវិសោ ច ឃោរវិសោ ច នេវ អាគតវិសោ ន ឃោរវិសោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ អាគតវិសោ ហោតិ ន ឃោរវិសោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អភិណ្ហំ កុជ្ឈតិ សោ ច ខ្វស្ស កោធោ ន ទីឃរត្តំ អនុសេតិ ឯវំ បុគ្គលោ អាគតវិសោ ហោតិ ន ឃោរវិសោ សេយ្យថាបិ សោ អាសីវិសោ អាគតវិសោ ន ឃោរវិសោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។

បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយគោបម្រើ តែងមានក្នុងលោក ។

[១៦៣] បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយសត្វអាសិរពិស តើដូចម្ដេច ។ សត្វអាសិរពិសមាន ៤ ពួក គឺ អាសិរពិស មានពិសស្រួកន់ មានពិសមិនពន្លឹក ១ មានពិសដ៏ពន្លឹក មានពិសមិនស្រួកន់ ១ មានពិសស្រួកន់ ទាំងមានពិសដ៏ពន្លឹក ១ មិនមានពិសស្រួកន់ ទាំងមិនមានពិសដ៏ពន្លឹក ១ ។

[១៦៤] បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយសត្វអាសិរពិសនេះ តែងមានក្នុងលោក គឺយ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលដូចអាសិរពិស មានពិសស្រួកន់ មិនមានពិសដ៏ពន្លឹក ១ មានពិសដ៏ពន្លឹក មិនមានពិសស្រួកន់ ១ មានពិសស្រួកន់ ទាំងមានពិសដ៏ពន្លឹក ១ មិនមានពិសស្រួកន់ទាំងមិនមានពិសដ៏ពន្លឹក ១ ។ បុគ្គលដូចអាសិរពិស មានពិសស្រួកន់ មិនមានពិសដ៏ពន្លឹក តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ក្រោធរឿយៗ តែសេចក្ដីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនបានដេកត្រាំនៅ អស់កាលយូរអង្វែងទេ ។ បុគ្គលដូចអាសិរពិស មានពិសស្រួកន់ មិនមានពិសដ៏ពន្លឹក យ៉ាងនេះឯង សត្វអាសិរពិសនោះ មានពិសស្រួកន់ មិនមានពិសដ៏ពន្លឹក មានឧបមា យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។

កថញ្ច បុគ្គលោ ឃោរវិសោ ហោតិ នោ អាគតវិសោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ន ហេវ ខោ អភិណ្ហំ កុជ្ឈតិ សោ ច ខ្វស្ស កោធោ ចិរំ ទីឃរត្តំ អនុសេតិ ឯវំ បុគ្គលោ ឃោរវិសោ ហោតិ នោ អាគតវិសោ សេយ្យថាបិ សោ អាសីវិសោ ឃោរវិសោ នោ អាគតវិសោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ អាគតវិសោ ច ហោតិ ឃោរវិសោ ច ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អភិណ្ហំ កុជ្ឈតិ សោ ច ខ្វស្ស កោធោ ចិរំ ទីឃរត្តំ អនុសេតិ ឯវំ បុគ្គលោ អាគតវិសោ ច ហោតិ ឃោរវិសោ ច សេយ្យថាបិ សោ អាសីវិសោ អាគតវិសោ ច ឃោរវិសោ ច តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ នេវ អាគតវិសោ ហោតិ នោ ឃោរវិសោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ន ហេវ ខោ អភិណ្ហំ កុជ្ឈតិ សោ ច ខ្វស្ស កោធោ ន ចិរំ ទីឃរត្តំ អនុសេតិ ឯវំ បុគ្គលោ នេវ អាគតវិសោ ហោតិ នោ ឃោរវិសោ សេយ្យថាបិ សោ អាសីវិសោ នេវ អាគតវិសោ នោ ឃោរវិសោ

បុគ្គលដូចអាសិរពិស មានពិសដ៏ពន្លឹក មិនមានពិសស្រសាក់ តើដូចម្តេច ? បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនសូវក្រេវក្រោធញឹកញយទេ តែសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះ (កើតឡើងម្តងៗ) តែងដេកត្រាំនៅ អស់កាលយូរអង្វែង បុគ្គលដូចអាសិរពិសមានពិសដ៏ពន្លឹក មិនមានពិសស្រសាក់ យ៉ាងនេះឯង សត្វអាសិរពិសនោះ មានពិសដ៏ពន្លឹក មិនមានពិសស្រសាក់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចអាសិរពិស មានពិសស្រសាក់ ទាំងមានពិសដ៏ពន្លឹក តើដូចម្តេច ? បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តែងក្រោធញឹកញយ ១ ថែមទាំងសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះ តែងដេកត្រាំនៅ អស់កាលយូរអង្វែង បុគ្គលដូចអាសិរពិស មានពិសស្រសាក់ ទាំងមានពិសដ៏ពន្លឹក យ៉ាងនេះឯង សត្វអាសិរពិសនោះ មានពិសស្រសាក់ទាំងមានពិសដ៏ពន្លឹក មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចអាសិរពិស មិនមានពិសស្រសាក់ ទាំងមិនមានពិសដ៏ពន្លឹក តើដូចម្តេច ? បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនក្រោធញឹកញយ ១ ថែមទាំងសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏មិនដេកត្រាំនៅ អស់កាលយូរអង្វែង បុគ្គលដូចអាសិរពិស មិនមានពិសស្រសាក់ទាំងមិនមានពិសដ៏ពន្លឹក យ៉ាងនេះឯង សត្វអាសិរពិសនោះ មិនមានពិសស្រសាក់ ទាំងមិនមានពិសដ៏ពន្លឹក មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ

ឯវរូបោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឥមេ ចត្តារោ អាសីវិសូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

(១៦៨) កថញ្ច បុគ្គលោ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា អវណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ទុប្បដិបន្នានំ មិច្ឆាបដិបន្នានំ តិត្ថិយានំ តិត្ថិយសាវកានំ វណ្ណំ ភាសតិ សុប្បដិបន្នា ឥតិបិ សម្មាបដិបន្នា ឥតិបីតិ ឯវំ បុគ្គលោ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា អវណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា វណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សុប្បដិបន្នានំ សម្មាបដិបន្នានំ ពុទ្ធានំ ពុទ្ធសាវកានំ អវណ្ណំ ភាសតិ ទុប្បដិបន្នា ឥតិបិ មិច្ឆាបដិបន្នា ឥតិបីតិ ឯវំ បុគ្គលោ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា វណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា អប្បសាទនីយេ ឋានេ បសាទំ ឧបទំសិតា ហោតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ

បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមាយ៉ាងនោះដែរ ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយសត្វអាសិរពិស ៤ តែងមានក្នុងលោក ។

(១៦៨) បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ពោលសរសើរពួកតិរ្ថិយ ទាំងពួកសាវករបស់តិរ្ថិយ ដែលប្រតិបត្តិអាក្រក់ ប្រតិបត្តិខុស ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិល្អ ដូច្នេះក្តី ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ ដូច្នេះក្តី បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរសរសើរ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ទាំងសាវករបស់ព្រះពុទ្ធ ដែលប្រតិបត្តិល្អ ប្រតិបត្តិត្រូវ ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិអាក្រក់ ដូច្នេះក្តី ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិខុស ដូច្នេះក្តី បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរសរសើរ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រះថ្លា តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

ទុប្បដិបទាយ មិច្ឆាបដិបទាយ បសាទំ ឧបទំសេតិ សុប្បដិបទា ឥតិបិ សម្មាបដិបទា ឥតិបិ អយំ បុគ្គលោ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា អប្បសាទនីយេ ឋានេ បសាទំ ឧបទំសិតា ហោតិ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា បសាទនីយេ ឋានេ អប្បសាទំ ឧបទំសិតា ហោតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សុប្បដិបទាយ សម្មាបដិបទាយ អប្បសាទំ ឧបទំសេតិ ទុប្បដិបទា ឥតិបិ មិច្ឆាបដិបទា ឥតិបិ អយំ បុគ្គលោ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា បសាទនីយេ ឋានេ អប្បសាទំ ឧបទំសិតា ហោតិ ។

(១៦៦) កតមោ ច បុគ្គលោ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ទុប្បដិបន្នានំ មិច្ឆាបដិបន្នានំ តិត្ថិយានំ តិត្ថិយសាវកានំ អវណ្ណំ ភាសតិ ទុប្បដិបន្នា ឥតិបិ មិច្ឆាបដិបន្នា ឥតិបិ អយំ បុគ្គលោ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ។

ញុំាងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិអាក្រក់ ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិខុស ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិល្អដូច្នេះក្តី ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិត្រូវដូច្នេះក្តី បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រះថ្លា យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ញុំាងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាឲ្យកើត ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិល្អ ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិត្រូវ ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិអាក្រក់ដូច្នេះក្តី ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិខុសដូច្នេះក្តី បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា យ៉ាងនេះឯង ។

(១៦៦) បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ពោលតិះដៀលពួកតិរ្ថិយ និងពួកសាវ័ករបស់តិរ្ថិយ ដែលប្រតិបត្តិអាក្រក់ ប្រតិបត្តិខុស ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិអាក្រក់ដូច្នេះក្តី ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិខុសដូច្នេះក្តី បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើលហើយពោលសរសើរបុគ្គល ដែលគួរសរសើរ តើដូចម្តេច ។

ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សុប្បដិបន្នានំ សម្មាបដិបន្នានំ ពុទ្ធានំ ពុទ្ធសាវកានំ វណ្ណំ ភាសតិ សុប្បដិបន្នា ឥតិបិ សម្មាបដិបន្នា ឥតិបីតិ ឯវំ បុគ្គលោ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា អប្បសាទនីយេ ឋានេ អប្បសាទំ ឧបទំសិតា ហោតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ទុប្បដិបទាយ មិច្ឆាបដិបទាយ អប្បសាទំ ជនេតិ ទុប្បដិបទា ឥតិបិ មិច្ឆាបដិបទា ឥតិបីតិ ឯវំ បុគ្គលោ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា អប្បសាទនីយេ ឋានេ អប្បសាទំ ឧបទំសិតា ហោតិ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា បសាទនីយេ ឋានេ បសាទំ ឧបទំសិតា ហោតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សុប្បដិបទាយ សម្មាបដិបទាយ បសាទំ ជនេតិ សុប្បដិបទា ឥតិបិ សម្មាបដិបទា ឥតិបីតិ ឯវំ បុគ្គលោ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា បសាទនីយេ ឋានេ បសាទំ ឧបទំសិតា ហោតិ ។

បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ពោលសរសើរព្រះពុទ្ធ ឬពួកសាវ័ករបស់ព្រះពុទ្ធដែលប្រតិបត្តិល្អ ប្រតិបត្តិត្រូវ ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិល្អដូច្នេះក្តី ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវដូច្នេះក្តី បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរសរសើរ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រះថ្លា តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ញុំាងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាឲ្យកើត ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិអាក្រក់ ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិខុស ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិអាក្រក់ដូច្នេះក្តី ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិខុសដូច្នេះក្តី បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រះថ្លា យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយសំដែងនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ញុំាងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិល្អ ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិត្រូវ ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិល្អដូច្នេះក្តី ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិត្រូវដូច្នេះក្តី បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា យ៉ាងនេះឯង ។

(១៤៧) កថញ្ច បុគ្គលោ អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន នោ ច ខោ វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ វណ្ណាបិ សំវិជ្ជតិ អវណ្ណាបិ សំវិជ្ជតិ យោ តត្ថ អវណ្ណោ តំ ភណតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន យោ តត្ថ វណ្ណោ តំ ន ភណតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ឯវំ បុគ្គលោ អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន នោ ច ខោ វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ។ កថញ្ច បុគ្គលោ វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន នោ ច ខោ អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ វណ្ណាបិ សំវិជ្ជតិ អវណ្ណាបិ សំវិជ្ជតិ យោ តត្ថ វណ្ណោ តំ ភណតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន យោ តត្ថ អវណ្ណោ តំ ន ភណតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ឯវំ បុគ្គលោ វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន នោ ច ខោ អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ

(១៤៧) បុគ្គលពោលតិះដៀល ឱ្យបុគ្គល ដែលគួរតិះដៀល ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ មិនពោលសរសើរ ឱ្យបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ តើដូចម្តេច ។ គុណគួរសរសើរក៏មាន ទោសគួរតិះដៀលក៏មាន បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទោសគួរតិះដៀលណា មានក្នុងបុគ្គលនោះ ក៏ពោលឱ្យទោសនោះ ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ គុណគួរសរសើរណា មានក្នុងបុគ្គលនោះ ក៏មិនពោលឱ្យគុណនោះ ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរទេ បុគ្គលពោលតិះដៀល ឱ្យបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល ពិតប្រាកដតាមកាលគួរ មិនពោលសរសើរ ឱ្យបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលពោលសរសើរ ឱ្យបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ មិនពោលតិះដៀល ឱ្យបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ តើដូចម្តេច ។ គុណគួរសរសើរក៏មាន ទោសគួរតិះដៀលក៏មាន បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ គុណគួរសរសើរណា មានក្នុងបុគ្គលនោះ ក៏ពោលឱ្យគុណនោះ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរ ទោសគួរតិះដៀលណា មានក្នុងបុគ្គលនោះ មិនពោលឱ្យទោសនោះ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរទេ បុគ្គលពោលសរសើរ ឱ្យបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរ តែមិនពោលតិះដៀល ឱ្យបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល

ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អវណ្ណា-
រហស្ស ច អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ
កាលេន វណ្ណារហស្ស ច វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ
ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ វណ្ណោបិ
សំវិជ្ជតិ អវណ្ណោបិ សំវិជ្ជតិ យោ តត្ថ អវណ្ណោ តំ
ភណតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន យោ តត្ថ វណ្ណោ
តម្បិ ភណតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន តត្ថ កាលញ្ញូ
ហោតិ តស្ស បញ្ហស្ស វេយ្យាករណាយ ឯវំ បុគ្គ-
លោ អវណ្ណារហស្ស ច អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ
ភូតំ តច្ឆំ កាលេន វណ្ណារហស្ស ច វណ្ណំ ភាសិតា
ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ។ កតមោ ច បុគ្គលោ
នេវ អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ
តច្ឆំ កាលេន នោបិ វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា
ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ
វណ្ណោបិ សំវិជ្ជតិ អវណ្ណោបិ សំវិជ្ជតិ យោ តត្ថ
អវណ្ណោ តំ ន ភណតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន យោបិ
តត្ថ វណ្ណោ តម្បិ ន ភណតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន

ពិតប្រាកដតាមកាលគួរ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គល ពោលតិះដៀល
នូវបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល ពិតប្រាកដតាមកាលគួរផង ពោលសរសើរ
នូវបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរផង តើដូចម្តេច ។
គុណគួរសរសើរក៏មាន ទោសគួរតិះដៀលក៏មាន បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ទោសគួរតិះដៀលណា មានក្នុងបុគ្គលនោះ ក៏ពោល
នូវទោសនោះ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរ គុណគួរសរសើរណា មាន
ក្នុងបុគ្គលនោះ ក៏ពោលនូវគុណនោះ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរ ជា
អ្នកដឹង នូវកាលគួរ ដើម្បីព្យាករណ៍នូវបញ្ហានោះ ក្នុងដំណើរនោះ
បុគ្គលពោលតិះដៀល នូវបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល ពិតប្រាកដតាមកាល
គួរផង ពោលសរសើរ នូវបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ពិតប្រាកដតាម
កាលគួរផង យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលមិនពោលតិះដៀល នូវបុគ្គល
ដែលគួរតិះដៀល ពិតប្រាកដតាមកាលគួរផង មិនពោលសរសើរនូវ
បុគ្គលដែលគួរសរសើរ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរផង តើដូចម្តេច ។
គុណគួរសរសើរក៏មាន ទោសគួរតិះដៀលក៏មាន បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ទោសគួរតិះដៀលណា មានក្នុងបុគ្គលនោះ មិនពោលនូវ
ទោសនោះ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរផង គុណគួរសរសើរណា មាន
ក្នុងបុគ្គលនោះ មិនពោលនូវគុណនោះ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរផង

ឧបេក្ខកោ វិហរតិ សតោ សម្បជានោ ឯវំ បុគ្គលោ នេវ អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន នោបិ វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសិតា ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ។

(១៦៨) កតមោ ច បុគ្គលោ ឧដ្ឋានផលូបជីវី នោ បុញ្ញផលូបជីវី ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ឧដ្ឋហតោ ឃដតោ វាយមតោ អាជីវោ អភិនិព្វត្តតិ នោ បុញ្ញតោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧដ្ឋានផលូបជីវី នោ បុញ្ញផលូបជីវី ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បុញ្ញផលូបជីវី នោ ឧដ្ឋានផលូបជីវី ។ បរនិម្មិតវសវត្តី ទេវេ ឧបាទាយ តទុបរិ ទេវា បុញ្ញផលូបជីវិនោ នោ ឧដ្ឋានផលូបជីវិនោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ឧដ្ឋានផលូបជីវី ច បុញ្ញផលូបជីវី ច ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ឧដ្ឋហតោ ឃដតោ វាយមតោ អាជីវោ អភិនិព្វត្តតិ បុញ្ញតោ ច អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧដ្ឋានផលូបជីវី ច បុញ្ញផលូបជីវី ច ។ កតមោ ច បុគ្គលោ នេវ ឧដ្ឋានផលូបជីវី នោ បុញ្ញផលូបជីវី ។

ជាបុគ្គលមានឧបេក្ខា មានស្មារតីដឹងខ្លួន បុគ្គលមិនពោលតិះដៀល ឲ្យបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល តាមពិតប្រាកដតាមកាលគួរផង មិនពោលសរសើរ ឲ្យបុគ្គលដែលគួរសរសើរ តាមពិតប្រាកដតាមកាលគួរផង យ៉ាងនេះឯង ។

(១៦៨) បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម មិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលបុណ្យ តើដូចម្ដេច ។ កាលបុគ្គលណា ខំសង្វាត ប្រឹងប្រែង ព្យាយាម ការចិញ្ចឹមជីវិត ទើបកើតចំរើនឡើង មិនមែនកើតចំរើនឡើងដោយផលបុណ្យទេ នេះហៅថា បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម មិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលបុណ្យ ។ បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលបុណ្យ មិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម តើដូចម្ដេច ។ សំដៅយកពួកបរនិម្មិតវសវត្តីទេវតា ចំណែកទេវតាជាន់លើនៃពួកបរនិម្មិតវសវត្តីទេវតានោះ ឈ្មោះថា បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលបុណ្យ មិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម ។ បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម ផងចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលបុណ្យ តើដូចម្ដេច ។ កាលបុគ្គលណា ខំសង្វាត ប្រឹងប្រែង ព្យាយាម ការចិញ្ចឹមជីវិត ទើបកើតចំរើនឡើង ផងកើតចំរើនឡើង ដោយផលបុណ្យ នេះហៅថា បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម ផងចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលបុណ្យ ។ បុគ្គលមិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម ផងមិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលបុណ្យ តើដូចម្ដេច ។

នេរយិកា នេវ ឧដ្ឋានផលូបជីវិនោ នោ បុញ្ញផលូបជីវិនោ ។

(១៤៩) កថញ្ច បុគ្គលោ តមោ ហោតិ តមបរាយណោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ នីចេ កុលេ បច្ចាជាតោ ហោតិ ចណ្ឌាលកុលេ វា នេសាទកុលេ វា វេណកុលេ(១) វា រថការកុលេ វា បុក្កុសកុលេ វា ទលិទ្ទេ អប្បន្នបានភោជនេ កសិរវុត្តិកេ យត្ថ កសិរេន ឃាសច្ឆាទោ លព្ភតិ សោ ច ហោតិ ទុព្វណ្ណោ ទុទ្ទសិកោ ឱកោដិមកោ ពវ្ហាពាធោ កាណោ វា កុណី វា ខញ្ជោ វា បក្ខហតោ វា ន លាភី អន្នស្ស បានស្ស វត្ថស្ស យានស្ស មាលាគន្ធវិលេបនស្ស សេយ្យាវសថបទីបេយ្យស្ស សោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ សោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ

១ ម. វេណុកុលេតិ ទិស្សតិ ។ វេនុកុលេតិ វិលីវការកុលេតិ អដ្ឋកថា ។

ពួកសត្វនរក ឈ្មោះថា បុគ្គលមិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម ទាំងមិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលបុណ្យ ។

(១៤៩) បុគ្គលងងឹត មានងងឹតប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កើតក្នុងត្រកូលទាប គឺត្រកូលចណ្ឌាលក្តី ត្រកូលអ្នកនេសាទក្តី ត្រកូលអ្នកត្បាញផែងក្តី ត្រកូលជាងរថក្តី ត្រកូលអ្នកចាក់សម្រាមក្តី ជាត្រកូលខ្សត់ មានបាយទឹកនិងភោជនតិច ប្រព្រឹត្តចិញ្ចឹមជីវិតក្ខះដោយលំបាក ដែលជាត្រកូលរកបាយទឹកសំពត់ស្លៀកដណ្តប់បានដោយក្រ បុគ្គលនោះឯង ជាមនុស្សមានសម្បុរអាក្រក់ លំបាកមើល ជាបុគ្គលតាបតឿ មានអាពាធច្រើន គឺខ្វាក់ឬក្វិន ខ្វិនឬខ្វិច ជាអ្នកមិនបានបាយ ទឹក សំពត់ យាន ផ្កាកម្រង គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីសំណាក់អាស្រ័យ និងគ្រឿងប្រទីប បុគ្គលនោះ រមែងតាំងប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ លុះប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ហើយ លុះដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ

ចតុក្កនិទ្ទេសោ

ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ ឯវំ បុគ្គលោ តមោ ហោតិ តមបរាយនោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ តមោ ហោតិ ជោតិបរាយនោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ នីចេ កុលេ បច្ចាជាតោ ហោតិ ចណ្ឌាលកុលេ វា នេសាទកុលេ វា វេណកុលេ វា រថការកុលេ វា បុក្កុសកុលេ វា ទលិទ្ទេ អប្បន្នបានភោជនេ កសិរវុត្តិកេ យត្ថ កសិរេន ឃាសច្ឆាទោ លព្ភតិ សោ ច ហោតិ ទុព្វណ្ណោ ទុទ្ទសិកោ ឱកោដិមកោ ពវ្ហាពាធោ កាណោ វា កុណី វា ខញ្ជោ វា បក្ខហតោ វា ន លាភី អន្នស្ស បានស្ស វត្ថស្ស យានស្ស មាលាគន្ធវិលេបនស្ស សេយ្យាវសថបទីបេយ្យស្ស សោ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ សោ កាយេន សុចរិតំ ចរិត្វា វាចាយ សុចរិតំ ចរិត្វា មនសា សុចរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ឯវំ បុគ្គលោ តមោ ហោតិ ជោតិបរាយនោ ។

ចតុក្កនិទ្ទេស

ទុគ្គតិ វិនិបាត និរយ បុគ្គលងងឹត មានងងឹតប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលងងឹត មានពន្លឺប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កើតក្នុងត្រកូលទាប គឺត្រកូលចណ្ឌាលក្តី ត្រកូលអ្នកនេសាទក្តី ត្រកូលអ្នកត្បាញផែងក្តី ត្រកូលជាងរទេះក្តី ត្រកូលអ្នកចាក់សម្រាមក្តី ជាត្រកូលខ្សត់ មានបាយទឹកនិងភោជនតិច ប្រព្រឹត្តចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយលំបាក ដែលជាត្រកូលគេបាយនិងសំពត់ស្លៀកដណ្តប់បានដោយក្រ បុគ្គលនោះឯង ជាមនុស្សមានសម្បុរអាក្រក់ លំបាកមើល ជាបុគ្គលទាបទៀ មានអាពាធច្រើន ខ្វាក់ក្តី វិកលក្តី ខ្វិនខ្ទិន ជាអ្នកមិនបានបាយ ទឹក សំពត់ យាន ផ្កាកម្រង គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីសំណាក់អាស្រ័យ គ្រឿងប្រទីប តែបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ លុះប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្តហើយ លុះដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើត ក្នុងសុគតិសួគ៌ទេវលោក បុគ្គលងងឹត មានពន្លឺប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ យ៉ាងនេះឯង ។

កតមោ ច បុគ្គលោ ជោតិ ហោតិ តមបរាយណោ ។
ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឧច្ចេ កុលេ បច្ចាជាតោ
ហោតិ ខត្តិយមហាសាលកុលេ វា ព្រាហ្មណមហា-
សាលកុលេ វា គហបតិមហាសាលកុលេ វា អឌ្ឍេ
មហទ្ធនេ មហាភោគេ បហូតជាតរូបរជតេ បហូត-
វិត្តូបករណេ បហូតធនធញ្ញេ សោ ច ហោតិ អភិ-
រូបោ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណ-
បោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ លាភី អន្នស្ស បានស្ស
វត្ថស្ស យានស្ស មាលាគន្ធវិលេបនស្ស សេយ្យា-
វសថបទីបេយ្យស្ស សោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ
វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ សោ
កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា
មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្ម-
រណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ
ឯវំ បុគ្គលោ ជោតិ ហោតិ តមបរាយណោ ។
កតមោ ច បុគ្គលោ ជោតិ ហោតិ ជោតិបរាយណោ ។

បុគ្គលក្តី មានពន្លឺតប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះក្នុង
លោកនេះ កើតក្នុងត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ គឺ ត្រកូលខត្តិយមហាសាលក្តី
ត្រកូលព្រាហ្មណមហាសាលក្តី ត្រកូលគហបតិមហាសាលក្តី ជាត្រ-
កូលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសនិងប្រាក់
ច្រើន មានទ្រព្យនិងគ្រឿងប្រើប្រាស់ច្រើន មានទ្រព្យនិងស្រូវច្រើន
បុគ្គលនោះ មានរូបល្អ គួរមើលរមិល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយ
សម្បុរនៃសរីរៈល្អក្រៃលែង ជាអ្នកបានបាយទឹក សំពត់ យាន ផ្កា
កម្រង គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីសំណាក់អាស្រ័យ
និងគ្រឿងប្រទីប តែបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្ត
ទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ លុះប្រព្រឹត្ត
ទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត
ហើយ លុះដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ
ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក បុគ្គលក្តី មានពន្លឺតប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ យ៉ាង
នេះឯង ។ បុគ្គលក្តី មានពន្លឺប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ តើដូចម្តេច ។

ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឧច្ចេ កុលេ បច្ចាជាតោ ហោតិ ខត្តិយមហាសាលកុលេ វា ព្រាហ្មណមហាសាលកុលេ វា គហបតិមហាសាលកុលេ វា អឌ្ឍេ មហទ្ធនេ មហាភោគេ បហូតជាតរូបរជតេ បហូតវិត្តូបករណេ បហូតធនធញ្ញេ សោ ច ហោតិ អភិរូបោ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ លាភី អន្នស្ស បានស្ស វត្ថស្ស យានស្ស មាលាគន្ធវិលេបនស្ស សេយ្យាវសថបទីបេយ្យស្ស សោ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ សោ កាយេន សុចរិតំ ចរិត្វា វាចាយ សុចរិតំ ចរិត្វា មនសា សុចរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ឯវំ បុគ្គលោ ជោតិ ហោតិ ជោតិបរាយណោ ។

(១៣០) កថញ្ច បុគ្គលោ ឱណតោណតោ ហោតិ ។បេ។ ឯវំ បុគ្គលោ ឱណតោណតោ ហោតិ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ ឱណតុណ្ណតោ ហោតិ ។បេ។ ឯវំ បុគ្គលោ ឱណតុណ្ណតោ ហោតិ ។

បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កើតក្នុងត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ គឺត្រកូលខត្តិយមហាសាលក្តី ត្រកូលព្រាហ្មណមហាសាលក្តី ត្រកូលគហបតិមហាសាលក្តី ជាត្រកូលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសនិងប្រាក់ច្រើន មានទ្រព្យនិងគ្រឿងប្រើប្រាស់ច្រើន មានទ្រព្យនិងស្រូវច្រើន បុគ្គលនោះ មានរូបល្អ គួរមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរនិងសរីរៈល្អក្រៃលែង ជាអ្នកបានបាយ ទឹក សំពត់ យាន ផ្កាកម្រង គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីសំណាក់អាស្រ័យ និងគ្រឿងប្រទីប បុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ លុះប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត ហើយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌ទេវលោក បុគ្គលនេះ មានពន្លឺប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៣០) បុគ្គលឱនចុះហើយនៅឱនចុះទៀត តើដូចម្តេច ។បេ។ បុគ្គលឱនចុះហើយនៅឱនចុះទៀត យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលឱនចុះហើយងើបឡើង តើដូចម្តេច ។បេ។ បុគ្គលឱនចុះហើយងើបឡើង យ៉ាងនេះឯង ។

កតមញ្ច បុគ្គលោ ឧណ្ណតោណតោ ហោតិ ។ បេ ។
ឯវំ បុគ្គលោ ឧណ្ណតោណតោ ហោតិ ។ កតមញ្ច
បុគ្គលោ ឧណ្ណតុណ្ណតោ ហោតិ ។ បេ ។ ឯវំ បុគ្គលោ
ឧណ្ណតុណ្ណតោ ហោតិ ។

(១៣១) តត្ថ កតមេ ចត្តារោ រុក្ខូបមា បុគ្គលា ។
ចត្តារោ រុក្ខា ផេគ្គុ សារបរិវារោ សារោ ផេគ្គុបរិវារោ
ផេគ្គុ ផេគ្គុបរិវារោ សារោ សារបរិវារោ ។

(១៣២) ឯវមេវ ចត្តារោមេ រុក្ខូបមា បុគ្គលា
សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។
ផេគ្គុ សារបរិវារោ សារោ ផេគ្គុបរិវារោ ផេគ្គុ ផេគ្គុ-
បរិវារោ សារោ សារបរិវារោ ។ កតមញ្ច បុគ្គលោ
ផេគ្គុ ហោតិ សារបរិវារោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ
ទុស្សីលោ ហោតិ បាបធម្មោ បរិសា ច ខ្វស្ស
ហោតិ សីលវតី កល្យាណធម្មា ឯវំ បុគ្គលោ ផេគ្គុ
ហោតិ សារបរិវារោ សេយ្យថាបិ សោ រុក្ខោ
ផេគ្គុ សារបរិវារោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។

បុគ្គលដើរឡើងហើយ ចុះទៅវិញ តើដូចម្តេច ។ បេ ។ បុគ្គល
ដើរឡើងហើយ ចុះទៅវិញ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលដើរឡើង
ហើយ ដើរឡើងទៀត តើដូចម្តេច ។ បេ ។ បុគ្គលដើរឡើង
ហើយ ដើរឡើងទៀត យ៉ាងនេះឯង ។

(១៣១) បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយ
ដើមឈើ តើដូចម្តេច ។ ឈើមាន ៤ ពួក គឺឈើស្រាយមានឈើ
ខ្លឹមជាបរិវារ ១ ឈើខ្លឹមមានឈើស្រាយជាបរិវារ ១ ឈើស្រាយមាន
ឈើស្រាយជាបរិវារ ១ ឈើខ្លឹមមានឈើខ្លឹមជាបរិវារ ១ ។

(១៣២) បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយដើមឈើនេះ រមែងមាន
ក្នុងលោក យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺ
បុគ្គលដូចឈើស្រាយមានឈើខ្លឹមជាបរិវារ ១ បុគ្គលដូចឈើខ្លឹមមានឈើ
ស្រាយជាបរិវារ ១ បុគ្គលដូចឈើស្រាយមានឈើស្រាយជាបរិវារ ១
បុគ្គលដូចឈើខ្លឹមមានឈើខ្លឹមជាបរិវារ ១ ។ បុគ្គលដូចឈើស្រាយមាន
ឈើខ្លឹមជាបរិវារ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នក
ទ្រុស្តសីល មានធម៌អាក្រក់ តែបរិស័ទរបស់បុគ្គលនោះ មានសីល
មានធម៌ល្អ បុគ្គលដូចឈើស្រាយមានឈើខ្លឹមជាបរិវារ យ៉ាងនេះឯង
ឈើនោះស្រាយ មានឈើខ្លឹមជាបរិវារ មានឧបមា យ៉ាងណាមិញ
បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យ យ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចឈើខ្លឹម

ចតុក្កនិទ្ទេសោ

កថញ្ច បុគ្គលោ សារោ ហោតិ ផេគ្គុបរិវារោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សីលវា ហោតិ កល្យាណធម្មោ បរិសា ច ខ្វស្ស ហោតិ ទុស្សីលា បាបធម្មា ឯវំ បុគ្គលោ សារោ ហោតិ ផេគ្គុបរិវារោ សេយ្យថាបិ សោ រុក្ខោ សារោ ផេគ្គុបរិវារោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ ផេគ្គុ ហោតិ ផេគ្គុបរិវារោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ទុស្សីលោ ហោតិ បាបធម្មោ បរិសាបិស្ស ហោតិ ទុស្សីលា បាបធម្មា ឯវំ បុគ្គលោ ផេគ្គុ ហោតិ ផេគ្គុបរិវារោ សេយ្យថាបិ សោ រុក្ខោ ផេគ្គុ ផេគ្គុបរិវារោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ សារោ ហោតិ សារបរិវារោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សីលវា ហោតិ កល្យាណធម្មោ បរិសាបិស្ស ហោតិ សីលវតី កល្យាណធម្មា ឯវំ បុគ្គលោ សារោ ហោតិ សារបរិវារោ សេយ្យថាបិ សោ រុក្ខោ សារោ សារបរិវារោ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឥមេ ចត្តារោ រុក្ខូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

ចតុក្កនិទ្ទេស

មានឈើស្រាយជាបរិវារ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ តែបរិស័ទរបស់បុគ្គលនោះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌អាក្រក់ បុគ្គលដូចឈើខ្លឹម មានឈើស្រាយជាបរិវារ យ៉ាងនេះឯង ឈើនោះខ្លឹម មានឈើស្រាយជាបរិវារ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចឈើស្រាយមានឈើស្រាយជាបរិវារ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌អាក្រក់ ចំណែកបរិស័ទរបស់បុគ្គលនោះ ក៏ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌អាក្រក់ដែរ បុគ្គលដូចឈើស្រាយ មានឈើស្រាយជាបរិវារ យ៉ាងនេះឯង ឈើនោះស្រាយ មានឈើស្រាយជាបរិវារ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលដូចឈើខ្លឹម មានឈើខ្លឹមជាបរិវារ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ ចំណែកបរិស័ទរបស់បុគ្គលនោះ ក៏ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អដែរ បុគ្គលដូចឈើខ្លឹមមានឈើខ្លឹមជាបរិវារ យ៉ាងនេះឯង ឈើនោះខ្លឹម មានឈើខ្លឹមជាបរិវារ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយឈើ តែមានក្នុងលោក ។

[១៣៣] កតមោ ច បុគ្គលោ រូបប្បមាណោ រូបប្បសន្នោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អារោហំ វា ទិស្វា បរិណាហំ វា ទិស្វា សណ្ឋានំ វា ទិស្វា បារិបូរឹ វា ទិស្វា តត្ថ បមាណំ គហេត្វា បសាទំ ជនេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ រូបប្បមាណោ រូបប្បសន្នោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ឃោសប្បមាណោ ឃោសប្បសន្នោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បរវណ្ណនាយ បរថោមនាយ បរបសំសនាយ បរវណ្ណហារិកាយ តត្ថ បមាណំ គហេត្វា បសាទំ ជនេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឃោសប្បមាណោ ឃោសប្បសន្នោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ លូខប្បមាណោ លូខប្បសន្នោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ចីវរលូខំ វា ទិស្វា បត្តលូខំ វា ទិស្វា សេនាសនលូខំ វា ទិស្វា វិវិធំ វា ទុក្ករការិកំ ទិស្វា តត្ថ បមាណំ គហេត្វា បសាទំ ជនេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ លូខប្បមាណោ លូខប្បសន្នោ ។

[១៣៣] បុគ្គលកាន់តាមគន្លងរូប ជ្រះថ្លាព្រោះរូប តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ឃើញកំពស់ក្តី ឃើញទំហំក្តី ឃើញទ្រង់ទ្រាយក្តី ឃើញរូបដ៏ពេញលេញក្តី ក៏កាន់យកនូវសេចក្តីប៉ាន់ ក្នុងចំណែក មានកំពស់ជាដើមនោះ ហើយញុំាងសេចក្តីជ្រះថ្លា ឲ្យកើត នេះហៅថា បុគ្គលកាន់តាមគន្លងរូប ជ្រះថ្លាព្រោះរូប ។ បុគ្គលកាន់តាមគន្លងសំឡេង ជ្រះថ្លាព្រោះសំឡេង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាលបើមានការពណ៌នារបស់បុគ្គលដទៃ ការលើកតំកើងរបស់បុគ្គលដទៃ ការសរសើររបស់បុគ្គលដទៃ ការនាំទៅនូវគុណរបស់បុគ្គលដទៃ ក៏កាន់យកនូវសេចក្តីប៉ាន់ ក្នុងចំណែកមានការពណ៌នារបស់បុគ្គលដទៃជាដើមនោះ ហើយញុំាងសេចក្តីជ្រះថ្លា ឲ្យកើត នេះហៅថា បុគ្គលកាន់តាមគន្លងសំឡេង ជ្រះថ្លាព្រោះសំឡេង ។ បុគ្គលកាន់តាមគន្លងគ្រឿងសៅហ្មង ជ្រះថ្លាព្រោះគ្រឿងសៅហ្មង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ឃើញចីវរសៅហ្មងក្តី ឃើញបាត្រសៅហ្មងក្តី ឃើញសេនាសនៈសៅហ្មងក្តី ឃើញអំពើដែលបុគ្គលធ្វើបានដោយកម្រមានប្រការផ្សេងៗក្តី ក៏កាន់យកសេចក្តីប៉ាន់ ក្នុងចំណែកមានចីវរសៅហ្មងជាដើមនោះ ហើយញុំាងសេចក្តីជ្រះថ្លា ឲ្យកើត នេះហៅថា បុគ្គលកាន់តាមគន្លងគ្រឿងសៅហ្មង ជ្រះថ្លាព្រោះគ្រឿងសៅហ្មង ។

កតមោ ច បុគ្គលោ ធម្មប្បមាណោ ធម្មប្បសន្នោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សីលំ វា បស្សិត្វា សមាធឹ វា បស្សិត្វា បញ្ញំ វា បស្សិត្វា តត្ថ បមាណំ គហេត្វា បសាទំ ជនេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ធម្មប្បមាណោ ធម្មប្បសន្នោ ។

[១៣៤] កតមោ ច បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ បរហិតាយ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តនា សីលសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ សីលសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា សមាធិសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ សមាធិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា បញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ បញ្ញាសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ វិមុត្តិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទាយ សមាទបេតិ ឯវំ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ បរហិតាយ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បរហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ អត្តហិតាយ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ

បុគ្គលកាន់តាមគុណធម៌ ជ្រះថ្លាព្រោះធម៌ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ឃើញសីលក្តី ឃើញសមាធិក្តី ឃើញបញ្ញាក្តី ក៏កាន់យកសេចក្តីកំណត់ ក្នុងគុណមានសីលគុណជាដើមនោះ ហើយញុំាងសេចក្តីជ្រះថ្លា ឲ្យកើត នេះហៅថា បុគ្គលកាន់តាមគុណធម៌ ជ្រះថ្លាព្រោះធម៌ ។

[១៣៤] បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន តែមិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌សីលដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌សីលផង បរិបូណ៌សមាធិដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌សមាធិផង បរិបូណ៌បញ្ញាដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌បញ្ញាផង បរិបូណ៌វិមុត្តិដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិផង បរិបូណ៌វិមុត្តិញាណទស្សនៈដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិញាណទស្សនៈផង បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

អត្តនា ន សីលសម្បន្នោ ហោតិ បរំ សីលសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន សមាធិសម្បន្នោ ហោតិ បរំ សមាធិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន បញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ បរំ បញ្ញាសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ បរំ វិមុត្តិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នោ ហោតិ បរំ វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទាយ សមាទបេតិ អយំ បុគ្គលោ បរហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ អត្តហិតាយ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អត្តហិតាយ ចេវ បដិបន្នោ ហោតិ បរហិតាយ ច ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តនា ច សីលសម្បន្នោ ហោតិ បរញ្ច សីលសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច សមាធិសម្បន្នោ ហោតិ បរញ្ច សមាធិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច បញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ បរញ្ច បញ្ញាសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ បរញ្ច វិមុត្តិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នោ ហោតិ

ជាអ្នកមិនបរិបូណ៌សីលដោយខ្លួនឯង បបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌សីល មិនបរិបូណ៌សមាធិដោយខ្លួនឯង បបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌សមាធិ មិនបរិបូណ៌បញ្ញាដោយខ្លួនឯង បបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌បញ្ញា មិនបរិបូណ៌វិមុត្តិដោយខ្លួនឯង បបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិ មិនបរិបូណ៌វិមុត្តិញាណទស្សនៈដោយខ្លួនឯង បបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិញាណទស្សនៈ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនផង ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃផង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌សីលដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌សីលផង បរិបូណ៌សមាធិដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌សមាធិផង បរិបូណ៌បញ្ញាដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌បញ្ញាផង បរិបូណ៌វិមុត្តិដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិផង បរិបូណ៌វិមុត្តិញាណទស្សនៈដោយខ្លួនឯងផង

បរញ្ច វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទាយ សមាទបេតិ អយំ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ ចេវ បដិបន្នោ ហោតិ បរហិតាយ ច ។ កតមោ ច បុគ្គលោ នេវ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ បរហិតាយ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តនា ន សីលសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ សីលសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន សមាធិសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ សមាធិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន បញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ បញ្ញាសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ វិមុត្តិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទាយ សមាទបេតិ អយំ បុគ្គលោ នេវ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ បរហិតាយ ។

(១៣៨) កតមោ ច បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អចេលកោ ហោតិ មុត្តាចារោ ហត្ថាវលេខនោ

បបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិញាណទស្សនៈផង បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងផង ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃផង យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលមិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ទាំងមិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបរិបូណ៌សីលដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនបបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌សីល មិនបរិបូណ៌សមាធិដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនបបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌សមាធិ មិនបរិបូណ៌បញ្ញាដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនបបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌បញ្ញា មិនបរិបូណ៌វិមុត្តិដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនបបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិ មិនបរិបូណ៌វិមុត្តិញាណទស្សនៈដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនបបួលអ្នកដទៃ ឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិញាណទស្សនៈ បុគ្គលមិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ទាំងមិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៣៨) បុគ្គល ដុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបរឿយៗការព្យាយាមដុតកំដៅខ្លួនឯង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ គ្មានសំពត់ (អចេលក) លះបង់មារយាទល្អ ស៊ីលិទ្ធដៃ (ទាំង [illegible] ដោយ

អភិធម្មបិដកេ បុគ្គលបញ្ញត្តិ

ន ឯហិភទន្តិកោ ន តិដ្ឋភទន្តិកោ នាភិហដំ ន ឧទ្ទិស្សកតំ ន និមន្តនំ សាទិយតិ សោ ន កុម្ភិមុខា បដិគ្គណ្ហាតិ ន កឡោបិមុខា បដិគ្គណ្ហាតិ ន ឯឡកមន្តរំ ន ទណ្ឌមន្តរំ ន មុសលមន្តរំ ន ទ្វិន្នំ ភុញ្ជមានានំ ន គព្ភិនិយា ន បាយមានាយ ន បុរិសន្តរគតាយ ន សង្កិត្តីសុ ន យត្ថ សា ឧបដ្ឋិតោ ហោតិ ន យត្ថ មក្ខិកា សណ្ឌសណ្ឌចារិនី ន មច្ឆំ ន មំសំ ន សុរំ ន មេរយំ ន ថុសោទកំ បិវតិ សោ ឯកាគារិកោ វា ហោតិ ឯកាលោបិកោ ទ្វាគារិកោ វា ហោតិ ទ្វាលោបិកោ ។បេ។ សត្តាគារិកោ វា ហោតិ សត្តាលោបិកោ ឯកិស្សាបិ ទត្តិយា យាបេតិ ទ្វីហិបិ ទត្តីហិ យាបេតិ ។បេ។ សត្តហិបិ ទត្តីហិ

អភិធម្មបិដក បុគ្គលបញ្ញត្តិ

(ប្រាមដៃ) បើមានគេហៅថា ចូរចូលមក ក៏មិនមក បើគេឃាត់ថា ចូរឈប់ ក៏មិនឈប់ មិនត្រេកអរនឹងភត្តដែលគេនាំមកមុន មិនត្រេកអរនឹងភត្តដែលគេធ្វើចំពោះខ្លួន មិនត្រេកអរនឹងកិច្ចនិមន្ត បុគ្គលនោះមិនទទួលភត្តអំពីមាត់ឆ្នាំង មិនទទួលភត្តអំពីមាត់កញ្ជើ មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមកកន្លងនឹងធរណីទ្វារ មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមកកន្លងនឹងកំណាត់ឈើ មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមកកន្លងនឹងអង្រែ មិនទទួលភត្តរបស់មនុស្សពីរនាក់កំពុងបរិភោគ មិនទទួលភត្តរបស់ស្ត្រីមានគភ៌ មិនទទួលភត្តរបស់ស្ត្រីដែលកំពុងបំបៅកូន មិនទទួលភត្តរបស់ស្ត្រីដែលកំពុងនៅរួមនឹងបុរស មិនទទួលភត្តដែលអ្នកស្រុកនាំគ្នាសន្សំសមក មិនទទួលភត្តក្នុងទីដែលមានឆ្កែចាំ មិនទទួលភត្តក្នុងទីដែលមានរុយរោម មិនស៊ីត្រី មិនស៊ីសាច់ មិនផឹកស្រា មិនផឹកមេរ័យ មិនផឹកទឹកចង្រាំដែលត្រាំដោយស្រូវទាំងកន្ទក់ បុគ្គលនោះទទួលភត្តចំពោះតែផ្ទះមួយ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយមួយពំនូតខ្លះ ទទួលភត្តចំពោះតែផ្ទះពីរ ញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយពីរពំនូតខ្លះ ។បេ។ ទទួលភត្តចំពោះតែផ្ទះ ៧ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយ ៧ ពំនូតខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយភត្ត ១ ភាជន៍តូចខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយភត្ត ២ ភាជន៍តូចខ្លះ ។បេ។ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយភត្ត ៧ ភាជន៍តូចខ្លះ

យាបេតិ ឯកាហិកម្បិ អាហារំ អាហារេតិ ទ្វីហិ-
កម្បិ អាហារំ អាហារេតិ ។បេ។ សត្តាហិកម្បិ
អាហារំ អាហារេតិ ឥតិ ឯវរូបំ អឌ្ឍមាសិកម្បិ
បរិយាយភត្តភោជនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ សោ
សាកភក្ខោបិ ហោតិ សាមាកភក្ខោបិ ហោតិ
នីវារភក្ខោបិ ហោតិ ទទ្ទុលភក្ខោបិ ហោតិ
ហដភក្ខោ(១)បិ ហោតិ កណភក្ខោបិ ហោតិ
អាចាមភក្ខោបិ ហោតិ បិញ្ញាកភក្ខោបិ ហោតិ
តិណភក្ខោបិ ហោតិ គោមយភក្ខោបិ ហោតិ
វនមូលផលាហារោ យាបេតិ បវត្តផលភោជី សោ
សាណានិបិ ធារេតិ មសាណានិបិ ធារេតិ ឆវទុ-
ស្សានិបិ ធារេតិ បំសុកូលានិបិ ធារេតិ តិរីដានិបិ
ធារេតិ អជិនម្បិ ធារេតិ អជិនក្ខិបម្បិ ធារេតិ កុស-
ចីរម្បិ ធារេតិ វាកចីរម្បិ ធារេតិ ផលកចីរម្បិ ធារេតិ
កេសកម្ពលម្បិ ធារេតិ វាលកម្ពលម្បិ ធារេតិ

១ ឱ. ហតភក្ខោ ។

ស៊ីអាហាររំលង ១ ថ្ងៃខ្លះ ស៊ីអាហាររំលង ២ ថ្ងៃខ្លះ ។បេ។ ស៊ី
អាហាររំលង ៧ ថ្ងៃខ្លះ បុគ្គលប្រកបខ្លួនសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងការផ្លាស់
ប្តូរការបរិភោគភត្តរំលងកន្លះខែខ្លះ មានសភាពយ៉ាងនេះ ដូច្នេះឯង
បុគ្គលនោះ មានបន្លែស្រស់ជាអាហារខ្លះ មានពុកស្រងែជាអាហារខ្លះ
មានស្កួយជាអាហារខ្លះ មានកំទេចស្បែក (ចំរៀកស្បែក) ជាអា-
ហារខ្លះ មានស្លែ ឬសារាយជាអាហារខ្លះ មានកន្ទក់ជាអាហារខ្លះ
មានបាយក្តាំងជាអាហារខ្លះ មានម្សៅជាអាហារខ្លះ មានស្មៅជាអាហារ
ខ្លះ មានអាចម៍គោស្រស់ជាអាហារខ្លះ មានមើមនិងផ្លែឈើក្នុងព្រៃជា
អាហារខ្លះ បរិភោគតែផ្លែឈើដែលជ្រុះឯងខ្លះ បុគ្គលនោះ ទ្រទ្រង់
សំពត់សំបកធ្មៃខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលគេត្បាញលាយគ្នាខ្លះ ទ្រទ្រង់
សំពត់ដែលបកចេញអំពីសាកសពខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់បង្សុកូលខ្លះ ទ្រ-
ទ្រង់សំពត់សំបកឈើខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែកខ្លាខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែកខ្លាទាំង
ក្រចកខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បូវក្រង់ខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ត្បាញដោយសំបកព្រៅខ្លះ
ទ្រទ្រង់ចម្រៀកក្តារជាសំពត់ខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់កម្ពលដែលត្បាញដោយ
សក់មនុស្សខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់កម្ពលដែលត្បាញ ដោយកន្ទុយសេះខ្លះ

ឧលូកបក្ខម្បិ ធារេតិ កេសមស្សុលោចកោបិ[1] ហោតិ កេសមស្សុលោចនានុយោគមនុយុត្តោ ឧព្ភដ្ឋកោបិ ហោតិ អាសនប្បដិក្ខិត្តោ ឧក្កុដិកោបិ ហោតិ ឧក្កុដិកប្បធានមនុយុត្តោ កណ្ដកាបស្សយិកោបិ ហោតិ កណ្ដកាបស្សយេ សេយ្យំ កប្បេតិ សាយំតតិយកម្បិ ឧទកោរោហនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ ឥតិ ឯវរូបំ អនេកវិហិតំ កាយស្ស អាតាបនបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ ឯវំ បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ បរន្តបោ ហោតិ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឱរព្ភិកោ ហោតិ សូករិកោ មាគវិកោ សាកុណិកោ លុទ្ទោ មច្ឆឃាតកោ ចោរោ ចោរឃាតកោ គោឃាតកោ ពន្ធនាគារិកោ យេ វា បនញ្ញេបិ កេចិ កុរូរកម្មន្តា

១ ម. កេសមស្សុលោចនោបិ ។

ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលត្បាញ ដោយស្លាបមៀមខ្លះ ដុតសក់និងពុកមាត់ ប្រព្រឹត្តកាន់វត្តកិរិយាព្យាយាមដុតសក់និងពុកមាត់ខ្លះ ឈរច្រើន ហាមឃាត់នូវអាសនៈខ្លះ អង្គុយច្រហោង ប្រព្រឹត្តកាន់វត្តកិរិយាព្យាយាមអង្គុយច្រហោងខ្លះ ដេកលើបន្លា សម្រេចការដេកលើបន្លាខ្លះ ប្រព្រឹត្តកាន់វត្តចុះត្រាំទឹក ១ ថ្ងៃ ៣ ដង គឺព្រឹក ថ្ងៃត្រង់ ល្ងាចខ្លះ បុគ្គលប្រកបនូវការព្យាយាមដុតកំដៅកាយច្រើនប្រការ មានសភាពយ៉ាងនេះ ដូច្នេះឯង បុគ្គល ដុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបនូវការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯង យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គល ដុតកំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបនូវការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅអ្នកដទៃ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់ចៀម សម្លាប់ជ្រូក សម្លាប់ម្រឹគ សម្លាប់សត្វស្លាប ជាព្រាន សម្លាប់ត្រី ជាចោរ ជាអ្នកសម្លាប់ចោរ សម្លាប់គោ ជានាយគុក ពុំនោះសោត បុគ្គលដទៃណាមួយ ជាអ្នកធ្វើការអាក្រក់

ឯវំ បុគ្គលោ បរន្តបោ ហោតិ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ រាជា វា ហោតិ ខត្តិយោ មុទ្ធាភិសិត្តោ ព្រាហ្មណោ វា មហាសាលោ ។ សោ បុរត្ថិមេន នគរស្ស នវំ សន្ថាគារំ ការាបេត្វា កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា ខរាជិនំ និវាសេត្វា សប្បិតេលេន កាយំ អព្ភញ្ជិត្វា មគវិសាណេន បិដ្ឋិំ កណ្ឌុវមានោ សន្ថាគារំ(១) បវិសតិ សទ្ធិំ មហេសិយា ព្រាហ្មណេន ច បុរោហិតេន ។ សោ តត្ថ អនន្តរហិតាយ ភូមិយា ហរិតុបលិត្តាយ សេយ្យំ កប្បេតិ ។ ឯកិស្សា គាវិយា សរូបវច្ឆាយ យំ ឯកិស្សា ថនេ ខីរំ ហោតិ តេន រាជា យាបេតិ ។ យំ ទុតិយស្សា ថនេ ខីរំ ហោតិ តេន មហេសី យាបេតិ ។ យំ តតិយស្សា ថនេ ខីរំ ហោតិ តេន ព្រាហ្មណោ បុរោហិតោ យាបេតិ ។ យំ ចតុត្ថស្សា

១ ម. យញ្ញាគារំ ។

បុគ្គលដុតកំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបខ្ជាប់ការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅអ្នកដទៃ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលដុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបខ្ជាប់ការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯង ដុតកំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបខ្ជាប់ការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅអ្នកដទៃផង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាក្សត្រទ្រង់រាជ្យ ដែលបានមុទ្ធាភិសេករួចហើយក្តី ជាព្រាហ្មណមហាសាលក្តី ព្រះរាជា ឬព្រាហ្មណ៍នោះ ឲ្យគេសាងរោងសម្រាប់ខ្លួនធ្វើយញ្ញ ទិសខាងកើតនៃនគរ ហើយកោរសក់ ពុកមាត់ និងពុកចង្កា ស្លៀកដណ្តប់ស្បែកខ្លាទាំងក្រចក លាបប្រឡាក់កាយដោយទឹកដោះថ្លា និងប្រេង អេះខ្នងដោយស្នែងទ្រើង ហើយចូលទៅកាន់រោងសម្រាប់ធ្វើយញ្ញ ព្រមទាំងមហេសីនិងព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត ព្រះរាជា ឬព្រាហ្មណ៍នោះ ក៏សម្រេចនូវការដេកលើផែនដី ប្រាសចាកកម្រាល ដែលគេលាបពណ៌ខៀវក្នុងទីនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ១ នៃមេគោទ្រុំដែលមានកូនខ្ចី ព្រះរាជាក៏ចិញ្ចឹមជីវិត ដោយទឹកដោះនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ២ មហេសីក៏ចិញ្ចឹមជីវិត ដោយទឹកដោះនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ៣ ព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតក៏ចិញ្ចឹមជីវិតដោយទឹកដោះនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ៤ ក៏បូជាភ្លើងដោយទឹកដោះនោះ

ថនេ ខីរំ ហោតិ តេន អគ្គឹ ជុហតិ អវសេសេន វច្ឆកោ យាបេតិ សោ ឯវមាហ ឯត្តកា ឧសភា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា វច្ឆតរា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា វច្ឆតរិយោ ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា អជា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា ឧរព្ភា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា អស្សា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា រុក្ខា ឆិជ្ជន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា ទព្ភា លូយន្តុ ពរិហិសត្ថាយាតិ យេបិស្ស តេ ហោន្តិ ទាសាតិ វា បេស្សាតិ វា កម្មករាតិ វា តេបិ ទណ្ឌតជ្ជិតា ភយតជ្ជិតា អស្សុមុខា រុទមានា បរិកម្មានិ ករោន្តិ ឯវំ បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ នេវ អត្តន្តបោ ច ហោតិ ន អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តបោ ច ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ សោ អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី

ឯកូនគោចិញ្ចឹមជីវិត ដោយទឹកដោះដ៏សេសសល់ ព្រះរាជា ឬព្រាហ្មណ៍នោះ មានពាក្យយ៉ាងនេះថា គោឈ្មោលតាំងប៉ុណ្ណេះ ចូរគេសម្លាប់ដើម្បីយញ្ញ៖ កូនគោឈ្មោលតាំងប៉ុណ្ណេះ ចូរគេសម្លាប់ដើម្បីយញ្ញ៖ កូនគោញីតាំងប៉ុណ្ណេះ ចូរគេសម្លាប់ដើម្បីយញ្ញ៖ ពពែតាំងប៉ុណ្ណេះ ចូរគេសម្លាប់ដើម្បីយញ្ញ៖ ចៀមតាំងប៉ុណ្ណេះ ចូរគេសម្លាប់ដើម្បីយញ្ញ៖ សេះតាំងប៉ុណ្ណេះ ចូរគេសម្លាប់ដើម្បីយញ្ញ៖ ដើមឈើតាំងប៉ុណ្ណេះ ចូរគេកាប់ដើម្បីយញ្ញ៖ ស្បូវតាំងប៉ុណ្ណេះ ចូរគេច្រូតដើម្បីលំអាត (ទីធ្លាស់ស្បូវ) មួយទៀត ពួកជនទាំងឡាយណា ដែលជាខ្ញុំក្តី ជាអ្នកបម្រើក្តី ជាកម្មករក្តី របស់ព្រះរាជា ឬព្រាហ្មណ៍នោះ ជនទាំងនោះត្រូវអាជ្ញាគំរាម ត្រូវភ័យគំរាម មានមុខទទឹកដោយទឹកភ្នែក យំស្រែក ធ្វើបរិកម្ម បុគ្គលដុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបខ្លួនការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯងផង ដុតកំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបខ្លួនការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅអ្នកដទៃផង យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលមិនដុតកំដៅខ្លួនឯង មិនប្រកបខ្លួនការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯង ទាំងមិនដុតកំដៅអ្នកដទៃ មិនប្រកបខ្លួនការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅអ្នកដទៃ បុគ្គលនោះ មិនដុតកំដៅខ្លួនឯង មិនដុតកំដៅអ្នកដទៃ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ

ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ ។ ឥធ តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា ។ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណឹ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ ។ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ ។ តំ ធម្មំ សុណាតិ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា អញ្ញតរស្មឹ វា កុលេ បច្ចាជាតោ ។ សោ តំ ធម្មំ សុត្វា តថាគតេ សទ្ធំ បដិលភតិ ។

សម្រេចសម្រាន្តទៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន តើដូចម្តេច ។ ព្រះតថាគត កើតឡើងក្នុងលោកនេះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្ដីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវញេយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ព្រះអង្គមានដំណើរល្អទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន ដូចនាយសារថី ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ព្រះតថាគតនោះ ទ្រង់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមនៃព្រះអង្គនូវលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នូវពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស ហើយប្រកាសបាន ព្រះអង្គសំដែងធម៌ពីរោះបទដើម ពីរោះបទកណ្ដាល និងពីរោះបទចុង ទ្រង់ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថទាំងព្យញ្ជនៈ ពេញបរិបូណ៌បរិសុទ្ធទាំងអស់ ។ គហបតិក្ដី កូនគហបតីក្ដី បុគ្គលកើតក្នុងត្រកូលណាមួយក្ដី តែងស្ដាប់ធម៌នោះ ។ លុះបុគ្គលនោះ ស្ដាប់ធម៌នោះហើយ តែងបានចំពោះនូវសទ្ធាក្នុងព្រះតថាគត ។

សោ តេន សទ្ធាបដិលាភេន សមន្នាគតោ ឥតិ
បដិសញ្ចិក្ខតិ សម្ពាធោ ឃរាវាសោ រជាបថោ(១) អព្ភោ-
កាសោ បព្វជ្ជា ន យិទំ សុករំ អគារំ អជ្ឈាវ-
សតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធំ សង្ខលិខិតំ
ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ យន្នូនាហំ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា
កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគា-
រិយំ បព្វជេយ្យន្តិ ។ សោ អបរេន សមយេន
អប្បំ វា ភោគក្ខន្ធំ បហាយ មហន្តំ វា ភោគក្ខន្ធំ
បហាយ អប្បំ វា ញាតិបរិវដ្ដំ បហាយ មហន្តំ វា
ញាតិបរិវដ្ដំ បហាយ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសា-
យានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ
បព្វជតិ ។ សោ ឯវំ បព្វជិតោ សមានោ ភិក្ខូនំ
សិក្ខាសាជីវសមាបន្នោ បាណាតិបាតំ បហាយ
បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ និហិតទណ្ឌោ
និហិតសត្ថោ លជ្ជី ទយាបន្នោ សព្វបាណភូតហិតា-
នុកម្បី វិហរតិ អទិន្នាទានំ បហាយ អទិន្នាទានា

---
១ ឱ. ម. រជោបថោ ។

បុគ្គលនោះប្រកបដោយការបានចំពោះ នូវសទ្ធានោះហើយ ក៏ពិចារណា
ដូច្នេះថា ការនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ចង្អៀតចង្អល់ណាស់ ជាផ្លូវចូលមកនៃ
ធូលី គឺកិលេស មានតែបព្វជ្ជាទើបមានទីវាលទូលាយ បុគ្គលដែលនៅ
គ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យ
បរិសុទ្ធតែម្យ៉ាង ឲ្យដូចជាស័ង្ខដែលគេខាត់ជូតឡើយ បើដូច្នោះ គួរតែ
អាត្មាអញ កោរសក់ពុកមាត់ និងពុកចង្កា ហើយស្លៀកដណ្ដប់សំពត់
កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក
បុគ្គលនោះ ក៏លះបង់គំនរភោគៈតិចក្ដី លះបង់គំនរភោគៈច្រើនក្ដី លះ
បង់ញាតិវង្សតិចក្ដី លះបង់ញាតិវង្សច្រើនក្ដី ហើយកោរសក់ពុកមាត់
និងពុកចង្កា ស្លៀកដណ្ដប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់
ផ្នួស ។ កាលបើបុគ្គលនោះ បួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏សមាទាននូវសិក្ខា
និងសាជីវៈ របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លះបង់នូវបាណាតិបាត វៀរចាកបា-
ណាតិបាត មានដំបងដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿងសស្ត្រាដាក់ចុះហើយ
មានសេចក្ដីខ្មាសអៀន ដល់នូវសេចក្ដីអាណិត ជាអ្នកអនុគ្រោះផ្ដល់
ប្រយោជន៍ដល់សត្វទាំងអស់ លះបង់នូវអទិន្នាទាន វៀរចាកអទិន្នាទាន

បដិវិរតោ ហោតិ ទិន្នាទាយី ទិន្នបាដិកង្ខី អថេ-
នេន សុចិភូតេន អត្តនា វិហរតិ អព្រហ្មចរិយំ
បហាយ ព្រហ្មចារី ហោតិ អារាចារី បដិវិរតោ
មេថុនា គាមធម្មា មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា
បដិវិរតោ ហោតិ សច្ចវាទី សច្ចសន្ធោ ថេតោ
បច្ចយិកោ អវិសំវាទកោ លោកស្ស បិសុណំ វាចំ
បហាយ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ឥតោ
សុត្វា ន អមុត្រ អក្ខាតា ឥមេសំ ភេទាយ អមុត្រ
វា សុត្វា ន ឥមេសំ អក្ខាតា អមូសំ ភេទាយ
ឥតិ ភិន្នានំ វា សន្ធាតា សហិតានំ វា អនុប្បទាតា
សមគ្គារាមោ សមគ្គរតោ សមគ្គនន្ទី សមគ្គករណឹ
វាចំ ភាសិតា ហោតិ ផរុសំ វាចំ បហាយ ផរុសាយ
វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ យា សា វាចា នេលា
កណ្ណសុខា បេមនីយា ហទយង្គមា បោរី ពហុជន-
កន្តា ពហុជនមនាបា តថារូបឹ វាចំ ភាសិតា ហោតិ

កាន់យកតែរបស់ដែលគេឲ្យ ប្រាថ្នាតែរបស់ដែលគេឲ្យ មិនមានចិត្ត
លួច មានខ្លួនស្អាត លះបង់នូវអព្រហ្មចរិយៈ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌
ដ៏ប្រសើរ ប្រព្រឹត្តល្អ វៀរស្រឡះ វៀរចាកមេថុន ដែលជាធម៌
របស់អ្នកស្រុក លះបង់នូវមុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ ជាអ្នកពោល
នូវពាក្យពិត តនូវពាក្យពិត មានសំដីខ្ជាប់ខ្ជួន ពោលនូវពាក្យគួរ
អ្នកផងជឿបាន មិនពោលបំភាន់សត្វលោកឡើយ លះបង់បិសុណវាចា
វៀរចាកបិសុណវាចា គឺឮពាក្យពីខាងនេះ មិនទៅប្រាប់ខាងនោះ
ដើម្បីបំបែកជនខាងនេះឡើយ ឬឮអំពីខាងនោះ មិនប្រាប់ដល់ជន
ខាងអាយខាងនេះ ដើម្បីបំបែកជនខាងនោះឡើយ ជាអ្នកផ្សះផ្សានូវ
ពួកជនដែលបែកគ្នាហើយផង ជាអ្នកជួយផ្គុំផ្គើម ចំពោះពួកជនដែល
បានប្រកប ដោយប្រយោជន៍ហើយផង ជាអ្នកត្រេកអរនឹងសេចក្ដីព្រម
ព្រៀង ត្រេកអរនឹងសេចក្ដីព្រមព្រៀង ពេញចិត្តនឹងសេចក្ដីព្រមព្រៀង
ជាអ្នកពោលតែសំដីដែលធ្វើសេចក្ដីព្រមព្រៀង ជាអ្នកលះបង់ផរុសវាចា
វៀរចាកផរុសវាចា សំដីណាជាសំដីឥតទោស ជាសុខដល់ត្រចៀក គួរ
ជាទីស្រឡាញ់ ចាក់ទៅក្នុងហឫទ័យ ជាសំដីអ្នកក្រុង ជាទីរីករាយនៃជន
ច្រើន ជាទីគាប់ចិត្តនៃជនច្រើន តែងពោលតែសំដីមានសភាពដូច្នោះ

សម្ផប្បលាបំ បហាយ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ កាលវាទី ភូតវាទី អត្ថវាទី ធម្មវាទី វិនយវាទី និធានវតឹ វាចំ ភាសិតា កាលេន សាបទេសំ បរិយន្តវតឹ អត្ថសញ្ហិតំ ។ សោ ពីជគាមភូតគាមសមារម្ភា បដិវិរតោ ហោតិ ឯកភត្តិកោ ហោតិ រត្តូបរតោ វិរតោ វិកាលភោជនា នច្ចគីតវាទិតវិសូកទស្សនា បដិវិរតោ ហោតិ មាលាគន្ធវិលេបនធារណមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ ឧច្ចាសយនមហាសយនា បដិវិរតោ ហោតិ ជាតរូបរជតបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ អាមកធញ្ញបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ អាមកមំសបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ឥត្ថីកុមារិកបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ទាសីទាសបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ អជេឡកបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ កុក្កុដសូករបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ហត្ថិគវស្សវឡវបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ខេត្តវត្ថុបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ទូតេយ្យបហិណគមនានុយោគា បដិវិរតោ ហោតិ កយវិក្កយា បដិវិរតោ ហោតិ

លះបង់សម្ផប្បលាបៈ វៀរចាកសម្ផប្បលាបៈ ពោលតាមកាលគួរ ពោលពាក្យពិត ពោលតែអត្ថ ពោលតែធម៌ ពោលតែវិន័យ ពោលតែសំដីដែលគួរកប់ទុកក្នុងហឫទ័យ ជាសំដីប្រកបដោយហេតុ ប្រកបដោយគ្រឿងប្រៀបធៀបដោយកាលគួរ មានដើមមានចុង ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។ បុគ្គលនោះវៀរចាកការផ្តាច់ផ្តិលនូវពីជគាមនិងភូតគាម ជាអ្នកបរិភោគតែមួយពេល វៀរចាកការបរិភោគក្នុងរាត្រី វៀរចាកការបរិភោគក្នុងកាលខុស វៀរចាកការរាំ ច្រៀង ប្រគំ និងការមើលល្បែងផ្សេង ៗ ដែលជាសត្រូវដល់សាសនា ជាអ្នកវៀរចាកការប្រដាប់តាក់តែងកាយ ដោយផ្កាកម្រងនិងគ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាបផ្សេង ៗ វៀរចាកការដេកលើទីសេនាសនៈខ្ពស់ និងទីសេនាសនៈដ៏ប្រសើរ វៀរចាកការទទួលមាសនិងប្រាក់ វៀរចាកការទទួលធញ្ញជាតិស្រស់ វៀរចាកការទទួលសាច់ស្រស់ វៀរចាកការទទួលស្ត្រីនិងនាងកុមារី វៀរចាកការទទួលខ្ញុំស្រីនិងខ្ញុំប្រុស វៀរចាកការទទួលពពែនិងចៀម វៀរចាកការទទួលមាន់និងជ្រូក វៀរចាកការទទួលដំរី គោ សេះឈ្មោលនិងសេះញី វៀរចាកការទទួលស្រែនិងចម្ការ វៀរចាកកិរិយាប្រកបរឿយ ៗ នូវទូតកម្មគឺនាំសំបុត្រ ឬពាក្យបណ្តាំរបស់គ្រហស្ថ វៀរចាកកិរិយាលក់ដូរ

តុលាកូដកំសកូដមានកូដា បដិវិរតោ ហោតិ ឧក្កោដនវញ្ចននិកតិសាចិយោគា បដិវិរតោ ហោតិ ឆេទនវធពន្ធនវិបរាមោសអាលោបសហសាការា បដិ-វិរតោ ហោតិ ។ សោ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ កាយប-រិហារិកេន ចីវរេន កុច្ឆិបរិហារិកេន បិណ្ឌបា-តេន សោ យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ បក្កមតិ សេយ្យថាបិ នាម បក្ខី សកុណោ យេន យេនេវ ឌេតិ សបត្តភារោវ ឌេតិ ឯវមេវ ភិក្ខុ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ កាយបរិហារិកេន ចីវរេន កុច្ឆិ-បរិហារិកេន បិណ្ឌបាតេន សោ យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ បក្កមតិ ។ សោ ឥមិនា អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ អជ្ឈត្តំ អន-វជ្ជសុខំ បដិសំវេទេតិ ។ សោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិ-ករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈា-ទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិ-យេ សំវរំ អាបជ្ជតិ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា ។បេ ។

វៀរចាកការបោកដោយជញ្ជីង ការបោកដោយភាជន៍មាស ការបោកដោយរង្វាស់រង្វាល់ វៀរចាកកិរិយាស៊ីសំណូកបញ្ឆោតបង្វៃ និងការកោងកាច វៀរចាកកិរិយាកាត់ សម្លាប់ ចាប់ចង ធ្វើមនុស្សឲ្យវង្វេងផ្លូវ ប្លន់ហែងយកទ្រព្យ ។ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរជាគ្រឿងការពារកាយ សន្តោសដោយបិណ្ឌបាតជាគ្រឿងរក្សាផ្ទៃ បុគ្គលនោះ ដើរទៅកាន់ទីណា ៗ កាន់យកត្រឹមតែចីវរនិងបិណ្ឌបាតប៉ុណ្ណោះ បក្សីសកុណជាតិហើរទៅកាន់ទីណា ៗ មានតែខ្លួនស្លាបទៅកាន់ទីនោះ ៗ យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរជាគ្រឿងរក្សាកាយ សន្តោសដោយបិណ្ឌបាតជាគ្រឿងរក្សាផ្ទៃ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ទីណា ៗ កាន់យកត្រឹមតែចីវរនិងបិណ្ឌបាតប៉ុណ្ណោះទៅយ៉ាងនោះដែរ ។ ភិក្ខុនោះប្រកបដោយសីល-ក្ខន្ធជាអរិយៈនេះ ហើយខ្លួនតែងសោយសុខ ដែលមិនមានទោសក្នុងសន្តាន ។ ភិក្ខុនោះឃើញរូបដោយភ្នែក មិនកាន់យកនិមិត្ត មិនកាន់យកអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌លាមក គប្បីគ្របសង្កត់បុគ្គលនេះ ដែលមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយ ព្រោះហេតុនៃការមិនសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សាចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួម ក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ឮសំឡេងដោយត្រចៀក ។បេ ។

ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា ។បេ។ ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា
។បេ។ កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា ។ បេ ។ មនសា
ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គា-
ហី យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ
អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា
អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ
មនិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ សោ
ឥមិនា អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន សមន្នាគតោ
អជ្ឈត្តំ អព្យាសេកសុខំ បដិសំវេទេតិ ។ សោ
អភិក្កន្តេ បដិក្កន្តេ សម្បជានការី ហោតិ អាលោ-
កិតេ វិលោកិតេ សម្បជានការី ហោតិ សមិញ្ជិតេ
បសារិតេ សម្បជានការី ហោតិ សង្ឃាដិបត្តចីវរ-
ធារណេ សម្បជានការី ហោតិ អសិតេ បីតេ ខាយិ-
តេ សាយិតេ សម្បជានការី ហោតិ ឧច្ចារបស្សាវ-
កម្មេ សម្បជានការី ហោតិ គតេ ឋិតេ និសិន្នេ
សុត្តេ ជាគរិតេ ភាសិតេ តុណ្ហីភាវេ សម្បជានការី
ហោតិ ។ សោ ឥមិនា ច អរិយេន សីលក្ខន្ធេន

ធុំក្លិនដោយច្រមុះ ។បេ។ ភ្លក់រសដោយអណ្តាត ។បេ។ ពាល់
ត្រូវផោដ្ឋព្វៈដោយកាយ ។បេ។ ដឹងធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្ត មិនកាន់
យកនិមិត្ត មិនកាន់យកអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ជាអកុសល
ធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់ភិក្ខុនុ៎ះ ដែលមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយ ព្រោះ
ហេតុនៃការមិនសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយ ណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បី
សង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សាមនិន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមនិ-
ន្ទ្រិយ ។ ភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយការសង្រួម នូវឥន្ទ្រិយដ៏ប្រសើរនេះ
ហើយ រមែងនឹងទទួលនូវសេចក្តីសុខដែលមិនលាយឡំ ដោយកិលេស
ក្នុងសន្តាន ។ ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុងការឈានទៅមុខនិងការ
ឈានថយក្រោយ ជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុងការមើលទៅមុខនិងការមើលទៅ
ទិសផ្សេងៗ ជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុងការបត់ដៃជើង ឬលាដៃជើង ជាអ្នក
ដឹងខ្លួន ក្នុងការប្រើប្រាស់នូវសង្ឃាដិ បាត្រ និងចីវរ ជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុង
ការស៊ី ផឹក ទំពាស៊ី ភ្លក់រស ជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុងការបន្ទោបង់
នូវឧច្ចារៈនិងបស្សាវៈ ជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុងការដើរ ឈរ អង្គុយ ដេកលក់
ភ្ញាក់ឡើង និយាយ ស្ងៀមនៅ ។ ភិក្ខុនោះប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ

សមន្នាគតោ ឥមិនា ច អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវ-
រេន សមន្នាគតោ ឥមិនា ច អរិយេន សតិ-
សម្បជញ្ញេន សមន្នាគតោ ឥមាយ ច អរិយាយ
សន្តុដ្ឋិយា សមន្នាគតោ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ
អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្វតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ
វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ ។ សោ បច្ឆាភត្តំ
បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា
ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតឹ ឧបដ្ឋបេត្វា ។
សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិគតាភិជ្ឈេន
ចេតសា វិហរតិ អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ
ព្យាបាទបទោសំ បហាយ អព្យាបន្នចិត្តោ វិហរតិ
សព្វបាណភូតហិតានុកម្បី ព្យាបាទបទោសា ចិត្តំ
បរិសោធេតិ ថីនមិទ្ធំ បហាយ វិគតថីនមិទ្ធោ វិហ-
រតិ អាលោកសញ្ញី សតោ សម្បជានោ ថីនមិទ្ធា
ចិត្តំ បរិសោធេតិ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហាយ អនុទ្ធតោ
វិហរតិ អជ្ឈត្តំ វូបសន្តចិត្តោ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចា ចិត្តំ

ដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយការសង្រួម ឥន្ទ្រិយដ៏ប្រសើរនេះផង
ប្រកបដោយសតិនិងសម្បជញ្ញៈ ដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយសេចក្តី
សន្តោស ដ៏ប្រសើរនេះផង តែងគប់កាន់នូវសេនាសនៈស្ងាត់ គឺ ព្រៃ
គល់ឈើ ភ្នំ ជ្រោះភ្នំ ព្រៃស្មសាន ព្រៃធំ ទីវាល គំនរចំបើង ។ ភិក្ខុ
នោះលុះត្រឡប់ពីបិណ្ឌបាតហើយ ក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ក៏អង្គុយពែនភ្នែន
តម្រង់កាយឲ្យត្រង់ ផ្គងស្មារតីឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅកាន់កម្មដ្ឋាន ។ ភិក្ខុនោះ
លះបង់អភិជ្ឈា ក្នុងលោក មានចិត្តប្រាសចាកអភិជ្ឈា ជម្រះចិត្ត
ឲ្យស្អាតចាកអភិជ្ឈា លះបង់ព្យាបាទជាគ្រឿងប្រទូស្ត មានចិត្តមិនប្រកប
ដោយព្យាបាទ មានសេចក្តីអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ដល់សព្វសត្វ
ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកព្យាបាទ ជាគ្រឿងប្រទូស្ត លះបង់ថីនមិទ្ធៈ
ប្រាសចាកថីនមិទ្ធៈ មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងពន្លឺ មានសតិនិងសម្បជញ្ញៈ
ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកថីនមិទ្ធៈ លះបង់ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចៈ មិនមានសេចក្តីរា-
យមាយ មានចិត្តស្ងប់ស្ងាត់ក្នុងសន្តាន ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចៈ

បរិសោធេតិ វិចិកិច្ឆំ បហាយ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិហរតិ អកថំកថី កុសលេសុ ធម្មេសុ វិចិកិច្ឆាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ ។ សោ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណេ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា

លះបង់វិចិកិច្ឆា មានវិចិកិច្ឆាឆ្លងផុតហើយ មិនមានសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកវិចិកិច្ឆា ។ ភិក្ខុនោះលះបង់នីវរណៈទាំង៥នេះ ដែលជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ជាធម្មជាតធ្វើបញ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយថោកហើយ ក៏ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មានតែបីតិនិងសុខដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈនិងវិចារៈអស់ហើយ ក៏បានដល់នូវទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតកើតមានក្នុងសន្តានខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិនិងសុខដែលកើតអំពីសមាធិប៉ុណ្ណោះ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ជាអ្នកប្រកបដោយឧបេក្ខាផង ទាំងមានសតិនិងសម្បជញ្ញៈផង ទទួលសុខ ដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរបុគ្គល ដែលបានតតិយជ្ឈាននោះថា ជាធម្មតាបុគ្គលដែលបានតតិយជ្ឈានហើយ តែងប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នេះ ព្រោះហេតុនៃតតិយជ្ឈាននោះ ក៏បានដល់នូវតតិយជ្ឈាននោះ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះលះបង់សុខផង

ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេវ សោមនស្សទោមន-
ស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបា-
រិសុទ្ធឹ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសឹ ។ សោ
ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ
អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ
ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញាណាយ
ចិត្តំ អភិនិន្នាមេសឹ ។ សោ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិ-
វាសំ អនុស្សរាមិ ។ សេយ្យថីទំ ។ ឯកម្បិ ជាតឹ
ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ
ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្បិ
ជាតិយោ តឹសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាលីសម្បិ ជាតិយោ
បញ្ញាសម្បិ ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ
ជាតិសតសហស្សម្បិ អនេកេបិ សំវដ្ដកប្បេ អនេ-
កេបិ វិវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បេ អមុត្រា-
សឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ
ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ
ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទឹ តត្រាបាសឹ ឯវំនាមោ

លះបង់ទុក្ខផង ព្រោះសោមនស្សនិងទោមនស្សរលត់ទៅ ក្នុងកាលមុនផង
ទើបបានដល់ ចតុត្ថជ្ឈាន មានអារម្មណ៍មិនមែនទុក្ខ មិនមែន
សុខ គឺជាឧបេក្ខា មានស្មារតីបរិសុទ្ធដោយឧបេក្ខា ហើយសម្រេច
សម្រាន្តនៅ ។ កិច្ចនោះ កាលបើចិត្តតាំងនៅខាងបរិសុទ្ធផូរផង់ មិន
មានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរ
ដល់ការងារកម្ម ជាចិត្តនឹងធឹង មិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះ
ហើយ ក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បីបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញារលឹក
ឃើញ នូវខន្ធដែលអាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុន ។ កិច្ចនោះ រលឹកឃើញ
នូវបុព្វេនិវាសជាច្រើនប្រការ ។ រលឹកឃើញ ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺរលឹក
ឃើញបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិ
ខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិ
ខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១ ពាន់ជាតិខ្លះ ១ សែនជាតិខ្លះ ច្រើនសំវដ្ដ-
កប្បខ្លះ ច្រើនវិវដ្ដកប្បខ្លះ ច្រើនសំវដ្ដវិវដ្ដកប្បខ្លះ ថា អាត្មាអញ
បានកើតក្នុងទីឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មាន
សម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ សោយសុខនិងទុក្ខយ៉ាងនេះ មាន
កំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញច្យុតចាកទីនោះហើយ បានទៅកើត
ក្នុងទីឯណោះទៀត អាត្មាអញទៅកើតក្នុងទីនោះ ក៏មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ

ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្ប-
ដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ
ឥធូបបន្នោតិ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិ-
ហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ ។ សោ ឯវំ សមា-
ហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ
វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេ-
ញ្ជប្បត្តេ សត្តានំ ចុតូបបាតញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិ-
និន្នាមេតិ ។ សោ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិ-
ក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបប-
ជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ
ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ ឥមេ វត
ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចី-
ទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា
អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មស-
មាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ

មានគោត្រ យ៉ាងនេះ មានសម្បុរ យ៉ាងនេះ មានអាហារ យ៉ាងនេះ
ទទួលសុខនិងទុក្ខ យ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ អាត្មាអញច្យុត
អំពីទីនោះ ក៏បានមកកើត ក្នុងទីនេះ ។ ភិក្ខុនោះ រលឹកឃើញនូវ
បុព្វេនិវាសច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ គឺរូបនិងអាហារជាដើម
ព្រមទាំងឧទ្ទេស គឺឈ្មោះនិងគោត្រ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ភិក្ខុ
នោះកាលបើចិត្តតាំងនៅខ្ជាប់ បរិសុទ្ធផូរផង់ ឥតមានទីទួល គឺកិលេស
ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការងារកម្ម ជាចិត្ត
នឹងធឹង មិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ ក៏បង្អោនចិត្ត
ទៅដើម្បីចុតូបបាតញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាដឹងនូវចុតិនិងបដិសន្ធិ របស់សត្វ
ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនោះ មានចក្ខុទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធវិសេស កន្លង
ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា តែងឃើញនូវសត្វ កំពុងច្យុត កំពុងកើត ជា
សត្វថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិ
ល្អ មានគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលទៅតាមយថា-
កម្មថា អើហ្ន៎ + សត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយ
វចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត តិះដៀលព្រះអរិយបុគ្គល មាន
សេចក្តីយល់ខុស ប្រកាន់អំពើដែលយល់ខុស លុះសត្វទាំងអម្បាលនោះ
បែកធ្លាយនៃកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងទីកំណើតនៃតិរច្ឆាន ប្រេត

ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា ឥមេ វា បន(១) ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នាតិ ។ ឥតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ ។ សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយ- ញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ ។ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ

១ ម. វិតស្សតោ ទិស្សតិ ។

អស់លោកអ្នកដ៏ចំរើន ចំណែកឯសត្វពួកនេះ ប្រកបដោយកាយ- សុចរិត ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាសត្វ មិនតិះដៀលនូវព្រះអរិយបុគ្គល មានសេចក្ដីយល់ត្រូវ ប្រកាន់នូវអំពើ ដែលយល់ត្រូវ លុះសត្វទាំងនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏បានទៅកើត ក្នុងសុគតិសួគ៌ទេវលោក ។ ភិក្ខុនោះដែលមានចក្ខុ ទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា តែងឃើញនូវពួកសត្វ កំពុង ច្យុត កំពុងកើត ជាសត្វថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុរល្អ មាន សម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់ នូវពួកសត្វ ដែលទៅតាមយថាកម្ម ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើចិត្តតាំងមាំ បរិសុទ្ធផូរផង់ មិនមានទីទួល គឺកិលេស ប្រាស ចាកឧបក្កិលេស មានសភាពគាប់ស្រួល គួរដល់ការងារ ជាចិត្តដ៏ ឋិតថេរ មិនញាប់ញ័រទៅតាមការម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ ក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បីអាសវក្ខយញាណ គឺប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវធម៌ដែលធ្វើអាសវៈឲ្យ អស់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិត ថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាធម៌រលត់ទុក្ខ

អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឥមេ អាសវាតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ អាសវសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ អាសវនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ។ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ។ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតិ ។ ឯវំ បុគ្គលោ នេវ អត្តន្តបោ ហោតិ ន អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ សោ អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វុតោ សីតិភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ ។

ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុឲ្យកើតអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រលត់អាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិទៅកាន់ធម៌រលត់អាសវៈ ។ កាលបើភិក្ខុនោះ ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះហើយ ចិត្តក៏រួចចាកកាមាសវៈផង ចិត្តក៏រួចចាកភវាសវៈផង ចិត្តក៏រួចចាកអវិជ្ជាសវៈផង ។ កាលបើចិត្តរួចផុតស្រឡះហើយ ប្រាជ្ញាញាណ ក៏កើតមានឡើងថា ចិត្តអាត្មាអញផុតស្រឡះហើយ ។ ភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់អាត្មាអញអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌ អាត្មាអញបានប្រព្រឹត្តហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បុគ្គលមិនដុតកំដៅខ្លួនឯង មិនប្រកបខ្លួនក្នុងការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯង ទាំងមិនដុតកំដៅអ្នកដទៃ មិនប្រកបខ្លួនក្នុងការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅអ្នកដទៃ បុគ្គលនោះ មិនដុតកំដៅខ្លួនឯង មិនដុតកំដៅអ្នកដទៃ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន មានកិលេសរលត់ទុក្ខ ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនប្រសើរ សម្រេចសម្រាន្តនៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន យ៉ាងនេះឯង ។

ចតុក្កនិទ្ទេសោ

(១៣៦) កតមោ ច បុគ្គលោ សរាគោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស រាគោ អប្បហីនោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សរាគោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សទោសោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ទោសោ អប្បហីនោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សទោសោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សមោហោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស មោហោ អប្បហីនោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សមោហោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សមានោ ។ យស្ស បុគ្គលស្ស មានោ អប្បហីនោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សមានោ ។

(១៣៧) កតមោ ច បុគ្គលោ លាភី ហោតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថស្ស ន លាភី អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ លាភី ហោតិ រូបសហគតានំ វា អរូបសហគតានំ វា សមាបត្តីនំ ន លាភី លោកុត្តរមគ្គស្ស វា ផលស្ស វា ឯវំ បុគ្គលោ លាភី ហោតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថស្ស ន លាភី អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ លាភី ហោតិ អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ន លាភី អជ្ឈត្តំ

ចតុក្កនិទ្ទេស

(១៣៦) បុគ្គលប្រកបដោយរាគៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដែលមិនទាន់លះបង់រាគៈចេញបាន នេះហៅថា បុគ្គលប្រកបដោយរាគៈ ។ បុគ្គលប្រកបដោយទោសៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដែលមិនទាន់លះបង់ទោសៈចេញបាន នេះហៅថា បុគ្គលប្រកបដោយទោសៈ ។ បុគ្គលប្រកបដោយមោហៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដែលមិនទាន់លះបង់មោហៈចេញបាន នេះហៅថា បុគ្គលប្រកបដោយមោហៈ ។ បុគ្គលប្រកបដោយមានះ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដែលមិនទាន់លះបង់មានះចេញបាន នេះហៅថា បុគ្គលប្រកបដោយមានះ ។

(១៣៧) បុគ្គលជាអ្នកបាននូវចេតោសមថៈ ក្នុងសន្តាន តែមិនបាននូវអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបានសមាបត្តិ ប្រកបដោយរូប ប្រកបដោយអរូប តែមិនបានលោកុត្តរមគ្គ ឬលោកុត្តរផល បុគ្គលជាអ្នកបាននូវចេតោសមថៈ ក្នុងសន្តាន តែមិនបាននូវអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលជាអ្នកបាននូវអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តែមិនបាននូវចេតោសមថៈ ក្នុងសន្តាន

ចេតោសមថស្ស ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ លាភី
ហោតិ លោកុត្តរមគ្គស្ស វា ផលស្ស វា ន លាភី
រូបសហគតានំ វា អរូបសហគតានំ វា សមាបត្តីនំ
ឯវំ បុគ្គលោ លាភី ហោតិ អធិបញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ
ន លាភី អធិចិត្តំ ចេតោសមថស្ស ។ កថញ្ច
បុគ្គលោ លាភី ចេវ ហោតិ អធិចិត្តំ ចេតោសម-
ថស្ស លាភី ច អធិបញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ។ ឥធេ-
កច្ចោ បុគ្គលោ លាភី ហោតិ រូបសហគតានំ
វា អរូបសហគតានំ វា សមាបត្តីនំ លាភី លោកុ-
ត្តរមគ្គស្ស វា ផលស្ស វា ឯវំ បុគ្គលោ លាភី
ចេវ ហោតិ អធិចិត្តំ ចេតោសមថស្ស លាភី ច
អធិបញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ នេវ
លាភី ហោតិ អធិចិត្តំ ចេតោសមថស្ស ន លាភី
អធិបញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ
នេវ លាភី ហោតិ រូបសហគតានំ វា អរូបសហគ-
តានំ វា សមាបត្តីនំ ន លាភី លោកុត្តរមគ្គស្ស វា
ផលស្ស វា ឯវំ បុគ្គលោ នេវ លាភី ហោតិ អធិចិត្តំ
ចេតោសមថស្ស ន លាភី អធិបញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ។

តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបានលោកុត្តរមគ្គ ឬ
លោកុត្តរផល តែមិនបានសមាបត្តិ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយ
អរូបក្តី បុគ្គលជាអ្នកបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តែមិនបានចេតោសមថៈ
ក្នុងសន្តាន យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលជាអ្នកបានចេតោសមថៈក្នុងសន្តាន
ទាំងបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ជាអ្នកបានសមាបត្តិ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បានលោ-
កុត្តរមគ្គឬលោកុត្តរផល បុគ្គលជាអ្នកបានចេតោសមថៈ ក្នុងសន្តានផង
បានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាផង យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលជាអ្នកមិនបានចេ-
តោសមថៈក្នុងសន្តាន ទាំងមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តើដូចម្តេច ។
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនបានសមាបត្តិ ប្រកបដោយរូបក្តី
ប្រកបដោយអរូបក្តី ទាំងមិនបានលោកុត្តរមគ្គ ឬលោកុត្តរផល បុគ្គល
ជាអ្នកមិនបានចេតោសមថៈ ក្នុងសន្តាន ទាំងមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្ម-
វិបស្សនា យ៉ាងនេះឯង ។

ចតុក្កនិទ្ទេសោ

[១៣៨] កតមោ ច បុគ្គលោ អនុសោតគាមី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កាមេ ច បដិសេវតិ បាបញ្ច កម្មំ ករោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ អនុសោតគាមី ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បដិសោតគាមី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កាមេ ន ច បដិសេវតិ បាបញ្ច កម្មំ ន ករោតិ សោ សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន អស្សុមុខោបិ រុទមានោ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បដិសោតគាមី ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ឋិតត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឋិតត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ តិណ្ណោ បារង្គតោ ថលេ តិដ្ឋតិ ព្រាហ្មណោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ តិណ្ណោ បារង្គតោ ថលេ តិដ្ឋតិ ព្រាហ្មណោ ។

ចតុក្កនិទ្ទេស

(១៣៨) បុគ្គលទៅតាមខ្សែទឹក តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សេពកាមគុណផង ធ្វើបាបកម្មផង នេះហៅថា បុគ្គលទៅតាមខ្សែទឹក ។ បុគ្គលទៅច្រាសខ្សែទឹក តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនសេពកាមគុណផង មិនធ្វើបាបកម្មផង បុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធពេញលេញ ទាំងប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ ទាំងប្រកបដោយទោមនស្សខ្លះ ទាំងមានមុខទទឹកដោយទឹកភ្នែកទួញយំខ្លះ នេះហៅថា បុគ្គលទៅច្រាសខ្សែទឹក ។ បុគ្គលមានខ្លួនតាំងនៅនឹង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាឧបបាតិកកំណើត ព្រោះការអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ជាអ្នកបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាស-ព្រហ្មលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ ពីលោកនោះវិញ នេះហៅថា បុគ្គលមានខ្លួនតាំងនៅនឹង ។ បុគ្គលឆ្លងទៅដល់ត្រើយ ជាព្រាហ្មណ៍ឋិតនៅលើគោក តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលឆ្លងទៅដល់ត្រើយ ជាព្រាហ្មណ៍ឋិតនៅលើគោក ។

(១៣៩) កថញ្ច បុគ្គលោ អប្បស្សុតោ ហោតិ សុតេន អនុបបន្នោ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស អប្បកំ សុតំ ហោតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភូតធម្មំ វេទល្លំ សោ តស្ស អប្បកស្ស សុតស្ស ន អត្ថមញ្ញាយ ន ធម្មមញ្ញាយ ន ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ ឯវំ បុគ្គលោ អប្បស្សុតោ ហោតិ សុតេន អនុបបន្នោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ អប្បស្សុតោ ហោតិ សុតេន ឧបបន្នោ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស អប្បកំ សុតំ ហោតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភូតធម្មំ វេទល្លំ សោ តស្ស អប្បកស្ស សុតស្ស អត្ថមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ ឯវំ បុគ្គលោ អប្បស្សុតោ ហោតិ សុតេន ឧបបន្នោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតេន អនុបបន្នោ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស ពហុកំ សុតំ ហោតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ

(១៣៩) បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងតិច មិនប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានពុទ្ធវចនៈ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ មានប្រមាណតិច បុគ្គលនោះ មិនដឹងខ្លឹមអត្ថនៃពុទ្ធវចនៈដែលមានប្រមាណតិចនោះ មិនដឹងខ្លឹមធម៌ មិនប្រតិបត្តិធម៌ តាមសមគួរដល់ធម៌ បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងតិច មិនប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គល ជាអ្នកចេះដឹងតិច តែប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានពុទ្ធវចនៈ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ មានប្រមាណតិច តែបុគ្គលនោះ ដឹងខ្លឹមអត្ថនៃពុទ្ធវចនៈមានប្រមាណតិចនោះ ដឹងខ្លឹមធម៌ ហើយប្រតិបត្តិធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ បុគ្គល ជាអ្នកចេះដឹងតិច តែប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គល ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន តែមិនប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានពុទ្ធវចនៈគឺសុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ

អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ សោ តស្ស ពហុកស្ស សុតស្ស ន អត្ថមញ្ញាយ ន ធម្មមញ្ញាយ ន ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ ឯវំ បុគ្គលោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតេន អនុបបន្នោ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតេន ឧបបន្នោ ។ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស ពហុកំ សុតំ ហោតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ សោ តស្ស ពហុកស្ស សុតស្ស អត្ថមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ ឯវំ បុគ្គលោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតេន ឧបបន្នោ ។

[១៦០] កតមោ ច បុគ្គលោ សមណមចលោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សមណមចលោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សមណបទុមោ ។

អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ មានប្រមាណច្រើន តែបុគ្គលនោះ មិនដឹងនូវអត្ថនៃភាសិតនោះមានប្រមាណច្រើននោះ មិនដឹងនូវធម៌ មិនប្រតិបត្តិធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ បុគ្គល ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន តែមិនប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន តាំងប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានភាសិតនេះ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ មានប្រមាណច្រើន តែបុគ្គលនោះ ដឹងនូវអត្ថនៃភាសិតនោះមានប្រមាណច្រើន ដឹងនូវធម៌ ហើយប្រតិបត្តិធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន តាំងប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង យ៉ាងនេះឯង ។

[១៦០] បុគ្គលជាសមណៈមិនកម្រើក តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកដល់នូវសោតៈ មានកិរិយាមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀងទាត់ មានការត្រាស់ដឹង ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ៣ នេះហៅថា បុគ្គលជាសមណៈមិនកម្រើក ។ បុគ្គលជាសមណៈដូចផ្កាឈូកក្រហម តើដូចម្តេច ។

ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមី ហោតិ សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សមណបទុមោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សមណបុណ្ឌរីកោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សមណបុណ្ឌរីកោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សមណេសុ សមណសុខុមាលោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សមណេសុ សមណសុខុមាលោ ។

ចតុក្កនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាសកទាគាមី មកកាន់លោកនេះអស់វារៈម្តងទៀត ហើយធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ព្រោះការអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ៣ ព្រោះសេចក្តីស្រាលស្តើងនៃរាគៈ ទោសៈ និងមោហៈ នេះហៅថា បុគ្គលជាសមណៈ ដូចផ្កាឈូកក្រហម ។ បុគ្គលជាសមណៈ ដូចផ្កាឈូកស តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាឱបបាតិកៈកំណើត ព្រោះការអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ជាអ្នកបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសព្រហ្មលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះវិញ នេះហៅថា បុគ្គលជាសមណៈ ដូចផ្កាឈូកស ។ បុគ្គលជាសមណៈចម្រើនដោយសុខ ក្នុងពួកសមណៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលជាសមណៈចម្រើនដោយសុខ ក្នុងពួកសមណៈ ។

ចប់ ចតុក្កនិទ្ទេស ។

បញ្ចកនិទ្ទេសោ

(១៤១) តត្រ យ្វាយំ បុគ្គលោ អារភតិ ច វិប្បដិសារី ច ហោតិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ យថាភូតំ នប្បជានាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ អាយស្មតោ ខោ អារម្ភជា អាសវា សំវិជ្ជន្តិ វិប្បដិសារជា អាសវា បវឌ្ឍន្តិ សាធុ វតាយស្មា អារម្ភជេ អាសវេ បហាយ វិប្បដិសារជេ អាសវេ បដិវិនោទេត្វា ចិត្តំ បញ្ញញ្ច ភាវេតុ ឯវមាយស្មា អមុនា បញ្ចមេន បុគ្គលេន សមសមោ ភវិស្សតីតិ ។ តត្រ យ្វាយំ បុគ្គលោ អារភតិ ន វិប្បដិសារី ហោតិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ យថាភូតំ នប្បជានាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ អាយស្មតោ

បញ្ចកនិទ្ទេស

(១៤១) បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា ប្រព្រឹត្តល្មើសផង ជាអ្នកមានសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយផង មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ផង បុគ្គលនោះ គួរឲ្យគេស្ដីបានយ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុ អាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីការប្រព្រឹត្តល្មើស កើតមាន ទាំងអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយ ចម្រើនដុះដាល (ព្រោះហេតុនោះ) សូមលោកមានអាយុ លះបង់នូវពួកអាសវៈ ដែលកើតអំពីការប្រព្រឹត្តល្មើស បន្ទោបង់នូវពួកអាសវៈ ដែលកើតអំពីសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយចោលចេញ ហើយចម្រើន នូវចិត្តនិងបញ្ញាតទៅ កាលបើយ៉ាងនេះ លោកមានអាយុ នឹងជាអ្នកស្មើដោយបុគ្គលទី ៥ ឯណោះ ។ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា ប្រព្រឹត្តល្មើស តែជាអ្នកមិនមានសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយ ទាំងមិនដឹងតាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ គួរឲ្យគេស្ដីបានយ៉ាងនេះថា

ខោ អារម្ភជា អាសវា សំវិជ្ជន្តិ វិប្បដិសារជា អា-
សវា បវឌ្ឍន្តិ សាធុ វតាយស្មា អារម្ភជេ អាសវេ
បហាយ ចិត្តំ បញ្ញញ្ច ភាវេតុ ឯវមាយស្មា អមុនា
បញ្ចមេន បុគ្គលេន សមសមោ ភវិស្សតីតិ ។
តត្រ យ្វាយំ បុគ្គលោ ន អារម្ភតិ វិប្បដិសារី
ហោតិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ យថាភូតំ
នប្បជានាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា បាបកា អកុ-
សលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ សោ ឯវមស្ស
វចនីយោ អាយស្មតោ ខោ អារម្ភជា អាសវា ន
សំវិជ្ជន្តិ វិប្បដិសារជា អាសវា បវឌ្ឍន្តិ សាធុ
វតាយស្មា វិប្បដិសារជេ អាសវេ បដិវិនោទេត្វា ចិត្តំ
បញ្ញញ្ច ភាវេតុ ឯវមាយស្មា អមុនា បញ្ចមេន
បុគ្គលេន សមសមោ ភវិស្សតីតិ ។ តត្រ យ្វាយំ
បុគ្គលោ ន អារម្ភតិ ន វិប្បដិសារី ហោតិ

លោកមានអាយុ មានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីការប្រព្រឹត្ត
ល្មើសកើតមាន តែមានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្ដីក្ដៅ
ក្រហាយ មិនចម្រើនដុះដាលទេ (ព្រោះហេតុនោះ) សូមលោកមាន
អាយុ លះបង់នូវអាសវៈ ដែលកើតអំពីការប្រព្រឹត្តល្មើសចេញ ហើយ
ចម្រើននូវចិត្តនិងបញ្ញាតទៅ កាលបើយ៉ាងនេះ លោកមានអាយុ នឹង
ជាអ្នកស្មើដោយបុគ្គលទី ៥ ឯណោះ ។ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល
ណា មិនប្រព្រឹត្តល្មើសទេ តែមានសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយ ទាំងមិនដឹង
ច្បាស់តាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យពួក
អកុសលធម៌លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ
ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ គួរឲ្យគេស្ដីថា
យ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុ មានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពី
ការប្រព្រឹត្តល្មើស មិនកើតឡើងទេ តែមានអាសវៈទាំងឡាយ ដែល
កើតអំពីសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយ ចម្រើនដុះដាល (ព្រោះហេតុនោះ) សូម
លោកមានអាយុ បន្ទោបង់នូវអាសវៈ ដែលកើតអំពីសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយ
ចោលចេញ ហើយចម្រើននូវចិត្តនិងបញ្ញាតទៅ កាលបើយ៉ាងនេះ លោក
មានអាយុ នឹងជាអ្នកស្មើដោយបុគ្គលទី៥ឯណោះ ។ បណ្ដាបុគ្គល
ទាំងនោះ បុគ្គលណា មិនប្រព្រឹត្តល្មើស មិនមានសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយទេ

តត្ថ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ យថាភូតំ នប្បជានាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ អាយស្មតោ ខោ អារម្ភជា អាសវា ន សំវិជ្ជន្តិ វិប្បដិសារជា អាសវា នប្បវឌ្ឍន្តិ សាធុ វតាយស្មា ចិត្តំ បញ្ញញ្ច ភាវេតុ ឯវមាយស្មា អមុនា បញ្ចមេន បុគ្គលេន សមសមោ ភវិស្សតីតិ ។ ឥមេ ចត្តារោ បុគ្គលា អមុនា បញ្ចមេន បុគ្គលេន ឯវំ ឱវទិយមានា ឯវមនុសាសិយមានា អនុបុព្វេន អាសវានំ ខយំ បាបុណន្តិ ។

(១៦៦) កតមោ ច បុគ្គលោ ទត្វា អវជានាតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ យស្ស បុគ្គលស្ស ទេតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ តស្ស ឯវំ ហោតិ អហំ ទម្មិ អយំ បន បដិគ្គណ្ហាតីតិ តមេនំ ទត្វា អវជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ ទត្វា អវជានាតិ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សំវាសេន

តែមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ គួរឲ្យគេស្តីបន្ទោសយ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុ មានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីការប្រព្រឹត្តិល្មើសមិនកើតមាន ទាំងមានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក៏មិនចម្រើនដុះដាលឡើយ (ព្រោះហេតុនោះ) សូមលោកមានអាយុ ចម្រើននូវចិត្តនិងបញ្ញាទៅ កាលបើយ៉ាងនេះ លោកមានអាយុ នឹងជាអ្នកស្មើដោយបុគ្គលទី ៥ ឯណោះ ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ដែលបុគ្គលជាទី ៥ ឯណោះ កាលទូន្មានយ៉ាងនេះ ប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះហើយ រមែងដល់នូវការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ តាមលំដាប់ ។

(១៦៦) បុគ្គលឲ្យហើយត្រឡប់មើលងាយវិញ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ឲ្យនូវចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ច័យភេសជ្ជបរិក្ខារ ដល់បុគ្គលណា បុគ្គលអ្នកឲ្យនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញឲ្យ ឯបុគ្គលនេះទទួលយក លុះឲ្យហើយ ត្រឡប់មើលងាយបុគ្គលនោះវិញ បុគ្គលឲ្យហើយ ត្រឡប់មើលងាយវិញ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលមើលងាយ ព្រោះការនៅរួម

អវជានាតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ យេន បុគ្គលេន សទ្ធិំ សំវសតិ ទ្វេ វា តីណិ វា វស្សានិ តមេនំ សំវាសេន អវជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ សំវាសេន អវជានាតិ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ អាធេយ្យមុខោ ហោតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បរស្ស វណ្ណេ វា អវណ្ណេ វា ភាសិយមានេ ខិប្បញ្ញេវ អធិមុច្ចិតា ហោតិ ឯវំ បុគ្គលោ អាធេយ្យមុខោ ហោតិ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ លោលោ ហោតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឥត្តរសទ្ធោ ហោតិ ឥត្តរភត្តិ ឥត្តរបេមោ ឥត្តរប្បសាទោ ឯវំ បុគ្គលោ លោលោ ហោតិ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ មន្ទោ មោមូហោ ហោតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កុសលាកុសលេ ធម្មេ ន ជានាតិ សាវជ្ជានវជ្ជេ ធម្មេ ន ជានាតិ ហីនប្បណីតេ ធម្មេ ន ជានាតិ កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគេ ធម្មេ ន ជានាតិ ឯវំ បុគ្គលោ មន្ទោ មោមូហោ ហោតិ ។

(១៦៣) តត្ថ កតមេ បញ្ច យោធាជីវូបមា បុគ្គលា ។ បញ្ច យោធាជីវា ។ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ

តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ នៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គលណា អស់ ២ ឆ្នាំក្ដី អស់ ៣ ឆ្នាំក្ដី ក៏មើលងាយបុគ្គលនោះ ព្រោះការនៅរួម បុគ្គលមើលងាយ ព្រោះការនៅរួម យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលមានមុខជឿងាយ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាលបើមានគេពោលគុណក្ដី ទោសក្ដី របស់បុគ្គលដទៃ ក៏ចុះចិត្តជឿភ្លាមមួយរំពេច បុគ្គលមានមុខជឿងាយ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលរវើរវាយ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសេចក្ដីជឿផ្ដេសផ្ដាស មានការគោរពផ្ដេសផ្ដាស មានសេចក្ដីស្រឡាញ់ផ្ដេសផ្ដាស មានសេចក្ដីជ្រះថ្លាផ្ដេសផ្ដាស បុគ្គលរវើរវាយ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលល្ងង់ខ្លៅ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនដឹងនូវធម៌ជាកុសលនិងអកុសល មិនដឹងនូវធម៌មានទោសនិងធម៌មិនមានទោស មិនដឹងនូវធម៌ថោកទាប និងធម៌ខ្ពង់ខ្ពស់ មិនដឹងនូវធម៌មានចំណែកប្រៀបដោយធម៌ខ្មៅនិងធម៌ស បុគ្គលល្ងង់ខ្លៅ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៦៣) បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួក ប្រៀបដោយទាហាន តើដូចម្ដេច ។ ទាហានមាន ៥ ពួកគឺ ទាហានខ្លះ ក្នុងលោក

រជគ្គំ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ
ន សក្កោតិ សង្គាមំ ឱតរិតុំ ឯវរូបោបិ ឥធេ-
កច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ បឋមោ យោ-
ធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ បុន
ចបរំ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ
អបិច ខោ ធជគ្គំ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន
សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ សង្គាមំ ឱតរិតុំ ឯវរូបោបិ
ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ ទុតិយោ
យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ បុន
ចបរំ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ សហតិ
ធជគ្គំ អបិច ខោ ឧស្សារណំ សុត្វា សំសីទតិ
វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ សង្គាមំ ឱតរិតុំ
ឯវរូបោបិ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ
តតិយោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោក-
ស្មឹ ។ បុន ចបរំ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ សហតិ
រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ សហតិ ឧស្សារណំ អបិច
ខោ សម្បហារេ ហញ្ញតិ ព្យាបជ្ជតិ ឯវរូបោបិ

នេះ គ្រាន់តែឃើញនូវចុងនៃធូលី (ដែលហុយឡើង) ក៏ស្រយាកថយ
ក្រោយ មិនហ៊ានតទល់ មិនអាចចូលកាន់សង្គ្រាម ពាហាខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង នេះ ពាហាទី ១ ដែលមាន
ក្នុងលោកនេះ ។ មួយទៀត ពាហាខ្លះ ក្នុងលោកនេះ អត់ទ្រាំនូវ
ចុងនៃធូលីបាន តែដល់ឃើញចុងទង់ជ័យ (នៃបច្ចាមិត្ត) ក៏ស្រយាកថយ
ក្រោយ មិនហ៊ានតទល់ មិនអាចចូលកាន់សង្គ្រាម ពាហាខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង នេះពាហាទី ២ ដែលមានក្នុង
លោក ។ មួយទៀត ពាហាខ្លះ ក្នុងលោកនេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃ
ធូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យ (នៃបច្ចាមិត្ត) បានដែរ តែលុះឮសំឡេង
ហ៊ោ ក៏ស្រយាកថយក្រោយ មិនហ៊ានតទល់ មិនអាចចូលកាន់សង្គ្រាម
ពាហាខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង នេះពាហាទី ៣
ដែលមានក្នុងលោក ។ មួយទៀត ពាហាខ្លះ ក្នុងលោកនេះ អត់
ទ្រាំនូវចុងនៃធូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យ អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហ៊ោបាន
ដែរ តែត្រូវគេចាក់គេចៀន ក៏វិនាសស្លាប់ខ្លួន ព្រោះការប្រហារនៃបច្ចត្ថិក

ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ ចតុត្ថោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ បុន ចបរំ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ សហតិ ឧស្សារណំ សហតិ សម្បហារំ សោ តំ សង្គាមំ អភិវិជិនិត្វា វិជិតសង្គាមោ តមេវ សង្គាមសីសំ អជ្ឈាវសតិ ឯវរូបោបិ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ បញ្ចមោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ ឥមេ បញ្ច យោធាជីវា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

[១៤៤] ឯវមេវ បញ្ចិមេ យោធាជីវូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា ភិក្ខូសុ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ រជគ្គញ្ញេវ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្តានេតុំ(១) សិក្ខាទុព្ពល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ កិមស្ស រជគ្គស្មឹ ។ ឥធ ភិក្ខុ សុណាតិ អមុកស្មឹ នាម គាមេ វា

១ ម. សន្ថាបេតុំ ។

ទាហានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង នេះទាហានទី ៤ រមែងមានក្នុងលោក ។ មួយទៀត ទាហានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យ អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហ៊ោ អត់ទ្រាំនូវការប្រហារគ្នា ទាហាននោះ ឈ្នះសង្គ្រាមនោះ មានសង្គ្រាមឈ្នះស្រឡះហើយ ក៏នៅគ្រប់គ្រងក្បាលសង្គ្រាម(១)នោះឯង ទាហានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង នេះទាហានទី ៥ រមែងមានក្នុងលោក ។ នេះ ទាហាន ៥ ពួក រមែងមានក្នុងលោក ។

[១៤៤] បុគ្គល ៥ ពួក ប្រៀបដោយទាហាននេះ រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ភិក្ខុ ៥ ពួក តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ គ្រាន់តែឃើញចុងនៃធូលី ក៏ស្រុត ថយក្រោយ មិនតទល់ មិនអាចបន្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ធ្វើឲ្យប្រាកដនូវភាពថយកម្លាំងក្នុងសិក្ខា លះបង់នូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មកកាន់ភេទថោកទាបវិញ ។ ចុះក្នុងចុងនៃធូលីរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឮថា ក្នុងស្រុកក្តី

១ ប្រែថា សេនាមុខ ក៏បាន ។

និគមេ វា ឥត្ថី វា កុមារី វា អភិរូបា ទស្សនីយា បាសាទិកា បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតាតិ ។ សោ តំ សុត្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្តានេតុំ សិក្ខាទុព្ពល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ ឥទមស្ស រជគ្គស្មឹ ។ សេយ្យថាបិ សោ យោធាជីវោ រជគ្គញ្ញេវ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ សង្គាមំ ឱតរិតុំ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឯវរូបោបិ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ ។ អយំ បឋមោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ(១) ។ បុន ចបរំ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ សហតិ រជគ្គំ អបិច ខោ ធជគ្គំ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្តានេតុំ សិក្ខាទុព្ពល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ កិមស្ស ធជគ្គស្មឹ ។ ឥធ ភិក្ខុ ន ហេវ ខោ សុណាតិ អមុកស្មឹ គាមេ វា

១ ម. ភិក្ខុសុ ។

ក្នុងនិគមក្តី ឯណោះ មានស្ត្រី ឬកុមារីមានរូបល្អ គួរមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយពណ៌នៃសម្បុរ ដ៏ល្អក្រៃលែង ភិក្ខុនោះ លុះបានឮដំណឹងនោះហើយ ក៏ស្លុត ថយក្រោយ មិនតស៊ូ មិនអាចបន្តព្រហ្មចរិយធម៌ ធ្វើឲ្យប្រាកដនូវភាពថយកម្លាំង ក្នុងសិក្ខា លះបង់នូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មកកាន់ភេទជាគ្រហស្ថវិញ នេះ ឈ្មោះថា ចុងនៃធូលី របស់ភិក្ខុនោះ ។ ដូចទាហាននោះ ឃើញនូវចុងនៃធូលី ហើយ ក៏ស្លុត ថយក្រោយ មិនហ៊ានតស៊ូ មិនអាចចូលកាន់សង្គ្រាម បានដូចម្តេចមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ។ នេះបុគ្គលទី ១ ប្រៀបដោយទាហាន រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ ។ មួយទៀត ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធូលីបាន តែលុះឃើញនូវចុងនៃទង់ជ័យហើយ ក៏ស្លុត ថយក្រោយ មិនហ៊ានតស៊ូ មិនអាចបន្តព្រហ្មចរិយធម៌ ធ្វើឲ្យប្រាកដនូវភាពថយកម្លាំង ក្នុងសិក្ខា លះបង់នូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មកកាន់ភេទជាគ្រហស្ថវិញ ។ ចុះអ្វីជាចុងនៃទង់ជ័យរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបានឮថា ក្នុងស្រុកក្តី

និគមេ វា ឥត្ថី វា កុមារី វា អភិរូបា ទស្សនីយា បាសាទិកា បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតាតិ អបិច ខោ សាមំ បស្សតិ ឥត្ថឹ វា កុមារឹ វា អភិរូបំ ទស្សនីយំ បាសាទិកំ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតំ សោ តំ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ សិក្ខាទុព្ពល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ ឥទមស្ស ធជគ្គស្មឹ ។ សេយ្យថាបិ សោ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ អបិច ខោ ធជគ្គញ្ញេវ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ សង្គាមំ ឱតរិតុំ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឯវរូបោបិ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ ។ អយំ ទុតិយោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ បុន ចបរំ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ អបិច ខោ ឧស្សារណញ្ញេវ សុត្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ

គឺនិគមក្តី ឯណោះ មានស្រី ឬកុមារីមានរូបល្អ គួររមិលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយពណ៌នៃសម្បុរដ៏ល្អក្រៃលែង ដូច្នេះ តែបានឃើញដោយខ្លួនឯង នូវស្រីឬកុមារី ដែលមានរូបល្អ គួររមិលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយពណ៌នៃសម្បុរដ៏ល្អក្រៃលែង ភិក្ខុនោះ លុះបានឃើញនូវស្រី ឬកុមារីនោះហើយ ក៏ស្រុត ថយក្រោយ មិនហ៊ានតទល់ មិនអាចបន្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ធ្វើឲ្យប្រាកដ នូវភាពជាអ្នកថយកម្លាំងគឺសិក្ខា លះបង់នូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មកកាន់ភេទដ៏ថោកទាបវិញ នេះឈ្មោះថា ចុងនៃទង់ជ័យ របស់ភិក្ខុនោះ ។ ទាហាននោះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធូលីបានដែរ តែលុះបានឃើញនូវចុងនៃទង់ជ័យ ក៏ស្រុត ថយក្រោយ មិនហ៊ានតទល់ មិនអាចចូលកាន់សង្គ្រាម មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលខ្លះក្នុងសាសនានេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ។ នេះបុគ្គលទី ២ ប្រៀបដោយទាហាន រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ ។ មួយទៀត ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យបានដែរ តែលុះបានឮសំឡេងហ៊ោ (នៃបច្ចាមិត្ត) ក៏ស្រុត ថយក្រោយ មិនហ៊ានតទល់

ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធានេតុំ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ ឥទមស្ស ឧស្សារណាយ ។ ឥធ ភិក្ខុំ អរញ្ញគតំ វា រុក្ខមូលគតំ វា សុញ្ញាគារគតំ វា មាតុគាមោ ឧបសង្កមិត្វា ឩហសតិ ឧល្លបតិ ឧជ្ជគ្ឃតិ ឧប្បណ្ឌេតិ ។ សោ មាតុគាមេន ឩហសិយមានោ ឧល្លបិយមានោ ឧជ្ជគ្ឃិយមានោ ឧប្បណ្ឌិយមានោ សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធានេតុំ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ឥទមស្ស ឧស្សារណាយ ។ សេយ្យថាបិ សោ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ ន សហតិ ឧស្សារណំ ឧស្សារណញ្ច សុត្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ សង្គាមំ ឱតរិតុំ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឯវរូបោបិ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ ។ អយំ តតិយោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ បុន ចបរំ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ សហតិ រជគ្គំ

មិនអាចបន្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ធ្វើឲ្យប្រាកដ នូវភាពទន់ខ្សោយ ក្នុងសិក្ខា លះបង់នូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មកកាន់ភេទថោកទាបវិញ ។ ចុះអ្វី ជាសំឡេងហោ របស់ភិក្ខុនោះ ។ មាតុគ្រាមចូលទៅរកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដែលនៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ហើយសើចល្បួង និយាយលែង សើចខ្លាំង ចំអកចំអន់ ភិក្ខុនោះ កាលបើត្រូវមាតុគ្រាម សើចល្បួង និយាយលែង សើចខ្លាំង ចំអកចំអន់ ក៏ស្រយាក ថយក្រោយ មិនតាំងនៅ មិនអាចបន្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ធ្វើឲ្យប្រាកដនូវភាពជាអ្នកថយកំឡាំង ក្នុងសិក្ខា លះបង់នូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មកកាន់ភេទថោកទាបវិញ នេះឈ្មោះថា សំឡេងហោរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ទាហាននោះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យបានដែរ តែលុះបានឮសំឡេងហោ ក៏ស្រយាក ថយក្រោយ មិនកើត តទល់ មិនអាចចូលកាន់សង្គ្រាម មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ។ នេះបុគ្គលទី៣ ប្រៀបដោយទាហាន ដែលមានក្នុងពួកភិក្ខុ ។ មួយទៀត ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធូលី

សហតិ ធជគ្គំ សហតិ ឧស្សាទនំ អបិច ខោ សម្បហារេ ហញ្ញតិ ព្យាបជ្ជតិ ។ កិមស្ស សម្បហារស្មឹ ។ ឥធ ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា មាតុគ្គាមោ ឧបសង្កមិត្វា អភិនិសីទតិ អភិនិបជ្ជតិ អជ្ឈោត្ថរតិ ។ សោ មាតុគ្គាមេន អភិនិសីទិយមានោ អភិនិបជ្ជិយមានោ អជ្ឈោត្ថរិយមានោ សិក្ខំ អបច្ចក្ខាយ ទុព្វល្យំ អនាវិកត្វា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ឥទមស្ស សម្បហារស្មឹ ។ សេយ្យថាបិ សោ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ សហតិ ឧស្សាទនំ អបិច ខោ សម្បហារេ ហញ្ញតិ ព្យាបជ្ជតិ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឯវរូបោបិ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ ។ អយំ ចតុត្ថោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ បុន ចបរំ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ សហតិ ឧស្សាទនំ សហតិ សម្បហារំ សោ តំ សង្គាមំ អភិវិជិនិត្វា វិជិតសង្គាមោ តមេវ សង្គាមសីសំ អជ្ឈាវសតិ ។

អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យ អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហ៊ោបានផង តែត្រូវគេបៀតបៀន ក៏វិនាសស្លាប់ខ្លួន ព្រោះការប្រហារ (របស់បច្ចាមិត្ត) ។ ចុះម្ដេច ជាការប្រហាររបស់ភិក្ខុនោះ ។ មាតុគ្រាម ចូលទៅរកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដែលនៅក្នុងព្រៃក្ដី នៅទៀបគល់ឈើក្ដី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្ដី ហើយអង្គុយកៀកកើយ ដេកជិត ឱបរឹត ភិក្ខុនោះកាលបើត្រូវមាតុគ្រាម អង្គុយកៀកកើយ ដេកជិត ឱបរឹតហើយ ក៏មិនបានលាលែងនូវសិក្ខា មិនបានធ្វើឲ្យប្រាកដនូវភាពជាអ្នកថយកម្លាំងទេ ហើយសេពនូវមេថុនធម្ម (និងមាតុគ្រាមនោះ) នេះជាការប្រហាររបស់ភិក្ខុនោះ ។ ទាហាននោះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យ អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហ៊ោ (នៃបច្ចាមិត្ត) បានផង តែត្រូវគេបៀតបៀន ក៏វិនាសស្លាប់ខ្លួនក្នុងសង្គ្រាម ពាក្យឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ។ នេះ បុគ្គលទី ៤ ប្រៀបដោយទាហាន រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ ។ មួយវិញទៀត ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យ អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហ៊ោ អត់ទ្រាំនូវការប្រហារបាន ភិក្ខុនោះ ឈ្នះនូវសង្គ្រាមនោះ បានសង្គ្រាមឈ្នះស្រេចហើយ ក៏នៅគ្រប់គ្រងនូវក្បាលសង្គ្រាមជ័យនោះឯង ។

កិមស្ស សង្គាមវិជយស្មឹ ។ ៩៩ ភិក្ខុំ អរញ្ញគតំ វា រុក្ខមូលគតំ វា សុញ្ញាគារគតំ វា មាតុគាមោ ឧបសង្កមិត្វា អភិនិសីទតិ អភិនិបជ្ជតិ អជ្ឈោត្ថរតិ ។ សោ មាតុគាមេន អភិនិសីទិយមានោ អភិនិបជ្ជិយមានោ អជ្ឈោត្ថរិយមានោ វិនិវេឋេត្វា វិនិមោចេត្វា យេន កាមំ បក្កមតិ ។ សោ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្វតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ ។ សោ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិគតាភិជ្ឈេន ចេតសា វិហរតិ អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ ព្យាបាទប្បទោសំ បហាយ អព្យាបន្នចិត្តោ វិហរតិ សព្វបាណភូតហិតានុកម្បី

ចុះអ្វី ជាការឈ្នះសង្គ្រាម របស់ភិក្ខុនោះ ។ មាតុគ្រាមចូលទៅរកភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ដែលទៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ហើយអង្គុយកៀកកើយ ដេកជិត ឧបឹត ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើត្រូវមាតុគ្រាម អង្គុយកៀកកើយ ដេកជិត ឧបឹតហើយ ក៏ព្រាទះចេញដោះខ្លួន ហៀសចេញទៅតាមប្រាថ្នា ។ ភិក្ខុនោះគប់រក ទីសេនាសនៈស្ងាត់ គឺព្រៃ គល់ឈើ ភ្នំ ជ្រោកភ្នំ រូងភ្នំ ព្រៃស្មសាន ព្រៃធំ ទីវាល គំនរចំបើង ។ ភិក្ខុនោះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ក៏អង្គុយពែនភ្នែន តម្រង់កាយឲ្យត្រង់ ផ្ចង់ស្មារតី ឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរកកម្មដ្ឋាន ។ ភិក្ខុនោះ លះបង់នូវអភិជ្ឈា ក្នុងលោក មានចិត្តប្រាសចាកអភិជ្ឈា ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកអភិជ្ឈា លះបង់ព្យាបាទជាគ្រឿងប្រទូស្ត មានចិត្តមិនប្រែគប-ដោយព្យាបាទ មានសេចក្តីអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ដល់សព្វសត្វ

ព្យាបាទប្បទោសា ចិត្តំ បរិយោទបេតិ ថីនមិទ្ធំ បហាយ វិគតថីនមិទ្ធោ វិហរតិ អាលោកសញ្ញី សតោ សម្បជានោ ថីនមិទ្ធា ចិត្តំ បរិយោទបេតិ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហាយ អនុទ្ធតោ វិហរតិ អជ្ឈត្តំ វូបសន្តចិត្តោ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចា ចិត្តំ បរិយោទបេតិ វិចិកិច្ឆំ បហាយ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិហរតិ អកថំកថី កុសលេសុ ធម្មេសុ វិចិកិច្ឆាយ ចិត្តំ បរិយោទបេតិ ។ សោ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណេ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមាយ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ ។ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ

ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកព្យាបាទជាគ្រឿងប្រទូស្ត លះបង់ថីនមិទ្ធៈ ប្រាសចាកថីនមិទ្ធៈ មានសេចក្តីសំគាល់នូវពន្លឺ មានសតិ មានសម្បជញ្ញៈ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកថីនមិទ្ធៈ លះបង់ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចៈ មានចិត្តមិនរវើរវាយ មានចិត្តស្ងប់ស្ងាត់ក្នុងសន្តាន ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាត ចាកឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចៈ លះបង់វិចិកិច្ឆា មានវិចិកិច្ឆាឆ្លងផុតហើយ មិនមានសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកវិចិកិច្ឆា ។ ភិក្ខុនោះ លះបង់នីវរណៈទាំង ៥ នេះ ដែលជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ជាធម្មជាតធ្វើបញ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយថមហើយ ក៏ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ ក៏បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងវិចារៈ មានបីតិនិងសុខ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈនិងវិចារៈអស់ហើយ ក៏បានដល់នូវទុតិយជ្ឈាន នូវតតិយជ្ឈាន នូវចតុត្ថជ្ឈាន ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើចិត្តតាំងនៅមាំ បរិសុទ្ធផូរផង់ មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការងារកម្ម ជាចិត្តនឹងនឹង មិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ ដោយប្រការដូច្នេះហើយ ក៏បង្អោនចិត្តទៅដើម្បីញាណជាទីអស់ទៅ នៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ

អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឥមេ អាសវាតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ អាសវសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ អាសវនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ។ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតិ ។ ឥទមស្ស សង្គាមវិជយស្មឹ ។ សេយ្យថាបិ សោ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ សហតិ ឧស្សារណំ សហតិ សម្បហារំ សោ តំ សង្គាមំ អភិវិជិនិត្វា វិជិតសង្គាមោ តមេវ សង្គាមសីសំ អជ្ឈាវសតិ តថូបមោ អយំ បុគ្គលោ ។ ឯវរូបោបិ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ ។

ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះនិរោធទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះនិរោធអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិទៅកាន់ធម៌រលត់អាសវៈ ។ កាលបើភិក្ខុនោះ ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះហើយ ចិត្តក៏រួចចាកកាមាសវៈផង ចិត្តក៏រួចចាកភវាសវៈផង ចិត្តក៏រួចចាកអវិជ្ជាសវៈផង ។ កាលបើចិត្តរួចផុតស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងថា ចិត្តរួចផុតស្រឡះហើយ ក៏កើតមានប្រាកដ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់ថា ជាតិ (របស់អាត្មាអញ) អស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយធម៌ អាត្មាអញប្រព្រឹត្តហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ នេះឈ្មោះថា ការឈ្នះសង្គ្រាមរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ពលទាហាននោះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យ អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហ៊ោ អត់ទ្រាំនូវការប្រហារ (របស់បច្ចាមិត្ត) បាន ពលទាហាននោះ បានឈ្នះនូវសង្គ្រាមនោះ មានសង្គ្រាមឈ្នះស្រឡះហើយ ក៏នៅគ្រប់គ្រងក្បាលសង្គ្រាមនោះឯង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលពួកក្នុងសាសនានេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ។

អយំ វុច្ចតិ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ ឥមេ បញ្ច យោធាជីវូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា ភិក្ខូសុ ។

[១៦៤] តត្ថ កតមេ បញ្ច បិណ្ឌបាតិកា ។ មន្ទត្តា មោមូហត្តា បិណ្ឌបាតិកោ ហោតិ បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ បិណ្ឌបាតិកោ ហោតិ ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេបា បិណ្ឌបាតិកោ ហោតិ វណ្ណិតំ ពុទ្ធេហិ ពុទ្ធសាវកេហីតិ បិណ្ឌបាតិកោ ហោតិ អបិច អប្បិច្ឆំយេវ(១) និស្សាយ សន្តុដ្ឋិំយេវ និស្សាយ សល្លេខំយេវ និស្សាយ ឥទមត្ថិតំយេវ និស្សាយ បិណ្ឌបាតិកោ ហោតិ ។ តត្រ យ្វាយំ បិណ្ឌបាតិកោ អប្បិច្ឆំយេវ និស្សាយ សន្តុដ្ឋិំយេវ និស្សាយ សល្លេខំយេវ និស្សាយ ឥទមត្ថិតំយេវ និស្សាយ បិណ្ឌបាតិកោ អយំ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ បិណ្ឌបាតិកានំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ សេយ្យថាបិ គវា ខីរំ ខីរម្ហា

១ ម. អប្បិច្ឆតញ្ញេវ និស្សាយ ។

នេះបុគ្គលទី ៥ ប្រៀបដោយទាហាន រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ ។ នេះបុគ្គល ៥ ពួក ប្រៀបដោយទាហាន រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ ។

(១៦៤) បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ តើដូចម្ដេច ។ ភិក្ខុជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ព្រោះតែខ្លៅខ្លៅ ជាបុគ្គលល្ងង់ ជាបុគ្គលវង្វេង ១ ភិក្ខុមានសេចក្ដីប្រាថ្នាលាមក ត្រូវសេចក្ដីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ហើយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ព្រោះការឆ្កួតនិងការរាយមាយចិត្ត ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ដោយគិតថា បិណ្ឌបាតិកង្គ ជាកិច្ចដែលព្រះពុទ្ធនិងពុទ្ធសាវ័កទាំងឡាយ សរសើរហើយ ១ មួយវិញទៀត ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច អាស្រ័យសេចក្ដីសន្ដោស អាស្រ័យការជុសខាត់ចិត្ត អាស្រ័យសេចក្ដីប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ ហើយជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ១ ។ បណ្ដាភិក្ខុទាំងនោះ បិណ្ឌបាតិកភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច អាស្រ័យសេចក្ដីសន្ដោស អាស្រ័យការជុសខាត់ចិត្ត អាស្រ័យសេចក្ដីប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ ហើយជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ បណ្ដាបិណ្ឌបាតិកភិក្ខុទាំង ៥ ពួកនេះ ភិក្ខុនេះ លើសលុបផង វិសេសវិសាលផង ជាប្រធានផង ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរជាងគេផង ។ ដូចជាទឹកដោះស្រស់ កើតអំពីមេគោ

ទធិ ទធិម្ហា នវនីតំ នវនីតម្ហា សប្បិ សប្បិម្ហា សប្បិមណ្ឌោ សប្បិមណ្ឌំ តត្ថ អគ្គមក្ខាយតិ ឯវមេវ យ្វាយំ បិណ្ឌបាតិកោ អប្បិច្ឆំយេវ និស្សាយ សន្តុដ្ឋឹយេវ និស្សាយ សល្លេខំយេវ និស្សាយ ឥទមត្ថិតំយេវ និស្សាយ បិណ្ឌបាតិកោ ហោតិ អយំ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ បិណ្ឌបាតិកានំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ ឥមេ បញ្ច បិណ្ឌបាតិកា ។

(១៦៦) តត្ថ កតមេ បញ្ច ខលុបច្ឆាភត្តិកា បញ្ច ឯកាសនិកា បញ្ច បំសុកូលិកា បញ្ច តេចីវរិកា បញ្ច អារញ្ញិកា បញ្ច រុក្ខមូលិកា បញ្ច អព្ភោកាសិកា បញ្ច នេសជ្ជិកា បញ្ច យថាសន្ថតិកា ។ តត្ថ កតមេ បញ្ច សោសានិកា ។

ទឹកដោះជូរ កើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់ កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះរាវ កើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លា កើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្ដាទឹកដោះទាំងនោះ ទឹកដោះថ្លា ប្រាកដជាប្រសើរជាង យ៉ាងណាមិញ បិណ្ឌបាតិកភិក្ខុណា ដែលអាស្រ័យសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច អាស្រ័យសេចក្ដីសន្ដោស អាស្រ័យការផុសខាត់ចិត្ត អាស្រ័យការប្រព្រឹត្តជាប្រយោជន៍ ហើយជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ បណ្ដាបិណ្ឌបាតិកភិក្ខុទាំង ៥ ពួកនេះ ភិក្ខុនេះ លើសលុបផង វិសេសវិសាលផង ជាប្រធានផង ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរជាងគេផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ នេះ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ។

(១៦៦) បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខលុបច្ឆាភត្តិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តឯកាសនិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុកូលិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេចីវរិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តអារញ្ញិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តរុក្ខមូលិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តអព្ភោកាសិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនេសជ្ជិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តយថាសន្ថតិកធុតង្គ តើដូចម្ដេច ។ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ តើដូចម្ដេច ។

មន្ទត្តា មោមូហត្តា សោសានិកោ ហោតិ បា-
បិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ សោសានិកោ ហោតិ ឧម្មាទា
ចិត្តក្ខេបា សោសានិកោ ហោតិ វណ្ណិតំ ពុទ្ធេហិ
ពុទ្ធសាវកេហីតិ សោសានិកោ ហោតិ អបិច
អប្បិច្ឆំយេវ និស្សាយ សន្តុដ្ឋឹយេវ និស្សាយ សល្លេខំ-
យេវ និស្សាយ ឥទមត្ថិតំយេវ និស្សាយ សោសា-
និកោ ហោតិ ។ តត្រ យ្វាយំ សោសានិកោ
អប្បិច្ឆំយេវ និស្សាយ សន្តុដ្ឋឹយេវ និស្សាយ សល្លេខំ-
យេវ និស្សាយ ឥទមត្ថិតំយេវ និស្សាយ សោសា-
និកោ អយំ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ សោសានិកានំ អគ្គោ
ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ
ច ។ សេយ្យថាបិ នាម គវា ខីរំ ខីរម្ហា ទធិ
ទធិម្ហា នវនីតំ នវនីតម្ហា សប្បិ សប្បិម្ហា សប្បិ-
មណ្ឌោ សប្បិមណ្ឌំ តត្ថ អគ្គមក្ខាយតិ ឯវមេវ
យ្វាយំ សោសានិកោ អប្បិច្ឆំយេវ និស្សាយ

កិច្ចប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ ព្រោះតែការខ្លួនជាមនុស្សល្ងង់ ជាមនុស្ស
វង្វេង ១ កិច្ចមានសេចក្ដីប្រាថ្នាលាមក ត្រូវសេចក្ដីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់
ហើយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ ១ កិច្ចប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ
ព្រោះតែវង្វេងចិត្ត និងការរើរាយចិត្ត ១ កិច្ចប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ
ដោយគិតថា សោសានិកធុតង្គនេះ ជាកិច្ចដែលព្រះពុទ្ធនិងពុទ្ធសាវក
ទាំងឡាយសរសើរហើយ ១ មួយវិញទៀត កិច្ចអាស្រ័យសេចក្ដីប្រាថ្នា
តិច អាស្រ័យសេចក្ដីសន្ដោស អាស្រ័យការជុសខាត់ចិត្ត អាស្រ័យ
សេចក្ដីប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ ហើយជាអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ ១ ។
បណ្ដាកិច្ចទាំងនោះ សោសានិកកិច្ចណា អាស្រ័យសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច
អាស្រ័យសេចក្ដីសន្ដោស អាស្រ័យការជុសខាត់ចិត្ត អាស្រ័យសេចក្ដី
ប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ ហើយជាអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ បណ្ដាសោ-
សានិកកិច្ចទាំង ៥ ពួកនេះ កិច្ចនេះ លើសលុបផង វិសេសវិសាល
ផង ជាប្រធានផង ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរជាងគេផង ។ ទឹកដោះ
ស្រស់ កើតអំពីមេគោ ទឹកដោះជូរ កើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះ
ខាប់ កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះរាវ កើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លា
កើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្ដាទឹកដោះទាំងនោះ ទឹកដោះថ្លាប្រាកដជាប្រសើរ
ជាង យ៉ាងណាមិញ សោសានិកកិច្ចណា អាស្រ័យសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច

សន្តុដ្ឋឹយេវ និស្សាយ សល្លេខំយេវ និស្សាយ ឥទមត្ថិតំយេវ និស្សាយ សោសានិកោ ហោតិ អយំ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ សោសានិកានំ អគ្គោ ច សេដ្ឋោ ច បាមោក្ខោ ច ឧត្តមោ ច បវរោ ច ។ ឥមេ បញ្ច សោសានិកាតិ ។

បញ្ចកនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

ឆក្កនិទ្ទេសោ

[១៤៧] តត្រ យ្វាយំ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អភិសម្ពុជ្ឈតិ តត្ថ ច សព្វញ្ញុតំ បាបុណាតិ ពលេសុ ច វសីភាវំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ តេន ទដ្ឋព្វោ ។ តត្រ យ្វាយំ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អភិសម្ពុជ្ឈតិ ន ច តត្ថ សព្វញ្ញុតំ បាបុណាតិ ន ពលេសុ ច វសីភាវំ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ តេន ទដ្ឋព្វោ ។

អាស្រ័យសេចក្តីសន្តោស អាស្រ័យការផ្សួសកាត់ចិត្ត អាស្រ័យសេចក្តីប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ ហើយជាអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ បណ្តាសោសានិកភិក្ខុទាំង ៥ ពួកនេះ ភិក្ខុនេះ លើសលុបផង វិសេសវិសាលផង ជាប្រធានផង ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ប្រសើរជាងគេផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ នេះ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ ។

ចប់ បញ្ចកនិទ្ទេស ។

ឆក្កនិទ្ទេស

[១៤៧] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា ត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮ ក្នុងកាលមុន ក៏ដល់នូវសព្វញ្ញុតញ្ញាណ ក្នុងធម៌ទាំងនោះផង ដល់នូវភាពស្ទាត់ ក្នុងទសពលញ្ញាណផង បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា បុគ្គលនោះ គឺព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដោយហេតុនោះ ។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា ត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮ ក្នុងកាលមុន តែមិនដល់នូវសព្វញ្ញុតញ្ញាណ ក្នុងធម៌ទាំងនោះផង មិនដល់នូវភាពស្ទាត់ ក្នុងទសពលញ្ញាណផង បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា បុគ្គលនោះ គឺព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ ដោយហេតុនោះ ។ បណ្តាបុគ្គល

តត្រ យ្វាយំ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អនភិសម្ពុជ្ឈតិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តការោ ហោតិ សាវកបារមិញ្ច បាបុណាតិ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា តេន ទដ្ឋព្វា ។ តត្រ យ្វាយំ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អនភិសម្ពុជ្ឈតិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តការោ ហោតិ ន ច សាវកបារមឹ បាបុណាតិ អវសេសា អរហន្តោ តេន ទដ្ឋព្វា ។ តត្រ យ្វាយំ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អនភិសម្ពុជ្ឈតិ ន ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តការោ ហោតិ អនាគាមី ហោតិ អនាគន្ត្វា ឥត្ថត្តំ អនាគាមី តេន ទដ្ឋព្វោ ។ តត្រ យ្វាយំ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អនភិសម្ពុជ្ឈតិ ន ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តការោ ហោតិ

ទាំងនោះ បុគ្គលណា មិនត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុន តែជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃកងទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដល់នូវសាវកបារមីញាណផង បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា បុគ្គលនោះ គឺព្រះសារីបុត្តនិងព្រះមោគ្គល្លាន ដោយហេតុនោះ ។ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា មិនត្រាស់ដឹង ដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុន ជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃកងទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន តែមិនដល់នូវសាវកបារមីញាណឡើយ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា បុគ្គលនោះ គឺពួកព្រះអរហន្តដ៏សេស ដោយហេតុនោះ ។ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា មិនត្រាស់ដឹង ដោយខ្លួនឯងនូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុនផង ជាអ្នកមិនទាន់ធ្វើនូវទីបំផុតនៃកងទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ជាអនាគាមិបុគ្គល ព្រោះមិនមកកាន់មនុស្សលោកនេះទៀតផង បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា បុគ្គលនោះ គឺអនាគាមិបុគ្គល ដោយហេតុនោះ ។ បណ្ដាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា មិនត្រាស់ដឹង ដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុនផង ជាអ្នកមិនទាន់ធ្វើនូវទីបំផុតនៃកងទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នៅតែមក

អាគន្ត្វា ឥត្ថត្តំ សោតាបន្នសកទាគាមិនោ នេច ឆដ្ឋា ។

ឆក្កនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

សត្តកនិទ្ទេសោ

(១៤៨) កតមោ ច បុគ្គលោ សកឹ និមុគ្គោ និមុគ្គោវ ហោតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សមន្នាគតោ ហោតិ ឯកន្តកាឡកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហិ ឯវំ បុគ្គលោ សកឹ និមុគ្គោ និមុគ្គោវ ហោតិ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា និមុជ្ជតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជតិ សាហុ សទ្ធា កុសលេសុ ធម្មេសុ ឧម្មុជ្ជតិ សាហុ ហិរី កុសលេសុ ធម្មេសុ ឧម្មុជ្ជតិ សាហុ ឱត្តប្បំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឧម្មុជ្ជតិ សាហុ វីរិយំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឧម្មុជ្ជតិ សាហុ បញ្ញា កុសលេសុ ធម្មេសូតិ តស្ស សា សទ្ធា នេវ តិដ្ឋតិ នោ វឌ្ឍតិ ហាយតិយេវ តស្ស សា ហិរី នេវ តិដ្ឋតិ នោ វឌ្ឍតិ ហាយតិយេវ

កាន់មនុស្សលោកនេះទៀតផង បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា បុគ្គលនោះ គឺ ព្រះសោតាបន្នបុគ្គលនិងព្រះសកទាគាមិបុគ្គល ដោយហេតុនោះ ។

ចប់ ឆក្កនិទ្ទេស ។

សត្តកនិទ្ទេស

(១៤៨) បុគ្គលមុជចុះតែម្តង ហើយនៅតែមុជចុះទៅទៀត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រកបដោយអកុសលធម៌ ខ្មៅតែម្យ៉ាង បុគ្គលមុជចុះតែម្តង ហើយនៅតែមុជចុះទៅទៀត យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលងើបឡើងហើយមុជចុះទៅវិញ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសទ្ធាដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយហិរិដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយឱត្តប្បៈដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវិរិយៈដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ តែសទ្ធានោះ របស់បុគ្គលនោះ មិននៅនឹង មិនចំរើនឡើង តែងសាបសូន្យទៅវិញ ហិរិនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិននៅនឹង មិនចំរើនឡើង តែងសាបសូន្យទៅវិញ

តស្ស តំ ឱត្តប្បំ នេវ តិដ្ឋតិ នោ វឌ្ឍតិ ហាយតិយេវ តស្ស តំ វីរិយំ នេវ តិដ្ឋតិ នោ វឌ្ឍតិ ហាយតិយេវ តស្ស សា បញ្ញា នេវ តិដ្ឋតិ នោ វឌ្ឍតិ ហាយតិយេវ ឯវំ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា និមុជ្ជតិ ។

កថញ្ច បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា ឋិតោ ហោតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជតិ សាហុ សទ្ធា កុសលេសុ ធម្មេសុ . . . សាហុ ហិរិ កុសលេសុ ធម្មេសុ សាហុ ឱត្តប្បំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សាហុ វីរិយំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សាហុ បញ្ញា កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ តស្ស សា សទ្ធា នេវ ហាយតិ នោ វឌ្ឍតិ ឋិតា ហោតិ តស្ស សា ហិរិ នេវ ហាយតិ នោ វឌ្ឍតិ ឋិតា ហោតិ តស្ស តំ ឱត្តប្បំ នេវ ហាយតិ នោ វឌ្ឍតិ ឋិតំ ហោតិ តស្ស តំ វីរិយំ នេវ ហាយតិ នោ វឌ្ឍតិ ឋិតំ ហោតិ តស្ស សា បញ្ញា នេវ ហាយតិ នោ វឌ្ឍតិ ឋិតា ហោតិ ឯវំ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា ឋិតោ ហោតិ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា វិបស្សតិ វិលោកេតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ

ឱត្តប្បៈនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិននៅនឹង មិនចំរើនឡើង តែងសាបសូន្យទៅវិញ វីរិយៈនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិននៅនឹង មិនចំរើនឡើង តែងសាបសូន្យទៅវិញ បញ្ញានោះ របស់បុគ្គលនោះ មិននៅនឹង មិនចំរើនឡើង តែងសាបសូន្យទៅវិញ បុគ្គលងើបឡើងហើយមុជចុះទៅវិញ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលងើបឡើងហើយឋិតនៅ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសទ្ធាដ៏ប្រពៃ ... ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយហិរិដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយឱត្តប្បៈដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវីរិយៈដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ សទ្ធានោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនសាបសូន្យទៅ មិនចំរើនឡើង ឋិតនៅនឹងដដែល ហិរិនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនសាបសូន្យ មិនចំរើនឡើង ឋិតនៅនឹងដដែល ឱត្តប្បៈនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនសាបសូន្យ មិនចំរើនឡើង ឋិតនៅនឹងដដែល វីរិយៈនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនសាបសូន្យ មិនចំរើនឡើង ឋិតនៅនឹងដដែល បញ្ញានោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនសាបសូន្យ មិនចំរើនឡើង ឋិតនៅនឹងដដែល បុគ្គលងើបឡើងហើយឋិតនៅ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលងើបឡើងហើយរមិលមើល ក្រឡេកមើល តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

សត្តកនិទ្ទេសោ

ឧម្មុជ្ជតិ សាធុ សទ្ធា កុសលេសុ ធម្មេសុ ... សាធុ-
ហិរី កុសលេសុ ធម្មេសុ សាធុ ឱត្តប្បំ កុសលេសុ
ធម្មេសុ សាធុ វីរិយំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សាធុ បញ្ញា-
កុសលេសុ ធម្មេសូតិ សោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ
បរិក្ខយា សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ
និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ ឯវំ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា
វិបស្សតិ វិលោកេតិ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា
បតរតិ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជតិ សា-
ធុ សទ្ធា កុសលេសុ ធម្មេសុ ... សាធុ ហិរី កុស-
លេសុ ធម្មេសុ សាធុ ឱត្តប្បំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
សាធុ វីរិយំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សាធុ បញ្ញា កុស-
លេសុ ធម្មេសូតិ សោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ
បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមី
ហោតិ សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្ត-
ករោ ហោតិ ឯវំ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា បតរតិ ។
កថញ្ច បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា បដិគាធប្បត្តោ ហោតិ ។

សត្តកនិទ្ទេស

ងើបឡើង គុណធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសទ្ធាដ៏ប្រពៃ ... គុណធម៌
ជាកុសល ប្រកបដោយហិរិដ៏ប្រពៃ គុណធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយ
ឱត្តប្បៈដ៏ប្រពៃ គុណធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវីរិយៈដ៏ប្រពៃ គុណធម៌
ជាកុសល ប្រកបដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ បុគ្គលនោះ ជាសោតាបន្នៈ
ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ៣ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ
ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ បុគ្គលងើបឡើង
ហើយរមិលមើល ក្រឡេកមើល យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលងើប
ឡើងហើយហែលទៅ តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ងើបឡើង គុណធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសទ្ធាដ៏ប្រពៃ ... គុណធម៌ជា
កុសល ប្រកបដោយហិរិដ៏ប្រពៃ គុណធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយ
ឱត្តប្បៈដ៏ប្រពៃ គុណធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវីរិយៈដ៏ប្រពៃ គុណ
ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ បុគ្គលនោះ ជាសកទា-
គាមី ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ៣ ព្រោះស្រាលស្តើងនៃរាគៈ
ទោសៈ មោហៈ នៅវិលមកកាន់លោកនេះ អស់វារៈម្ដងទៀត
ហើយធ្វើនូវទីបំផុតនៃកងទុក្ខ បុគ្គលងើបឡើងហើយហែលទៅ យ៉ាង
នេះឯង ។ បុគ្គលងើបឡើងដល់ទីទំរជើងទៅ តើដូចម្ដេច ។

ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជតិ សាហុ សទ្ធា កុសលេសុ ធម្មេសុ ... សាហុ ហិរី កុសលេសុ ធម្មេសុ សាហុ ឱត្តប្បំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សាហុ វីរិយំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សាហុ បញ្ញា កុសលេសុ ធម្មេសូតិ សោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ឯវំ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា បដិគាធប្បត្តោ ហោតិ ។ កថញ្ច បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា តិណ្ណោ ហោតិ បារគតោ ថលេ តិដ្ឋតិ ព្រាហ្មណោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជតិ សាហុ សទ្ធា កុសលេសុ ធម្មេសុ ឧម្មុជ្ជតិ សាហុ ហិរី កុសលេសុ ធម្មេសុ ឧម្មុជ្ជតិ សាហុ ឱត្តប្បំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឧម្មុជ្ជតិ សាហុ វីរិយំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឧម្មុជ្ជតិ សាហុ បញ្ញា កុសលេសុ ធម្មេសូតិ សោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ឯវំ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា តិណ្ណោ ហោតិ បារគតោ ថលេ តិដ្ឋតិ ព្រាហ្មណោ ។

បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបឡើង ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសទ្ធាដ៏ប្រពៃ ... ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយហិរិដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយឱត្តប្បៈដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវីរិយៈដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ បុគ្គលនោះ ជាឱបបាតិកកំណើត ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ បរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសព្រហ្មលោកនោះ មានសភាពមិនវិលត្រឡប់ចាកព្រហ្មលោកនោះវិញ បុគ្គលងើបឡើង ដល់កំពង់ហើយឋិតនៅ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលងើបឡើង ឆ្លងដល់ត្រើយ ជាព្រាហ្មណ៍ឋិតនៅលើគោក តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសទ្ធាដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយហិរិដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយឱត្តប្បៈដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវីរិយៈដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ បុគ្គលនោះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ បុគ្គលងើបឡើងឆ្លងដល់ត្រើយ ជាព្រាហ្មណ៍ឋិតនៅលើគោក យ៉ាងនេះឯង ។

[១៦៤] កតមោ ច បុគ្គលោ ឧភតោភាគវិមុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អដ្ឋ វិមោក្ខេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧភតោភាគវិមុត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បញ្ញាវិមុត្តោ កាយសក្ខី ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាវិមុត្តោ ធម្មានុសារី ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី ។ យស្ស បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស សទ្ធិន្ទ្រិយំ អធិមត្តំ ហោតិ សទ្ធាវាហី សទ្ធាបុព្វង្គមំ អរិយមគ្គំ ភាវេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី ។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី ។ ផលេ ឋិតោ សទ្ធាវិមុត្តោតិ ។

សត្តកនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

---

[១៦៤] បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានទូវវិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយ ទាំងអាសវៈ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់រលីង ព្រោះបានឃើញដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត ។ បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត ជាកាយសក្ខី ជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ ជាសទ្ធាវិមុត្ត ជាធម្មានុសារី តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលជាសទ្ធានុសារី តើដូចម្ដេច ។ បុគ្គលណា ប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល មានសទ្ធិន្ទ្រិយដ៏លើសលុប បុគ្គលនោះ ចំរើននូវអរិយមគ្គ មានសទ្ធាជាគ្រឿងនាំទៅ មានសទ្ធាជាប្រធាន នេះហៅថា បុគ្គលជាសទ្ធានុសារី ។ បុគ្គលដែលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល ហៅថា សទ្ធានុសារី ។ បុគ្គលដែលតាំងនៅក្នុងផល ហៅថា សទ្ធាវិមុត្ត ។

ចប់សត្តកនិទ្ទេស ។

អដ្ឋកនិទ្ទេសោ

[១៨០] កតមេ ចត្តារោ មគ្គសមង្គិនោ ចត្តារោ ផលសមង្គិនោ បុគ្គលា ។ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ សកទាគាមី សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ អនាគាមី អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ អរហា អរហត្តាយ បដិបន្នោ ។ ឥមេ ចត្តារោ មគ្គសមង្គិនោ ឥមេ ចត្តារោ ផលសមង្គិនោ បុគ្គលា ។

អដ្ឋកនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

នវកនិទ្ទេសោ

[១៨១] កតមោ ច បុគ្គលោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អភិសម្ពុជ្ឈតិ តត្ថ ច សព្វញ្ញុតំ បាបុណាតិ ពលេសុ ច វសីភាវំ អយំ វុច្ចតិ

អដ្ឋកនិទ្ទេស

[១៨០] បុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយមគ្គ បុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយផល តើដូចម្តេច ។ សោតាបន្នបុគ្គល ១ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ១ សកទាគាមិបុគ្គល ១ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសកទាគាមិផល ១ អនាគាមិបុគ្គល ១ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអនាគាមិផល ១ ព្រះអរហន្ត ១ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីភាពជាព្រះអរហន្ត ១ ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយមគ្គ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយផល ។

ចប់ អដ្ឋកនិទ្ទេស ។

នវកនិទ្ទេស

[១៨១] បុគ្គលជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុន ទាំងដល់នូវសព្វញ្ញុតញ្ញាណក្នុងធម៌ទាំងនោះផង ដល់នូវភាពស្ទាត់ក្នុងវសីក្នុងពលញ្ញាណផង នេះហៅថា

បុគ្គលោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ បុព្វេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អភិសម្ពុជ្ឈតិ ន ច តត្ថ សព្វញ្ញុតំ បាបុណាតិ ន ច ពលេសុ វសីភាវំ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ឧភតោភាគវិមុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អដ្ឋ វិមោក្ខេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧភតោភាគវិមុត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ បញ្ញាវិមុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ន ហេវ ខោ អដ្ឋ វិមោក្ខេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បញ្ញាវិមុត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ កាយសក្ខី ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អដ្ឋ វិមោក្ខេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ

បុគ្គលជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ បុគ្គលជាព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុន តែមិនដល់នូវសព្វញ្ញុតញ្ញាណក្នុងធម៌ទាំងនោះផង មិនដល់នូវភាពស្ទាត់ក្នុងពលញ្ញាណផង នេះហៅថា បុគ្គលជាព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ ។ បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បាននូវវិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយ ទាំងអាសវៈទាំងឡាយ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះបានឃើញដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត ។ បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបាននូវវិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយឡើយ តែអាសវៈរបស់បុគ្គលនោះ អស់ទៅ ព្រោះបានឃើញដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត ។ បុគ្គលជាកាយសក្ខី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បាននូវវិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយ ទាំងអាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា

អភិធម្មបិដក បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ

អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ កាយសក្ខី ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ តថាគតប្បវេទិតា ចស្ស ធម្មា បញ្ញាយ វោទិដ្ឋា ហោន្តិ វោចរិតា បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ តថាគតប្បវេទិតា ចស្ស ធម្មា បញ្ញាយ វោទិដ្ឋា ហោន្តិ វោចរិតា បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ នោ ច ខោ យថា ទិដ្ឋិប្បត្តស្ស អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ ធម្មានុសារី ។ យស្ស បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បញ្ញិន្ទ្រិយំ អធិមត្តំ ហោតិ

អភិធម្មបិដក បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ

នេះហៅថា បុគ្គលជាកាយសក្ខី ។ បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិ ទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ ទាំងពួកធម៌ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់សំដែងហើយ បុគ្គលនោះ ក៏បានឃើញល្អ ប្រព្រឹត្តល្អ ដោយបញ្ញា ទាំងអាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់ហើយ ព្រោះបានឃើញដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ ។ បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ ទាំងពួកធម៌ដែលព្រះតថាគតទ្រង់សំដែងហើយ បុគ្គលនោះ ក៏បានឃើញល្អ ប្រព្រឹត្តល្អ ដោយបញ្ញា ទាំងអាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះបានឃើញដោយបញ្ញា តែមិនដូចជាទិដ្ឋិប្បត្តៈបុគ្គលទេ នេះហៅថា បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត ។ បុគ្គលជាធម្មានុសារី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា ប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល មានបញ្ញិន្ទ្រិយដ៏លើសលុប

បញ្ញាវាហី បញ្ញាបុព្វង្គមំ អរិយមគ្គំ ភាវេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ធម្មានុសារី ។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ធម្មានុសារី ។ ផលេ ឋិតោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី ។ យស្ស បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស សទ្ធិន្ទ្រិយំ អធិមត្តំ ហោតិ សទ្ធាវាហី សទ្ធាបុព្វង្គមំ អរិយមគ្គំ ភាវេតិ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី ។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី ។ ផលេ ឋិតោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។

នវកនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

ទសកនិទ្ទេសោ

(១៩២) កតមេសំ បញ្ចន្នំ ឥធ និដ្ឋា ។ សត្តក្ខត្តុំបរមស្ស កោលំកោលស្ស ឯកពីជិស្ស

បុគ្គលនោះ ចំរើននូវអរិយមគ្គ មានបញ្ញាជាគ្រឿងនាំទៅ មានបញ្ញាជាប្រធាន នេះហៅថា បុគ្គលជាធម្មានុសារី ។ បុគ្គលដែលប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល ឈ្មោះថាធម្មានុសារី ។ បុគ្គលដែលតាំងនៅក្នុងផល ឈ្មោះថា ទិដ្ឋិប្បត្តៈ ។ បុគ្គលជាសទ្ធានុសារី តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល មានសទ្ធិន្ទ្រិយដ៏លើសលុប បុគ្គលនោះ ចំរើន នូវអរិយមគ្គ មានសទ្ធាជាគ្រឿងនាំទៅ មានសទ្ធាជាប្រធាន នេះហៅថា បុគ្គលជាសទ្ធានុសារី ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផល ឈ្មោះថាសទ្ធានុសារី ។ បុគ្គលដែលតាំងនៅក្នុងផល ឈ្មោះថា សទ្ធាវិមុត្ត ។

ចប់ នវកនិទ្ទេស ។

ទសកនិទ្ទេស

(១៩២) បុគ្គល ៥ ពួក មានការសម្រេចក្នុងកាមាវចរភូមិនេះ តើដូចម្តេច ។ សត្តក្ខត្តុំបរមបុគ្គល ១ កោលំកោលបុគ្គល ១ ឯកពីជិបុគ្គល ១

សកទាគាមិស្ស យោ ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អរហា ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥធ និដ្ឋា ។ កតមេសំ បញ្ចន្នំ ឥធ វិហាយ និដ្ឋា ។ អន្តរាបរិនិព្វាយិស្ស ឧបហច្ចបរិនិព្វាយិស្ស អសង្ខារបរិនិព្វាយិស្ស សសង្ខារបរិនិព្វាយិស្ស ឧទ្ធំសោតស្ស អកនិដ្ឋគាមិនោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥធ វិហាយ និដ្ឋាតិ ។

ទសកនិទ្ទេសោ និដ្ឋិតោ ។

ឯត្តាវតា បុគ្គលានំ បុគ្គលបញ្ញត្តិ ។

បុគ្គលបញ្ញត្តិប្បករណំ ឆភាណវារំ និដ្ឋិតំ ។

សកទាគាមិបុគ្គល ១ និងបុគ្គលដែលជាព្រះអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ នេះ បុគ្គល ៥ ពួក មានការសម្រេចក្នុងកាមាវចរភូមិនេះ ។ បុគ្គល ៥ ពួក មានការសម្រេច ព្រោះលះបង់នូវអត្តភាពក្នុងកាមាវចរភូមិនេះ តើដូចម្តេច ។ អន្តរាបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ ឧបហច្ចបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ អសង្ខារបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ សសង្ខារបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ ឧទ្ធំសោតអកនិដ្ឋគាមិបុគ្គល ១ នេះ បុគ្គល ៥ ពួក មានការសម្រេច ព្រោះលះបង់នូវអត្តភាពក្នុងកាមាវចរភូមិនេះ ។

ចប់ ទសកនិទ្ទេស ។

បុគ្គលបញ្ញត្តិ នៃបុគ្គលទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ។

ចប់ បុគ្គលបញ្ញត្តិបករណៈ ឆភាណវារៈ ។

អភិធម្មបិដកេ ធាតុកថា

មាតិកាបត្តានិ

អភិធម្មបិដក ធាតុកថា

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកាបត្តិ

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

កេវិកាបត្តាទិ

និទ្ទេសវារោ

សន្លឹកប្រាប់រឿង

និទ្ទេសវារៈ

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តំ

វិរុទ្ធបាឋោ	អវិរុទ្ធបាឋោ	អង្កេ	បង្តិលេខាយំ
អាយតនសង្គហេ ន	អាយតនសង្គហេន	៧០	១៦
វិប្បយុត្តំ ។	វិប្បយុត្តំ	៨៨	៩
វិប្បយត្តា	វិប្បយុត្តា	១៥៨	១៥
សោមនស្សិន្ទ្រិយេន	សោមនស្សិន្ទ្រិយេន	១៦០	១៣
ទោមនស្សិន្ទ្រិយេន	ទោមនស្សិន្ទ្រិយេន	,,	១៤
ទុក្ខិន្ទ្ទុក្ខាធិយេហិ	ទុក្ខិន្ទុក្ខាធិយេហិ	១៩១	៤
ធាតុកថា	បុគ្គលបញ្ញត្តិ	៤១៦	៩
អនាគាមិ	អនាគាមី	៤៤៣	៥
សន្តដ្ឋិតា	សន្តុដ្ឋិតា	៤៥៣	១៥
គតាបេសំ	គតាបេសំ	៤៦៩	១៤
នេទនវេតគ្គនវិបាកមាស	នេទនវេតគ្គវិបាកមាស	៣៤៩	៤
គភិជ្ជំ	អភិជ្ជំ	៣៥១	១៥
អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ	អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្ស-នាយ	៣៥៧	១៦

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ដោយខន្ធ ៤	ដោយខន្ធ ៥	៧	១១
ធាតុ ៧	ធាតុ ៣	៤៩	៨
អាយតនៈ ១	អាយតនៈ ១១	៣៧	៤
ធាតុ ១	ធាតុ ១០	៩៥	១៣
ប្រកបដោយអាយតនៈ ១	អាយតនៈ ១	៩៦	១៤
ធាតុក	ធាតុកថា	១០៤	២
អាយតនៈ ១១	អាយតនៈ ១០	១០៨	១៤
សម្បយោគវិប្បយោគបទ	សម្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទ	១១៥	១
វិប្បយុត្ត សម្បយុត្តបទ-	សម្បយុត្តេន		
និទ្ទេស	វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស	១១៧	១
ធាតុ ១	ធាតុ ១០	១៥៣	៨
អាយតនៈ ១	អាយតនៈ ១១	១៨១	៧
ធាតុ ១១	ធាតុ ១៦ ។	,,	៨
ទុបបត្តិកត	ទុប្បត្តិកត	១៨៦	៩

សទ្ទិការប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
បុគ្គលប្បត្តិ	បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ	៤១៦	១
ទៅលោក	ទៅលោក	៤៤៤	១៨
តាមមគិតថា	តាមគិតថា	៣១០	៩
នេះបដិបត្តាជាដំណើរទៅ	ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះ		
កាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ	បដិបត្តាជាដំណើរទៅកាន់		
	ធម៌រលត់ទុក្ខ	៣១៨	១៣
ហើល	ហើយ	៣៤៤	១៤
វិមុត្តញាណទស្សៈ	វិមុត្តិញាណទស្សនៈ	៣៣៧	១៣
តើដូ ម្ដេច	តើដូចម្ដេច	៣៦៤	៦
ឲ្យរលត់ទៅវិញ	រលត់ទៅវិញ	៣៦៣	៥
ឲ្យរលត់ទៅវិញ	រលត់ទៅវិញ	,,	១៦
ឲ្យរលត់ទៅវិញ	រលត់ទៅវិញ	៣៦៤	១១
ឲ្យរលត់ទៅវិញ	រលត់ទៅវិញ	៣៦៥	៤
ប្រាកចាក	ប្រាសចាក	៩៣	៧